

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

НАЦИОНАЛЕН СТАТИСТИЧЕСКИ ИНСТИТУТ

СТАТИСТИЧЕСКИ СПРАВОЧНИК 2016

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

НАЦИОНАЛЕН СТАТИСТИЧЕСКИ ИНСТИТУТ

СТАТИСТИЧЕСКИ СПРАВОЧНИК 2016

СОФИЯ, 2016

Decorative wavy lines at the bottom of the page, consisting of several overlapping black curves that sweep across the width of the page.

Уважаеми потребители,

През своята 136-годишна история официалната българска статистика отразява в числа цялото разнообразие и динамика в обществените процеси, като постоянно усъвършенства средствата за разпространение на статистическите данни.

Имам удоволствието да представя на Вашето внимание „Статистически справочник 2016“, който продължава традицията да предоставя на потребителите резултатите от статистическите изследвания в достъпен и разбираем вид и в съответствие с високите европейски стандарти за надеждност, навременност и качество на статистическата информация.

Изданието съдържа актуални данни, които характеризират промените, настъпващи в обществото, икономиката и живота на хората през периода 2012 - 2015 година.

Публикувани са резултатите от последните изследвания на Националния статистически институт, очертаващи състоянието и тенденциите в демографското развитие, макроикономиката, околната среда, здравеопазването, образованието, културата, туризма, информационното общество, пазара на труда, строителството, инвестициите, транспорта, енергетиката и други отрасли на национално и регионално ниво. Включеният Международен преглед дава възможност за съпоставка и сравнение с живота и условията в други страни от Европа и света.

Статистическият справочник съдържа данни на Националния статистически институт, Българската народна банка и другите институции - органи на статистиката, които съгласно Закона за статистиката са източник на официална статистическа информация в Република България. Включени са и данни от различни международни организации - Евростат, ООН, Организацията за икономическо сътрудничество и развитие и други.

Изданието е оформено тематично по раздели, като данните са представени в таблици, графики и карти, придружени от методологични бележки и кратък анализ.

Благодаря на авторите и респондентите за доброто сътрудничество и се надявам, че „Статистически справочник 2016“ ще отговори на очакванията и потребностите на държавните институции, бизнеса и цялото общество от обективна, полезна и качествена статистическа информация.

Сергей Цветарски

Председател на Националния статистически институт

СЪДЪРЖАНИЕ

Стр.

Предговор	3
Съкращения и знаци	8
Общ преглед	
I. Географска характеристика и климат	
Територия и климат	12
Реки, езера и планини	14
II. Население	
Население и демографски процеси	18
Възрастово-полова структура на населението	20
Раждаемост	22
Смъртност	24
Брачност и бракоразводност	26
Население по области	28
Раждаемост и смъртност по области	30
Миграция на населението	32
III. Пазар на труда	
Работна сила	36
Работна сила по области	38
Заетост	40
Заетост по области	42
Наети лица	44
Безработица	46
Безработица по области	50
Средна годишна заплата	52
IV. Образование	
Видове образователни институции	56
Записани учащи	58
Преподаватели по степени на преподаване	60
Детски градини	62
Общообразователни училища	64
Професионално обучение - I степен	66
Професионално обучение - II степен	68
Професионално обучение - III степен	70
Професионално обучение - IV степен	72
Висше образование	74
Училища, преподаватели и ученици по области	76
Степени на участие на населението в образователната система и разходи за образование	78
V. Култура и изкуство	
Издателска дейност	82
Сценични изкуства и кина	84
Музеи и читалища	86
Библиотеки	88
Радиопрограмна и телевизионна дейност	90

VI. Здравеопазване

Лечебни и здравни заведения и медицински персонал	94
Медицински персонал по области	96
Заболявания от злокачествени новообразувания и активна туберкулоза	98

VII. Доходи, разходи и потребление на домакинствата

Общ доход на домакинствата	102
Общ разход на домакинствата	104
Потребление на основни хранителни продукти	106
Покупателна способност на домакинствата	108
Индикатори за бедност	110

VIII. Престъпност и правосъдие

Престъпления, завършили с осъждане	114
Осъдени лица	116

IX. Национални сметки

Брутен вътрешен продукт	120
Брутна добавена стойност	122
Компенсация на наетите и брутен опериращ излишък/ брутен смесен доход	124
Инвестиции и потребление	126
Производителност на труда	128

X. Финанси

Парични агрегати	132
Вземания на парично-финансовите институции от правителствения и неправителствения сектор	134
Лихвени проценти	136
Депозити и кредити на сектор „Домакинства и НТООД” ...	138

XI. Цени

Индекс на потребителските цени - годишна инфлация	142
Индекс на потребителските цени - средногодишна инфлация	144
Хармонизиран индекс на потребителските цени	146
Индекс на цените на производител	148
Цени на производител в селското стопанство	150
Цени на стоките и услугите за текущо потребление в селското стопанство	152
Индекс на стоките и услугите с инвестиционно предназначение в селското стопанство	154
Общ индекс на цените на стоките и услугите в селското стопанство	155

XII. Износ и внос на стоки

Външнотърговски стокообмен	158
Износ по страни - основни търговски партньори	160
Внос по страни - основни търговски партньори	162
Износ и внос по стоки	164

XIII. Платежен баланс

Платежен баланс	168
Преки чуждестранни инвестиции	170

XIV. Дълготрайни материални активи

Разходи за придобиване на ДМА	174
Придобити дълготрайни материални активи	176

XV. Търговия; Хотелиерство и ресторантьорство

Обекти за продажби на дребно	180
Продажби на дребно	182
Оборот в търговията; хотелиерството и ресторантьорството	184

XVI. Промисленост

Продукция на промишлените предприятия	188
Структура на продукцията на промишлените предприятия	190
Индекси на продукцията на промишлените предприятия	192
Промислени продукти в натурално изражение	194

XVII. Строителство и жилищен фонд

Продукция на строителните предприятия	200
Жилищен фонд	202
Разрешителни за строеж и жилища в експлоатация	204

XVIII. Енергетика

Общ енергиен баланс	208
Крайно енергийно потребление	210
Електрическа и топлинна енергия	212

XIX. Транспорт и съобщения

Транспорт	216
Превозени товари и пътници и извършена работа от транспорта	218
Съобщения	220

XX. Туризм

Места за настаняване	224
Реализирани нощувки	226
Пътувания на български граждани в чужбина и посещения на чужденци в България	228

Стр.**XXI. Горско стопанство**

Обща горска площ	232
Стопанисване на горите	234
Добита дървесина	236
Дивеч	238

XXII. Селско стопанство

Използвана земеделска площ и обработваема земя	242
Производство от земеделски култури	244
Селскостопански животни и птици	246
Икономически сметки за селското стопанство	248

XXIII. Околна среда

Емисии на вредни вещества	252
Водоползване	254
Шум	256
Разходи за опазване и възстановяване на околната среда	258
Битови отпадъци	260
Защитени територии	262

XXIV. НИРД и иновационна дейност

Научноизследователска и развойна дейност	266
Иновационна дейност	268

Международен преглед

Територия и население по континенти	272
Пазар на труда	280
Образование	282
Култура	283
Здравеопазване	284
Цени	285
Износ и внос	287
Туризм	289
Селско стопанство	291
Околна среда	292
Международни сравнения	293

За потребителите: Данните за 2015 г. са предварителни.

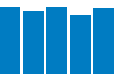

СЪКРАЩЕНИЯ И ЗНАЦИ

АЕЦ	=	атомна електроцентрала
БВП	=	брутен вътрешен продукт
БНБ	=	Българска народна банка
бр.	=	брой
BGN	=	нови български левове
вкл.	=	включително
в т.ч.	=	в това число
г.	=	година
Гкал	=	гигакалория
гр.	=	град
ДВ	=	„Държавен вестник“
ДДС	=	данък добавена стойност
дка	=	декар
ДЛП	=	дългосрочен лихвен процент
ДМА	=	дълготрайни материални активи
ДПФ	=	Държавен поземлен фонд
ДЦК	=	държавни ценни книжа
Евростат	=	Статистическа служба на Европейския съюз
ЕК	=	Европейска комисия
ЕП	=	Европейски парламент
ЕСС	=	Европейска система за сметки
ЕС	=	Европейски съюз
ЕАСТ	=	Европейска асоциация за свободна търговия
жп	=	железопътен
ЗСПД	=	Закон за семейни помощи за деца
ЗЗД	=	Закон за закрила на детето
ЗСП	=	Закон за социално подпомагане
ЗИХУ	=	Закон за интеграция на хората с увреждания
ИАОС	=	Изпълнителна агенция по околна среда
ИЗП	=	използвана земеделска площ
ИКТ	=	информационно-комуникационни технологии
ИПЦ	=	индекс на потребителските цени
кВт	=	киловат
кВтч	=	киловатчас

кг	=	килограм
кг/чов./г.	=	килограм на човек за година
КИД	=	Класификация на икономическите дейности
ккал	=	килокалория
км	=	километър
км ²	=	квадратен километър
кс	=	конска сила
КСО	=	Кодекс за социално осигуряване
КСС	=	Класификация на сградите и строителните съоръжения
СОICOP	=	Единна международна класификация на потребителските разходи
л	=	литър
лв.	=	лев
л/ден.	=	литър на денонощие
м	=	метър
м ²	=	квадратен метър
м ³	=	кубически метър
МВР	=	Министерство на вътрешните работи
МВФ	=	Международен валутен фонд
МЗХ	=	Министерство на земеделието и храните
млн.	=	милион
мм	=	милиметър
МОСВ	=	Министерство на околната среда и водите
МПС	=	моторно превозно средство
МС	=	Министерски съвет
МСКО	=	Международна стандартна класификация на образованието
НСИ	=	Национален статистически институт
н.д.	=	некласифицирани другаде
НКИД	=	Национална класификация на икономическите дейности
НИРД	=	научноизследователска и развойна дейност
НТООД	=	нетърговски организации, обслужващи домакинствата
NUTS	=	Класификация на териториалните единици за статистически цели
ОИСР	=	Организация за икономическо сътрудничество и развитие
ООН	=	Организация на обединените нации

пкм	=	пътниккилометър
ППС	=	паритет на покупателната способност
ППЗСПЗЗ	=	Правилник за прилагане на Закона за собствеността и ползването на земеделските земи
ПРОДПРОМ	=	Национална класификация на промишлената продукция
ПФИ	=	парично-финансови институции
СОФ	=	социалноосигурителни фондове
СПС	=	стандарт на покупателната способност
СПСОВ	=	селищна пречиствателна станция за отпадъчни води
СЦИЕ	=	страни от Централна и Източна Европа
SITC	=	Стандартна международна търговска класификация
т	=	тон
т/г.	=	тон/годишно
ткм	=	тонкилометър
т н.е.	=	тонове нефтен еквивалент
ФПП	=	фонд на паричния пазар
ФПУ	=	финансовопосреднически услуги
FOB	=	франко борда (free, on board)
ха	=	хектар
хил.	=	хиляди
ХИПЦ	=	хармонизиран индекс на потребителските цени
CIF	=	стойност, застраховка, навло (cost, insurance, freight)
чф.	=	чифт
щ.д.	=	щатски долар
.	=	липсват данни
-	=	няма случай
0	=	величина, по-малка от половината на употребената единица мярка
%	=	процент
х	=	поради естеството на данните не може да има случай
*	=	предварителни данни
#	=	прекъснат ред
..	=	конфиденциални данни
()	=	поради малкия обем на извадката данните в таблиците, оградени в скоби, не са достатъчно точни

ОБЩ ПРЕГЛЕД

I. ГЕОГРАФСКА ХАРАКТЕРИСТИКА И КЛИМАТ

Територия и климат

Република България е разположена в Югоизточна Европа в източната част на Балканския полуостров и е с територия 110 371.8 кв. км (без акваторията на р. Дунав и Черно море).

Климатът на страната е преходен между умереноконтинентален и субтропичен в неговия средиземноморски вариант (в южните части на страната). Наблюдават се четири сезона.

Горите (широколистни и иглолистни) заемат 34% от територията на страната. Разнообразната природа е естествена среда на ценни животински видове.

Фиг. 1. Територия на България¹

¹ Източник: Министерство на земеделието и храните - „Баланс на земеделските земи към 31.12.2011 година“.

1. Граници на България¹

Граници		Общо	(Километри)		
			Сухоzemна	Речна	Морска
Общо		2245	1181	686	378
Северна	- с Румъния	609	139	470	-
Източна	- с Черно море	378	-	-	378
Южна	- с Турция	259	133	126	-
	- с Гърция	493	429	64	-
Западна	- със Сърбия	341	315	26	-
	- с бившата югославска република Македония	165	165	-	-

¹ Източник: Агенция по геодезия, картография и кадастър към Министерството на регионалното развитие и благоустройството.

2. Метеорологични данни за 2015 г.¹

Метеорологични станции	Средно-годишно атмосферно налягане	Температура на въздуха				
		средна годишна	абсолютна максимална годишна	абсолютна минимална годишна		
	hPa	°C	дата	°C	дата	
Видин	1014.5	12.6	36.8	12.08.	-22.6	1.01.
Плевен	998.0	13.3	40.5	30.07.	-18.0	1.01.
Велико Търново	995.3	13.1	39.5	30.07.	-15.1	1.01.
Добрич	993.3	11.9	35.6	26.07.	-16.2	8.01.
Варна	1012.9	13.4	35.2	6.08.	-12.5	8.01.
Бургас	1014.4	14.0	36.7	26.07.	-9.8	8.01.
Хасково	990.1	13.8	38.2	30.07.	-12.5	8.01.
Казанлък	971.6	12.3	36.4	30.07.	-14.1	8.01.
Пазарджик	993.2	13.2	37.0	29.07.	-12.2	8.01.
София - НИМХ	948.8	11.6	35.6	30.07.	-14.4	8.01.
Кюстендил	955.9	11.9	37.4	30.07.	-14.4	8.01.
Черни връх	773.0	1.7	21.4	30.07.	-22.8	31.12.
Сандански	992.8	14.9	41.2	30.07.	-10.5	2.01.

2. Метеорологични данни за 2015 г.¹

(Продължение и край)

Метеорологични станции	Средна годишна относителна влажност на въздуха	Максимален годишен 24-часов валеж		Годишна сума на валежите	Средна годишна облачност
		%	мм		
Видин	74	52	11.06.	642	5.4
Плевен	69	40	26.09.	617	5.6
Велико Търново	71	35	1.02.	616	5.9
Добрич	73	47	1.02.	531	5.6
Варна	73	34	1.02.	480	5.7
Бургас	74	70	1.02.	506	5.7
Хасково	76	92	12.09.	814	5.8
Казанлък	73	44	1.02.	716	5.7
Пазарджик	69	76	12.09.	775	5.2
София - НИМХ	67	46	11.10.	749	5.6
Кюстендил	69	68	11.10.	744	5.2
Черни връх	80	40	11.10.	686	6.0
Сандански	62	39	11.10.	548	4.9

¹ Източник: Национален институт по метеорология и хидрология при Българската академия на науките.

Реки, езера и планини

Реките в страната са сравнително къси и немного пълноводни. Най-дългата река в България е Искър с дължина 352.3 км, а най-пълноводната - Марица. Главни реки в страната са Дунав (470 км; гранична с Румъния), Искър, Вит, Осъм, Янтра (притоци на Дунав), Камчия, Марица, Места и Струма.

60% от територията на България е с планински и хълмист релеф. Планините са изключително разнообразни и са част от Алпо-Хималайската верига, която обхваща планински системи на два континента - Европа и Азия. Те са достъпни през четирите годишни сезона и предоставят неограничени възможности за отдих, спорт и туризъм. Най-високата планина в България и на Балканския полуостров е Рила с връх Мусала - 2 925 м.

3. По-големи реки¹ и естествени езера² на територията на България

Реки	Дължина - км	Езера	Повърхност - км ²
Искър	352.3	Бургаско	27.6
Тунджа	328.4	Варненско	17.4
Марица	309.0	Атанасовско	16.9
Осъм	204.6	Мандренско	10.0
Струма	275.1	Поморийско ³	5.0
Янтра	222.0	Белославско	3.9
Камчия	190.7		
Арда	229.1		

¹ Източник: Национален институт по метеорология и хидрология при Българската академия на науките.

² Източник: Агенция по геодезия, картография и кадастър към Министерството на регионалното развитие и благоустройството.

³ Без солниците.

4. Планини в България, най-високите им върхове и тяхната надморска височина¹

Планини	Върхове	Височина - м
Рила	Мусала	2925
Пирин	Вихрен	2914
Стара планина	Ботев	2376
Витоша	Черни връх	2290
Осоговска планина	Руен	2251
Славянка	Гоцев връх	2212
Родопи	Голям Перелик	2191
Беласица	Радомир	2029
Влахина	Огреяк	1924
Малешевска планина	Ильов връх	1803
Кървав камък	Било	1737
Милевска планина	Милевец	1733
Руй	Руй	1706
Огражден	Билска чука	1643
Средна гора	Богдан	1604
Лисец	Връшник	1500
Чудинска планина	Арамлия	1496
Конявска планина	Виден	1487
Ерулска планина	Големи връх	1481
Верила	Голям Дебелец	1415
Любаш	Любаш	1398
Стража	Стража	1389
Плана	Манастирище	1338
Еловишка планина	Плоча	1329
Земенска планина	Тичак	1295
Видлич	Вучибаба	1294
Люлин	Дупевица	1256
Ездимирска планина	Големи връх	1219
Стъргач	Асенов връх	1218
Лозенска планина	Попов дел	1190
Пенкъовска планина	Конски връх	1187
Завалска планина	Китка	1181
Голо бърдо	Ветрушка	1158
Рудини	Бандерата	1155
Черна гора	Тумба	1129
Сакар	Вишеград	856
Странджа	Градище	710

¹ Източник: Агенция по геодезия, картография и кадастър към Министерството на регионалното развитие и благоустройството.

II. НАСЕЛЕНИЕ

Население и демографски процеси

Обект на изследване в демографската статистика са съвкупностите на населението и на демографските събития.

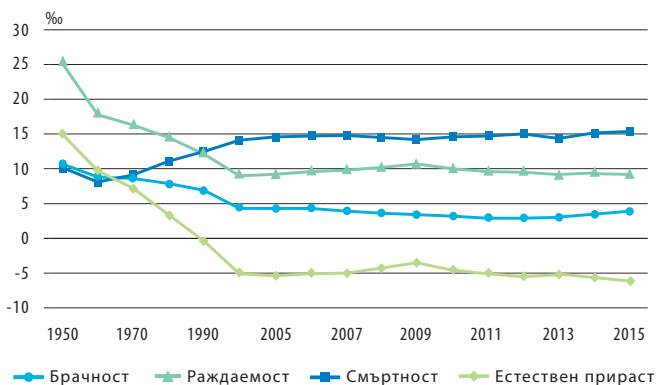
Съвкупностите на населението и техните структури се изчисляват към 31.12.2015 г. въз основа на броя и структурите на населението от предходната година и настъпилите демографски събития (живородени, умрели, заселени и изселени) през годината.

Съвкупностите на демографските събития включват събитията раждания, умирания, сключени бракове, бракоразводи и миграция. Те се регистрират в момента на тяхното настъпване през отчетната година.

Източник на данните за естественото и механичното движение на населението е Единната система за гражданска регистрация и административно обслужване на населението.

През 2015 г. в резултат на естествения прираст населението намалява с 6.2 на хиляда.

Фиг. 1. Коефициенти на естественото движение на населението
(На 1 000 души)

1. Основни демографски показатели

	2012	2013	2014	2015
Население към 31.12. - хил.	7284.6	7245.7	7202.2	7153.8
Гъстота на населението на 1 км ²	65.7	65.3	64.9	64.4
Полово съотношение (брой жени на 1 000 мъже)	1055	1056	1057	1057
Коефициент на възрастова зависимост	48.7	50.0	51.2	52.4
Темп на демографско остаряване	99.0	99.8	101.5	101.1
Относителен дял на градското от общото население - %	72.9	73.0	73.1	73.1
Раждаемост (на 1 000 души)	9.5	9.2	9.4	9.2
Смъртност (на 1 000 души)	15.0	14.4	15.1	15.3
Естествен прираст (на 1 000 души)	-5.5	-5.2	-5.7	-6.2
Брачност (на 1 000 души)	2.9	3.0	3.4	3.9
Детска смъртност (на 1 000 живородени)	7.8	7.3	7.6	6.6
Нетен коефициент на възпроизводство	0.72	0.71	0.73	0.73
Тотален коефициент на плодовитост	1.50	1.48	1.52	1.53

2. Население според преброяванията¹

Години на преброяванията	Общо	Мъже	Жени	Относителен дял на градското от общото население на страната - %
	хиляди			
1887	3154	1605	1549	18.8
1892	3311	1691	1620	19.7
1900	3744	1910	1834	19.8
1905	4036	2057	1979	19.6
1910	4338	2207	2131	19.1
1920	4847	2421	2426	19.9
1926	5479	2743	2736	20.6
1934	6078	3054	3024	21.4
1946	7029	3517	3512	24.7
1956	7614	3799	3815	33.6
1965	8228	4114	4114	46.5
1975	8728	4358	4370	58.0
1985	8949	4433	4516	64.8
1992	8487	4171	4316	67.2
2001	7929	3863	4066	69.0
2011	7365	3587	3778	72.5

¹ До 1956 г. вкл. броят на населението е установен на базата на наличното население, а от 1965 г. - на базата на постоянното население.

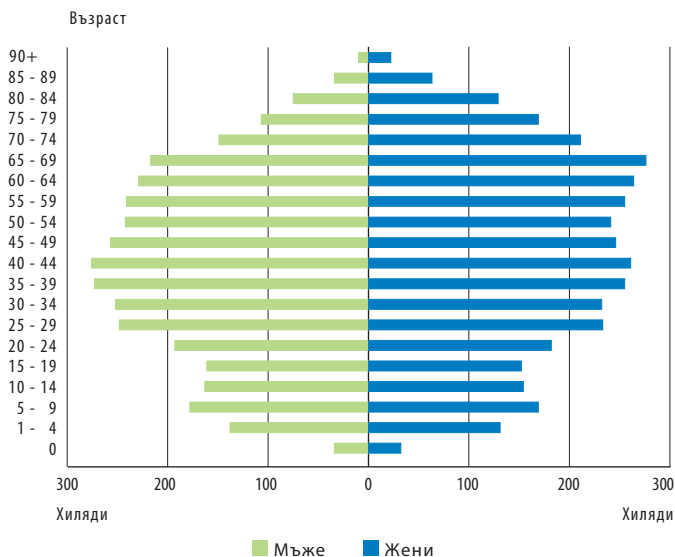
Възрастово-полова структура на населението

Възrastовата структура на населението е представена чрез разпределението на населението по възрастни групи. Възрастта на населението се изчислява към 31.12. на съответната година в навършени години.

През 2015 г. продължава процесът на застаряване на населението в страната, който е характерен и за по-голямата част от страните в Европа. Значително нисък е относителният дял на лицата на възраст до 15 години - 14.0%, а този на населението над 65-годишна възраст непрекъснато нараства и сега е 20.4%. Тенденцията на застаряване на населението довежда до промени в неговата основна възрастна структура - разпределение на населението под, във и над трудоспособна възраст.

Застаряването на населението води и до повишаване на средната възраст на населението, която в последните години непрекъснато нараства и от 41.2 години през 2005 г. се покачва на 43.3 години през 2015 година.

Фиг. 2. Възрастова структура на населението към 31.12.2015 г. по пол

3. Население към 31.12.2015 г. по възраст и пол

Възраст (в навършени години)	Общо	Мъже	Жени	Относителен дял на градското от общото население на страната - %
	брой			
Общо	7153784	3477177	3676607	73.1
0 - 4	334171	171913	162258	75.6
5 - 9	347342	178517	168825	74.5
10 - 14	316693	163167	153526	72.5
15 - 19	313051	161150	151901	73.0
20 - 24	374939	193366	181573	74.9
25 - 29	481408	247953	233455	77.9
30 - 34	483946	251729	232217	77.6
35 - 39	528455	273170	255285	77.9
40 - 44	537016	276242	260774	77.2
45 - 49	503432	257274	246158	75.0
50 - 54	482543	241704	240839	73.6
55 - 59	495870	241363	254507	73.1
60 - 64	493132	228919	264213	72.0
65 - 69	492620	216321	276299	68.7
70 - 74	359892	148961	210931	64.1
75 - 79	276237	106913	169324	62.1
80 и повече	333037	118515	214522	62.8

4. Структура на населението под, във и над трудоспособна възраст към 31.12.¹

(Проценти)

	2012	2013	2014	2015
Общо	100.0	100.0	100.0	100.0
Под трудоспособна възраст	14.4	14.6	14.8	14.9
В трудоспособна възраст	61.8	61.7	61.1	60.8
Над трудоспособна възраст	23.8	23.7	24.1	24.3
В градовете	100.0	100.0	100.0	100.0
Под трудоспособна възраст	14.4	14.7	14.9	15.1
В трудоспособна възраст	64.4	64.1	63.4	62.9
Над трудоспособна възраст	21.2	21.2	21.7	22.0
В селата	100.0	100.0	100.0	100.0
Под трудоспособна възраст	14.2	14.4	14.5	14.3
В трудоспособна възраст	55.0	55.1	54.9	55.2
Над трудоспособна възраст	30.8	30.5	30.7	30.5

¹ Възрастовите граници за разпределение на населението по категориите под, във и над трудоспособна възраст се определят съгласно Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж, приета с Постановление № 30 на МС (ДВ, бр. 21/17.03.2000 г.).

Раждаемост

В съвкупността на ражданията се включват ражданията на живородени и мъртвородени деца, а не случаите на раждания, при които могат да бъдат родени едно, две или повече деца. Родените в предходни години, но регистрирани през отчетната година деца са включени в общия брой на ражданията, но са разпределени в съответните възрасти на населението.

Броят на ражданията в страната през 2015 г. е 66 370, като от тях 65 950 (99.4%) са живородени. Коефициентът на раждаемост (брой живородени деца на 1 000 души от средногодишното население) нараства от 8.6‰ през 2001 г. на 9.2‰ през 2015 г.

Освен коефициента на раждаемост друг основен показател, характеризиращ раждаемостта, е тоталният коефициент на плодовитост, показващ средния брой деца, които една жена би родила през целия си фертилен период. Този показател се увеличава от 1.48 през 2013 г. на 1.53 през 2015 г.

Фиг. 3. Средна възраст на жените при сключване на първи брак и раждане на първо дете

5. Живородени по възраст и местоживеене на майката

(Брой)

Местоживеене Възраст (в навършени години)	2011	2012	2013	2014	2015
Общо	70846	69121	66578	67585	65950
Под 15	335	246	298	324	294
15 - 19	7464	7158	6670	6331	5980
20 - 24	16504	15895	15002	14454	13157
25 - 29	21226	20945	20433	20770	20655
30 - 34	16983	16268	15591	16204	16257
35 - 39	7137	7398	7305	7978	7917
40 - 44	1128	1124	1202	1401	1522
45 - 49	58	73	69	105	152
50 и повече	4	11	5	11	13
Непоказано	7	3	3	7	3
В градовете					
Общо	53396	51658	49526	50704	49486
Под 15	213	167	192	203	188
15 - 19	4257	4062	3824	3601	3404
20 - 24	10684	10111	9479	9039	8198
25 - 29	16557	16290	15653	16059	15856
30 - 34	14440	13654	13038	13563	13486
35 - 39	6215	6361	6261	6922	6895
40 - 44	968	940	1008	1207	1308
45 - 49	51	59	66	92	136
50 и повече	4	11	2	11	12
Непоказано	7	3	3	7	3
В селата					
Общо	17450	17463	17052	16881	16464
Под 15	122	79	106	121	106
15 - 19	3207	3096	2846	2730	2576
20 - 24	5820	5784	5523	5415	4959
25 - 29	4669	4655	4780	4711	4799
30 - 34	2543	2614	2553	2641	2771
35 - 39	922	1037	1044	1056	1022
40 - 44	160	184	194	194	214
45 - 49	7	14	3	13	16
50 и повече	-	-	3	-	1
Непоказано	-	-	-	-	-

Смъртност

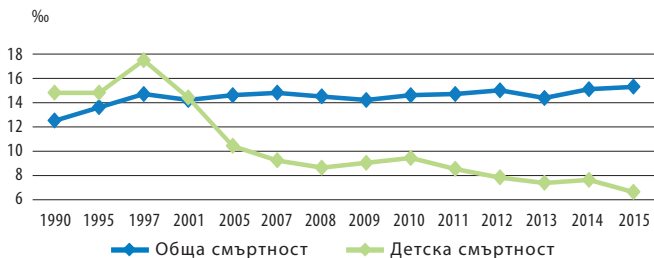
В съвкупността на умираанията се включват регистрираните през отчетната година умрели лица.

Проблем в демографското развитие на страната е поддържаното високо ниво на смъртност. Коефициентът на смъртност (брой умрели лица на 1 000 души от средногодишното население) през 2015 г. е 15.3‰.

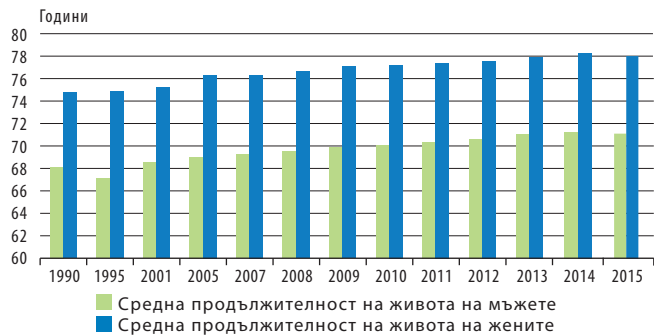
Коефициентът за детска смъртност (брой умрели деца на възраст до 1 година на 1 000 живородени деца) през 2015 г. е 6.6‰ и е с 1.0‰ по-нисък от този през 2014 г. Достигнатото равнище на детска смъртност през последните няколко години е най-ниското в демографското развитие на страната, но продължава да е по-високо от това в европейските държави.

Показателят за средната продължителност на живота показва средната продължителност на предстоящия живот на новородените при хипотеза за неизменност в интензивността на наблюдаваната през дадена година повъзrastова смъртност. Сега тя е 71.1 години при мъжете, а при жените е със седем години по-висока - 78.0 години.

Фиг. 4. Коефициенти на обща и детска смъртност

Фиг. 5. Средна продължителност на живота

6. Умирания по възраст и местоживееене

(Брой)

Местоживееене Възраст (в навършени години)	2011	2012	2013	2014	2015
Общо	108258	109281	104345	108952	110117
Под 1	601	536	489	517	434
1 - 4	122	119	115	89	82
5 - 9	65	69	66	55	70
10 - 14	66	76	66	63	60
15 - 19	180	172	139	150	150
20 - 24	319	284	304	263	241
25 - 29	387	337	335	324	357
30 - 34	568	497	510	522	509
35 - 39	863	835	781	898	775
40 - 44	1355	1296	1338	1365	1318
45 - 49	2236	2025	2072	2111	2188
50 - 54	3783	3732	3501	3798	3499
55 - 59	5917	5749	5601	5711	5574
60 - 64	8731	8625	8078	8515	8258
65 - 69	9788	10255	10409	11090	11356
70 - 74	12461	12376	11563	11995	12517
75 - 79	18388	18192	16670	16347	15599
80 - 84	20333	20393	19365	20514	21027
85 и повече	22095	23713	22943	24625	26103
В градовете					
Общо	65182	66333	64089	67008	67749
Под 1	412	368	331	340	255
1 - 4	81	74	72	56	49
5 - 9	44	48	46	36	45
10 - 14	43	49	41	48	36
15 - 19	114	122	91	106	101
20 - 24	212	203	209	176	168
25 - 29	275	253	248	230	259
30 - 34	408	371	363	371	384
35 - 39	614	600	569	658	569
40 - 44	927	916	970	944	942
45 - 49	1487	1376	1427	1477	1486
50 - 54	2554	2507	2370	2601	2347
55 - 59	3991	3852	3880	3848	3759
60 - 64	5782	5729	5358	5629	5471
65 - 69	6110	6459	6602	7144	7399
70 - 74	7291	7292	6807	7161	7480
75 - 79	10302	10363	9599	9392	8924
80 - 84	11709	11859	11474	12007	12104
85 и повече	12826	13892	13632	14784	15971
В селата					
Общо	43076	42948	40256	41944	42368
Под 1	189	168	158	177	179
1 - 4	41	45	43	33	33
5 - 9	21	21	20	19	25
10 - 14	23	27	25	15	24
15 - 19	66	50	48	44	49
20 - 24	107	81	95	87	73
25 - 29	112	84	87	94	98
30 - 34	160	126	147	151	125
35 - 39	249	235	212	240	206
40 - 44	428	380	368	421	376
45 - 49	749	649	645	634	702
50 - 54	1229	1225	1131	1197	1152
55 - 59	1926	1897	1721	1863	1815
60 - 64	2949	2896	2720	2886	2787
65 - 69	3678	3796	3807	3946	3957
70 - 74	5170	5084	4756	4834	5037
75 - 79	8086	7829	7071	6955	6675
80 - 84	8624	8534	7891	8507	8923
85 и повече	9269	9821	9311	9841	10132

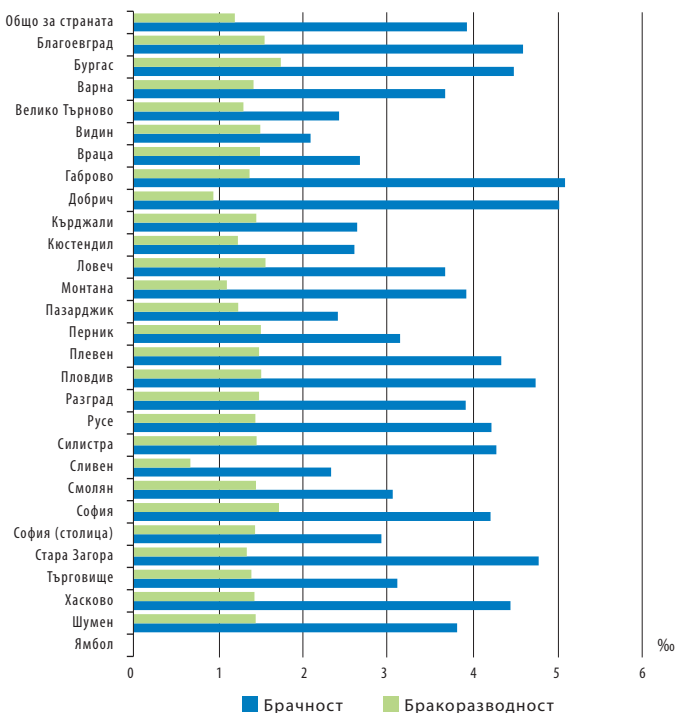
Брачност и бракоразводност

Сключените бракове и бракоразводите в териториален разрез се отнасят към населеното място, където е настоящият адрес на мъжа, или ако адресът на съпруга е извън страната - към населеното място, където е настоящият адрес на жената.

В последните години има тенденция на намаляване на броя на сключените бракове, дължаща се на все по-предпочитаното съвместно съжителство без оформен граждански брак сред младите хора. Тази година сключените бракове се увеличават значително спрямо предходната година (през 2015 г. са сключени 27 720 брака, или с 3 124 повече от 2014 г.), коефициентът на брачност (брой сключени бракове на 1 000 души от средногодишното население) е 3.9%.

Броят на регистрираните бракоразводи през 2015 г. е 10 483, или със 101 по-малко от 2014 г.

Фиг. 6. Брачност и бракоразводност по области през 2015 г.

7. Сключени бракове и бракоразводи през 2015 г. по статистически зони, статистически райони и по области

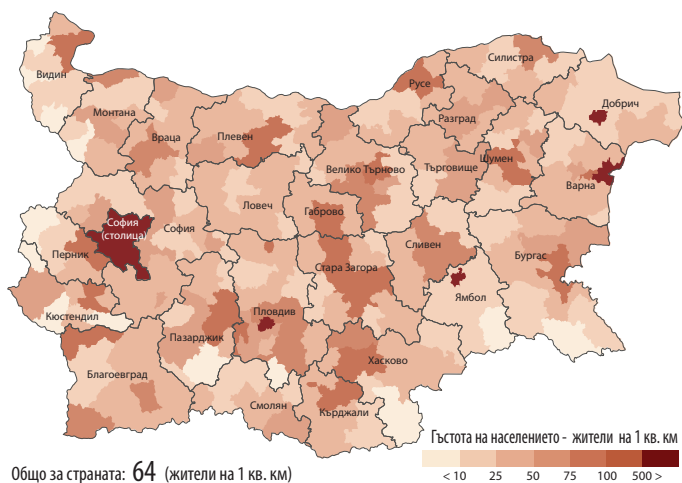
Статистически зони Статистически райони Области	Сключени бракове	Брако- разводи	Сключени бракове	Брако- разводи
	брой		на 1 000 души	
Общо	27720	10483	3.9	1.5
<i>Северна и Югоизточна България</i>				
Северозападен	2231	1132	2.8	1.4
Видин	223	119	2.4	1.3
Враца	361	258	2.1	1.5
Ловеч	344	162	2.6	1.2
Монтана	507	214	3.7	1.5
Плевен	796	379	3.1	1.5
Северен централен	3135	1192	3.8	1.5
Велико Търново	903	347	3.7	1.4
Габрово	307	171	2.7	1.5
Разград	559	177	4.7	1.5
Русе	886	334	3.9	1.5
Силистра	480	163	4.2	1.4
Североизточен	4376	1470	4.6	1.6
Варна	2119	819	4.5	1.7
Добрич	923	247	5.1	1.4
Търговище	552	154	4.8	1.3
Шумен	782	250	4.4	1.4
Югоизточен	4138	1555	3.9	1.5
Бургас	1897	636	4.6	1.5
Сливен	819	277	4.3	1.4
Стара Загора	947	463	2.9	1.4
Ямбол	475	179	3.8	1.4
<i>Югозападна и Южна централна България</i>				
Югозападен	8128	3305	3.8	1.6
Благоевград	1232	373	3.9	1.2
Кюстендил	334	183	2.6	1.4
Перник	303	155	2.4	1.2
София	724	341	3.0	1.4
София (столица)	5535	2253	4.2	1.7
Южен централен	5712	1829	4.0	1.3
Кърджали	760	142	5.0	0.9
Пазарджик	1038	290	3.9	1.1
Пловдив	2917	994	4.3	1.5
Смолян	262	75	2.3	0.7
Хасково	735	328	3.1	1.4

Население по области

Данните за броя на населението и за настъпилите демографски събития в териториален разрез са представени според административно-териториалното устройство на страната към 31.12.2015 г.

Най-малка по брой на населението е област Видин, в която живеят 1.3% от населението на страната, а най-голяма е област София (столица) - 18.4%. В 16 области населението е под 200 хил. души. С брой на населението от 200 хил. до 300 хил. души са шест области, които обхващат 20.4% от населението на страната. Шест са областите с население над 300 хил. души, като в три от тях - София (столица), Пловдив и Варна, живее повече от една трета от населението на страната (34.5%). Непосредствено след тях се нареждат областите Бургас, Стара Загора и Благоевград.

Фиг. 7. Гъстота на населението на 1 км² по области през 2015 г.

8. Население към 31.12.2015 г. по пол, местоживеене, статистически зони, статистически райони и по области

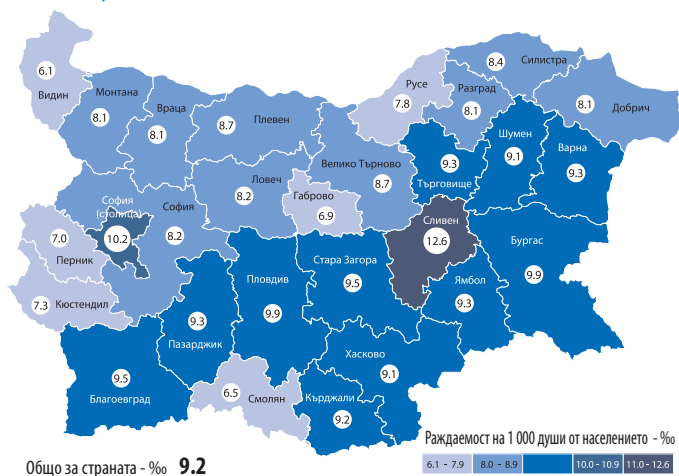
(Брой)

Статистически зони Статистически райони Области	Общо			В т.ч. в градовете		
	общо	мъже	жени	общо	мъже	жени
Общо за страната	7153784	3477177	3676607	5227182	2519346	2707836
<i>Северна и Югоизточна България</i>						
Северозападен	783909	383806	400103	493957	240324	253633
Видин	91235	44536	46699	58087	28256	29831
Враца	172007	84688	87319	99435	48413	51022
Ловеч	131493	64275	67218	82203	40100	42103
Монтана	137188	67227	69961	87012	42340	44672
Плевен	251986	123080	128906	167220	81215	86005
Северен централен	815441	397100	418341	544923	263244	281679
Велико Търново	245006	118456	126550	171215	82293	88922
Габрово	114272	55263	59009	93489	45161	48328
Разград	117241	57329	59912	55260	26453	28807
Русе	225674	110278	115396	174653	85111	89542
Силистра	113248	55774	57474	50306	24226	26080
Североизточен	944458	461643	482815	689586	333900	355686
Варна	472926	231055	241871	394793	191905	202888
Добрич	180601	88255	92346	124214	60040	64174
Търговище	115211	56365	58846	61814	29605	32209
Шумен	175720	85968	89752	108765	52350	56415
Югоизточен	1052575	512404	540171	759520	366804	392716
Бургас	413884	201290	212594	314987	151778	163209
Сливен	191185	93087	98098	125585	60549	65036
Стара Загора	323685	157260	166425	232131	112191	119940
Ямбол	123821	60767	63054	86817	42286	44531
<i>Югозападна и Южна централна България</i>						
Югозападен	2121185	1023335	1097850	1776009	851366	924643
Благоевград	312831	152762	160069	185995	89355	96640
Кюстендил	126014	61371	64643	87083	42126	44957
Перник	125456	61250	64206	98365	47619	50746
София	237080	116710	120370	144446	70635	73811
София (столица)	1319804	631242	688562	1260120	601631	658489
Южен централен	1436216	698889	737327	963187	463708	499479
Кърджали	151319	75288	76031	62184	29946	32238
Пазарджик	263630	129319	134311	164445	79973	84472
Пловдив	673283	324213	349070	504338	241029	263309
Смолян	111601	54290	57311	61953	29912	32041
Хасково	236383	115779	120604	170267	82848	87419

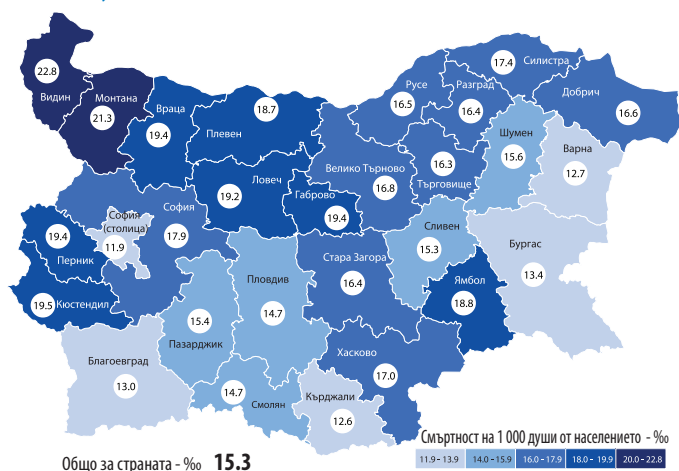
Раждаемост и смъртност по области

В териториален аспект най-висока е раждаемостта в областите Сливен, София (столица) и Бургас. С най-ниска раждаемост през 2015 г. са областите Смолян и Видин. Сред всички административни области в страната с най-висока смъртност през 2015 г. се отличават областите Видин, Монтана, Враца и Кюстендил, като най-нисък е този показател в областите София (столица), Кърджали и Варна.

Фиг. 8. Раждаемост по области през 2015 г.
(На 1 000 души)

Фиг. 9. Смъртност по области през 2015 г.
(На 1 000 души)

9. Живородени, умрели и естествен прираст на населението през 2015 г. по статистически зони, статистически райони и по области

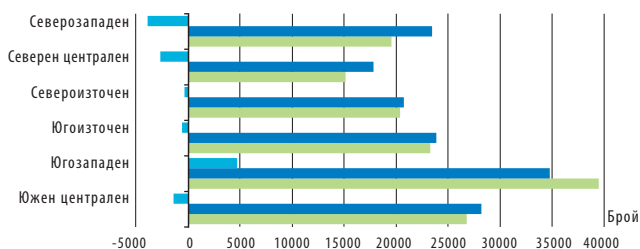
Статистически зони Статистически райони Области	Живо- родени	Умрели	Естествен прираст	Ражда- емост	Смърт- ност	Естествен прираст
	брой			на 1 000 души от населението		
Общо за страната	65950	110117	-44167	9.2	15.3	-6.2
<i>Северна и Югоизточна България</i>						
Северозападен	6389	15717	-9328	8.1	19.9	-11.8
Видин	565	2105	-1540	6.1	22.8	-16.7
Враца	1407	3375	-1968	8.1	19.4	-11.3
Ловеч	1082	2542	-1460	8.2	19.2	-11.0
Монтана	1118	2950	-1832	8.1	21.3	-13.2
Плевен	2217	4745	-2528	8.7	18.7	-10.0
Северен централен	6621	14037	-7416	8.1	17.1	-9.0
Велико Търново	2132	4150	-2018	8.7	16.8	-8.1
Габрово	794	2234	-1440	6.9	19.4	-12.5
Разград	961	1937	-976	8.1	16.4	-8.3
Русе	1778	3733	-1955	7.8	16.5	-8.7
Силистра	956	1983	-1027	8.4	17.4	-9.0
Североизточен	8553	13690	-5137	9.0	14.5	-5.5
Варна	4394	6030	-1636	9.3	12.7	-3.4
Добрич	1478	3017	-1539	8.1	16.6	-8.5
Търговище	1081	1889	-808	9.3	16.3	-7.0
Шумен	1600	2754	-1154	9.1	15.6	-6.5
Югоизточен	10767	16114	-5347	10.2	15.3	-5.1
Бургас	4115	5531	-1416	9.9	13.4	-3.5
Сливен	2413	2930	-517	12.6	15.3	-2.7
Стара Загора	3083	5312	-2229	9.5	16.4	-6.9
Ямбол	1156	2341	-1185	9.3	18.8	-9.5
<i>Югозападна и Южна централна България</i>						
Югозападен	20196	28933	-8737	9.5	13.6	-4.1
Благоевград	2993	4075	-1082	9.5	13.0	-3.5
Кюстендил	926	2473	-1547	7.3	19.5	-12.2
Перник	879	2454	-1575	7.0	19.4	-12.4
София	1946	4245	-2299	8.2	17.9	-9.7
София (столица)	13452	15686	-2234	10.2	11.9	-1.7
Южен централен	13424	21626	-8202	9.3	15.0	-5.7
Кърджали	1390	1909	-519	9.2	12.6	-3.4
Пазарджик	2467	4082	-1615	9.3	15.4	-6.1
Пловдив	6668	9943	-3275	9.9	14.7	-4.8
Смолян	735	1658	-923	6.5	14.7	-8.2
Хасково	2164	4034	-1870	9.1	17.0	-7.9

Миграция на населението

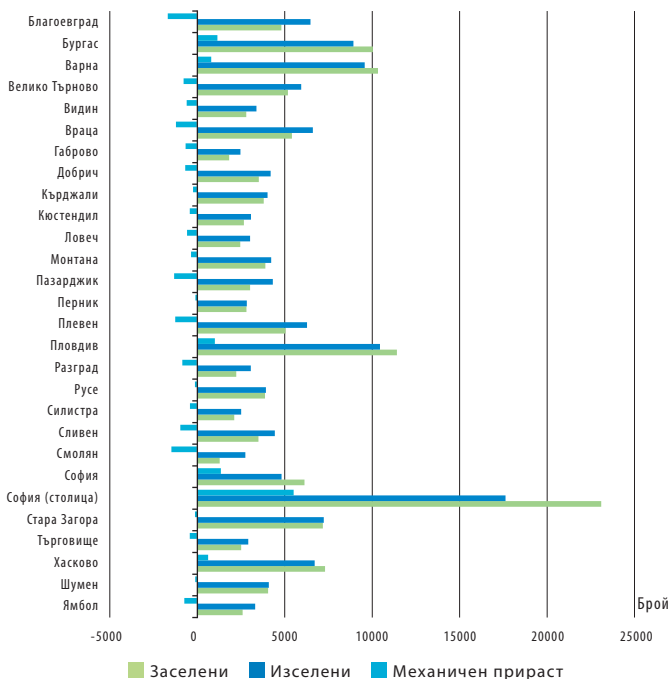
Миграцията на населението включва всички лица, декларирали промяна на настоящ адрес в рамките на страната и извън нея.

През 2015 г. с положителен механичен прираст са шест области в страната, като с най-голям прираст са София (5.5%), София (столица) (4.2%), Бургас (2.7%) и Хасково (2.5%). В резултат на отрицателния механичен прираст най-много намалява населението в областите Смолян (-12.9%), Разград (-7.0%) и Враца (-6.9%).

Фиг. 10. Механично движение на населението през 2015 г. по статистически райони

Фиг. 11. Механично движение на населението през 2015 г. по области

 10. Механично движение на населението през 2015 г. по статистически зони, статистически райони и по области¹

(Брой)

Статистически зони Статистически райони Области	Заселени	Изселени	Механичен прираст
Общо за страната	144425	148672	-4247
<i>Северна и Югоизточна България</i>			
Северозападен	19517	23422	-3905
Видин	2778	3364	-586
Враца	5399	6593	-1194
Ловеч	2437	2997	-560
Монтана	3875	4205	-330
Плевен	5028	6263	-1235
Северен централен	15124	17803	-2679
Велико Търново	5165	5923	-758
Габрово	1806	2445	-639
Разград	2207	3038	-831
Русе	3852	3908	-56
Силистра	2094	2489	-395
Североизточен	20348	20710	-362
Варна	10321	9563	758
Добрич	3505	4173	-668
Търговище	2495	2896	-401
Шумен	4027	4078	-51
Югоизточен	23249	23842	-593
Бургас	10034	8918	1116
Сливен	3479	4421	-942
Стара Загора	7166	7215	-49
Ямбол	2570	3288	-718
<i>Югозападна и Южна централна България</i>			
Югозападен	39441	34731	4710
Благоевград	4790	6454	-1664
Кюстендил	2643	3051	-408
Перник	2796	2813	-17
София	6116	4798	1318
София (столица)	23096	17615	5481
Южен централен	26746	28164	-1418
Кърджали	3785	4000	-215
Пазарджик	2997	4301	-1304
Пловдив	11408	10436	972
Смолян	1267	2727	-1460
Хасково	7289	6700	589

¹ Заселените и изселените лица в/от областите включват и движението към/от страната.

III. ПАЗАР НА ТРУДА

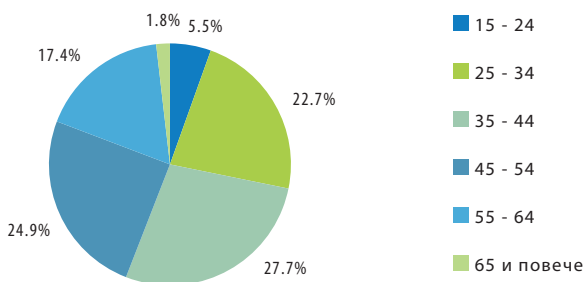
Работна сила

Работна сила (икономически активни лица) са лицата на 15 и повече навършени години, които влагат или предлагат своя труд за производство на стоки и услуги. Работната сила включва заетите и безработните лица.

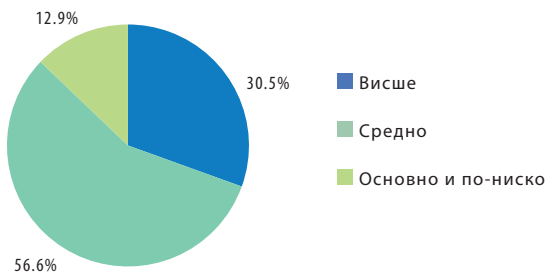
Коефициентът на икономическа активност представлява относителният дял на икономически активните лица от населението на същата възраст.

Източник на данните е Наблюдението на работната сила.

Фиг. 1. Структура на работната сила по възраст през 2015 г.

Фиг. 2. Структура на работната сила по степени на образование през 2015 г.

1. Работна сила

(Хиляди)

	2011	2012	2013	2014	2015
Общо	3341.4	3344.3	3371.2	3365.9	3337.0
По местоживеене					
В градовете	2598.2	2605.9	2631.1	2636.7	2613.2
В селата	743.2	738.4	740.1	729.2	723.8
По пол					
Мъже	1786.1	1782.8	1796.6	1798.6	1781.7
Жени	1555.3	1561.5	1574.6	1567.3	1555.2
По възрастови групи					
15 - 64	3302.3	3303.9	3322.7	3308.7	3276.0
15 - 24	253.6	247.9	229.6	200.3	182.8
25 - 34	798.8	788.3	778.2	767.7	758.2
35 - 44	899.2	919.1	939.1	941.0	925.0
45 - 54	830.7	813.6	814.8	821.0	829.4
55 - 64	519.9	534.9	560.9	578.7	580.5
65 и повече	39.1	40.4	48.5	57.2	61.0
По степени на образование					
Висше	874.2	889.5	948.4	997.1	1018.1
Средно	2005.5	2010.6	1985.9	1906.8	1889.6
в т.ч. с придобита професионална квалификация	1320.8	1303.7	1292.6	1232.9	1197.3
Основно и по-ниско	461.7	444.2	436.9	462.0	429.2

2. Коефициенти на икономическа активност (15 - 64 навършени години)

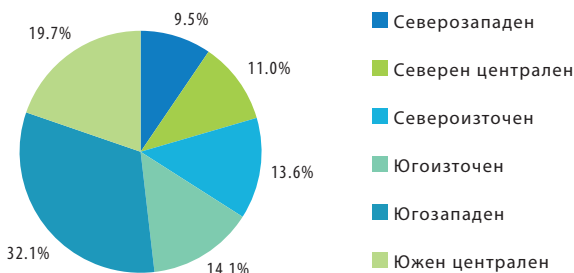
(Проценти)

	2011	2012	2013	2014	2015
Общо	65.9	67.1	68.4	69.0	69.3
По местоживеене					
В градовете	68.1	69.3	70.7	71.5	72.1
В селата	59.2	60.2	61.2	61.3	60.9
По пол					
Мъже	69.9	71.0	72.2	72.9	73.2
Жени	61.9	63.2	64.5	65.0	65.4
По възрастови групи					
15 - 24	29.5	30.4	29.6	27.2	26.0
25 - 34	78.3	78.8	78.7	78.3	78.3
35 - 44	85.2	85.4	86.7	87.4	86.5
45 - 54	82.2	82.6	83.5	83.7	84.3
55 - 64	48.9	51.1	54.1	56.6	58.0

Работна сила по области

Работната сила (икономически активните лица) на 15 - 64 навършени години и коефициентите на икономическа активност за същата възрастова група са представени по статистически райони съгласно Класификацията на териториалните единици за статистически цели в България, влязла в сила от 14.02.2009 г., съответстваща на Европейската класификация на териториалните единици за статистически цели (NUTS), и по области.

Фиг. 3. Структура на работната сила (15 - 64 навършени години) по статистически райони през 2015 г.

3. Работна сила на 15 - 64 навършени години и коефициенти на икономическа активност по статистически зони, статистически райони и по области през 2015 г.

Статистически зони Статистически райони Области	Работна сила - хил.	Коефициенти на икономическа активност - %
Общо	3276.0	69.3
<i>Северна и Югоизточна България</i>		
Северозападен	311.1	63.8
Видин	40.0	72.3
Враца	67.4	61.0
Ловеч	48.5	60.2
Монтана	49.6	58.5
Плевен	105.7	67.5
Северен централен	359.8	67.6
Велико Търново	112.3	69.8
Габрово	52.1	73.0
Разград	51.5	65.6
Русе	97.7	65.9
Силистра	46.2	63.1
Североизточен	443.8	70.4
Варна	231.1	72.6
Добрич	84.7	70.8
Търговище	42.9	56.7
Шумен	85.1	73.0
Югоизточен	463.2	67.7
Бургас	191.2	69.4
Сливен	76.3	62.9
Стара Загора	139.4	66.9
Ямбол	56.1	71.5
<i>Югозападна и Южна централна България</i>		
Югозападен	1052.0	72.9
Благоевград	151.5	70.8
Кюстендил	55.0	69.2
Перник	59.2	72.7
София	100.5	65.5
София (столица)	685.8	75.0
Южен централен	646.1	68.0
Кърджали	62.2	60.3
Пазарджик	113.8	65.3
Пловдив	304.6	68.8
Смолян	59.3	77.2
Хасково	106.2	69.0

Заетост

Заети са лицата на 15 и повече навършени години, които през наблюдавания период:

- извършват работа за производство на стоки и услуги поне 1 час, за което получават работна заплата или друг доход;
- не работят, но имат работа, от която временно отсъстват поради отпуск, болест, бременност, раждане и отглеждане на малко дете (за периода, през който получават пълния размер на възнаграждението си), родителски отпуск, неблагоприятни климатични условия, стачка или други причини.

Лицата, които са в неплатен отпуск по причини на работодателя, се считат за заети, ако продължителността на този отпуск е до три месеца.

Работодатели са лицата, които сами или в съдружие с други лица управляват собствени предприятия (фирми, стопанства) или извършват самостоятелно друга дейност, като наемат на работа поне едно лице.

Самостоятелно заети са лицата, които сами или в съдружие с други лица извършват стопанска дейност, работят на свободна (частна) практика или извършват самостоятелно друга дейност, като не наемат на работа други лица.

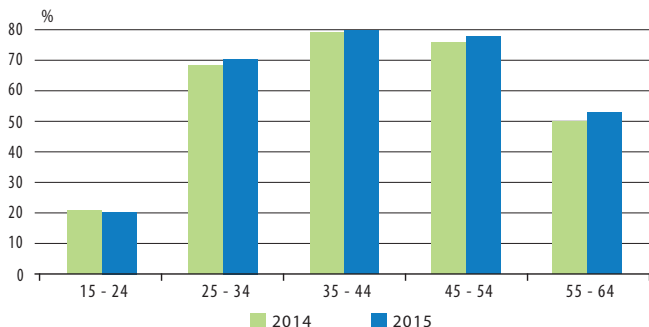
Наети са лицата, извършващи в общественения сектор или за частен работодател работа, за която получават възнаграждение в пари или в натура под формата на работна заплата, възнаграждение по граждански договор или друго възнаграждение.

Неплатени семейни работници са лицата, които работят без заплащане във фирма, предприятие или стопанство на родствено лице от същото домакинство.

Коефициентът на заетост представлява относителният дял на заетите лица от населението на същата възраст.

Източник на данните е Наблюдението на работната сила.

Фиг. 4. Коефициенти на заетост по възраст

4. Заети лица

(Хиляди)

	2011	2012	2013	2014	2015
Общо	2965.2	2934.0	2934.9	2981.4	3031.9
По местоживеене					
В градовете	2338.0	2320.6	2330.9	2380.4	2417.5
В селата	627.2	613.4	604.0	601.0	614.4
По пол					
Мъже	1567.1	1541.7	1546.9	1577.1	1607.5
Жени	1398.1	1392.3	1388.1	1404.3	1424.3
По възрастови групи					
15 - 64	2927.5	2894.9	2889.4	2927.4	2973.5
15 - 24	190.2	178.3	164.5	152.7	143.2
25 - 34	691.8	679.5	659.5	669.2	682.4
35 - 44	817.3	827.0	842.0	850.9	853.4
45 - 54	754.1	730.9	731.9	743.5	764.5
55 - 64	474.1	479.2	491.5	511.2	530.1
65 и повече	37.7	39.1	45.5	53.9	58.4
По степени на образование					
Висше	829.5	837.6	887.4	946.3	977.8
Средно	1795.7	1776.1	1741.1	1703.8	1732.3
в т.ч. с придобита професионална квалификация	1185.6	1159.2	1143.4	1107.7	1100.5
Основно и по-ниско	340.0	320.3	306.5	331.3	321.7
По статус в заетостта					
Работодатели	107.6	104.5	115.1	113.5	108.3
Самостоятелно заети, без наети лица	221.3	210.9	221.6	238.1	236.8
Наети в частния сектор	1893.7	1872.5	1859.3	1903.6	1968.2
Наети в общественния сектор	712.5	721.5	719.3	705.5	699.0
Неплатени семейни работници	30.2	24.5	19.6	20.6	19.5

5. Коефициенти на заетост (15 - 64 навършени години)

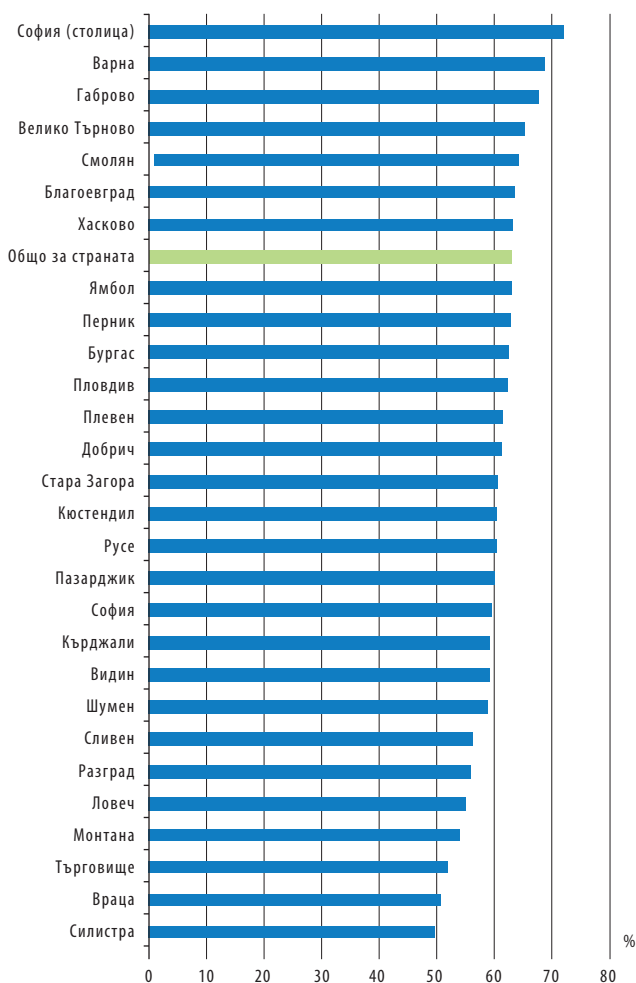
(Проценти)

	2011	2012	2013	2014	2015
Общо	58.4	58.8	59.5	61.0	62.9
По местоживеене					
В градовете	61.2	61.7	62.6	64.5	66.6
В селата	49.9	49.9	49.8	50.4	51.6
По пол					
Мъже	61.2	61.3	62.1	63.9	65.9
Жени	55.6	56.3	56.8	58.2	59.8
По възрастови групи					
15 - 24	22.1	21.9	21.2	20.7	20.3
25 - 34	67.8	67.9	66.7	68.3	70.4
35 - 44	77.4	76.9	77.7	79.0	79.8
45 - 54	74.7	74.2	75.0	75.8	77.7
55 - 64	44.6	45.7	47.4	50.0	53.0

Заетост по области

Заетите лица на 15 - 64 навършени години и коефициентите на заетост за същата възрастова група са представени по статистически райони съгласно Класификацията на териториалните единици за статистически цели в България, влязла в сила от 14.02.2009 г., съответстваща на Европейската класификация на териториалните единици за статистически цели (NUTS), и по области.

Фиг. 5. Коефициенти на заетост (15 - 64 навършени години) по области през 2015 г.

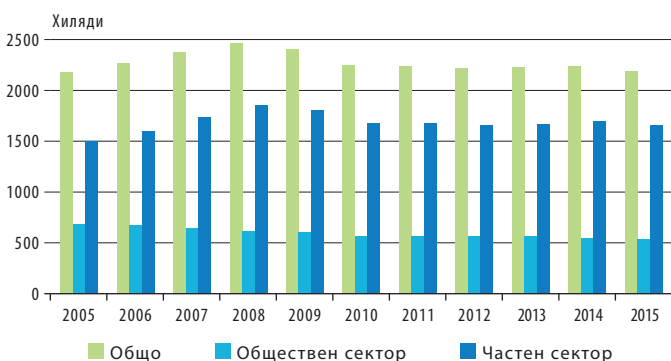
6. Заети лица на 15 - 64 навършени години и коефициенти на заетост по статистически зони, статистически райони и по области през 2015 г.

Статистически зони Статистически райони Области	Заети лица - хил.	Коефициенти на заетост - %
Общо	2973.5	62.9
<i>Северна и Югоизточна България</i>		
Северозападен	273.4	56.1
Видин	32.5	58.8
Враца	55.5	50.3
Ловеч	44.0	54.6
Монтана	45.6	53.7
Плевен	95.8	61.2
Северен централен	321.2	60.4
Велико Търново	104.6	65.0
Габрово	48.0	67.4
Разград	43.7	55.6
Русе	88.9	60.0
Силистра	36.0	49.2
Североизточен	397.8	63.1
Варна	217.8	68.4
Добрич	72.8	60.9
Търговище	39.0	51.6
Шумен	68.2	58.5
Югоизточен	414.4	60.6
Бургас	171.5	62.2
Сливен	67.9	55.9
Стара Загора	125.7	60.3
Ямбол	49.3	62.8
<i>Югозападна и Южна централна България</i>		
Югозападен	981.0	68.0
Благоевград	135.7	63.4
Кюстендил	47.8	60.2
Перник	50.8	62.5
София	90.9	59.2
София (столица)	655.8	71.7
Южен централен	585.7	61.6
Кърджали	60.7	58.8
Пазарджик	103.9	59.7
Пловдив	274.9	62.1
Смолян	49.1	63.9
Хасково	97.1	63.1

Наети лица

Наети са лицата, които са в трудово правоотношение с работодателя съгласно Кодекса на труда или в служебно правоотношение съгласно Закона за държавния служител и по силата на тези правоотношения получават възнаграждение в пари или в натура под формата на работна заплата за извършена в определен обем и качество работа. Средният годишен брой на наетите лица е средна аритметична от средния им списъчен брой през отделните месеци. Средният списъчен брой по месеци е средна аритметична от списъчния състав за всеки календарен ден.

Фиг. 6. Среден годишен брой на наетите лица по форми на собственост

7. Наети лица по трудово и служебно правоотношение по икономически дейности

(Среден годишен брой)

Икономически дейности	Общо		Обществен сектор		Частен сектор	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015
Общо	2240544	2186614	545768	532632	1694776	1653982
Селско, горско и рибно стопанство	70855	71733	12105	12354	58750	59379
Добивна промишленост	23709	23608	7249	7309	16460	16299
Производство на хранителни продукти, напитки и тютюневи изделия	90753	84317	..	..	..	..
Производство на текстил, кожи и изделия от тях	124730	117906	210	364	124520	117542
Производство на дървен материал, хартия и изделия от тях (без мебели); печатна дейност	32163	31860	151	189	32012	31671
Производство на кокс и рафинирани нефтопродукти	2070	2022	-	-	2070	2022

7. Наети лица по трудово и служебно правоотношение по икономически дейности

(Продължение и край)

(Среден годишен брой)

Икономически дейности	Общо		Обществен сектор		Частен сектор	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015
Производство на химични продукти	12933	13430	..	..	..	..
Производство на лекарствени вещества и продукти	8238	8320	..	..	..	..
Производство на изделия от каучук, пластмаси и минерални суровини	45568	45531	20	18	45548	45513
Производство на основни метали и метални изделия, без машини	62405	60039	3224	3386	59181	56653
Производство на компютърна техника, електронни и оптични продукти	8389	8321	..	..	..	..
Производство на електрически съоръжения	20318	21259	-	-	20318	21259
Производство на машини с общо и специално предназначение	30206	28773	..	-	..	28773
Производство на превозни средства	22281	24711	-	-	22281	24711
Производство, н.д.; ремонт и инсталиране на машини и оборудване	42669	41573	1167	1146	41502	40427
Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива	31195	30437	15032	14751	16163	15686
Доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	34030	34914	20303	21006	13727	13908
Строителство	130526	122930	2912	2323	127614	120607
Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети	375814	374871	495	436	375319	374435
Транспорт, складиране и пощи	138243	131342	48908	48050	89335	83292
Хотелиерство и ресторантьорство	110832	108753	4237	4492	106595	104261
Издателска дейност, филмопроизводство, радио и телевизия	13705	13283	3171	3121	10534	10162
Далекосъобщения	19652	20562	..	..	..	..
Дейности в областта на информационните технологии и услуги	39789	40958	..	..	..	..
Финансови и застрахователни дейности	56625	55295	1876	1936	54749	53359
Операции с недвижими имоти	23396	21102	2659	2595	20737	18507
Юридически, счетоводни, консултантски и инженерни дейности	41270	40261	1608	1381	39662	38880
Научноизследователска и развойна дейност	11132	10614	8775	8610	2357	2004
Рекламна и ветеринарномедицинска дейност; други професионални дейности	19770	21680	74	70	19696	21610
Административни и спомагателни дейности	112702	104544	20267	14512	92435	90032
Държавно управление, държавно обществено осигуряване	113081	111789	113081	111789	x	x
Образование	166148	163789	157373	154893	8775	8896
Хуманно здравеопазване	107580	103810	77548	76175	30032	27635
Медико-социални грижи с настаняване и социална работа без настаняване	29257	27562	26747	25377	2510	2185
Култура, спорт и развлечения	32178	32165	13719	13560	18459	18605
Други дейности, н.д.	36332	32550	1378	1344	34954	31206

Безработица

Безработни са лицата на 15 - 74 навършени години, които нямат работа през наблюдавания период, като едновременно с това търсят активно работа през период от четири седмици, вкл. наблюдаваната, и са на разположение да започнат работа до две седмици след края на наблюдавания период.

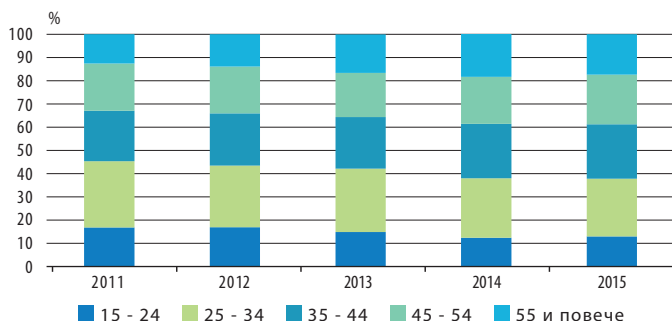
За безработни се считат и лицата, които не търсят активно, но са намерили работа, която очакват да започнат до три месеца след края на наблюдавания период.

Продължителността на безработицата се определя от по-краткия от следните два периода:

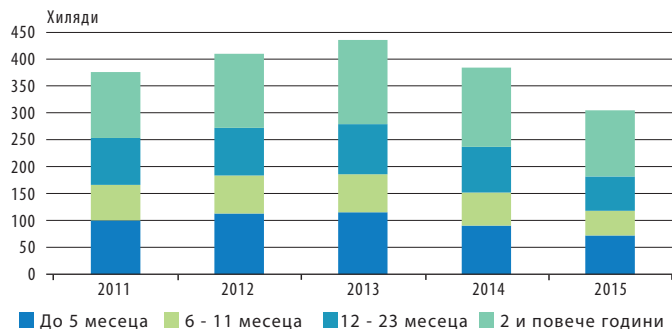
- продължителност на търсене на работа;
- продължителност на времето, през което лицето е било без работа.

Източник на данните, с изключение на данните за регистрираните безработни, е Наблюдението на работната сила. Източник на данните за регистрираните безработни в бюрата по труда е Агенцията по заетостта.

Фиг. 7. Структура на безработните лица по възраст

Фиг. 8. Безработни лица по продължителност на безработицата

8. Безработни лица

(Хиляди)

	2011	2012	2013	2014	2015
Общо	376.2	410.3	436.3	384.5	305.1
По местоживеене					
В градовете	260.2	285.3	300.2	256.3	195.7
В селата	116.0	125.0	136.1	128.2	109.4
По пол					
Мъже	219.0	241.1	249.8	221.4	174.2
Жени	157.2	169.3	186.5	163.1	130.9
По възрастови групи					
15 - 64	374.8	409.0	433.2	381.3	302.5
15 - 24	63.5	69.7	65.1	47.6	39.6
25 - 34	107.0	108.9	118.7	98.5	75.8
35 - 44	81.9	92.1	97.1	90.2	71.7
45 - 54	76.6	82.7	82.9	77.5	65.0
55 и повече	47.2	57.1	72.4	70.7	53.1
По степени на образование					
Висше	44.7	51.8	60.9	50.8	40.3
Средно	209.8	234.6	244.9	203.0	157.3
в т.ч. с придобита професионална квалификация	135.2	144.5	149.2	125.2	96.8
Основно и по-ниско	121.7	123.9	130.5	130.7	107.5
По продължителност на безработицата					
До 5 месеца	99.9	113.1	115.1	90.5	72.1
6 - 11 месеца	66.4	70.6	70.8	61.6	46.0
12 - 23 месеца	87.4	89.0	93.6	85.2	63.9
2 и повече години	122.6	137.6	156.7	147.3	123.1
Регистрирани безработни в бюрата по труда към 31.12.	342.4	375.8	386.2	351.1	328.9

Безработица

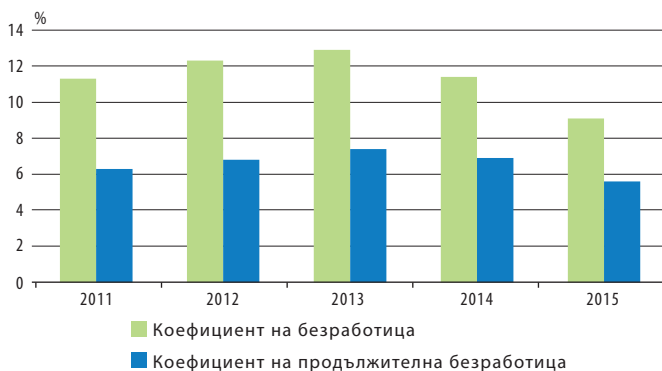
Коефициентът на безработица представлява относителният дял на безработните лица от икономически активното население (работната сила).

Коефициентът на продължителна безработица представлява относителният дял на продължително безработните лица (безработни от една и повече години) от икономически активното население.

Обезкуражени са лицата извън работната сила (икономически неактивните лица), които желаят да работят, но не търсят активно работа, защото не вярват, че ще намерят.

През 2015 г. коефициентът на безработица в страната намалява с 2.3 процентни пункта в сравнение с предходната година, като достига 9.1%. Продължително безработни (от една или повече години) са 61.3% от всички безработни лица.

Фиг. 9. Коефициенти на безработица и коефициенти на продължителна безработица

9. Коефициенти на безработица

(Проценти)

	2011	2012	2013	2014	2015
Общо	11.3	12.3	12.9	11.4	9.1
По местоживеене					
В градовете	10.0	11.0	11.4	9.7	7.5
В селата	15.6	16.9	18.4	17.6	15.1
По пол					
Мъже	12.3	13.5	13.9	12.3	9.8
Жени	10.1	10.8	11.8	10.4	8.4
По възрастови групи					
15 - 64	11.4	12.4	13.0	11.5	9.2
15 - 24	25.0	28.1	28.4	23.8	21.6
25 - 34	13.4	13.8	15.3	12.8	10.0
35 - 44	9.1	10.0	10.3	9.6	7.7
45 - 54	9.2	10.2	10.2	9.4	7.8
55 и повече	8.4	9.9	11.9	11.1	8.3
Коефициент на продължителна безработица	6.3	6.8	7.4	6.9	5.6

10. Обезкуражени лица

(Хиляди)

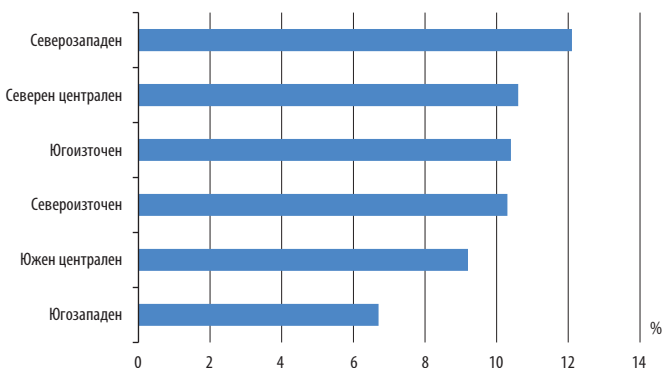
	2011	2012	2013	2014	2015
Общо	235.2	227.7	209.7	192.1	172.9
По местоживеене					
В градовете	136.3	127.3	113.0	100.1	81.2
В селата	98.9	100.3	96.7	92.0	91.6
По пол					
Мъже	131.8	125.4	116.5	107.8	93.7
Жени	103.3	102.3	93.2	84.3	79.1
По възрастови групи					
15 - 64	233.5	225.6	206.5	188.7	170.0
15 - 24	42.8	40.1	36.5	33.0	29.6
25 - 34	51.2	50.9	50.7	45.5	39.0
35 - 44	47.8	47.1	38.9	33.2	32.3
45 - 54	49.5	48.9	41.2	39.7	36.3
55 и повече	43.8	40.6	42.4	40.6	35.6
По степени на образование					
Висше	12.8	14.4	15.9	13.5	10.6
Средно	113.9	105.2	95.1	85.8	72.6
в т.ч. с придобита професионална квалификация	66.2	63.5	56.8	49.8	40.3
Основно и по-ниско	108.5	108.0	98.7	92.8	89.7

Безработица по области

Безработните лица и коефициентите на безработица са представени по статистически райони съгласно Класификацията на териториалните единици за статистически цели в България, влязла в сила от 14.02.2009 г., съответстваща на Европейската класификация на териториалните единици за статистически цели (NUTS), и по области.

Източник на данните за регистрираните безработни в бюрата по труда е Агенцията по заетостта.

Фиг. 10. Коефициенти на безработица по статистически райони през 2015 г.

11. Безработица по статистически зони, статистически райони и по области през 2015 г.

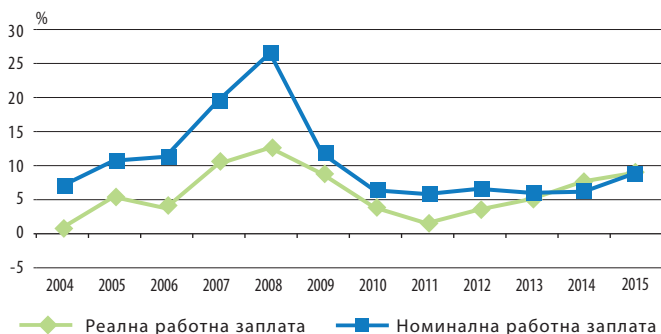
Статистически зони Статистически райони Области	Безработни лица - хил.	Коефициенти на безработица - %	Регистрирани безработни в бюрата по труда към 31.12. - хил.
Общо	305.1	9.1	10.0
<i>Северна и Югоизточна България</i>			
Северозападен	38.5	12.1	18.2
Видин	7.7	18.8	23.5
Враца	12.1	17.7	19.7
Ловеч	4.5	9.2	15.7
Монтана	4.2	8.2	20.2
Плевен	10.0	9.2	15.6
Северен централен	38.9	10.6	10.6
Велико Търново	7.9	6.8	9.7
Габрово	4.0	7.5	6.0
Разград	7.9	15.0	16.3
Русе	8.9	9.0	8.5
Силистра	10.2	21.8	16.4
Североизточен	46.4	10.3	10.9
Варна	13.4	5.7	7.2
Добрич	12.0	13.8	11.9
Търговище	(3.9)	(8.8)	17.4
Шумен	17.1	19.7	16.6
Югоизточен	49.0	10.4	10.2
Бургас	19.9	10.3	8.5
Сливен	8.5	10.9	16.5
Стара Загора	13.7	9.7	8.4
Ямбол	6.9	12.0	12.4
<i>Югозападна и Южна централна България</i>			
Югозападен	71.5	6.7	6.1
Благоевград	15.8	10.3	13.8
Кюстендил	7.3	13.1	11.6
Перник	8.4	14.0	8.3
София	9.6	9.4	11.7
София (столица)	30.5	4.3	2.8
Южен централен	60.9	9.2	11.0
Кърджали	(1.5)	(2.3)	13.8
Пазарджик	10.0	8.6	14.3
Пловдив	29.8	9.6	7.9
Смолян	10.3	17.2	17.8
Хасково	9.3	8.6	11.2

Средна годишна заплата

Брутната годишна заплата на наетите по трудово и служебно правоотношение е възнаграждението, заплащано на наетите лица обикновено на редовни интервали от време преди отчисляването на данъците (данък върху доходите на физическите лица) и на социалните осигуровки за сметка на заетите.

Средната брутна годишна работна заплата се изчислява, като начислените средства за работна заплата за отчетната година се разделят на средния списъчен брой на наетите по трудово и служебно правоотношение, без лицата в отпуск по майчинство.

Фиг. 11. Изменение в номиналната и реалната работна заплата при база предшестващата година

12. Средна годишна заплата по икономически дейности

(Левове)

Икономически дейности	Общо		Обществен сектор		Частен сектор	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015
Общо	9860	10724	10654	11161	9602	10581
Селско, горско и рибно стопанство	7989	8844	10228	10744	7525	8443
Добивна промишленост	15933	16353	20589	21311	13880	14126
Производство на хранителни продукти, напитки и тютюневи изделия	8256	8990	..	..	8259	8994
Производство на текстил, кожи и изделия от тях	5803	6720	5430	6336	5804	6721
Производство на дървен материал, хартия и изделия от тях (без мебели); печатна дейност	7351	8045	7089	7683	7353	8048
Производство на кокс и рафинирани нефтопродукти	29926	31284	-	-	29926	31284

12. Средна годишна заплата по икономически дейности

(Продължение и край)

(Левове)

Икономически дейности	Общо		Обществен сектор		Частен сектор	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015
Производство на химични продукти	11796	12765	..	..	11801	12765
Производство на лекарствени вещества и продукти	11921	12588	..	..	11646	12253
Производство на изделия от каучук, пластмаси и минерални суровини	8565	9557	7426	7688	8566	9557
Производство на основни метали и метални изделия, без машини	9317	10113	7628	8268	9409	10223
Производство на компютърна техника, електронни и оптични продукти	12758	13562	..	..	12775	13585
Производство на електрически съоръжения	11199	12053	-	-	11199	12053
Производство на машини с общо и специално предназначение	11109	11765	..	..	11109	11765
Производство на превозни средства	8608	9774	-	-	8608	9774
Производство, н.д.; ремонт и инсталиране на машини и оборудване	8416	9241	11258	11588	8335	9174
Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива	19012	19393	22465	23179	15796	15822
Доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	9042	9234	9099	9141	8959	9376
Строителство	8782	8936	9108	9140	8775	8932
Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети	8640	9758	13266	11878	8634	9755
Транспорт, складиране и пощи	9350	10304	11704	12346	8059	9114
Хотелиерство и ресторантьорство	6021	6933	7388	7733	5966	6897
Издателска дейност, филмопроизводство, радио и телевизия	15049	15295	12815	12592	15724	16141
Далекосъобщения	18582	18791	..	..	18584	18791
Дейности в областта на информационните технологии и услуги	27508	30044	..	..	27749	30305
Финансови и застрахователни дейности	18869	19300	23254	22995	18714	19161
Операции с недвижими имоти	9312	9991	8039	8923	9477	10143
Юридически, счетоводни, консултантски и инженерни дейности	14045	16267	12514	12578	14108	16403
Научноизследователска и развойна дейност	14040	12926	8628	8848	34145	30875
Рекламна и ветеринарномедицинска дейност; други професионални дейности	15583	17272	10218	11234	15604	17293
Административни и спомагателни дейности	7113	8084	4594	5460	7667	8512
Държавно управление, държавно обществено осигуряване	11762	12035	11762	12035	x	x
Образование	9790	10391	9739	10255	10707	12845
Хуманно здравеопазване	11568	12336	11325	11746	12199	13998
Медико-социални грижи с настаняване и социална работа без настаняване	6284	6823	6220	6691	6965	8383
Култура, спорт и развлечения	8686	9104	7911	8158	9268	9810
Други дейности, н.д.	6736	7366	6641	7439	6740	7363

IV. ОБРАЗОВАНИЕ

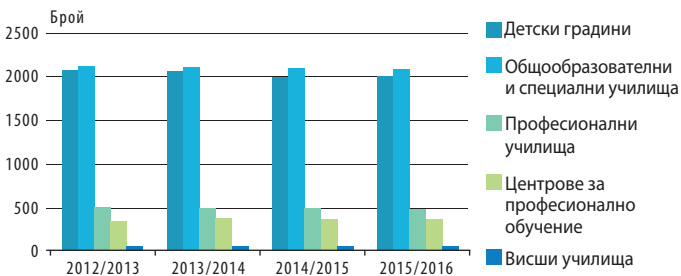
Видове образователни институции

Образователни институции са тези, които директно провеждат обучение по образователни програми с учащи в организирани класове (групи) на място или чрез дистанционна форма на обучение. Образователните програми в тези институции обхващат всички степени на образование и/или придобиване на степен на професионална квалификация. Неформалното образование и самостоятелното обучение не попадат в обхвата на образователната система според използваните дефиниции на МСКО 2011.

Видове образователни институции:

- Детски градини.
- Училища (I - XII клас) - начални (I - IV клас), основни (I - VIII клас), прогимназии (V - VIII клас), гимназии (IX - XII или VIII - XII клас), средни общообразователни (I - XII клас), професионални (по изкуствата, спортни, професионални гимназии, предоставящи обучение по програми за придобиване на III и II степен професионална квалификация, вкл. духовни училища, професионални училища с програми за II и I степен професионална квалификация с прием след VIII клас, професионални училища с програми за I степен професионална квалификация с прием след VI и VII клас.
- Центрове за професионално обучение, обхващащи обучението на лица, навършили 16 години, в платени професионални програми, водещи до придобиване на степен на професионална квалификация според Закона за професионалното образование и обучение.
- Професионални колежи и професионални гимназии, провеждащи програми с прием след средно образование.
- Висши училища - колежи, университети и специализирани висши училища. Статистическото изследване на висшето образование обхваща всички акредитирани висши училища съгласно Закона за висшето образование и частните духовни висши училища, създадени по реда на Закона за вероизповеданията.

Фиг. 1. Учебни институции по вид

1. Учебни институции по вид и форми на собственост

	2012/2013		2013/2014		2014/2015		2015/2016	
	общо	в т.ч. частни	общо	в т.ч. частни	общо	в т.ч. частни	общо	в т.ч. частни
Общо	5067	532	5060	577	4975	584	4964	581
Детски градини	2070	65	2051	75	1991	88	2002	92
Общообразователни и специални училища	2112	69	2097	68	2087	70	2078	70
Начални (I - IV кл.)	153	6	150	4	150	5	152	7
Основни (I - VIII кл.)	1402	27	1393	29	1386	30	1381	31
Прогимназии (V - VIII кл.)	11	3	8	2	7	1	7	1
Гимназии (IX - XII кл.)	140	27	140	27	137	27	133	23
Средни общообразователни (I - XII кл.)	406	6	406	6	407	7	405	8
Професионални	494	59	488	58	481	56	469	50
Училища по изкуствата	22	1	23	2	23	2	22	1
Спортни училища	19	-	24	-	24	-	24	-
Професионални гимназии	416	23	402	19	394	16	387	15
Професионални колежи	37	35	39	37	40	38	36	34
Професионални училища	-	-	-	-	-	-	-	-
Центрове за професионално обучение	338	323	371	360	362	353	361	352
Висши училища¹	53	16	53	16	54	17	54	17
Университети и специализирани висши училища	45	9	45	9	46	10	50	13
Колежи в структурата на университети и специализирани висши училища	20	-	19	-	19	-	18	-
Самостоятелни колежи	8	7	8	7	8	7	4	4

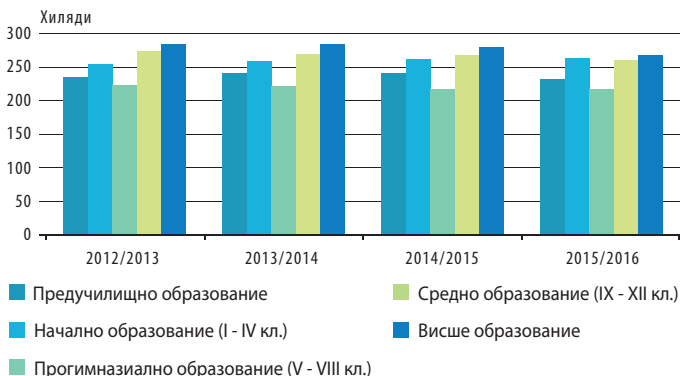
¹ Включва университети и специализирани висши училища и самостоятелни колежи.

Записани учащи

Методологията на статистиката на образованието е изградена на основата на Международната стандартна класификация на образованието, ревизия 2011 г., и съпътстващите я методически ръководства:

- Предучилищно образование в детски градини (образователна степен МСКО - 0).
- Начален и прогимназиален етап на основното образование, средно образование във всички видове училища и професионално обучение след средно образование в професионални колежи (образователни степени МСКО - 1, 2, 3 и 4).
- Професионално обучение срещу заплащане за придобиване на степен на професионална квалификация в центрове за професионално обучение, професионални гимназии, професионални колежи и професионални училища (образователни степени МСКО - 2, 3 и 4).
- Висше образование за придобиване на образователно-квалификационни степени „професионален бакалавър”, „бакалавър” и „магистър” в колежи, университети и специализирани висши училища (образователни степени МСКО - 6 и 7).
- Висше образование за придобиване на образователна и научна степен „доктор” в университети, специализирани висши училища и научни организации (образователна степен МСКО - 8).

Фиг. 2. Записани учащи по степени на образование

2. Записани учащи по степени на Международната стандартна класификация на образованието (МСКО 2011)

	2012/2013		2013/2014		2014/2015		2015/2016	
	общо	в т.ч. частни	общо	в т.ч. частни	общо	в т.ч. частни	общо	в т.ч. частни
Общо	1294682	83200	1303836	80915	1284910	67705	1249109	57388
Предучилищно образование (МСКО - 0)	235015	2357	240622	2718	241123	3292	232025	3333
Начално образование (I - IV кл., МСКО - 1)	253675	2011	258840	2061	261793	2399	261969	2860
Прогимназиално образование (V - VIII кл., МСКО - 2)	221839	1693	220934	1603	217155	1734	216451	1555
Професионално обучение за възрастни - I степен професионална квалификация (МСКО - 2)	13637	12551	11176	9732	6509	5478	4593	3357
Професионално обучение - I степен професионална квалификация с прием след VIII клас (МСКО - 3)	1011	-	831	-	988	-	992	-
Средно образование (IX - XII кл., МСКО - 3)	272487	3526	268395	3450	267540	3461	260515	3658
Професионално обучение за възрастни - II степен професионална квалификация (МСКО - 3)	4272	3683	7300	6336	3789	2789	2109	1462
Професионално обучение за възрастни - III степен професионална квалификация (МСКО - 3)	6323	5393	10278	6829	5417	4291	2427	1814
Професионално обучение след средно образование (МСКО - 4)	2381	2137	2001	1830	1618	1452	1308	1161
Професионално обучение за възрастни - IV степен професионална квалификация (МСКО - 4)	83	-	165	-	25	-	13	-
Висше образование (МСКО - 6, 7, 8)	283959	49849	283294	46356	278953	42809	266707	38188
Образователно-квалификационна степен „професионален бакалавър“ (МСКО - 6)	14688	7076	15072	7153	15244	7097	11619	13354
Образователно-квалификационна степен „бакалавър“ (МСКО - 6)	180949	31359	176344	27535	171458	25143	166746	24794
Образователно-квалификационна степен „магистър“ (МСКО - 7)	82951	11306	85823	11532	85634	10418	81592	9844
Образователна и научна степен „доктор“ (МСКО - 8)	5371	108	6055	136	6617	151	6750	196

¹ Броят на студентите намалява значително поради преобразуването на три самостоятелни частни колежа в специализирани висши училища и преминаването на част от студентите в ОКС „бакалавър“.

Преподаватели по степени на преподаване

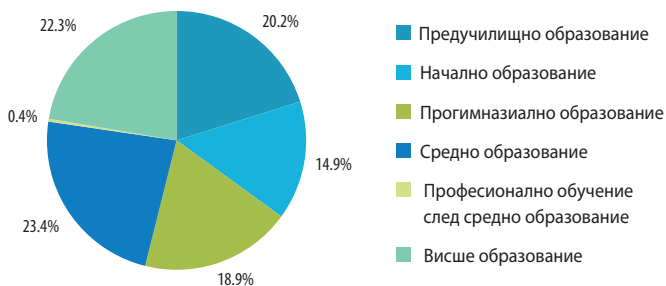
Учителите (преподавателите) са длъжностните лица, които непосредствено провеждат учебните занятия съгласно учебните планове, независимо дали са пълно или непълно заети.

Управленският персонал включва длъжностни лица, изпълняващи управленски функции на равнище образователна институция - директори, помощник-директори с преподавателска заетост, ректори, декани и техни заместници, ръководители на катедри.

В броя на преподавателите са включени учители и управленски персонал с преподавателска дейност.

Учителите в основното и средното образование се групират по степени на преподаване и според вида на програмата (общообразователна или професионална). В случаите, при които един учител преподава в различни степени, той се отнася към съответната степен, в която има преобладаващ брой учебни часове.

Фиг. 3. Структура на преподавателите по степени на преподаване през учебната 2015/2016 година

3. Преподаватели по степени на Международната стандартна класификация на образованието (МСКО 2011)

	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016
Общо	102488	101828	102799	101294
Предучилищно образование (МСКО - 0)	20015	20269	20542	20420
Начално образование (I - IV кл., МСКО - 1)	14565	14767	14940	15050
Прогимназиално образование (V - VIII кл., МСКО - 2)	19315	19277	19179	19125
Средно образование (IX - XII кл., МСКО - 3)	24684	24121	23968	23735
Професионално обучение след средно образование (МСКО - 4)	453	382	427	360
Висше образование (МСКО - 6, 7)	23456	23012	23743	22604
Колежи (МСКО - 6)	1091	1070	1018	725
Университети и специализирани висши училища (МСКО - 6, 7)	22365	21942	22725	21879

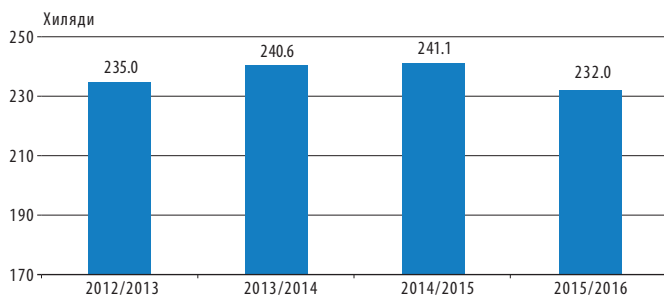
Детски градини

Детските градини са целодневни, полудневни и седмични и за деца със специални образователни потребности и с хронични заболявания. Възрастта на децата, обхванати в детските градини, е 3 - 6 години. Преди първи клас обучението в подготвителна група или подготвителен клас е задължително.

Постигнат е по-голям обхват на децата в детските градини при редуциран брой на тези институции.

Средният брой деца на един учител за страната през учебната 2015/2016 година е 12, а средният брой деца в една група - 23.

Фиг. 4. Деца в детските градини

4. Детски градини

(Брой)

	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016
	Детски градини			
Общо	2070	2051	1991	2002
Постоянни	2070	2051	1991	2002
Целодневни	2064	2046	1986	1998
Полудневни	6	5	5	4
Сезонни	-	-	-	-
	Педагогически персонал			
Общо	20015	20269	20542	20420
в т.ч. детски учители	18749	18987	19240	19115
В постоянни детски градини	20013	20267	20540	20418
В целодневни	18920	19162	19387	19323
В полудневни	1093	1105	1153	1095
В сезонни детски градини	2	2	2	2
	Деца			
Общо	235015	240622	241123	232025
В постоянни детски градини	234987	240598	241099	231996
В целодневни	215280	220049	220151	212647
В полудневни	19707	20549	20948	19349
В сезонни детски градини	28	24	24	29

Общообразователни училища

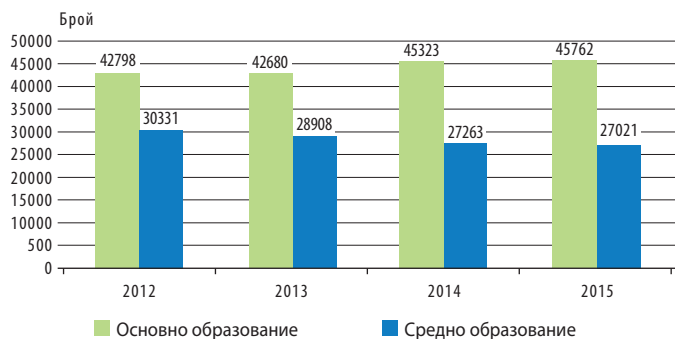
Общообразователните училища са непрофилирани и профилирани (чуждоезикови, природо-математически, технологични и по изкуствата). Данните за броя на учениците са предоставени по групи класове.

За завършили степен на образование се считат тези ученици, които са получили документ за завършена степен от легитимна образователна институция, съдържащ изискуващите се според закона записвания и печати.

На учащите в професионални училища и в самостоятелни професионални паралелки с прием след VI и VII клас се осигурява общообразователна подготовка за придобиване на основно образование и професионална подготовка за придобиване на I степен професионална квалификация.

Завършилите програми с прием след VI и VII клас получават свидетелство за завършено основно образование и свидетелство за придобита I степен професионална квалификация.

Фиг. 5. Завършили общообразователните училища

5. Ученици в общообразователните училища по групи класове и форми на обучение

	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016
Общо	604773	606277	604481	602277
I - IV кл.	251962	257165	260293	260557
в т.ч. вечерно и задочно обучение	453	560	567	705
V - VIII кл.	217798	216572	212737	212366
в т.ч. вечерно и задочно обучение	3070	3856	4306	4836
IX - XII кл. ¹	135013	132540	131451	129354
в т.ч. вечерно и задочно обучение	4681	5032	4820	4466

¹ Вкл. VIII кл. на езиковите и другите гимназии с прием след VII клас.

6. Завършили общообразователните училища

	2012	2013	2014	2015
Основно образование	42798	42680	45323	45762
Средно образование	30331	28908	27263	27021

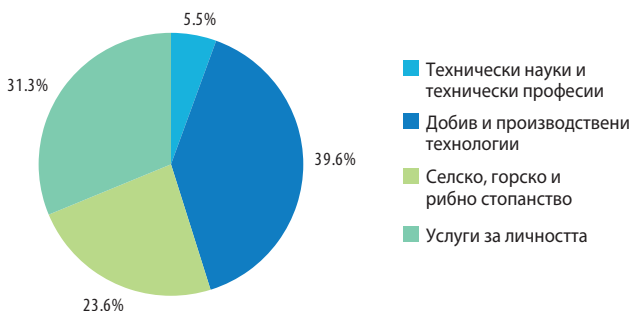
Професионално обучение - I степен

Учащите в професионалните училища и паралелки с прием след VI, VII и VIII клас се обучават по професионални програми за придобиване на I степен професионална квалификация.

В броя на завършилите са посочени успешно издържалите изпитите и получили свидетелство за придобита I степен професионална квалификация.

Разпределението на учащите и на завършилите програми за придобиване на професионална квалификация за всички степени по тесни области е представено според Класификацията на областите на образование и обучение, утвърдена от председателя на НСИ и публикувана в ДВ, бр. 91 от 9.11.2007 година.

Фиг. 6. Структура на учащите по тесни области на образованието в програми с прием след VIII кл. за придобиване на I степен професионална квалификация през учебната 2015/2016 година

7. Ученици в програми с прием след VI и VII кл. за придобиване на I степен професионална квалификация по тесни области на образованието

Тесни области на образованието	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016
Общо	1979	2386	2432	2267
Технически науки и технически професии	323	426	406	597
Добив и производствени технологии	1056	1205	1242	1128
Архитектура и строителство	138	203	299	116
Селско, горско и рибно стопанство	188	296	274	183
Услуги за личността	274	244	205	185
Други неопределени области	-	12	6	58

8. Завършили програми с прием след VI и VII кл. за придобиване на I степен професионална квалификация по тесни области на образованието

Тесни области на образованието	2012	2013	2014	2015
Общо	367	251	243	290
Технически науки и технически професии	65	27	41	36
Добив и производствени технологии	220	152	165	176
Архитектура и строителство	-	7	-	5
Селско, горско и рибно стопанство	10	7	10	28
Услуги за личността	72	58	27	40
Други неопределени области	-	-	-	5

9. Ученици в програми с прием след VIII кл. за придобиване на I степен професионална квалификация по тесни области на образованието

Тесни области на образованието	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016
Общо	1011	831	988	992
Технически науки и технически професии	189	94	105	55
Добив и производствени технологии	256	245	288	393
Архитектура и строителство	41	7	-	-
Селско, горско и рибно стопанство	157	135	203	234
Услуги за личността	349	329	354	310
Други неопределени области	19	21	38	-

10. Завършили програми с прием след VIII кл. за придобиване на I степен професионална квалификация по тесни области на образованието

Тесни области на образованието	2012	2013	2014	2015
Общо	219	298	216	88
Технически науки и технически професии	38	114	50	18
Добив и производствени технологии	68	53	34	46
Архитектура и строителство	-	14	-	1
Селско, горско и рибно стопанство	18	30	20	2
Услуги за личността	77	76	94	21
Други неопределени тесни области	18	11	18	-

Професионално обучение - II степен

Обучението за придобиване на II степен професионална квалификация се осъществява в професионалните гимназии и професионалните училища и е с продължителност четири години.

Завършилите средно образование и придобили II степен професионална квалификация в професионалните гимназии и професионалните училища имат право да продължат образованието си във висшите училища или да започнат работа по придобитата професия (специалност).

Фиг. 7. Структура на учащите по тесни области на образованието в програми за придобиване на II степен професионална квалификация през учебната 2015/2016 година

11. Ученици в програми за придобиване на II степен професионална квалификация по тесни области на образованието

Тесни области на образованието	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016
Общо	35469	32785	32095	30081
Изкуства	90	74	99	128
Стопански науки и администрация	4523	2884	2515	2245
Физически и химически науки	19	-	-	-
Информатика	1004	950	1015	1016
Технически науки и технически професии	9665	9209	9136	8476
Добив и производствени технологии	4322	4208	4133	3508
Архитектура и строителство	1024	1303	1450	1445
Селско, горско и рибно стопанство	7495	6917	6496	6076
Здравеопазване	-	-	-	33
Социални услуги	10	-	-	-
Услуги за личността	7317	7240	7158	7006
Транспортни услуги	-	-	93	148

12. Завършили програми за придобиване на II степен професионална квалификация по тесни области на образованието

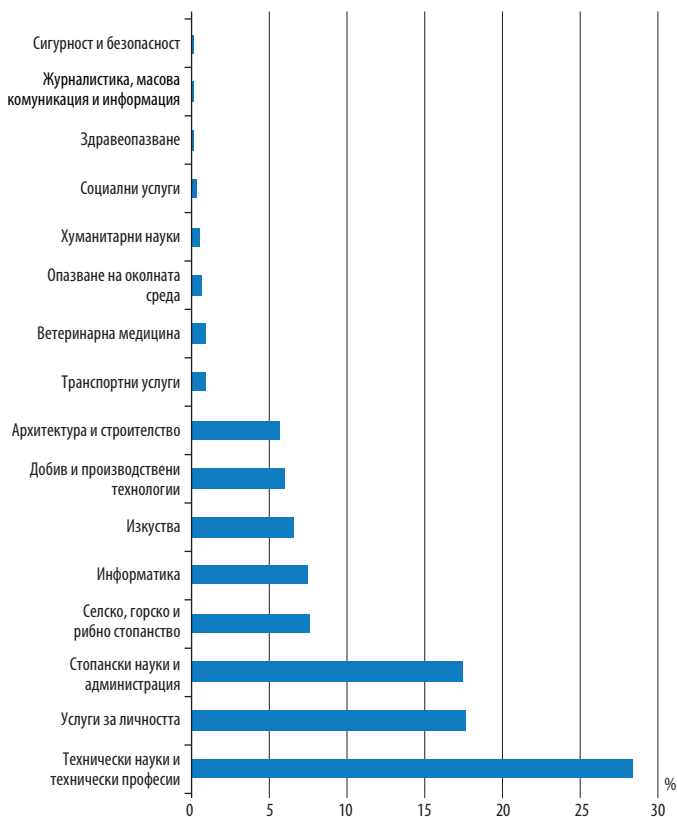
Тесни области на образованието	2012	2013	2014	2015
Завършили средно образование	8903	7400	5791	4014
Придобили професионална квалификация	8096	6690	4552	3725
Изкуства	10	18	7	13
Стопански науки и администрация	1985	1601	641	410
Физически и химически науки	-	-	-	-
Информатика	334	163	217	122
Технически науки и технически професии	2275	1796	1127	981
Добив и производствени технологии	688	652	500	470
Архитектура и строителство	343	248	86	102
Селско, горско и рибно стопанство	885	940	800	690
Социални услуги	-	-	-	-
Услуги за личността	1576	1272	1174	937
Транспортни услуги	-	-	-	-
Други неопределени тесни области	-	-	-	-

Професионално обучение - III степен

Професионалните гимназии, училищата по изкуствата и спортните училища осъществяват професионално образование с придобиване на III степен професионална квалификация с продължителност четири или пет години. В тях се приемат ученици със завършено основно образование или със завършен VII клас.

Завършилите средно образование и придобили III степен професионална квалификация в професионалните гимназии, училищата по изкуствата и спортните училища имат право да продължат образованието си във висшите училища или да започнат работа по придобитата професия (специалност).

Фиг. 8. Структура на учащите по тесни области на образованието в програми за придобиване на III степен професионална квалификация през учебната 2015/2016 година

13. Ученици в програми за придобиване на III степен професионална квалификация по тесни области на образованието

Тесни области на образованието	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016
Общо	101893	102879	103902	100930
Изкуства	6344	6525	6435	6559
Хуманитарни науки	371	386	425	404
Журналистика, масова комуникация и информация	18	29	41	53
Стопански науки и администрация	17991	18510	18248	17732
Физически и химически науки	1	16	-	-
Информатика	6891	7373	7532	7540
Технически науки и технически професии	31484	31126	30848	28791
Добив и производствени технологии	5964	5984	6066	5996
Архитектура и строителство	7123	6378	5833	5606
Селско, горско и рибно стопанство	6428	6962	7534	7656
Ветеринарна медицина	944	891	929	885
Здравеопазване	-	-	28	55
Социални услуги	187	266	285	275
Услуги за личността	16439	16922	18050	17922
Транспортни услуги	1024	903	937	901
Опазване на околната среда	664	592	695	542
Сигурност и безопасност	20	16	16	13

14. Завършили програми за придобиване на III степен професионална квалификация по тесни области на образованието

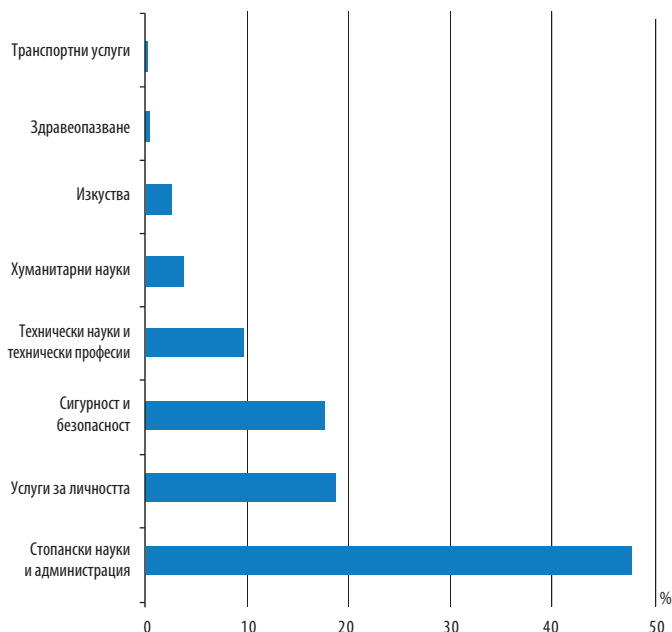
Тесни области на образованието	2012	2013	2014	2015
Завършили средно образование	20473	19963	20407	19291
Придобили професионална квалификация	15812	15411	15212	14742
Изкуства	1011	933	1016	921
Хуманитарни науки	37	40	35	33
Стопански науки и администрация	2703	2778	3148	3205
Физически и химически науки	-	1	-	-
Информатика	660	956	1049	1145
Технически науки и технически професии	5266	4605	4483	4149
Добив и производствени технологии	1154	875	844	654
Архитектура и строителство	1300	1326	983	800
Селско, горско и рибно стопанство	901	901	894	952
Ветеринарна медицина	208	129	162	139
Социални услуги	-	-	34	39
Услуги за личността	2196	2555	2366	2347
Транспортни услуги	202	175	122	203
Опазване на околната среда	167	134	76	155
Сигурност и безопасност	7	3	-	-

Професионално обучение - IV степен

Професионалните колежи и професионалните гимназии осъществяват професионално обучение с придобиване на IV степен професионална квалификация с продължителност до две години. В тях се приемат лица със завършено средно образование.

Придобилите IV степен професионална квалификация в професионалните колежи и професионалните гимназии се реализират на пазара на труда по придобитата професия (специалност) и имат компетенцията за поемане на управленски отговорности за работата на други лица.

Фиг. 9. Структура на учащите по тесни области на образованието в програми за придобиване на IV степен професионална квалификация през учебната 2015/2016 година

15. Ученици в програми след средно образование за придобиване на IV степен професионална квалификация по тесни области на образованието

Тесни области на образованието	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016
Общо	2381	2001	1618	1308
Изкуства	146	115	108	32
Хуманитарни науки	51	55	57	48
Стопански науки и администрация	1064	836	721	623
Технически науки и технически професии	173	201	143	125
Добив и производствени технологии	-	-	-	-
Архитектура и строителство	-	-	-	-
Здравеопазване	-	19	26	5
Услуги за личността	564	497	335	244
Транспортни услуги	-	2	-	1
Сигурност и безопасност	383	276	228	230

16. Завършили програми след средно образование за придобиване на IV степен професионална квалификация по тесни области на образованието

Тесни области на образованието	2012	2013	2014	2015
Общо	1228	1153	1097	661
Изкуства	77	56	91	16
Хуманитарни науки	-	20	18	30
Стопански науки и администрация	507	484	473	304
Технически науки и технически професии	71	66	89	49
Архитектура и строителство	17	-	-	-
Здравеопазване	-	-	-	4
Услуги за личността	230	299	211	140
Транспортни услуги	-	-	-	-
Сигурност и безопасност	326	228	215	118

Висше образование

За студент се счита всяко лице, включено в образователна програма на формалното висше образование според МСКО независимо от формата на обучение. Формалното образование включва учебните програми, провеждани в легитимните образователни институции, създадени по установения законов ред.

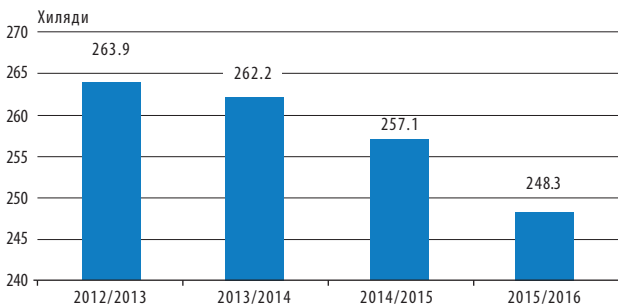
НСИ ежегодно установява броя на записаните студенти чрез броене на учащите, а не чрез броя на записванията. В рамките на един университет например (институт или колеж) според действащата национална методология студентите се броят само веднъж в случаите на едновременно изучаване на две специалности. Двойно броене не се допуска освен при случаите на неправомерно едновременно следване в два университета.

На завършилите с минимален срок на обучение по учебен план четири години се присъжда образователно-квалификационна степен „бакалавър”. Образователно-квалификационна степен „магистър” се присъжда на завършилите с минимален срок на обучение пет години или не по-малко от една година след степен „бакалавър”.

Образователно-квалификационна степен „професионален бакалавър” е степен на професионалното висше образование. Тя се присъжда след завършено обучение в колеж с минимален срок на обучение три години.

Образователна и научна степен „доктор” се присъжда от научно жури според изискванията на Закона за развитието на академичния състав в Република България след минимум тригодишно обучение и успешна защита на дисертационен труд.

Фиг. 10. Студенти в университетите и специализираните висши училища

17. Студенти, обучаващи се във висшите училища

	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016
Общо	278588	277239	272336	259957
В университети и специализирани висши училища	263900	262167	257092	248338
В колежи	14688	15072	15244	11619

18. Завършили висше образование¹

	2012	2013	2014	2015
Общо	63112	65221	62010	61276
Образователно-квалификационна степен „професионален бакалавър“	4151	3462	3156	2535
Образователно-квалификационна степен „бакалавър“	33804	34841	32400	31623
Образователно-квалификационна степен „магистър“	25157	26918	26454	27118

¹ Без образователна и научна степен „доктор“.

19. Докторанти във висшите училища и научните организации

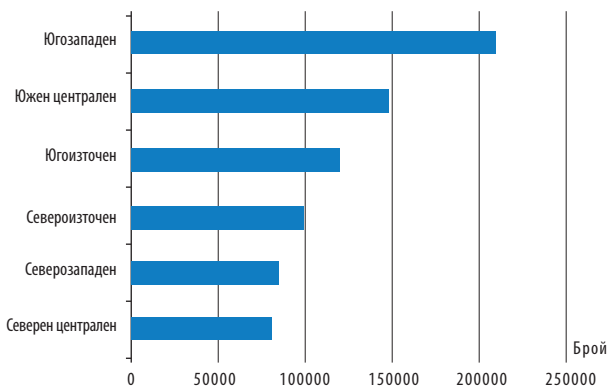
	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016
Обучаващи се	5371	6055	6617	6750
в т.ч. редовно обучение	2790	3096	3412	3488
Придобили образователна и научна степен „доктор“	979	1202	1363	1442
в т.ч. редовно обучение	370	424	468	548

Училища, преподаватели и ученици по области

Административно-териториалните единици „области“ са представени съгласно Закона за административно-териториалното устройство на Република България, влязъл в сила от 5.02.1999 г. (28 области), а териториалните единици за статистически цели - статистически зони и статистически райони, съгласно Класификацията на териториалните единици за статистически цели в България. Тази класификация кореспондира с Класификацията NUTS на Евростат и е утвърдена със заповед № РД 07-204/17.01.2013 г. на председателя на Националния статистически институт на основание на Регламент (ЕО) № 31/2011 на Комисията от 17 януари 2011 г. за изменение на приложенията към Регламент (ЕО) № 1059/2003, както и на основание на чл. 9, т. 9, чл. 7, ал. 1, т. 6 и 15 и чл. 10 от Закона за статистиката (обн., ДВ, бр. 13 от 8.02.2013 г., в сила от 12.02.2013 г.).

В териториален аспект най-голям е броят на учениците в Югозападния и Южния централен район, а най-малък - в Северния централен район.

Фиг. 11. Учащи през учебната 2015/2016 година по статистически райони

20. Училища, преподаватели и ученици през учебната 2015/2016 г. по статистически зони, статистически райони и по области¹

Статистически зони Статистически райони Области	Училища	Преподаватели	Ученици
Общо за страната	2547	58270	741235
<i>Северна и Югоизточна България</i>	1388	29837	384467
Северозападен	348	6809	84994
Видин	36	729	9236
Враца	74	1446	18831
Ловеч	59	1149	15003
Монтана	66	1229	14803
Плевен	113	2256	27121
Северен централен	313	6491	80802
Велико Търново	95	1971	24188
Габрово	37	797	10258
Разград	61	1072	13219
Русе	72	1752	21649
Силистра	48	899	11488
Североизточен	338	7827	98879
Варна	130	3628	50382
Добрич	81	1600	17749
Търговище	55	1027	11836
Шумен	72	1572	18912
Югоизточен	389	8710	119792
Бургас	142	3387	46779
Сливен	76	1621	23179
Стара Загора	125	2707	36045
Ямбол	46	995	13789
<i>Югозападна и Южна централна България</i>	1159	28433	356768
Югозападен	613	16595	208983
Благоевград	130	2778	34983
Кюстендил	46	982	11937
Перник	43	897	11267
София	103	1944	24693
София (столица) ²	291	9994	126103
Южен централен	546	11838	147785
Кърджали	77	1361	15754
Пазарджик	117	2327	28426
Пловдив	202	5242	68798
Смолян	66	1041	10361
Хасково	84	1867	24446

¹ Без висшите училища.

² Вкл. българските училища в чужбина, финансирани от държавата.

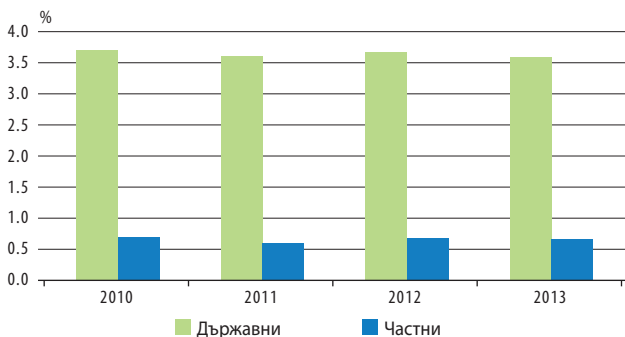
Степени на участие на населението в образователната система и разходи за образование

Международно възприетият показател „степен на участие на населението в образователната система“ (нетен коефициент) се изчислява като относителен дял на записаните ученици от определена възрастова група към броя на постоянно-то население на страната от същата възрастова група.

Преждевременно напуснали образованието - показателят се изчислява като относителен дял на лицата на възраст 18 - 24 години, преждевременно напуснали образователната система, от общия брой на населението в същата възрастова група. Преждевременно напуснали образователната система са лицата, които нямат завършено средно образование и не са участвали в образование или обучение през наблюдавания 4-седмичен период.

Общите разходи за образование (изчислени по методологията на ЮНЕСКО, ОИСР и Евростат) обхващат държавните, общинските и частните (на частни субекти и на домакинства) разходи за образование и разходите, осигурени със средства от международни източници. За 2012 г. относителните дялове на разходите за образование от БВП за някои европейски страни по данни на ОИСР са: Обединено кралство - 6.3%, Белгия и Португалия - по 5.9%, Финландия - 5.8%, Ирландия - 5.6%, Нидерландия - 5.5%, Швеция - 5.4%, Франция - 5.3%, Австрия, Естония и Словения - по 4.9%, Полша - 4.8%, Чешка република и Германия - по 4.4%, Испания - 4.3%, Унгария - 4.1%, Италия - 3.9%, Словакия - 3.8%, Люксембург - 3.7%. Този дял за България за 2012 и 2013 г. е съответно 4.3 и 4.2%.

Фиг. 12. Относителен дял на държавните и частните разходи за образование от БВП¹

¹ Изчисленията са направени по методологията на Евростат (UOE - финансови таблици).

21. Нетен коефициент на записване на населението по степени на образование

(Проценти)

	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016
	Групови нетни коефициенти ¹ по степени на образование според МСКО 2011			
Предучилищно образование (МСКО - 0)	82.1	83.6	82.9	81.0
Начално образование (I - IV кл., МСКО - 1)	95.3	95.5	94.8	93.2
Прогимназиално образование (V - VIII кл., МСКО - 2)	81.0	79.7	78.6	78.3
Средно образование (IX - XII кл., МСКО - 3)	82.1	83.0	82.2	81.5
Професионално обучение след средно образование (МСКО - 4)	0.4	0.3	0.2	0.2
Колежи (МСКО - 6)	2.1	2.1	2.1	1.8
Университети и специализирани висши училища (МСКО - 6, 7)	38.2	39.0	39.5	40.0
	Нетни коефициенти ² на записване на населението в образователната система по възрастови групи			
3 - 6 г.	83.8	85.5	84.8	82.8
7 - 10 г.	97.1	97.2	96.7	95.5
11 - 14 г.	95.9	95.1	94.1	92.4
15 - 18 г.	86.2	87.3	86.7	85.9
19 - 23 г.	43.3	43.7	44.2	44.1

¹ Груповите коефициенти са изчислени в проценти като отношение на броя на учащите по степени във възрастовите групи 3 - 6, 7 - 10, 11 - 14, 15 - 18, 19 - 20, 19 - 21 и 19 - 23 години към броя на населението в същите възрастови групи.

² Коефициентът е изчислен в проценти като отношение на броя на учащите в съответните възрастови групи независимо от степента на образование към броя на населението в същите възрастови групи. Броят на учащите и на населението е изчислен към 31.12. на съответната година.

22. Относителен дял на преждевременно напуснали образователната система от населението на възраст 18 - 24 години по пол¹

(Проценти)

	2012	2013	2014	2015
Общо	12.5	12.5	12.9	13.4
Мъже	12.1	12.3	12.8	13.3
Жени	13.0	12.7	12.9	13.4

¹ Източник: НСИ, Наблюдение на работната сила - годишни данни.

V. КУЛТУРА И ИЗКУСТВО

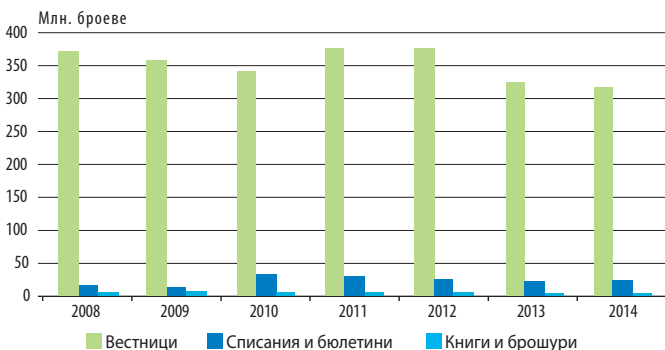
Издателска дейност

Националното писмено културно наследство намира израз в издадената в страната книжна продукция (книги, брошури, вестници, списания, бюлетини и периодични сборници). Статистическата отчетност за издадената продукция дава представа на широката общественост за броя на заглавията и тиража по различни класификационни групи.

Фиг. 1. Издадени заглавия

Фиг. 2. Тираж

1. Издателска дейност

	2010	2011	2012	2013	2014
	Книги и брошури				
Заглавия - бр.	¹ 4614	² 5078	8263	6853	7515
Тираж - млн. бр.	3.2	3.2	5.0	4.4	4.0
	Списания и бюлетини				
Заглавия - бр.	695	668	635	622	635
Годишен тираж - млн. бр.	32.1	27.8	24.1	20.1	18.4
	Вестници				
Заглавия - бр.	359	369	354	307	295
Годишен тираж - млн. бр.	340.8	373.1	374.7	324.3	315.7

¹ Данните са за първите девет месеца на 2010 г.

² Данните са за периода октомври 2010 - декември 2011 г.

2. Книги и брошури през 2014 г. по предназначение

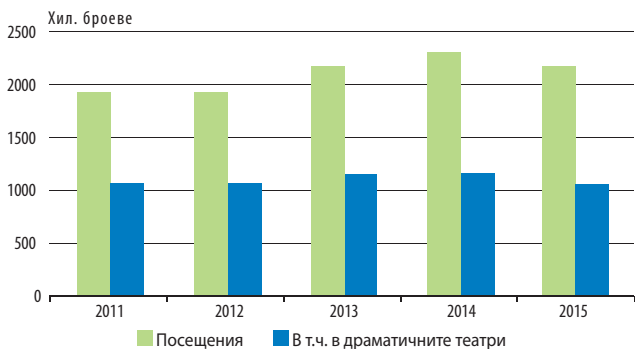
Предназначение	Общо		Книги		Брошури	
	заглавия - бр.	тираж - хил.	заглавия - бр.	тираж - хил.	заглавия - бр.	тираж - хил.
Общо	7515	4031	6443	2982	1072	1049
Обществено-политическа	120	52	111	49	9	3
Научна литература	1403	373	1365	367	38	6
Популярна литература за възрастни	1159	675	1041	615	118	60
Научнопопулярна за възрастни	1159	675	1041	615	118	60
Професионална	9	2	8	2	1	0
Професионално-производствена	9	2	8	2	1	0
Учебна литература	1345	510	1179	393	166	118
Висши училища	911	197	879	191	32	5
Професионални гимназии и училища по изкуствата	10	1	10	1	-	-
Общообразователни и специализирани училища	184	214	120	126	64	88
Учебно-методична	240	99	170	74	70	24
Художествена литература за възрастни	2607	1113	2320	1052	287	61
Литература за деца и юноши	671	1228	233	431	438	796
Художествена литература за деца и юноши	484	886	194	347	290	539
Научнопопулярна литература за деца и юноши	187	342	39	85	148	257
Официално-документална литература	67	24	65	24	2	0
Справочна литература	134	54	121	50	13	4

Сценични изкуства и кина

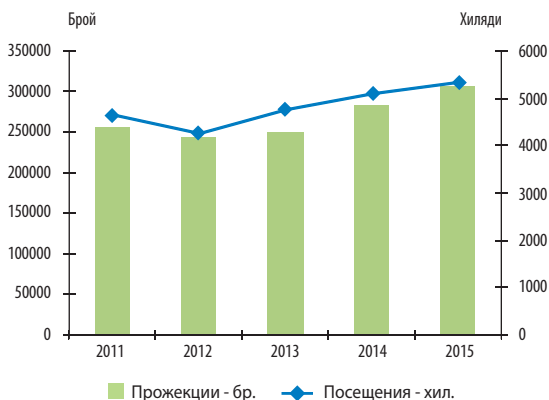
НСИ наблюдава дейността на театрите, оперите, оперетите и музикалните колективи (филхармонии, ансамбли за народни песни и танци и оркестри), местата, посетителите и изнесените представления. Броят на посещенията в театрите през последните четири години остава относително постоянен.

Броят на обикновените кина в страната (2012 г. - 41, 2015 г. - 55) се увеличава. През последните години се наблюдава и увеличение на броя на екраните, достигайки до 206 екрана през 2015 г., което е резултат от строителството на нови съвременни кина, обзаведени с модерна техника.

Фиг. 3. Посещения в театрите

Фиг. 4. Посещения и прожекции в кината

3. Театри

	2012	2013	2014	2015
Театри - бр.	74	75	72	75
Места - хил.	28.5	29.0	27.2	30.0
Представления - хил.	13.3	14.5	14.7	14.2
Посещения - млн.	1.9	2.2	2.3	2.2

4. Кина

	2012	2013	2014	2015
Кина - бр.	41	40	49	55
Прожекции - бр.	242700	248486	282202	305989
Посещения - хил.	4257	4760	5097	5341

5. Произведени филми

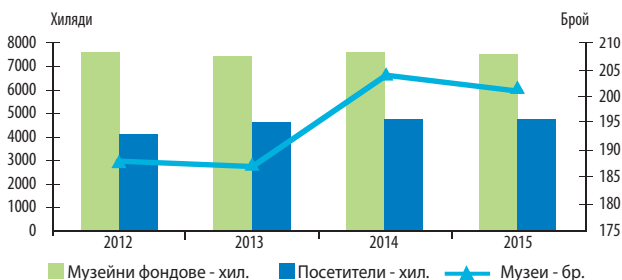
	(Брой)			
Видове филми	2012	2013	2014	2015
Произведени филми	111	106	114	116
в т.ч. телевизионни	93	78	96	71
Пълнометражни	31	28	16	26
Игрални (художествени)	17	13	5	16
Документални	13	13	11	9
Други	1	2	-	1
Късометражни и среднометражни	80	78	98	90
Игрални	12	13	7	10
Документални и образователни	58	52	83	71
Анимационни	10	12	8	9
Други (кинолетописи и други)	-	1	-	-

Музеи и читалища

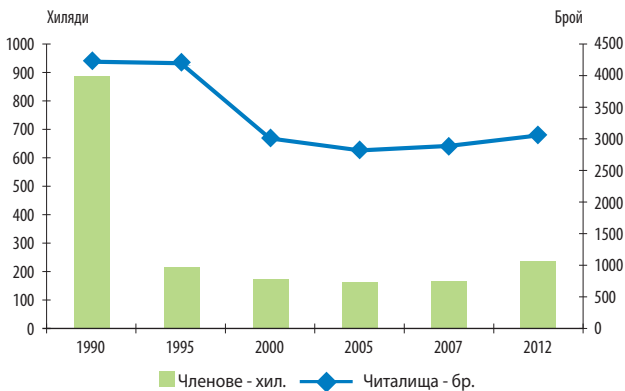
Музеят е културна и научна организация, която издирва, изучава, опазва и представя културни и природни ценности и образци с познавателна, образователна и естетическа цел. НСИ наблюдава всички открити за посещение музеи: историческите, природните, археологическите, етнографските, изложбените галерии и др. За последната година музейните фондове (движими културни ценности), които формират основен фонд, фонд за научнопомагателни материали и обменен фонд намаляват с 0.8%, а посетителите - с 0.4%, в сравнение с 2014 г.

Народните читалища са „традиционни самоуправляващи се български културно-просветни сдружения в населените места, които изпълняват и държавни културно-просветни задачи” (чл. 2, ал. 1 от Закона за народните читалища). НСИ провежда изследването за дейността на читалищата на всеки пет години.

Фиг. 5. Музеи

Фиг. 6. Читалища и членове в читалищата

6. Музеи

	2012	2013	2014	2015
Музеи - бр.	188	187	204	201
Музейни фондове (движими културни ценности) - хил. бр.	7600	7456	7600	7540
Електронни единици - хил. бр.	230	275	290	328
Посетители - хил. бр.	4106	4644	4781	4763
Посетители в деня за свободен вход - хил. бр.	802	879	764	1247
Персонал - бр.	2697	2860	3106	3021
в т.ч. специалисти с научна степен или академична длъжност и уредници	954	965	1038	1003

7. Музеи по статистически зони и статистически райони през 2015 г.

Статистически зони Статистически райони	Приходи - хил. лв.	Разходи - хил. лв.	Персонал - бр.	
			общо	в т.ч. щатен
Общо за страната	50100	45952	3021	2729
<i>Северна и Югоизточна България</i>				
Северозападен	4028	3813	270	255
Северен централен	7745	7354	552	501
Североизточен	6041	5555	418	335
Югоизточен	7219	5999	395	377
<i>Югозападна и Южна централна България</i>				
Югозападен	18066	17702	974	876
Южен централен	7003	5529	412	385

8. Читалища

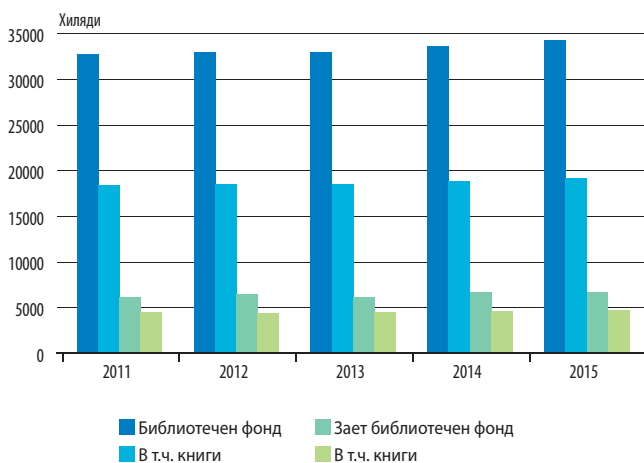
	2000	2005	2007	2012
Читалища - бр.	3027	2838	2895	3075
В градовете	511	539	548	587
В селата	2516	2299	2347	2488
Членове - хил.	170	164	168	238
В градовете	74	68	67	96
В селата	96	96	101	142

Библиотеки

От 2002 г. НСИ наблюдава библиотеките с библиотечен фонд над 200 хил. броя. Това са най-големите библиотеки в страната: Националната библиотека „Св.св. Кирил и Методий”, регионалните библиотеки и някои по-големи читалищни, специални библиотеки и библиотеки към висши училища. В края на 2015 г. библиотеките са 48 на брой и имат 34 224 хил. библиотечен фонд. Читателите са 235 хиляди. В сравнение с предходната година през 2015 г. книгите в библиотеките се увеличават с 1.8%.

През периода 2012 - 2015 г. се увеличават посещенията в наблюдаваните библиотеки с 31.9% (2012 г. - 3 173 хил., 2015 г. - 4 184 хил.).

Фиг. 7. Библиотеки с библиотечен фонд над 200 000 броя

9. Библиотеки с библиотечен фонд над 200 000 броя

	2012	2013	2014	2015
Библиотеки - бр.	47	46	48	48
Библиотечен фонд - хил.	32988	32889	33595	34224
в т.ч. книги	18510	18464	18812	19145
Зает библиотечен фонд - хил.	6444	6144	6658	6739
в т.ч. книги	4377	4482	4666	4733
Читатели - хил.	223	215	250	235

10. Библиотеки с библиотечен фонд над 200 000 бр. през 2015 г.

Библиотеки по вид	Библиотеки - бр.	Библиотечен фонд - хил.		Читатели - хил.	Зает библиотечен фонд - хил.	
		общо	в т.ч. книги		общо	в т.ч. книги
Общо за страната	48	34224	19145	235	6739	4733
Национална библиотека „Св.св. Кирил и Методий“	1	7997	1782	12	542	59
Регионални библиотеки	27	11994	10197	128	3803	3024
Читалищни общински библиотеки	4	1021	958	10	287	210
Библиотеки към висши училища	12	6348	4538	73	1883	1371
Специални библиотеки	4	6863	1670	11	225	70

11. Библиотеки с библиотечен фонд над 200 000 бр. по статистически зони и статистически райони през 2015 г.

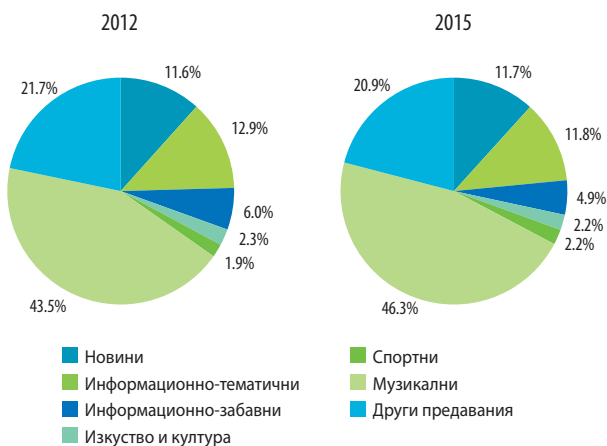
Статистически зони Статистически райони	Библиотеки - бр.	Библиотечен фонд - хил.	Читатели - хил.	Посещение - хил.	Зает библиотечен фонд - хил.
Общо за страната	48	34224	235	4184	6739
<i>Северна и Югоизточна България</i>					
Северозападен	6	1664	17	321	562
Северен централен	9	3408	40	796	1141
Североизточен	6	2839	35	473	834
Югоизточен	7	2500	29	408	948
<i>Югозападна и Южна централна България</i>					
Югозападен	13	20578	77	1824	2440
Южен централен	7	3235	37	362	815

Радиопрограмна и телевизионна дейност

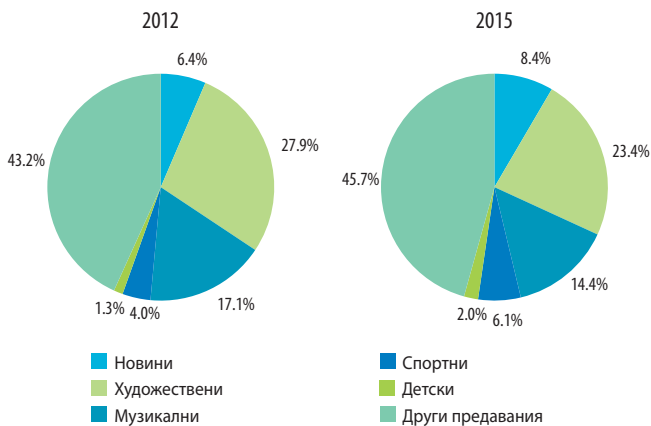
За периода 2012 - 2015 г. броят на радиостанциите в страната намалява с 3 броя (от 87 през 2012 г. на 84 през 2015 г.). През 2015 г. делът на излъчените реклами е 5.7% от всички предавания.

В сравнение с 2014 г. общата продължителност на телевизионните предавания през 2015 г. намалява с 5.4%. През 2015 г. делът на телевизионните реклами е 6.5% от всички предавания.

Фиг. 8. Структура на радиопредаванията

Фиг. 9. Структура на телевизионните предавания

12. Радио- и телевизионни станции

	2012	2013	2014	2015
Радиостанции - бр.	87	83	85	84
Програми - часове	657037	650464	672959	704584
Телевизионни станции - бр.	114	103	112	116
Програми - часове	732731	716466	773256	731207

13. Радиопрограми по вид

(Часове)

	2012	2013	2014	2015
Общо предавания	657037	650464	672959	704584
Новини, бюлетини, коментари, спортни новини, времето	76492	75679	80138	82507
Информационно-тематични	84834	82306	80039	82822
Актуални	35283	33175	35989	33000
Информационно-забавни	39141	34178	34970	34577
Изкуство и култура	15405	13377	13380	15374
Образователни	9104	9096	8539	9340
Научни	2538	2378	2023	2702
Религиозни	1362	1172	1289	1239
Драматични	522	478	425	425
Спортни	12456	12384	14565	15345
Забавни	21645	21842	30323	21460
Музикални	285885	298263	293320	326414
Сериозна музика (класическа)	28077	33032	23369	27732
Лека забавна музика	180944	162859	178133	196211
Други музикални програми	76864	102372	91818	102471
Детско-младежки	7741	6749	6654	6096
Регионални	26577	10954	15370	12201
Рекламни	20713	31762	38448	39872
Анонси (промоции)	6903	6712	5595	5430
Некласифицирани	10436	9959	11892	15780

14. Телевизионни програми по вид

(Часове)

	2012	2013	2014	2015
Общо предавания	732731	716466	773256	731207
Новини, бюлетини, коментари, спортни новини, времето	47140	48338	48628	61696
Информационни предавания	57774	57055	55869	50280
Преки включвания от Парламента	618	1825	4465	2997
Информационно-забавни	25814	30495	29257	38912
Актуални предавания	19093	30323	26135	22572
Човешки истории	8056	5630	6613	5015
Изкуство, хуманитарни науки, естествени науки	15282	19836	19441	13508
Образователни предавания	21414	9121	7586	9232
Религиозни предавания	3834	12151	9930	6027
Спортни предавания	29453	30079	35251	44296
Художествени предавания	204452	194826	228191	171203
Игрални филми	111208	98179	110568	81973
Телевизионни или видеофилми	93244	96647	117623	89230
Забавни предавания	26283	28302	17656	14544
Музикални предавания	125410	91725	119583	105331
Детски предавания	9499	21782	18882	14724
Младежки предавания	3895	4312	3657	3613
Документални предавания	24914	27752	38647	41758
Регионални предавания	8171	7878	7535	7520
Реклами	47953	39758	45542	47355
Телевизионен пазар	6641	8888	7685	11596
Некласифицирани	47035	46390	42703	59028

VI. ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ

Лечебни и здравни заведения и медицински персонал

Здравната мрежа включва заведения за болничната и извънболничната помощ и други здравни заведения. Данните са по състояние в края на годината. Данните за легловия фонд включват броя на действително разкритите и временно закритите легла за срок по-малък от шест месеца, но не включват временно разкритите легла.

При анализиране на данните за здравната мрежа трябва да се има предвид, че броят на заведенията и легловият фонд се променят не само в резултат на разкриване и закриване на заведения, но и поради промени, свързани с преобразуване на заведенията от един вид в друг или обединяване на заведения.

В края на 2015 г. здравната мрежа в страната разполага с 55 360 легла във всички видове заведения. Лечебни заведения за болнична помощ са болниците, центровете за кожно-венерически заболявания, комплексните онкологични центрове, центровете за психично здраве. Към 31.12.2015 г. лечебните заведения за болнична помощ са 347 с 51 916 легла.

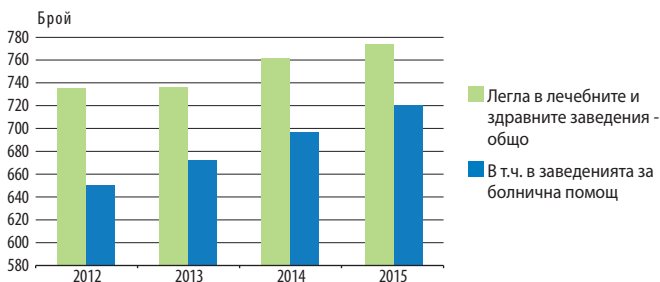
Общата осигуреност на населението с легла в лечебните и здравните заведения през 2015 г. е 774 легла на 100 хил. души от населението. Осигуреността с легла за болнична помощ е 726 легла на 100 хил. души от населението.

В броя на медицинския персонал (физически лица на основен трудов договор) се включват практикуващите в лечебните и здравните заведения независимо от ведомствената подчиненост на заведенията. Не се включват данни за работещите извън страната медицински специалисти и за тези, които не работят в здравни заведения - например лекарите във фармацевтичната промишленост.

Показателите за осигуреност на населението са изчислени с броя на населението в края на годината.

Практикуващите лекари към края на 2015 г. са 28 863, а лекарите по дентална медицина - 7 506. Показателите за страната за осигуреността на населението с лекари и с лекари по дентална медицина към 31.12.2015 г. са съответно 40.3 и 10.5 на 10 000 души.

Фиг. 1. Легла на 100 000 души от населението

1. Лечебни и здравни заведения към 31.12.

(Брой)

	2013		2014		2015	
	заведе-ния	легла	заведе-ния	легла	заведе-ния	легла
Лечебни заведения за болнична помощ	342	49522	349	51505	347	51916
Болници	316	46804	323	48680	321	49161
Многопрофилни болници	170	33142	176	34543	179	35081
Специализирани болници	146	13662	147	14137	142	14080
Центрове за кожно-венерически заболявания	7	70	7	70	7	70
Комплексни онкологични центрове	7	1168	7	1249	7	1250
Центрове за психично здраве	12	1480	12	1506	12	1435
Лечебни заведения за извънболнична помощ	1886	986	1931	956	1938	1015
Диагностично-консултативни центрове	117	245	117	241	115	257
Медицински центрове	604	706	617	678	629	710
Дентални центрове	48	9	50	8	50	8
Медико-дентални центрове	39	26	44	29	46	40
Самостоятелни медико-диагностични и медико-технически лаборатории	1078	-	1103	-	1098	-
Други лечебни и здравни заведения	145	3132	145	3160	140	2429
в това число:						
Центрове за спешна медицинска помощ	28	-	28	-	28	-
Центрове за трансфузионна хематология	4	-	4	-	4	-
Хосписи	45	867	45	959	46	1000
Домове за медико-социални грижи за деца	29	2258	29	2199	18	1429

2. Медицински персонал в лечебните и здравните заведения към 31.12.¹

(Брой)

	2012	2013	2014	2015
Лекари	28643	28937	28842	28863
На 10 000 души от населението	39.3	39.9	40.0	40.3
Лекари по дентална медицина	6706	7247	7013	7506
На 10 000 души от населението	9.2	10.0	9.7	10.5
Медицински специалисти по здравни грижи	47806	48463	48158	48585
На 10 000 души от населението	65.6	66.9	66.9	67.9
В т.ч. медицински сестри	32059	32455	31772	32003
На 10 000 души от населението	44.0	44.8	44.1	44.7

¹ По основно трудово правоотношение.

Медицински персонал по области

При анализа на данните за здравната мрежа и медицинския персонал трябва да се имат предвид специфичните особености на дейностите по медицинското обслужване в териториален аспект. В зависимост от специализацията на медицинските дейности лечебните заведения обслужват населението на една или няколко общини, области или на цялата страна.

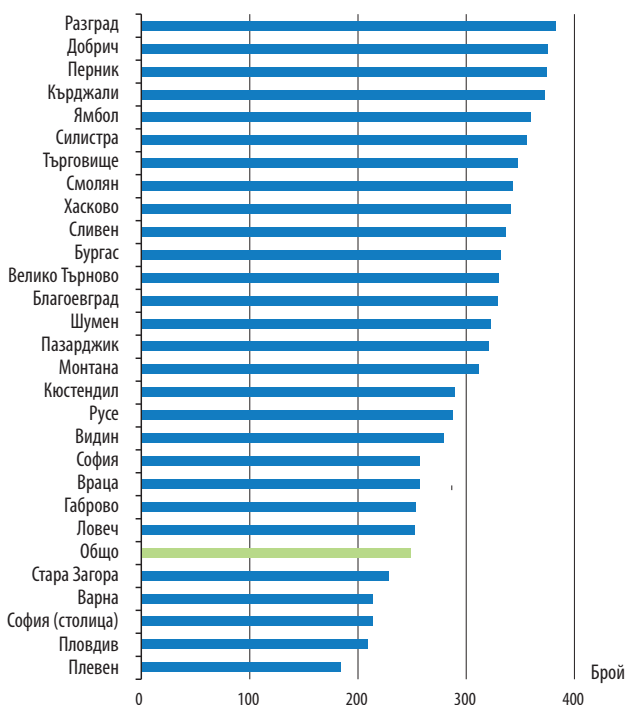
Показателите за населението на един лекар и на един лекар по дентална медицина са изчислени с броя на населението в края на годината.

Населението на един лекар общо за страната за 2015 г. е 248 души.

С показатели, по-благоприятни от този за страната, са областите Плевен, Пловдив, София (столица), Варна и Стара Загора.

Най-голям е броят на подлежащото на обслужване от един лекар население в областите Разград (382 души) и Добрич (375).

Фиг. 2. Население на един лекар към края на 2015 г. по области

3. Обслужване на населението от лекари и лекари по дентална медицина по статистически зони, статистически райони и по области

(Брой)

Статистически зони Статистически райони Области	Население на един					
	лекар			лекар по дентална медицина		
	2013	2014	2015	2013	2014	2015
Общо за страната¹	250	250	248	1000	1027	953
<i>Северна и Югоизточна България</i>	277	277	274	1241	1290	1172
Северозападен	238	237	235	1331	1347	1264
Видин	276	280	279	892	953	861
Враца	265	261	256	1474	1307	1256
Ловеч	241	243	251	1221	1192	1218
Монтана	303	305	310	1539	1620	1475
Плевен	192	189	183	1457	1579	1432
Северен централен	316	318	312	1282	1351	1245
Велико Търново	321	323	329	1268	1233	1213
Габрово	253	251	252	1105	1108	1078
Разград	388	385	382	1630	1677	1523
Русе	300	305	287	1143	1363	1146
Силистра	372	372	355	1612	1711	1551
Североизточен	266	265	264	1186	1186	1039
Варна	216	216	213	954	913	833
Добрич	358	367	375	1466	1590	1318
Търговище	332	329	347	1811	1878	1694
Шумен	338	334	322	1522	1685	1292
Югоизточен	295	297	293	1198	1305	1189
Бургас	341	337	331	1328	1428	1318
Сливен	313	335	336	1469	1417	1437
Стара Загора	235	232	228	1010	1136	993
Ямбол	346	350	359	1069	1283	1106
<i>Югозападна и Южна централна България</i>	251	249	248	841	857	807
Югозападен	240	239	240	868	866	834
Благоевград	348	335	328	1116	1018	1050
Кюстендил	297	290	289	1077	1084	1068
Перник	371	362	373	1081	921	799
София	263	257	257	1708	1817	1602
София (столица)	209	211	213	734	750	725
Южен централен	271	266	262	804	843	770
Кърджали	372	358	372	1205	1188	1155
Пазарджик	316	331	320	1081	1179	1038
Пловдив	220	212	208	630	651	603
Смолян	362	340	342	830	934	780
Хасково	341	342	341	1098	1182	1074

¹ Показателите за страната са изчислени с общия брой на лекарите и на лекарите по дентална медицина, вкл. към други ведомства.

Заболявания от злокачествени новообразувания и активна туберкулоза

Данните за заболяванията от новообразувания и туберкулоза се събират въз основа на годишните статистически отчети, изготвяни по известията за тези заболявания от специализираните здравни заведения. Изчисляват се два показателя - за болестност и заболяемост.

Коефициентът за болестност представлява отношение между общо регистрираните заболявания (вкл. и за предходни години) и средногодишното население за съответната година.

Показателят за заболяемост представлява отношение между новооткритите за годината заболявания и средногодишното население за същия период.

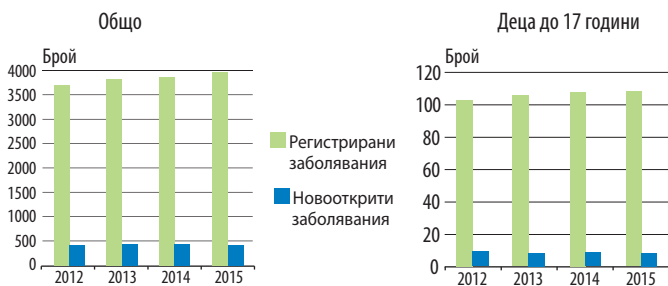
През 2015 г. продължава трайната тенденция на увеличение на болестността от злокачествени новообразувания. Броят на регистрираните заболявания на 100 000 души от населението се увеличава от 3 702 през 2012 г. на 3 961 през 2015 година. Заболеваемостта е 447 на 100 000 души от населението.

При децата до 17 навършени години болестността от злокачествени новообразувания е 108 регистрирани заболявания на 100 000 деца. Заболеваемостта е 9 на 100 000 деца от съответната възрастова група.

През 2015 г. коефициентът на болестност от активна туберкулоза е 63 на 100 000 души от населението, а коефициентът на заболяемост - 22 на 100 000.

При децата на възраст до 17 навършени години коефициентите на болестност и на заболяемост са съответно 32 и 12 на 100 000 деца.

Фиг. 3. Регистрирани и новооткрити заболявания от злокачествени новообразувания (На 100 000 души от населението)

4. Регистрирани заболявания¹

(Брой)

	2012	2013	2014	2015
От злокачествени новообразувания				
Общо				
Общо	270492	277456	279402	284355
в т.ч. новооткрити	31588	33555	31928	32097
От общия брой: деца от 0 до 17 навършени години				
Общо	1215	1245	1269	1283
в т.ч. новооткрити	118	115	106	94
На 100 000 души от населението				
Общо	3702	3819	3868	3961
в т.ч. новооткрити	432	462	442	447
От общия брой: деца от 0 до 17 навършени години ²				
Общо	103	106	108	108
в т.ч. новооткрити	10	10	9	9
От активна туберкулоза				
Общо				
Общо	5537	5042	4830	4509
в т.ч. новооткрити ³	1946	1727	1675	1572
От общия брой: деца от 0 до 17 навършени години				
Общо	613	494	471	375
в т.ч. новооткрити ³	209	160	170	146
На 100 000 души от населението				
Общо	76	69	67	63
в т.ч. новооткрити ³	27	24	23	22
От общия брой: деца от 0 до 17 навършени години ²				
Общо	52	42	40	32
в т.ч. новооткрити ³	18	14	14	12

¹ Данни на Националния център по обществено здраве и анализи.² Данните са изчислени с броя на населението в съответната възрастова група.³ За 2015 г. вкл. рецидиви.

**VII. ДОХОДИ, РАЗХОДИ
И ПОТРЕБЛЕНИЕ НА ДОМАКИНСТВОТА**

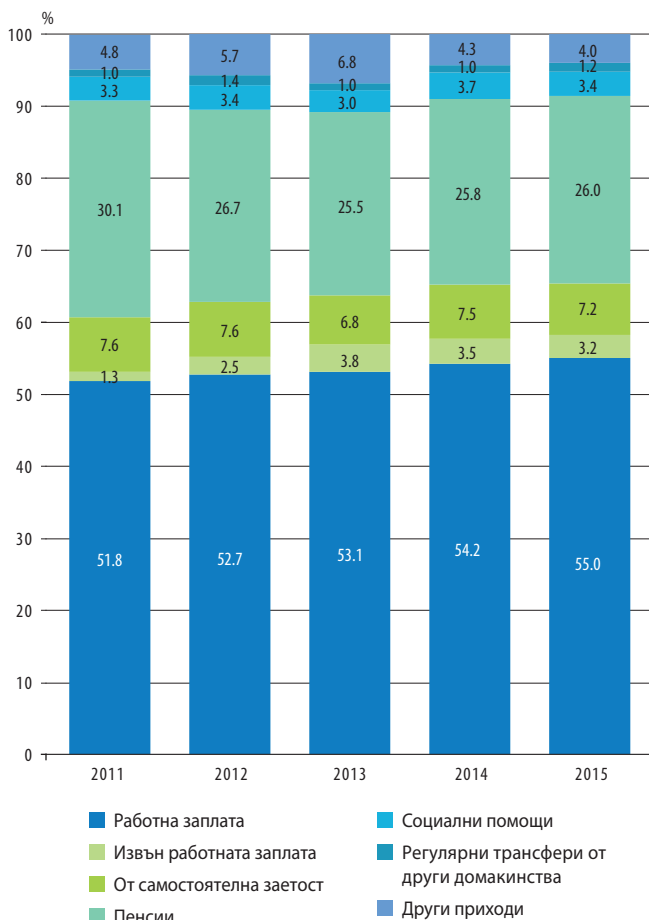

Общ доход на домакинствата

Данните за общия доход, общия разход, потреблението на основни хранителни продукти и покупателната способност на домакинствата са резултат от провежданото от НСИ тримесечно репрезентативно наблюдение на домакинските бюджети върху случайна извадка от 3 060 домакинства в страната.

Общият доход включва всички парични и остойнотени натурални доходи независимо от източниците на постъпление.

Фиг. 1. Структура на общия доход на домакинствата по източници на доход

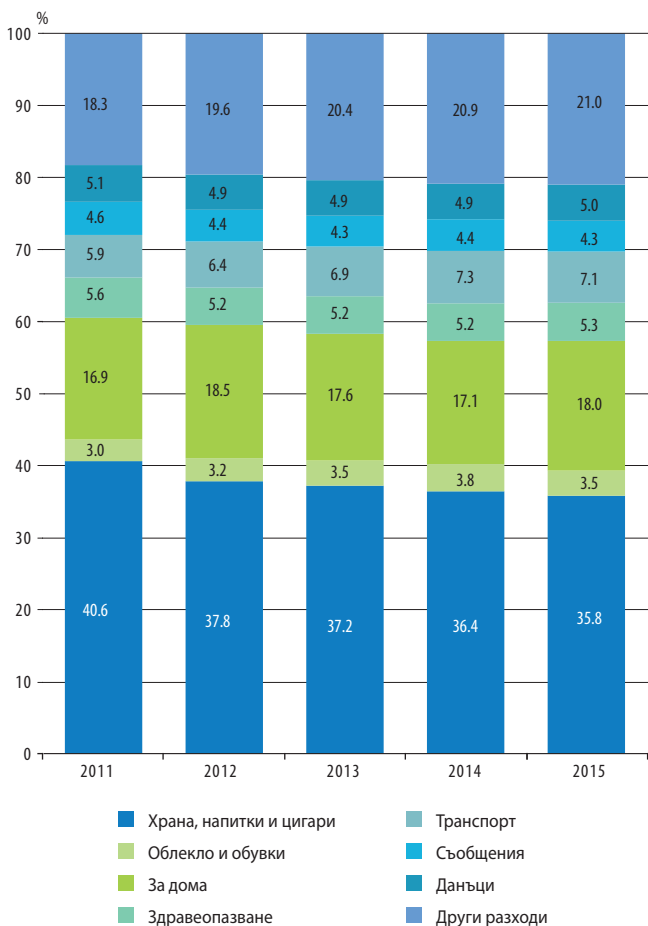
1. Общ доход на домакинствата по източници на доход на домакинствата

Източници на доход	2011	2012	2013	2014	2015
	Средно на лице - левове				
Общо	3937	4541	5094	5018	5147
Общ доход	3782	4327	4814	4813	4953
Брутен общ доход	3625	4121	4541	4643	4788
Работна заплата	1960	2281	2557	2610	2726
Извън работната заплата	50	109	182	166	158
От самостоятелна заетост	288	330	328	360	358
От собственост	25	41	52	39	27
Пенсии	1140	1153	1229	1242	1286
Обезщетения за безработни	27	29	32	26	20
Семейни добавки за деца	32	35	36	42	46
Други обезщетения и помощи	66	82	79	109	105
Регулярни трансфери от други домакинства	38	61	47	50	60
Приходи от продажби	23	35	55	32	30
Други приходи	135	171	218	137	135
Изтеглени спестявания	113	154	154	144	147
Заеми и кредити	41	60	127	61	47
	Структура - %				
Общ доход	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
Брутен общ доход	95.8	95.2	94.3	96.5	96.7
Работна заплата	51.8	52.7	53.1	54.2	55.0
Извън работната заплата	1.3	2.5	3.8	3.5	3.2
От самостоятелна заетост	7.6	7.6	6.8	7.5	7.2
От собственост	0.7	0.9	1.1	0.8	0.5
Пенсии	30.1	26.8	25.5	25.8	26.0
Обезщетения за безработни	0.7	0.7	0.7	0.5	0.4
Семейни добавки за деца	0.8	0.8	0.7	0.9	0.9
Други обезщетения и помощи	1.7	1.9	1.6	2.3	2.1
Регулярни трансфери от други домакинства	1.0	1.4	1.0	1.0	1.2
Приходи от продажби	0.6	0.6	1.1	0.7	0.6
Други приходи	3.6	4.0	4.5	2.9	2.7

Общ разход на домакинствата

Общият разход включва всички парични разходи за хранителни и нехранителни стоки и услуги и остойностените натурални разходи, групирани в съответствие с приетата от Евростат Международна класификация на потребителските разходи (COICOP).

Фиг. 2. Структура на общия разход на домакинствата

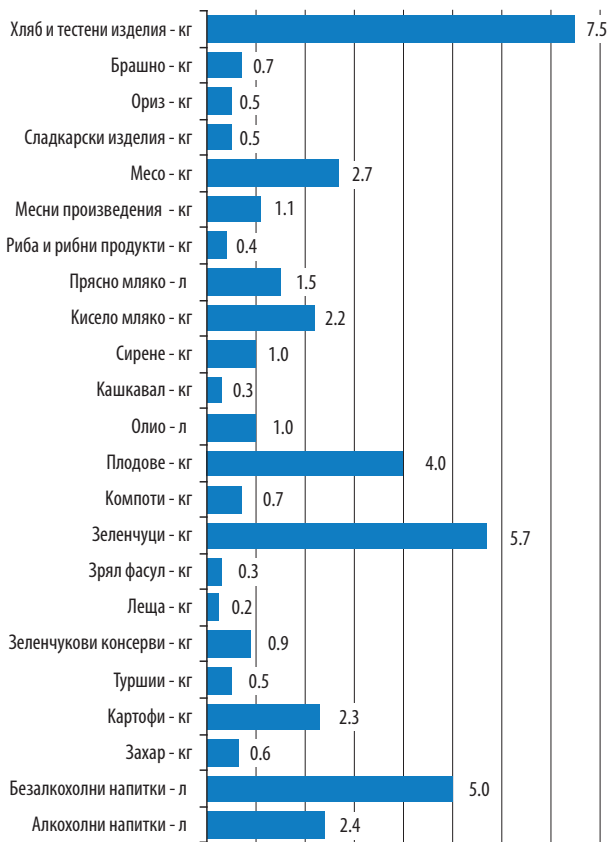
2. Общ разход на домакинствата по групи разходи на домакинствата

Групи разходи	2011	2012	2013	2014	2015
	Средно на лице - левове				
Общо	3672	4293	4745	4803	4965
Общ разход	3494	4058	4466	4509	4666
Потребителски общ разход	2937	3392	3721	3760	3888
Храна и безалкохолни напитки	1265	1355	1480	1458	1463
Алкохолни напитки и тютюневи изделия	155	178	180	186	204
Облекло и обувки	104	129	154	171	165
Жилища, вода, електроенергия и горива за битови нужди	493	621	632	606	666
Жилищно обзавеждане и поддържане на дома	96	131	152	166	173
Здравеопазване	196	212	233	235	248
Транспорт	207	260	309	331	331
Съобщения	162	179	192	198	202
Свободно време, културен отдих и образование	121	167	202	211	227
Разнообразни стоки и услуги	136	160	186	198	209
Данъци	180	200	219	219	231
Социални осигуровки	205	247	285	284	297
Регулярни трансфери към други домакинства	58	55	52	56	57
Други разходи	115	163	189	190	193
Влог	46	65	75	110	131
Изплатен дълг и даден заем	132	170	205	184	168
	Структура - %				
Общ разход	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
Потребителски общ разход	84.0	83.6	83.3	83.4	83.3
Храна и безалкохолни напитки	36.2	33.4	33.2	32.3	31.4
Алкохолни напитки и тютюневи изделия	4.4	4.4	4.0	4.1	4.4
Облекло и обувки	3.0	3.2	3.5	3.8	3.5
Жилища, вода, електроенергия и горива за битови нужди	14.1	15.3	14.2	13.4	14.3
Жилищно обзавеждане и поддържане на дома	2.8	3.2	3.4	3.7	3.7
Здравеопазване	5.6	5.2	5.2	5.2	5.3
Транспорт	5.9	6.4	6.9	7.3	7.1
Съобщения	4.6	4.4	4.3	4.4	4.3
Свободно време, културен отдих и образование	3.5	4.1	4.5	4.7	4.9
Разнообразни стоки и услуги	3.9	3.9	4.2	4.4	4.5
Данъци	5.1	4.9	4.9	4.9	5.0
Социални осигуровки	5.9	6.1	6.4	6.3	6.4
Регулярни трансфери към други домакинства	1.7	1.4	1.2	1.2	1.2
Други разходи	3.3	4.0	4.2	4.2	4.1

Потребление на основни хранителни продукти

Потреблението на основни хранителни продукти включва количествата храни, консумирани в дома. Не е включена консумацията в заведения за обществено хранене.

Фиг. 3. Средномесечно потребление средно на лице по основни хранителни продукти и напитки от домакинствата през 2015 г.

3. Потребление на основни хранителни продукти и напитки от домакинствата

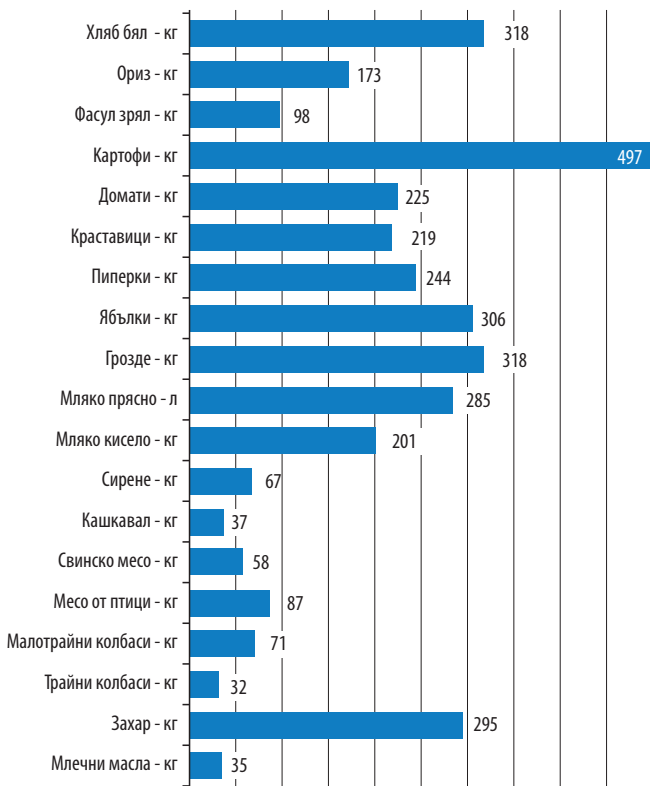
(Средно на лице)

Продукти и напитки	2011	2012	2013	2014	2015
Хляб и тестени изделия - кг	106.7	101.1	97.8	93.2	89.5
Брашно - кг	9.4	9.3	9.2	8.9	8.7
Ориз - кг	7.0	6.6	6.7	6.4	6.0
Други зърнени продукти и храни - кг	0.7	0.6	0.5	0.5	0.6
Сладкарски изделия от брашно - кг	5.9	5.9	6.1	6.1	6.0
Месо - кг	32.1	32.0	32.2	32.5	32.6
Месни произведения - кг	14.0	14.3	14.4	14.0	13.7
Риба и рибни продукти - кг	5.4	5.4	6.7	5.7	5.2
Прясно мляко - л	19.9	19.6	20.1	18.8	18.5
Кисело мляко - кг	27.7	29.0	28.1	26.9	25.8
Сирене - кг	12.2	12.4	12.7	12.1	11.7
Кашкавал - кг	3.3	3.5	3.7	3.7	3.9
Яйца - бр.	137	137	143	140	135
Олио - л	14.3	13.6	13.8	12.8	12.3
Маргарин и други растителни мазнини - кг	1.9	1.8	1.8	1.5	1.3
Млечни масла - кг	0.7	0.8	0.9	0.9	1.0
Плодове (пресни и замразени) - кг	47.2	46.0	50.3	50.5	47.6
Компоти - кг	12.4	11.6	10.7	10.1	8.7
Зеленчуци (пресни и замразени) - кг	71.0	70.4	73.1	70.9	68.4
Зрял фасул - кг	4.9	4.5	4.4	4.2	4.1
Леща - кг	2.7	2.7	2.9	2.8	2.6
Зеленчукови консерви - кг	13.8	13.5	12.9	12.4	11.2
Зеленчукови нектари и сокове - л	1.0	1.0	1.0	1.0	0.8
Туршии - кг	8.5	9.0	7.8	6.9	6.3
Картофи - кг	30.8	31.2	30.8	28.5	28.1
Захар - кг	8.1	7.6	7.7	7.5	7.0
Захарни изделия - кг	1.4	1.5	1.6	1.9	1.8
Шоколадови изделия - кг	1.1	1.2	1.4	1.5	1.4
Сол - кг	2.0	1.9	1.9	1.8	1.8
Оцет - л	1.7	1.7	1.7	1.6	1.6
Безалкохолни напитки - л	49.5	56.9	60.8	61.1	59.5
Алкохолни напитки - л	23.2	26.3	27.1	28.4	29.2
Цигари - бр.	547	601	596	603	647

Покупателна способност на домакинствата

Покупателната способност е количеството стоки от един вид, което може да се купи с годишния паричен доход средно на лице от домакинство, ако той се използва само за покупката на тази стока.

Фиг. 4. Средномесечна покупателна способност на лице от домакинството през 2015 г.

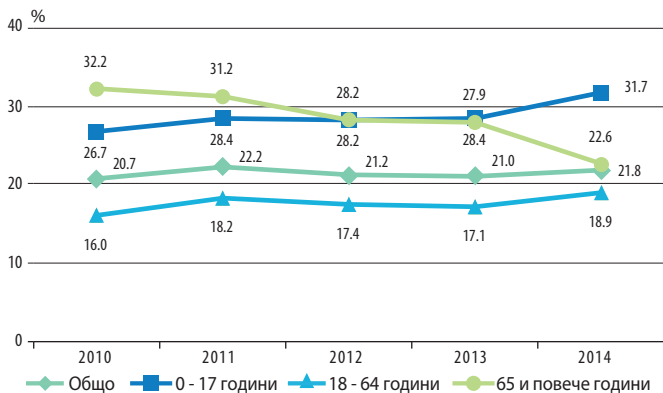
4. Покупателна способност на домакинствата на лице

Стоки	2011	2012	2013	2014	2015
	Хранителни стоки				
Хляб бял - кг	2814	3287	3557	3646	3817
Ориз - кг	1522	1774	2048	2061	2070
Фасул зрял - кг	1561	1404	1329	1060	1172
Картофи - кг	4269	5730	4877	5386	5959
Домати - кг	2772	2650	3072	2693	2699
Краставици - кг	2544	2585	2833	2756	2627
Пиперки - кг	2835	3095	3479	3078	2926
Ябълки - кг	2691	3118	3453	3618	3674
Грозде - кг	3439	3287	4262	3338	3817
Мляко прясно - л	2879	3118	3379	3362	3417
Мляко кисело - кг	1976	2186	2402	2347	2407
Сирене - кг	703	770	820	787	808
Кашкавал - кг	345	394	419	412	440
Свинско месо - кг	512	562	608	631	699
Месо от птици - кг	595	940	986	985	1040
Малотрайни колбаси - кг	673	746	814	810	856
Трайни колбаси - кг	327	360	384	374	388
Яйца - бр.	18570	16308	20570	22571	22209
Захар - кг	1673	1945	2342	3139	3541
Млечни масла - кг	357	418	417	409	421
	Нехранителни стоки				
Мъжки обувки - чф.	101	107	119	113	112
Дамски обувки - чф.	118	129	134	125	131
Детски обувки - чф.	173	181	178	175	191
Мъжки костюми - бр.	23	26	27	36	29
Дамски костюми - бр.	52	70	61	52	57
Въглища - т	16	16	19	19	18
Телевизори - бр.	8	7	8	9	8

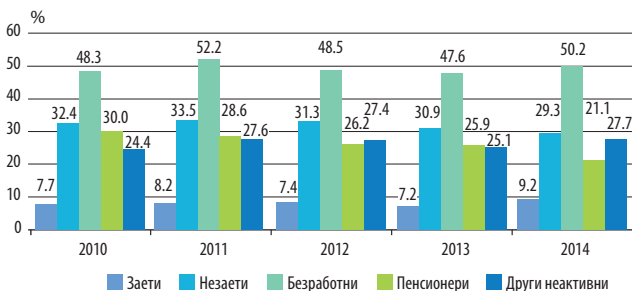
Индикатори за бедност

Изследването на доходите и условията на живот е основен източник на статистически данни за доходите и социалното включване и съпътстващите ги общи индикатори. За пресмятане на индикаторите за бедност и социално включване се използва общ разполагаем нетен доход на еквивалентна единица. Поради различния състав и брой лица в домакинствата се прилагат еквивалентни скали. Използва се модифицираната ОИСП скала, според която първият възрастен на 14 и повече години получава тегло 1.0, вторият възрастен на 14 и повече години получава 0.5 и всяко дете под 14 години получава тегло 0.3. Теглата се присъждат на всеки член на домакинството и се сумират, за да се получи еквивалентен размер на домакинството. Общият разполагаем нетен доход за всяко домакинство се разделя на неговия еквивалентен размер и се формира общ разполагаем нетен доход на еквивалентна единица. Данните за равнището на бедност показват относителния дял на бедните под линията на бедност, определена като 60% от медианния еквивалентен разполагаем доход.

Фиг. 5. Относителен дял на бедните по възрастови групи

Фиг. 6. Относителен дял на бедните по икономическа активност

5. Относителен дял на бедните по възрастови групи

Възрастови групи	2011 ¹	2012	2013	2014
Общо	22.3	21.2	21.0	21.8
0 - 17	28.4	28.2	28.4	31.7
18 - 64	18.2	17.4	17.1	18.9
65 и повече	31.2	28.2	27.9	22.6

6. Относителен дял на бедните по типове домакинства

Тип домакинство	2011 ¹	2012	2013	2014
Общо	22.2	21.2	21.0	21.8
Домакинства без деца	20.4	19.2	19.0	16.7
Едно лице в домакинство на възраст под 65 години	33.3	30.5	22.9	19.2
Едно лице в домакинство на възраст над 65 години	61.5	55.1	54.2	39.8
Едно лице в домакинството - жена	59.9	55.8	51.4	36.6
Едно лице в домакинството - мъж	35.2	29.0	26.8	22.8
Двама възрастни под 65 години	12.7	13.9	13.8	13.2
Двама възрастни, поне един от тях на 65 и повече години	24.7	21.0	21.0	16.3
Трима или повече възрастни	10.5	9.9	10.7	12.0
Домакинства със зависими деца	23.6	22.9	23.0	26.5
Един родител със зависими деца	35.4	42.5	31.6	42.9
Двама възрастни с едно зависимо дете	13.2	14.6	16.4	16.2
Двама възрастни с две зависими деца	16.4	16.7	19.2	24.1
Двама възрастни с три или повече зависими деца	78.2	61.0	68.1	78.9
Три или повече възрастни със зависими деца	25.0	23.8	22.8	26.0

¹ Данните за 2011 г. са ревизирани поради промяна в компонент НУ050 - семейни помощи.

7. Относителен дял на бедните по икономическа активност

Икономическа активност	2011 ¹	2012	2013	2014
Заети	8.2	7.4	7.2	9.2
Незаети	33.5	31.3	30.9	29.3
Безработни	52.2	48.5	47.6	50.2
Пенсионери	28.6	26.2	25.9	21.1
Други неактивни	27.6	27.4	25.1	27.7

¹ Данните за 2011 г. са ревизирани поради промяна в компонент НУ050 - семейни помощи.

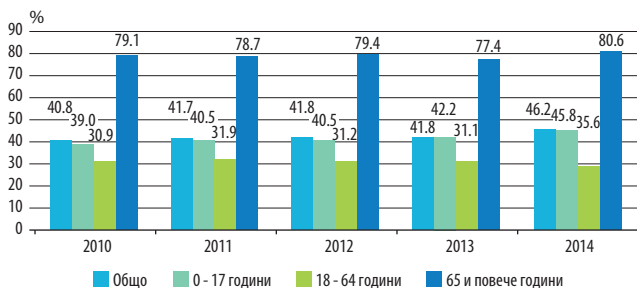
8. Неравенство в разпределението на дохода

	2011 ¹	2012	2013	2014
S80/S20 ²	6.5	6.1	6.6	6.8
Коефициент на Джини	35.0	33.6	35.4	35.4

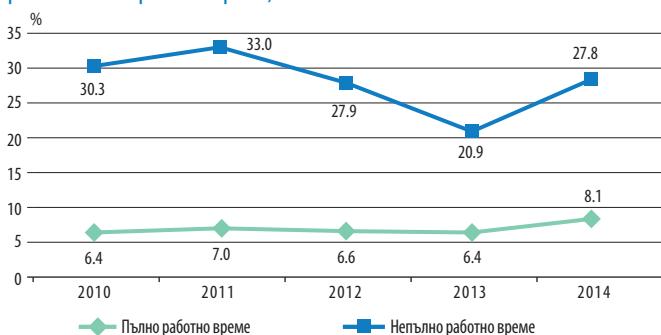
¹ Данните за 2011 г. са ревизирани поради промяна в компонент НУ050 - семейни помощи.

² Отношение между доходите на най-бедните и най-богатите 20% от домакинствата.

Фиг. 7. Относителен дял на бедните преди социалните трансфери по възраст

Фиг. 8. Относителен дял на работещи бедни (по заетост на пълно работно време/непълно работно време)

VIII. ПРЕСТЪПНОСТ И ПРАВОСЪДИЕ

Престъпления, завършили с осъждане

Статистическите данни за престъпленията, завършили с осъждане, и за осъдените лица са на основата на годишни данни, получавани от районните, окръжните и военните съдилища. В броя на престъпленията за дадена отчетна година се включват тези, за които присъдата е влязла в сила през същата година. Престъпленията, завършили с осъждане, включват всички престъпления, завършили с осъждане, независимо дали са извършени от едно или повече лица. При съучастие престъплението се счита за завършило с осъждане в случаите, когато само едно от обвиняемите лица е осъдено или условно осъдено. Когато няколко лица извършват едно престъпление, то се отчита само един път. Извършените престъпления от български граждани в чужбина са подсъдни на съдилищата в Република България.

Данните за престъпленията, завършили с осъждане, са получени от наблюдения на НСИ и от административен източник - Единната информационна система за противодействие на престъпността, поддържана от Администрацията на главния прокурор. От 2012 г. са включени данните и на Специализирания наказателен съд.

По данни на НСИ през 2015 г. броят на престъпленията, завършили с осъждане, е 26 859.

Фиг. 1. Престъпления, завършили с осъждане, и осъдени лица

1. Престъпления, завършили с осъждане, и осъдени лица¹

(Брой)

Вид на престъплението	2012		2013		2014		2015	
	прес-тъл-ления	осъ-дени лица	прес-тъл-ления	осъ-дени лица	прес-тъл-ления	осъ-дени лица	прес-тъл-ления	осъ-дени лица
Общо	34249	37996	31301	34113	28880	31849	26859	29620
в това число:								
Престъпления против личността	2053	1935	1818	1635	1741	1526	1684	1438
от тях:								
Умишлени убийства (довършени и опити)	136	140	106	111	103	108	98	101
Причинени телесни повреди	943	969	774	741	762	765	702	699
Разврат	354	329	327	312	307	263	295	247
в т.ч. изнасилване (довършено и опит)	98	99	97	101	83	87	82	88
Престъпления против брака, семейството и младежта	1059	1042	861	540	971	923	905	882
Престъпления против собствеността	11679	15728	9629	12392	7937	10003	6957	8879
от тях:								
Кражби	8801	12616	7244	9864	5823	7794	5173	6691
Грабежи	936	1169	775	964	693	847	589	691
Присвоявания	204	211	184	160	132	139	108	116
Престъпления против стопанството	2980	3155	3192	3283	2809	2865	1986	1994
Престъпления против финансовата, данъчната и осигурителната система	212	147	153	134	152	135	134	126
Престъпления против дейността на държавни органи, обществени организации и лица, изпълняващи публични функции	1820	2125	2659	3527	3034	4901	3157	5168
Документни престъпления	1382	1187	1206	894	1098	762	886	659
Престъпления против реда и общественото спокойствие	767	750	656	684	567	566	456	463
в т.ч. хулиганство	527	495	413	403	407	403	387	391
Общопасни престъпления	11983	11605	10898	10484	10252	9866	9275	9127
от тях:								
Престъпления по транспорта и съобщенията	9516	9330	8405	8239	7996	7841	6859	7234
Противозаконно отнемане на МПС	194	204	172	179	142	170	139	152
Престъпления, свързани с наркотици	1533	1427	1662	1491	1555	1388	1604	1406
Военни престъпления	16	25	11	6	5	3	5	5

¹ Според влезлите в сила присъди.

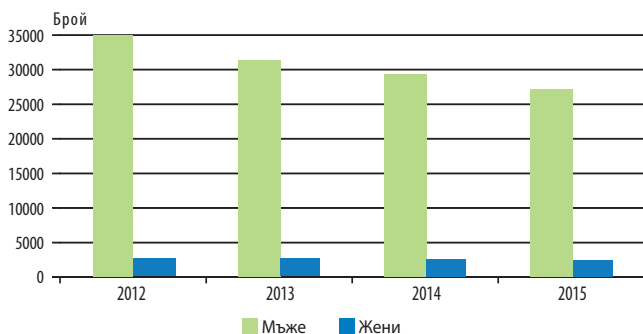
Осъдени лица

Осъдените лица през дадена отчетна година включват тези, на които присъдата е влязла в сила през същата година. Когато едно лице е осъдено за няколко престъпления, то се отнася към най-тежкото наказуемо деяние, а всяко престъпление поотделно - към съответния вид престъпление. Броят на осъдените не съвпада с физическия брой на лицата, тъй като едно лице през една календарна година може да се яви няколко пъти като осъдено лице. Възрастта на осъдените е посочена в навършени години. Непълнолетни са лицата, навършили 14, но ненавършили 18 години. Наказателноотговорни са лицата, навършили 14 години.

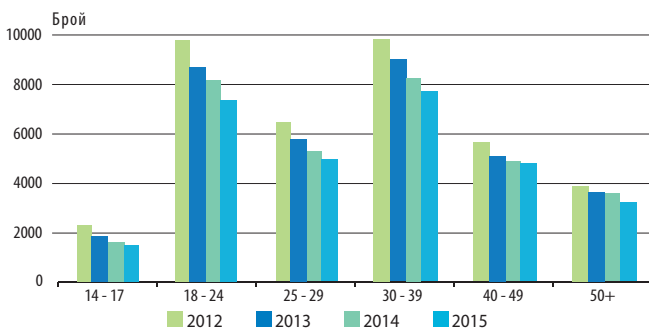
Данните за осъдените лица са получени от наблюдения на НСИ и от административен източник - Единната информационна система за противодействие на престъпността, поддържана от Администрацията на главния прокурор. От 2012 г. са включени данните и на Специализирания наказателен съд.

През 2015 г. броят на осъдените лица е 29 620.

Фиг. 2. Осъдени лица по пол

Фиг. 3. Осъдени лица по възраст

2. Осъдени лица по пол¹

Пол	2012	2013	2014	2015
	Брой			
Общо	37996	34113	31849	29620
Мъже	35154	31374	29250	27221
Жени	2842	2739	2599	2399
	Структура - %			
Общо	100.0	100.0	100.0	100.0
Мъже	92.5	92.0	91.8	91.9
Жени	7.5	8.0	8.2	8.1

3. Осъдени лица по възраст¹

Възраст	2012	2013	2014	2015
	Брой			
Общо	37996	34113	31849	29620
14 - 17	2312	1880	1633	1519
18 - 24	9818	8705	8193	7374
25 - 29	6470	5801	5294	4975
30 - 39	9839	8979	8256	7728
40 - 49	5663	5104	4892	4796
50 и повече	3894	3644	3581	3228
	Структура - %			
Общо	100.0	100.0	100.0	100.0
14 - 17	6.1	5.5	5.1	5.1
18 - 24	25.8	25.5	25.7	24.9
25 - 29	17.0	17.0	16.6	16.8
30 - 39	25.9	26.3	25.9	26.1
40 - 49	14.9	15.0	15.4	16.2
50 и повече	10.3	10.7	11.3	10.9

¹ Според влезлите в сила присъди.

IX. НАЦИОНАЛНИ СМЕТКИ

Брутен вътрешен продукт

Националните сметки на България са разработени в съответствие с възприетите методологически принципи на „Европейската система за сметки, 2010“ (ЕСС 2010) - издание на Евростат и на „Системата на националните сметки, 2008“ - съвместно издание на ООН, ОИСР, Евростат, МВФ и Световната банка. Основен макроикономически показател на Системата на националните сметки е брутният вътрешен продукт.

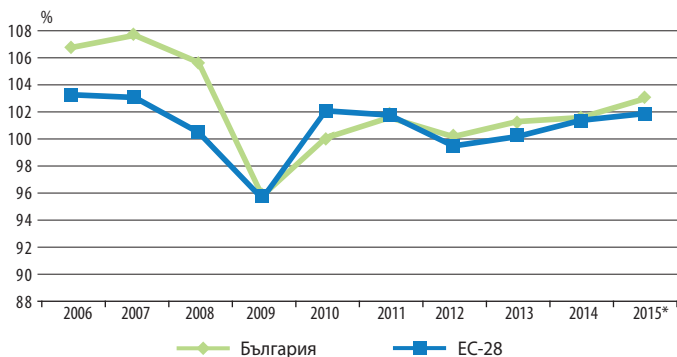
Оценките за БВП представят състоянието и тенденциите в развитието на икономиката и са индикатор за определяне на икономическата политика на макроравнище.

Брутният вътрешен продукт представлява балансирана оценка на данните, направена по следните три метода:

- производствен метод;
- метод на разходите за крайно използване (потребление);
- стойностен метод (метод на доходите).

Всеки от изброените методи се базира на различни икономически агрегати, които, взети заедно, представляват обобщение на логическите взаимовръзки в Системата на националните сметки. Основно изискване на системата е независимост на трите оценки, т.е. всеки компонент на БВП при различните подходи да бъде оценен самостоятелно и независимо.

Фиг. 1. Индекси на физическия обем на БВП - България и ЕС-28

1. Брутен вътрешен продукт на човек от населението

	2012	2013	2014	2015
В левове	11161	11283	11574	12000
В евро	5707	5769	5918	6136
В щатски долари	7574	7657	7850	6801
Валутен курс - левове за 1 щ.д.	1.474	1.474	1.474	1.764

2. Брутен вътрешен продукт и брутна добавена стойност по икономически сектори и групировки по икономически дейности по цени на съответната година

(Млн. левове)

Икономически сектори и групировки по икономически дейности	2012	2013	2014	2015
Селско, горско и рибно стопанство	3742	3770	3823	3792
Добивна промишленост; преработваща промишленост; производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива; доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	16655	16026	16501	16944
Строителство	4139	3422	3226	3436
Търговия, ремонт на автомобили и мотоциклети; транспорт, складиране и пощи; хотелиерство и ресторантьорство	14018	14990	15485	15512
Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения	3627	3978	4037	3971
Финансови и застрахователни дейности	5374	4985	5242	5676
Операции с недвижими имоти	8170	8058	7491	7772
Професионални дейности и научни изследвания; административни и спомагателни дейности	4195	3960	4126	4169
Държавно управление; образование; хуманно здравеопазване и социална работа	8764	9578	10823	10685
Култура, спорт и развлечения; други дейности; дейности на домакинства като работодатели; недиференцирани дейности на домакинства по производство на стоки и услуги за собствено потребление; дейности на екстериториални организации и служби	1691	1810	1856	1847
Брутна добавена стойност по базисни цени	70375	70576	72608	73805
Корективи	11169	11395	11004	12567
Данъци върху продуктите	11765	12027	11706	13406
Субсидии върху продуктите	597	631	702	839
БВП по пазарни цени	81544	81971	83612	86373

Брутна добавена стойност

БВП по производствения метод се изчислява като сума от брутната добавена стойност по базисни цени общо за икономиката и корективите, които включват нето данъци върху продуктите (данъци минус субсидии), данък добавена стойност и мита върху вноса. От своя страна, брутната добавена стойност представлява балансираща статия в сметка „Производство” и характеризира резултата от производствения процес - брутна продукция, и изразходваните в този процес стоки и услуги - междинно потребление.

Брутната продукция (базисни цени) е стойността на произведените стоки и услуги в резултат на производствената дейност на единиците резиденти през съответния период.

Междинното потребление включва стойността на всички стоки и услуги, трансформирани или изцяло изразходвани в процеса на производство през съответния период, с изключение на потреблението на дълготрайните активи, отчетено като потребление на основен капитал (амортизация).

Фиг. 2. Структура на брутната добавена стойност по икономически сектори и групировки по икономически дейности през 2015 г.

3. Индекси на физическия обем на brutния вътрешен продукт по икономически сектори и групировки по икономически дейности и на brutната добавена стойност

(Предшестващата година = 100)

Икономически сектори и групировки по икономически дейности	2012	2013	2014	2015
Селско, горско и рибно стопанство	92.7	103.2	105.2	98.6
Добивна промишленост; преработваща промишленост; производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива; доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	102.5	100.0	101.7	103.1
Строителство	94.1	101.1	97.4	101.4
Търговия, ремонт на автомобили и мотоциклети; транспорт, складиране и пощи; хотелиерство и ресторантьорство	100.4	104.1	101.2	101.0
Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения	97.3	101.9	101.1	101.9
Финансови и застрахователни дейности	93.6	98.6	99.7	101.5
Операции с недвижими имоти	102.2	98.0	100.7	103.5
Професионални дейности и научни изследвания; административни и спомагателни дейности	97.1	102.7	102.4	100.3
Държавно управление; образование; хуманно здравеопазване и социална работа	100.5	100.7	105.1	100.1
Култура, спорт и развлечения; други дейности; дейности на домакинства като работодатели; недиференцирани дейности на домакинства по производство на стоки и услуги за собствено потребление; дейности на екстериториални организации и служби	95.1	101.2	102.7	100.2
Брутна добавена стойност по базисни цени	99.3	101.1	101.8	101.5
Корективи (данъци минус субсидии върху продуктите)	106.9	102.5	100.0	112.7
БВП по пазарни цени	100.2	101.3	101.6	103.0

Компенсация на наетите и брутен опериращ излишък/брутен смесен доход

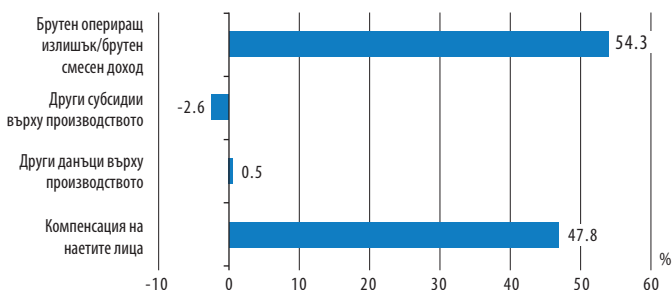
Методът на доходите се съставя паралелно с производствения метод за оценка на БВП и характеризира създаването на първичните доходи на участниците в производствения процес. БВП по метода на доходите се състои от компенсация на наетите лица, нето данъци върху производството и вноса, брутен опериращ излишък/брутен смесен доход и корективи.

Компенсацията на наетите лица се състои от всички начисления на работодателя в полза на наетите лица - работна заплата в стойност и в натура, всички доплащания съгласно националното законодателство и социалноосигурителни и здравни вноски за сметка на работодателя.

Нето други данъци (данъци минус субсидии) върху производството и вноса са включени като компонент на добавената стойност по отрасли и представляват свързани с производството като цяло некомпенсируеми плащания на работодателя към държавния бюджет, намалени със субсидиите върху производството, предоставени на стопанските единици.

Брутен опериращ излишък/брутен смесен доход е балансираща статия в стойностния метод. Тя е измерител на резултата от производствената дейност на стопанските единици и се изчислява като разлика между брутната добавена стойност, компенсацията на наетите лица и нето данъците върху производството и вноса.

Фиг. 3. Структура на компонентите на брутната добавена стойност по метода на доходите през 2015 г.

4. Брутен вътрешен продукт по компоненти на brutната добавена стойност по цени на съответната година

(Млн. левове)

Икономически сектори и групировки по икономически дейности	2012	2013	2014	2015
Компенсация на наетите лица	30240	32528	34282	35257
Нето данъци върху производството (данъци минус субсидии)	-913	-1576	-1627	-1495
Операщ излишък и смесен доход, бруто	41048	39624	39953	40043
Потребление на основен капитал	10843	10911	12036	x
Операщ излишък и смесен доход, нето	30205	28713	27917	x
Брутна добавена стойност по базисни цени	70375	70576	72608	73805
Корективи	11169	11395	11004	12567
БВП по пазарни цени	81544	81971	83612	86373

Инвестиции и потребление

БВП по метода на разходите за крайно използване се изчислява като сума от индивидуалното потребление, колективното потребление, бруто образуването на основен капитал, изменението на запасите и външнотърговското салдо на стоки и услуги.

Индивидуалното потребление на домакинствата се състои от крайни потребителски разходи на домакинствата, крайни потребителски разходи на правителството за предоставени индивидуални услуги на домакинствата и крайни потребителски разходи на НТООД.

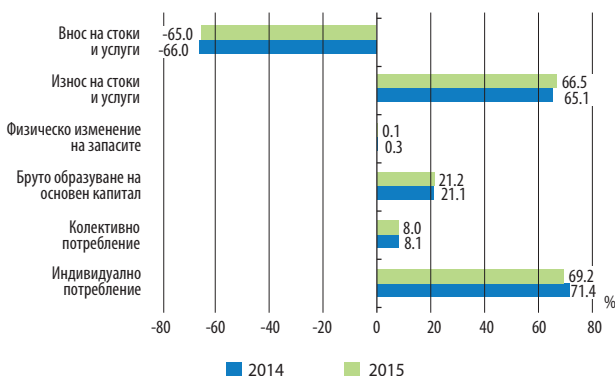
Колективното потребление се измерва с крайните разходи на правителството за колективни услуги, предоставени на обществото като цяло.

Бруто образуването на основен капитал включва разходите за придобиване на дълготрайни нефинансови активи, включително увеличението на незавършеното строителство, намалени с приходите от продажба на съществуващи дълготрайни материални активи.

Изменението на запасите включва изменение на запасите от суровини и материали, незавършено производство, готова продукция и стоки за препродажба в предприятията и изменение на запасите на домакинствата, резултат от некорпорираните им дейности.

Външнотърговското салдо (износ минус внос на стоки и услуги) като компонент на крайно използвания БВП представлява разликата между стойността на изнесените и внесените стоки и услуги. Износът и вносът на стоки се отчитат по цени FOB.

Фиг. 4. Структура на брутния вътрешен продукт по компоненти на крайното използване

5. Брутен вътрешен продукт по компоненти на крайното използване, текущи цени

(Млн. левове)

	2012	2013	2014	2015
Брутен вътрешен продукт	81544	81971	83612	86373
Крайно потребление	65822	64902	66414	66688
Индивидуално потребление	59610	57943	59680	59797
Колективно потребление	6212	6960	6734	6890
Бруто капиталобразуване	18001	17534	17928	18434
Бруто образуване на основен капитал	17443	17365	17653	18296
Физическо изменение на запасите	558	169	275	138
Външнотърговско салдо (износ - внос)	-2280	-466	-729	1251
Износ на стоки и услуги	51710	54907	54441	57408
Внос на стоки и услуги	53990	55372	55170	56156
Статистическа разлика	0	0	0	0

6. Индекси на физическия обем на брутния вътрешен продукт по компоненти на крайното използване

(Предшестващата година = 100)

	2012	2013	2014	2015
Брутен вътрешен продукт	100.2	101.3	101.6	103.0
Крайно потребление	102.6	99.3	102.2	100.7
Индивидуално потребление	102.7	98.9	102.5	100.7
Колективно потребление	101.0	103.1	99.2	100.4
Бруто капиталобразуване	.	.	.	.
Бруто образуване на основен капитал	101.8	100.3	103.4	102.5
Физическо изменение на запасите	.	.	.	.
Външнотърговско салдо (износ - внос)	.	.	.	.
Износ на стоки и услуги	100.8	109.2	99.9	107.6
Внос на стоки и услуги	104.5	104.9	101.5	104.4
Статистическа разлика	.	.	.	.

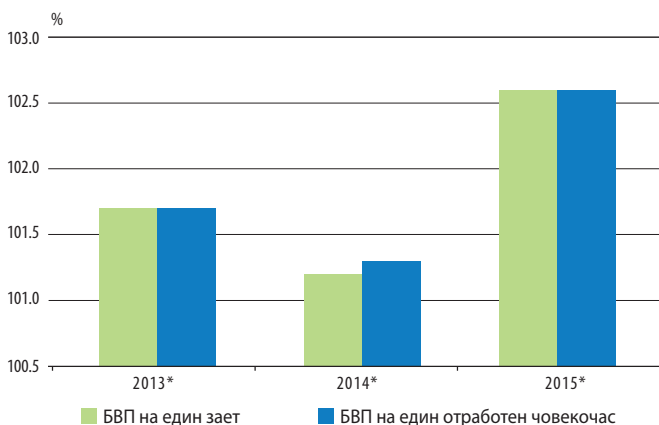
Производителност на труда

Производителността на труда е съставен икономически показател, който съпоставя постигнатия резултат (новосъздадения продукт) с вложения трудов фактор при осъществяването на определена икономическа активност на определена икономическа територия за определен период. Основните съставни елементи на производителността на труда са показателите, измерващи резултата от осъществяваната производствена активност (числител), и показателите за вложения труд в производствения процес (знаменател).

За целите на международните сравнения на производителността на труда на националните икономики е възприето използването на БВП.

БДС е показател, който е приложим за изчисляване на производителността на труда както на национално ниво, така и на ниво производствени дейности.

Фиг. 5. Индекси на физическия обем на БВП на един зает и един отработен човекочас
(Предшестващата година = 100)

7. Брутен вътрешен продукт на един зает и един отработен човекочас по цени на съответната година

(Левове)

	2012*	2013*	2014*	2015
БВП на един зает	23729	23957	24347	25063
БВП на един отработен човекочас	14.4	14.6	14.8	15.2

8. Брутна добавена стойност на един зает и един отработен човекочас по икономически сектори по цени на съответната година¹

(Левове)

Икономически сектори и групировки по икономически дейности	На един зает			На един отработен човекочас		
	2013*	2014*	2015	2013*	2014*	2015
Аграрен сектор	5745	5736	5843	3.9	3.9	3.9
Индустрия	22620	22949	23227	13.4	13.5	13.7
Услуги	21579	22637	22702	12.9	13.5	13.6
Общо за икономиката	18804	19435	19660	11.4	11.8	12.0

9. Индекси на физическия обем на брутната добавена стойност на един зает и един отработен човекочас¹

(Предшестващата година = 100)

Икономически сектори и групировки по икономически дейности	На един зает			На един отработен човекочас		
	2013*	2014*	2015	2013*	2014*	2015
Аграрен сектор	102.0	103.6	101.2	101.7	103.9	101.3
Индустрия	103.3	100.9	100.7	103.4	100.8	100.6
Услуги	100.7	103.1	100.4	100.7	103.1	100.5
Общо за икономиката	101.7	101.2	102.6	101.7	101.3	102.6

¹ За изчисленията на производителността на труда данните за брутната добавена стойност не включват условно начисления наем на лицата, живеещи в собствени жилища.

Х. ФИНАНСИ

Парични агрегати

Паричното предлагане включва пасиви с паричен характер на парично-финансовите институции към резидентния сектор с изключение на тези към сектор „Централно държавно управление“ и към сектор ПФИ. За измерването му се използват паричните агрегати М1, М2 и М3.

Паричният агрегат М1 - „тесни пари“, включва най-бързоликвидните инструменти, използвани за разплащане (пари извън ПФИ и овърнайт депозити в левове и чуждестранна валута).

Показателят „пари извън парично-финансовите институции“ включва парите в обращение, намалени с парите в касите в левове на други парично-финансови институции.

Овърнайт депозитите съдържат депозити, които нямат определен срок и могат незабавно да се конвертират в пари в брой или да се преведат чрез банково нареждане или чек без ограничения или санкции. Тук се включват и депозитите до един ден.

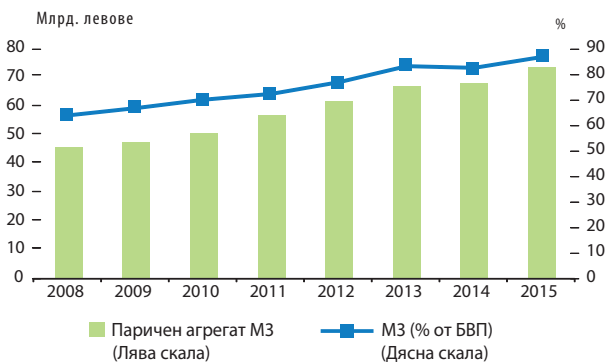
Паричният агрегат М2 включва паричния агрегат М1 и квазипарите.

Квазипарите се състоят от депозити с договорен матуритет до две години и депозити, договорени за ползване след предизвестие (вкл. спестовни депозити) до три месеца. Депозити с договорен матуритет са депозити, които не са незабавно на разположение, тъй като имат договорен срок преди тегленето им. В тази категория се включват и получените кредити. Депозитите, договорени за ползване след предизвестие включват спестовни депозити и други депозити, договорени за ползване след предизвестие.

Паричният агрегат М3 е известен като парично предлагане (широки пари) и включва паричния агрегат М2 и търгуемите инструменти.

Търгуемите инструменти обхващат репо-сделки, акции/ дялове на фондовете на паричния пазар и издадени дългови ценни книжа до две години.

Фиг. 1. Паричен агрегат М3

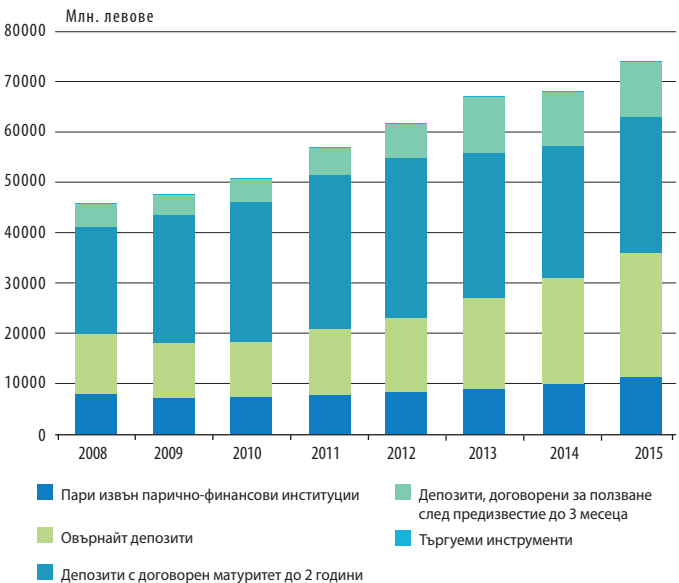
1. Парично предлагане към 31.12.^{1,2}

	(Млн. левове)			
	2012	2013	2014	2015
Широки пари МЗ	61721.7	67236.4	68005.7	73961.4
Пари М1	23014.2	27039.2	31111.0	35970.0
Пари извън парично-финансови институции	8499.2	9075.2	10168.1	11377.8
Овърнайт депозити	14515.0	17964.0	20942.9	24592.2
Пари М2 (М1 + квазипари)	61608.4	67163.2	67936.8	73891.2
Квазипари	38594.2	40124.0	36825.8	37921.2
Депозити с договорен матуритет до 2 години	31936.6	29233.7	26295.6	26989.3
Депозити, договорени за ползване след предизвестие до 3 месеца	6657.6	10890.3	10530.3	10931.9
Търгуеми инструменти (издадени дългови ЦК до 2 години + акции/ дялове на ФПП + репо-сделки)	113.3	73.1	68.8	70.2

¹ Източник: БНБ.

² Дефиницията на паричните агрегати е в съответствие с изискванията на Европейската централна банка.

Фиг. 2. Компоненти на паричния агрегат МЗ

Вземания на парично-финансовите институции от правителствения и неправителствения сектор

Вземанията на парично-финансовите институции от сектор „Държавно управление“ и от неправителствения сектор формират вътрешния кредит, който е част от нетните вътрешни активи, включени в паричния отчет. Той е част от месечната парична статистика, която се публикува от БНБ.

Вътрешният кредит обхваща кредита на консолидирания сектор „Държавно управление“ (нетни вземания от сектор „Централно държавно управление“ и брутни вземания от сектори „Местно държавно управление“ и „Социалноосигурителни фондове“) и кредита на неправителствения сектор (брутни вземания от нефинансови предприятия, финансови предприятия, домакинства и НТООД).

Фиг. 3. Вземания на парично-финансовите институции от правителствения и неправителствения сектор

2. Вземания на парично-финансовите институции от правителствения и неправителствения сектор към 31.12.¹

(Млн. левове)

	2012	2013	2014	2015
Вземания от сектор „Държавно управление“	-678.9	1151.5	437.9	2431.6
Централно държавно управление (нето)	-1007.7	862.5	178.4	2138.0
Вземания	5277.9	5818.4	8286.4	9194.0
ДЦК	5264.9	5464.5	6934.7	8589.5
Репо-сделки	-	-	-	124.7
Кредити	13.0	354.0	1351.7	479.9
Минус: задължения (депозити и репо-сделки)	6285.6	4955.9	8108.0	7056.0
Местно държавно управление и социалноосигурителни фондове	328.9	289.0	259.5	293.6
Ценни книжа, различни от акции	62.6	54.8	46.7	63.1
Репо-сделки	-	-	-	-
Кредити	266.3	234.2	212.7	230.5
Вземания от неправителствения сектор	55754.6	55911.1	51612.6	50772.9
Нефинансови предприятия	35647.8	35754.1	31454.3	30938.0
Репо-сделки	25.9	46.0	91.9	140.8
Кредити	35065.2	35089.5	31011.1	30473.7
Ценни книжа, различни от акции	307.3	319.9	154.0	95.6
Акции и други капиталови инструменти	249.4	298.8	197.3	227.8
Финансови предприятия	1389.4	1470.2	1774.9	1693.1
Репо-сделки	60.6	28.3	443.7	102.0
Кредити	989.8	1088.3	997.2	1190.8
Ценни книжа, различни от акции	50.3	41.6	20.2	36.1
Акции и други капиталови инструменти	288.7	311.9	313.7	364.1
Домакинства и НТООД	18717.3	18686.9	18383.5	18141.9
Репо-сделки	1.9	1.9	4.7	1.4
Кредити	18715.4	18684.9	18378.8	18140.4

¹ Източник: БНБ.

Лихвени проценти

Лихвените проценти са по левови инструменти. Изчисляват се чрез претегляне със съответните обеми с изключение на основния лихвен процент и дългосрочния лихвен процент за оценка на степента на конвергенция, които се изчисляват като средноаритметични величини.

Постигнатата доходност на дългосрочните ДЦК е средно претеглена ефективна доходност до падеж от индивидуалните сделки с лихвоносни ДЦК на вторичния пазар през отчетния период. Използвана е ISMA формула и бройна конвенция АСТ/365. Ценните книжа са групирани според оригиналния си матуритет.

Дългосрочният лихвен процент за оценка на степента на конвергенция се определя на основата на доходността до падеж на вторичния пазар по дългосрочна ценна книга (бенчмарк), емитирана от Министерството на финансите и деноминирана в национална валута.

Ефективните годишни лихвени проценти са средно претеглени съответно с обемите по нов бизнес през отчетния период или със салдата към края на отчетния период. Това са лихвените проценти, прилагани от банките по отношение на кредитите и депозитите на резидентните сектори „Нефинансови предприятия” и „Домакинства и НТООД”.

Годишният процент на разходите включва всички лихвени плащания по кредита, както и всички такси, комисиони и други разходи за сметка на клиента, извършването на които е условие за отпускането на кредита. Изчислява се само за кредити за потребление и жилищни кредити.

Фиг. 4. Динамика на лихвените проценти

3. Лихвени проценти^{1,2}

(Проценти)

	2012	2013	2014	2015
Основен лихвен процент	0.11	0.02	0.03	0.01
Междубанков паричен пазар	0.11	0.05	0.06	0.02
Доходност на дългосрочни ДЦК	2.96	1.98	2.07	1.50
Дългосрочен лихвен процент за оценка на степента на конвергенция	4.50	3.47	3.35	2.49
Нов бизнес ³				
Депозити с договорен матуритет	4.23	3.44	2.64	1.38
Краткосрочни кредити, различни от овърдрафт	7.45	8.11	7.52	7.14
Дългосрочни кредити, различни от овърдрафт	9.67	8.91	8.11	7.43
Годишен процент на разходите	12.20	11.45	10.97	9.85
Салда ³				
Овърнайт депозити ⁴	0.45	0.50	0.34	0.17
Депозити с договорен матуритет	4.85	4.13	2.93	1.72
Овърдрафт ⁴	9.24	8.65	7.95	7.02
Краткосрочни кредити, различни от овърдрафт	7.97	8.42	7.01	6.98
Дългосрочни кредити, различни от овърдрафт	10.01	9.35	8.47	7.47

¹ Източник: БНБ.

² Лихвените проценти са по левови инструменти.

³ Данните за 2015 г. са предварителни. Ефективни годишни лихвени проценти, прилагани от банките, по отношение на кредити и депозити на сектори „Нефинансови предприятия“ и „Домакинства и Нетърговски организации, обслужващи домакинствата (НТООД)“.

⁴ Лихвените проценти по нов бизнес и по салда съвпадат.

Депозити и кредити на сектор „Домакинства и НТООД“

Депозитите са средствата, приети от ПФИ, които могат да бъдат платими на виждане, платими без срок на предизвестие, със срок на предизвестие или при други предварително договорени условия на плащане. Депозитите се приемат по договореност между страните, като се уговорят условията по воденето на депозитните сметки, размерът на лихвата, сроковете на изплащане и санкциите за страните при неизпълнение на договореностите. Те са задължение (пасив) на финансовите институции.

Депозитите с договорен матуритет не са незабавно на разположение, тъй като имат договорен срок преди тегленето им. Тези депозити не могат да се използват за извършване на плащания и не са конвертируеми в пари в брой, без какъвто и да е вид значимо ограничение или глоба. В тази категория се включват и получените кредити.

Депозитите, договорени за ползване след предизвестие, включват спестовни депозити и други депозити, договорени за ползване след предизвестие. Спестовните депозити са непрехвърляеми депозити без определен матуритет, които служат за съхранение на пари на домакинствата срещу издаване на лична спестовна книжка или аналогичен документ. Такива депозити са жилищните влогове, детските влогове и други. Другите депозити, договорени за ползване след предизвестие, са непрехвърляеми депозити без определен матуритет, които не могат да бъдат конвертирани в пари в брой без период на предизвестие. При тях конвертирането в пари в брой не е възможно или е възможно преди срока на предизвестията, но с някаква санкция. Тук се отнасят и непрехвърляеми депозити, които са с фиксиран матуритет, но конвертирането им в пари в брой преди настъпването на матуритета им е възможно само срещу предизвестие.

Фиг. 5. Годишно изменение на депозитите и кредитите на сектор „Домакинства и НТООД“

Кредитите са финансови активи, възникнали с цел осигуряване на парични средства, стоки или услуги на кредитополучателя. Условието по кредитите (фиксирано от кредитора или договорено) обикновено се оформят с непрехвърляем документ. Кредитът е безусловен дълг, който трябва да бъде изплатен при падежа му и да носи доход под формата на лихва. В сектор „Финансови предприятия“ са включени и предоставените от отчетните единици маржин депозити.

Овърдрафтът представлява дебитно салдо по разплащателна сметка. Погасяването се извършва автоматично при постъпване на суми по разплащателните сметки. Включват се кредити както с предварително договорени лихвени условия и размер, така и без уговорка.

Потребителски кредити - кредити, предоставени за покупка на стоки и услуги, които се употребяват лично от домакинствата.

Жилищни кредити - кредити, предоставени на домакинствата с цел инвестиране в жилища за собствено ползване или наем, вкл. за строителство и за подобрения на жилища.

Други кредити - всички останали видове кредити, предоставени на домакинствата, вкл. кредити за обучение и лечение. В показателя се включват всички кредити с търговска или производствена цел, както и кредитите за НТООД.

4. Депозити и кредити на сектор „Домакинства и НТООД“ към 31.12.¹

(Млн. левове)

	2012	2013	2014	2015
Депозити на сектор „Домакинства и НТООД“	33432.0	36408.1	37537.2	40474.2
В левове	18388.0	20134.5	21269.8	23463.1
Депозити с договорен матуритет до 2 години	11146.4	9694.5	9735.1	10518.2
Депозити, договорени за ползване след предизвестие до 3 месеца	3713.7	6148.5	6398.0	6759.7
Овърнайт депозити	3527.9	4291.5	5136.7	6185.2
В чуждестранна валута ²	15044.0	16273.6	16267.4	17011.1
Кредити на сектор „Домакинства и НТООД“	18715.4	18684.9	18378.8	18140.4
В левове	11006.4	11472.0	11953.8	12703.4
Овърдрафт	1372.9	1359.5	1358.6	1321.5
Потребителски кредити	5412.6	5659.7	5808.6	6077.2
Жилищни кредити	3699.3	3902.4	4264.9	4809.8
Други кредити	521.6	550.4	521.7	494.9
В чуждестранна валута ³	7709.0	7212.9	6425.0	5437.0

¹ Източник: БНБ.

² Показателят включва данни за овърнайт депозити, депозити с договорен матуритет до 2 години и депозити, договорени за ползване след предизвестие до 3 месеца.

³ Показателят включва овърдрафт, потребителски кредити, жилищни кредити и други кредити.

XI. ЦЕНИ

Индекс на потребителските цени - годишна инфлация

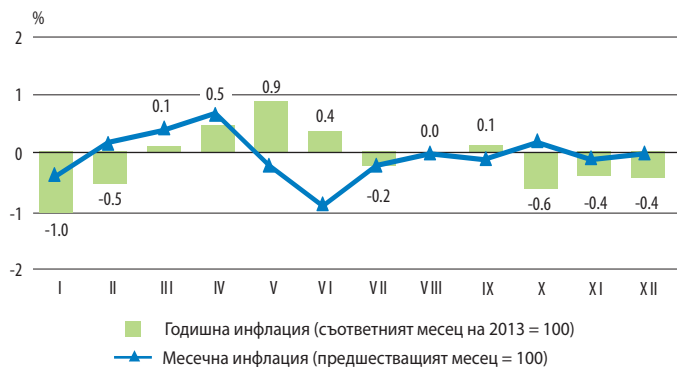
Индексът на потребителските цени (ИПЦ) е официален измерител на инфлацията в Република България. Той оценява общото относително изменение на цените на стоките и услугите, използвани от домакинствата за лично (непроизводствено) потребление, и се изчислява, като се прилага структурата на крайните парични потребителски разходи на българските домакинства. Основен източник на информация за разходите е изследването на бюджетите на домакинствата в страната. ИПЦ в година t се изчислява при структура на разходите от година $t - 1$. От 1999 г. НСИ прилага усъвършенствана методика за конструиране и изчисляване на индекса на потребителските цени в съответствие с изискванията на Евростат и препоръките на МВФ. За осигуряване на съпоставими серии с индекси на потребителските цени е извършена ревизия на месечните индекси за периода януари 1995 - декември 2000 г.

Верижните индекси на потребителските цени измерват изменението на цените през текущия месец спрямо предходния месец. Верижните индекси на потребителските цени са измерители на месечната инфлация.

12-месечните индекси на потребителските цени измерват изменението на цените през текущия месец спрямо същия месец на предходната година. 12-месечните индекси на потребителските цени са измерители на годишната инфлация.

Индексите на потребителските цени с натрупване от началото на годината измерват изменението на цените през текущия месец спрямо декември на предходната година. Индексите на потребителските цени с натрупване от началото на годината са измерител на натрупаната инфлация от началото на годината. През декември всяка година 12-месечният индекс и индексът с натрупване от началото на годината са равни.

Фиг. 1. Индекси на потребителските цени по месеци на 2015 г.
(Годишна и месечна инфлация)

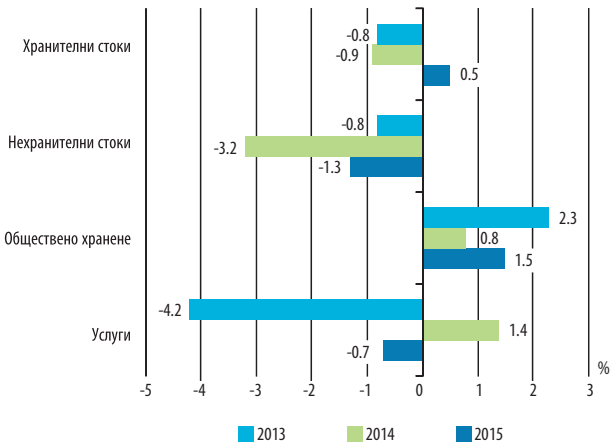

1. Годишни индекси на потребителските цени по основни групи стоки (Годишна инфлация - %)

(Декември спрямо декември на предшестващата година = 100)

Потребителски групи	2012	2013	2014	2015
Общ ИПЦ	4.2	-1.6	-0.9	-0.4
Хранителни продукти и безалкохолни напитки	5.4	-0.9	-0.9	0.5
Алкохолни напитки и тютюневи изделия	0.3	1.5	0.8	0.8
Облекло и обувки	-0.6	-0.7	-0.9	0.8
Жилища (наеми, текущ ремонт и поддържане), вода, електроенергия, газ и други горива	10.3	-7.2	4.2	-0.2
Жилищно обзавеждане, домакински уреди и принадлежности и обичайно поддържане на дома	0.2	-0.8	-1.1	0.0
Здравеопазване	-1.5	-1.8	-3.7	-0.8
Транспорт	4.9	1.3	-8.7	-7.6
Съобщения	-0.4	0.1	-6.7	-0.6
Свободно време, развлечения и културен отдих	-0.1	-3.1	2.3	0.4
Образование	6.4	0.9	2.5	2.8
Ресторанти и хотели	3.4	2.3	0.5	1.8
Разнообразни стоки и услуги	0.6	0.8	-1.0	0.5

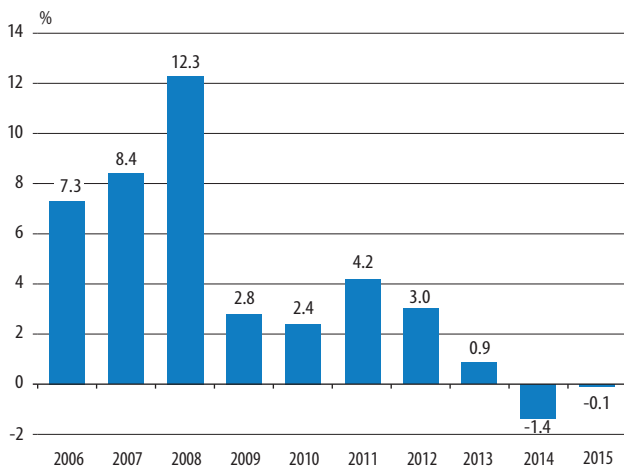
Фиг. 2. Индекси на потребителските цени по групи стоки
(Годишна инфлация)

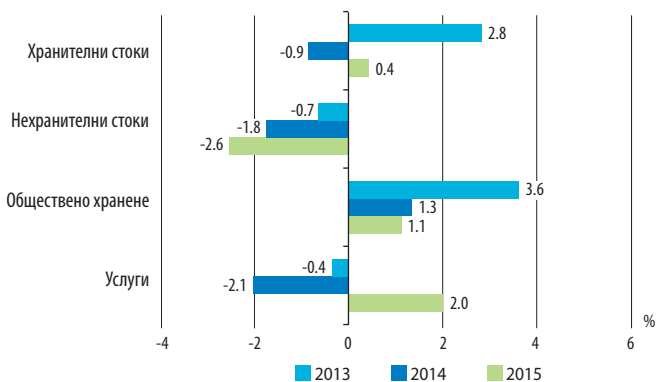
Индекс на потребителските цени - средногодишна инфлация

Средногодишните индекси на потребителските цени измерват средното изменение на цените за дванадесетте месеца на текущата година спрямо средното изменение на цените за дванадесетте месеца на предходната година. Средногодишните индекси на потребителските цени са измерители на средногодишната инфлация.

Фиг. 3. Индекси на потребителските цени (Средногодишна инфлация)

Фиг. 4. Индекси на потребителските цени по групи стоки (Средногодишна инфлация)

2. Средногодишни индекси на потребителските цени

(1995 = 100)

	2012	2013	2014	2015
Общ ИПЦ	6592.92	6651.60	6557.27	6550.41

3. Средногодишни индекси на потребителските цени по основни групи стоки (Средногодишна инфлация - %)

(Предшестващата година = 100)

Потребителски групи	2012	2013	2014	2015
Общ ИПЦ	3.0	0.9	-1.4	-0.1
Хранителни продукти и безалкохолни напитки	3.0	2.8	-1.0	0.3
Алкохолни напитки и тютюневи изделия	0.1	0.8	1.1	0.8
Облекло и обувки	-0.2	-0.3	-1.1	0.6
Жилища (наеми, текущ ремонт и поддържане), вода, електроенергия, газ и други горива	7.4	-0.6	-2.0	3.4
Жилищно обзавеждане, домакински уреди и принадлежности и обичайно поддържане на дома	-0.5	0.1	-1.1	-0.4
Здравеопазване	1.1	-2.5	-3.4	-1.6
Транспорт	5.7	-0.6	-3.4	-9.1
Съобщения	-0.8	0.0	-3.5	-3.1
Свободно време, развлечения и културен отдих	-2.6	-1.4	-0.7	2.8
Образование	6.3	3.0	1.7	2.7
Ресторанти и хотели	3.0	3.6	1.2	1.1
Разнообразни стоки и услуги	1.3	0.7	-0.2	-0.2

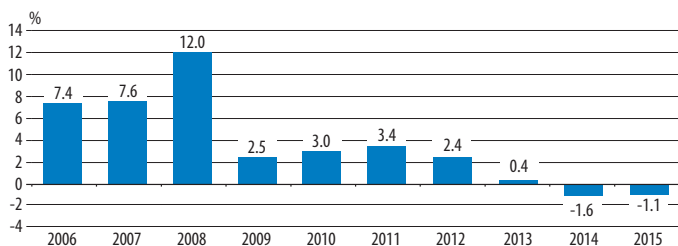
Хармонизиран индекс на потребителските цени

Хармонизиранят индекс на потребителските цени (ХИПЦ) е сравнима мярка на инфлацията на страните от ЕС. Той е един от критериите за ценовата стабилност и за присъединяването на България към еврозоната. ХИПЦ, както и ИПЦ, измерва общото относително изменение в равнището на цените на стоките и услугите. Двата индекса се изчисляват от една и съща кошница от стоки и услуги и от едни и същи цени, но се различават по използваните тегла. ХИПЦ се изчислява с тегла, представляващи относителните дялове по групи стоки на индивидуалното и колективното потребление на всички домакинства (включително институционалните и чуждестранните) на икономическата територия на страната. Основен източник на информация за теглата са данните от националните сметки. ХИПЦ в година t се изчислява с тегла от година $t - 2$. С приложението на вътрешната концепция от януари 2007 г. беше постигната пълна хармонизация с изискванията на Евростат. За осигуряването на съпоставими серии от индекси ХИПЦ беше ревизиран за периода януари 2005 - декември 2006 г.

Фиг. 5. Хармонизирани индекси на потребителските цени по месеци на 2015 г. (Годишна и месечна инфлация)

Фиг. 6. Хармонизирани индекси на потребителските цени (Средногодишна инфлация)

4. Средногодишни хармонизирани индекси на потребителските цени

(2005 = 100)

	2012	2013	2014	2015
Общ ХИПЦ	144.58	145.14	142.81	141.30

5. Средногодишни хармонизирани индекси на потребителските цени по

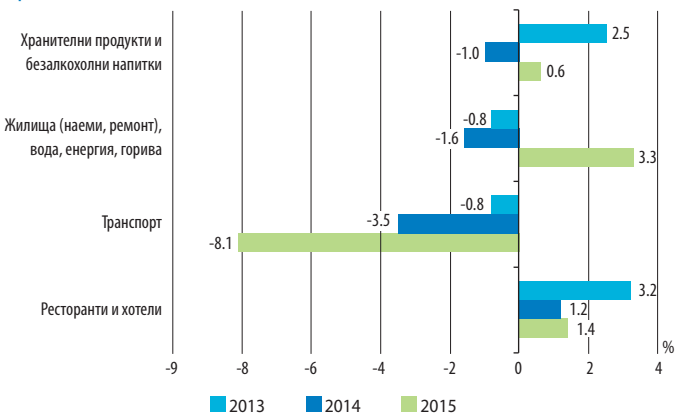
основни групи стоки

(Средногодишна инфлация - %)

(Предшестващата година = 100)

Потребителски групи	2012	2013	2014	2015
Общ ХИПЦ	2.4	0.4	-1.6	-1.1
Хранителни продукти и безалкохолни напитки	3.2	2.5	-1.0	0.6
Алкохолни напитки и тютюневи изделия	0.3	1.2	1.2	0.8
Облекло и обувки	0.1	0.0	-0.7	0.7
Жилища (наеми, текущ ремонт и поддържане), вода, електроенергия, газ и други горива	6.6	-0.8	-1.6	3.3
Жилищно обзавеждане, домакински уреди и принадлежности и обичайно поддържане на дома	0.2	0.0	-1.3	0.0
Здравеопазване	5.4	-1.6	-3.9	-1.2
Транспорт	4.2	-0.8	-3.5	-8.1
Съобщения	-1.1	-0.7	-3.6	-3.1
Свободно време, развлечения и културен отдих	-4.6	-2.8	-2.5	0.7
Образование	6.2	2.8	1.6	2.7
Ресторанти и хотели	2.5	3.2	1.2	1.4
Разнообразни стоки и услуги	2.1	0.9	-0.7	0.1

Фиг. 7. Хармонизирани индекси на потребителските цени по избрани групи стоки (Средногодишна инфлация)

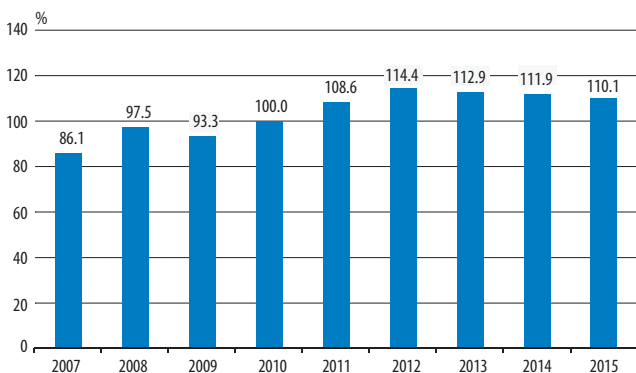

Индекс на цените на производител

Индексите на цените на производител на вътрешния пазар в промишлеността измерват изменението на цените на промишлените продукти, произвеждани от промишлените предприятия и продавани на вътрешния пазар, на основата на постоянна извадка от предприятия и продукти. Наблюдаваните цени не включват данък добавена стойност, акцизи и субсидии.

Индексите на цените се изчисляват при фиксирана база по формулата на Ласпер. След получаване на информацията от предприятията за цените на представителните продукти се изчисляват единични индекси на всеки един от тях (ценовото съотношение на цената за текущия месец към средногодишната цена през базисната година), след което се претеглят със структурата на оборота на различни нива на агрегация през базисната 2010 г.

Фиг. 8. Индекси на цените на производител на вътрешния пазар в промишлеността (2010 = 100)

6. Индекси на цените на производител на вътрешния пазар по икономически дейности

Икономически дейности	Код	2013	2014	2015	2013	2014	2015
		2010 = 100			предшестващата година = 100		
Общо		112.9	111.9	110.1	98.7	99.1	98.3
Добивна промишленост	B	98.6	92.9	90.5	91.7	94.3	97.3
Преработваща промишленост	C	114.0	113.3	109.2	99.2	99.4	96.3
Производство на хранителни продукти, напитки и тютюневи изделия	CA	118.0	116.0	116.4	103.6	98.4	100.3
Производство на текстил и облекло; обработка на кожи; производство на обувки и други изделия от обработени кожи без косъм	CB	112.5	113.0	114.1	102.1	100.5	101.0
Производство на дървен материал, хартия, картон и изделия от тях (без мебели); печатна дейност	CC	107.3	108.3	108.6	100.2	100.9	100.3
Производство на кокс и рафинирани нефтопродукти	CD	..	..	..	..	..	..
Производство на химични продукти	CE	118.5	113.3	113.2	100.8	95.6	99.9
Производство на лекарствени вещества и продукти	CF	101.6	103.6	104.7	100.4	102.0	101.0
Производство на изделия от каучук, пластмаси и други неметални минерални суровини	CG	101.5	102.2	102.1	101.8	100.8	99.9
Производство на основни метали и метални изделия, без машини и оборудване	CH	106.3	105.1	103.8	99.4	98.8	98.8
Производство на компютърна и комуникационна техника, електронни и оптични продукти	CI	106.6	107.2	110.0	104.0	100.5	102.7
Производство на електрически съоръжения	CJ	102.9	102.1	102.9	99.8	99.2	100.8
Производство на машини и оборудване с общо и специално предназначение	CK	108.6	109.1	112.1	101.6	100.5	102.7
Производство на превозни средства	CL	102.0	104.3	104.5	101.0	102.2	100.3
Производство на мебели, производство, н.д.; ремонт и инсталиране на машини и оборудване	CM	108.1	109.1	109.4	101.6	101.0	100.3
Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива	D	113.1	112.2	114.2	98.4	99.2	101.7

Цени на производител в селското стопанство

Изследването за цените на производител в селското стопанство се провежда в съответствие с основните изисквания на Методологията на Евростат за статистиката на селскостопанските цени (Handbook of Agricultural Price Statistics).

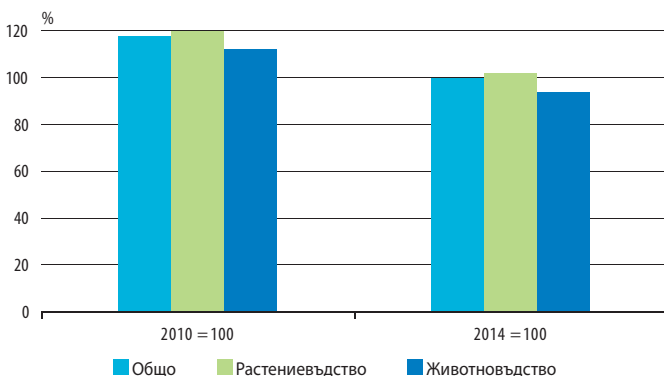
Наблюдението е извадково и се провежда тримесечно.

Обект на наблюдение е цената на производител на дефиниран конкретен продукт. Това е цената на най-голямата по количество покупка/продажба в съответния месец от отчетния период. При ежедневни сделки се отбелязва цената към средата на месеца.

Цената на производител е цената на изхода на земеделското стопанство, т.е. тя не включва разходи за доставка, съхранение, транспорт и други разходи, възникнали при продажбата или закупуването на селскостопански продукти. Цената не включва получените субсидии върху продуктите (ако има такива), ДДС и други платени данъци.

На основата на събраната информация за цените на производител в селското стопанство се изчисляват индекси на цените на производител при база 2010 = 100 и предшестващата година = 100.

Фиг. 9. Индекси на цените на производител в селското стопанство през 2015 г.

7. Индекси на цените на производител в селското стопанство през 2015 г.

	2015 в % към	
	2010	2014
Общо	117.5	99.5
Растениевъдство	119.9	101.6
Зърнени култури	118.7	96.7
Технически култури	132.5	114.0
Фуражни култури	124.8	92.7
Картофи	84.2	96.9
Зеленчуци	92.1	90.1
Плодове	102.2	94.5
Други растителни продукти	108.0	98.1
Животновъдство	112.1	93.6
Живи животни	109.2	95.2
Живи животни от рода на едрия рогат добитък	121.2	99.8
Живи животни от рода на свинете	95.7	90.9
Живи животни от рода на овцете и козите	124.6	104.8
Домашни птици	111.0	94.5
Животински продукти	114.4	92.6
Сурово мляко	116.9	89.9
Краве мляко	114.6	90.2
Други видове мляко	140.7	92.3
Яйца	101.8	105.0
Други животински продукти	116.2	106.9

Цени на стоките и услугите за текущо потребление в селското стопанство

Изследването за цените на стоките и услугите за текущо потребление в селското стопанство се провежда в съответствие с основните изисквания на Методологията на Евростат за статистиката на селскостопанските цени (Handbook of Agricultural Price Statistics). Провеждат се пет наблюдения за цените на минералните торове, фуражите, препаратите за растителна защита, ветеринарномедицинските продукти и посевния и посадъчния материал.

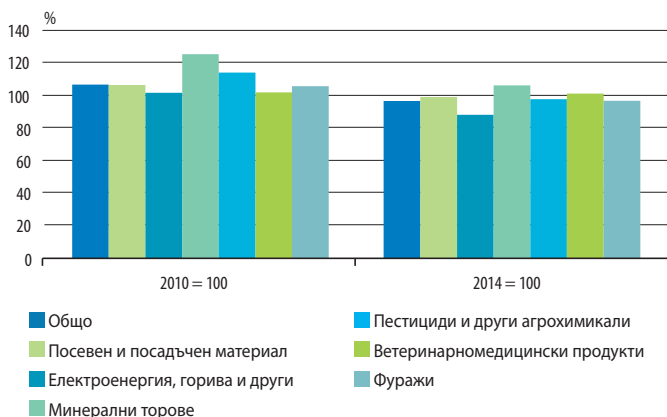
Наблюденията са извадкови и се провеждат тримесечно.

Обект на наблюдение са покупните цени на наблюдаваните стоки и услуги за текущо потребление в селското стопанство.

Наблюдаваната единична цена е цената на входа на земеделското стопанство, т.е. цената, която купувачът действително е платил за стоките. Тя включва данъците и таксите и изключва субсидиите и приспадаемия ДДС.

На основата на информацията от петте наблюдения, както и от други наблюдения, провеждани от НСИ, се изчислява общ индекс на стоките и услугите за текущо потребление в селското стопанство при база 2010 = 100 и предшестващата година = 100.

Фиг. 10. Индекси на цените на стоките и услугите за текущо потребление в селското стопанство през 2015 г.

8. Индекси на цените на стоките и услугите за текущо потребление в селското стопанство през 2015 г.

	2015 в % към	
	2010	2014
Общо	106.8	96.6
Посевен и посадъчен материал	106.5	99.1
Електроенергия, горива и други	101.7	88.2
Минерални торове	125.4	106.2
Преки торове	125.7	106.8
Азотни торове	127.8	102.4
Фосфорни торове	103.8	112.6
Калиеви торове	68.2	104.5
Смесени торове	117.0	107.2
Пестициди и други агрохимикали	114.1	97.8
Фунгициди	98.7	102.1
Инсектициди	94.0	98.6
Хербициди	119.9	96.6
Ветеринарномедицински продукти	101.9	101.2
Фуражи	105.8	96.8
Преки фуражи	106.9	100.0
Смесени фуражи	105.0	95.0
Поддръжка и ремонт на превозни средства, машини и дребно оборудване	104.3	99.3
Поддръжка и ремонт на селскостопански сгради	106.7	100.1
Други стоки и услуги	106.0	100.0

Индекс на стоките и услугите с инвестиционно предназначение в селското стопанство

За изчисляване на индекса на цените на стоките и услугите с инвестиционно предназначение в селското стопанство при база 2010 = 100 и предшестващата година = 100 се използват изчисленията:

- тримесечни индекси за внос на селскостопански машини и транспортно оборудване от отдел „Статистика на външната търговия“;
- месечни индекси за сградно строителство от отдел „Бизнес тенденции и туризъм“.

9. Индекси на цените на стоките и услугите с инвестиционно предназначение в селското стопанство през 2015 г.

	2015 в % към	
	2010	2014
Общо	110.2	99.6
Материали	115.8	100.9
Селскостопански машини	115.6	99.2
Транспортно оборудване	117.9	113.8
Селскостопански сгради	74.0	89.0

Общ индекс на цените на стоките и услугите в селското стопанство

Индексът се изчислява въз основа на изчисления индекс на цените на стоките и услугите за текущо потребление в селското стопанство и индекса на цените на стоките и услугите с инвестиционно предназначение в селското стопанство.

10. Общ индекс на цените на стоките и услугите в селското стопанство през 2015 г.

	2015 в % към	
	2010	2014
Общо	107.0	96.7

XII. ИЗНОС И ВНОС НА СТОКИ

Външнотърговски стокообмен

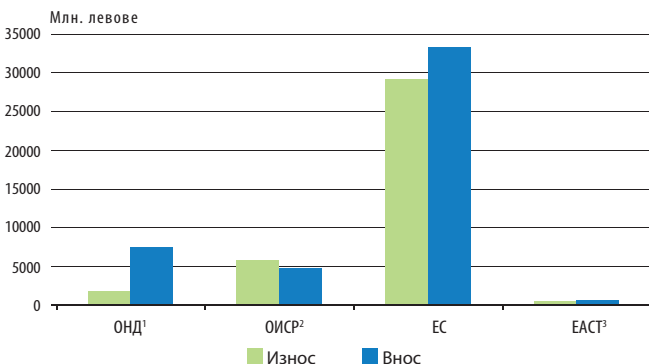
Показателите, характеризиращи стокообмена на Република България, се базират на данни за износа и вноса от Единния административен документ за търговията с трети страни, месечните Интрастат декларации за изпращания и пристигания на стоки на задължените фирми при търговията с държавите - членки на Европейския съюз, статистически оценки на необхванатите стокови потоци при вътрешнообщностната търговия със стоки и допълнителна информация от други административни източници.

Основен търговски партньор на България през последните години е ЕС, като над половината от износа и вноса на страната се осъществява с държавите членки.

Фиг. 1. Износ и внос

Фиг. 2. Износ и внос по икономически зони за 2015 г.

¹ ОНД включва: Азербайджан, Армения, Беларус, Казахстан, Киргизстан, Молдова, Руска федерация, Таджикистан, Туркменистан, Узбекистан и Украйна.

² ОИСР включва: Австралия, Американските Вирджински острови, Исландия, Канада, Мексико, Нова Зеландия, Норвегия, Република Корея, САЩ, Турция, Швейцария, Япония, Израел и Чили.

³ ЕАСТ включва: Норвегия, Швейцария, Исландия и Лихтенщайн.

1. Външнотърговски стокообмен

	2012	2013	2014	2015
Стокообмен - млн. лв.	90416.6	94074.6	94330.9	97124.2
Износ (FOB)	40622.9	43559.2	43233.5	45469.7
Внос (CIF)	49793.7	50515.4	51097.4	51654.5

2. Брой на страните - търговски партньори на България

	2012	2013	2014	2015
Стокообмен	202	212	213	211
Износ	199	204	203	209
Внос	159	165	171	171

3. Износ и внос по групи страни

(Млн. левове)

	2012	2013	2014	2015
Износ	40622.9	43559.2	43233.5	45469.7
от него:				
ОНД ¹	1987.8	2383.6	1881.7	1516.8
ОИСР ²	5677.6	5619.8	5558.5	5651.5
ЕС	23779.8	³ 26111.1	26921.1	29061.2
ЕАСТ ⁴	376.9	381.1	311.0	324.1
Внос	49793.7	50515.4	51097.4	51654.5
от него:				
ОНД ¹	11862.0	10781.1	9047.1	7282.3
ОИСР ²	3664.0	4495.3	4386.3	4596.9
ЕС	29200.0	³ 30164.7	31512.3	33235.7
ЕАСТ ⁴	423.3	419.2	376.2	406.1

¹ ОНД включва: Азербайджан, Армения, Беларус, Казахстан, Киргизстан, Молдова, Руска федерация, Таджикистан, Туркменистан, Узбекистан и Украйна.

² ОИСР включва: Австралия, Американските Вирджински острови, Исландия, Канада, Мексико, Нова Зеландия, Норвегия, Република Корея, САЩ, Турция, Швейцария, Япония, Израел и Чили.

³ В ЕС е включена Хърватия.

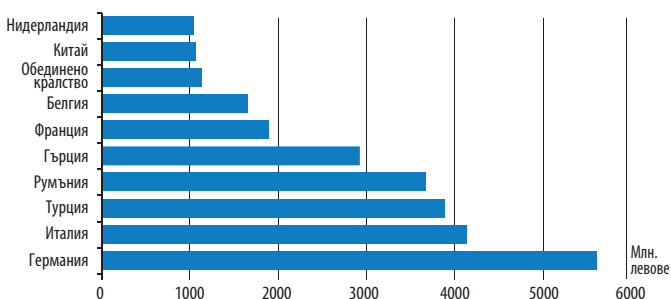
⁴ ЕАСТ включва: Норвегия, Швейцария, Исландия и Лихтенщайн.

Износ по страни - основни търговски партньори

Географското разпределение на данните за износа е по страни, за които са изпратени стоките. На графиката са показани топ 10 страни в износната листа на страната.

Износът на България, разпределен според Стандартната външнотърговска класификация, отбелязва най-голям относителен дял на групата на артикули, класифицирани главно според вида на материала, следвани от групата на машини, оборудване и превозни средства.

Фиг. 3. Износ - топ 10 страни за 2015 г.

Фиг. 4. Структура на износа по раздели на SITC, рев. 4, за 2015 г.

4. Износ по страни - основни търговски партньори

(Млн. левове)

Страни	2012	2013	2014	2015
Общо	40662.9	43559.2	43233.5	45469.7
в това число:				
Австрия	744.0	783.3	741.1	804.8
Алжир	113.0	158.0	306.7	130.0
Белгия	1497.9	1256.9	1766.9	1669.7
Бивша югославска република Македония	768.0	687.3	701.7	758.2
Германия	4159.0	5361.6	5193.1	5658.8
Гибралтар	1432.0	786.9	319.4	49.0
Грузия	557.6	365.0	360.5	315.7
Гърция	2923.1	3023.7	2898.0	2954.2
Дания	185.8	199.3	204.7	245.5
Египет	335.8	348.8	360.7	741.7
Израел	163.4	177.7	184.4	203.4
Испания	1055.2	1006.7	904.2	1040.3
Италия	3449.8	3765.5	3875.1	4176.7
Кипър	163.5	145.3	194.0	299.8
Китай	1163.7	1273.7	1043.2	1077.1
Либия	62.7	234.4	267.7	152.0
Ливан	137.4	356.3	199.4	169.6
Нидерландия	741.8	940.4	967.9	1056.6
Обединено кралство	778.9	917.4	956.4	1147.6
Обединени арабски емирства	307.4	506.0	529.4	429.8
Полша	710.3	790.6	888.1	1035.6
Португалия	358.1	281.0	203.8	185.2
Румъния	3274.3	3364.1	3419.0	3702.7
Руска федерация	1100.2	1140.0	1030.4	775.4
Словакия	246.7	323.2	313.9	330.8
Словения	366.1	242.3	242.2	360.4
Сингапур	93.8	649.7	1109.6	667.5
Съединени американски щати	725.3	594.9	607.1	742.2
Сърбия	865.2	729.3	711.4	820.9
Турция	3828.9	3919.8	4061.5	3927.5
Украйна	479.1	837.0	372.3	367.2
Унгария	471.9	539.0	581.9	685.5
Франция	1623.4	1877.8	1854.2	1909.1
Хърватия	154.0	98.0	182.1	187.0
Чешка република	497.2	557.5	625.3	765.4
Швейцария	307.8	300.0	237.7	254.7
Швеция	183.8	211.7	273.1	297.3

5. Износ по раздели на SITC, рев. 4

(Млн. левове)

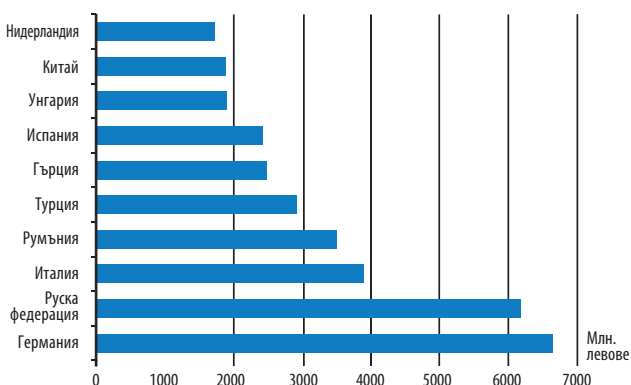
	2012	2013	2014	2015
Общо	40622.9	43559.2	43233.5	45469.7
Храни и живи животни	4135.3	5057.2	4679.1	4867.3
Безалкохолни и алкохолни напитки и тютюн	877.4	946.7	869.3	838.9
Необработени (сурови) материали, негодни за консумация (изкл. горивата)	3565.6	3686.3	3112.9	2966.1
Минерални горива, масла и подобни продукти	6746.6	6551.5	5610.7	4871.6
Мазнини, масла и восъци от животински и растителен произход	303.0	394.6	440.8	473.2
Химични вещества и продукти	3371.8	3546.3	3945.3	4471.8
Артикули, класифицирани главно според вида на материала	9275.0	9658.3	9634.7	10074.4
Машини, оборудване и превозни средства	6741.4	7830.3	8392.0	9606.4
Разнообразни готови продукти, н.д.	5517.9	5783.7	6437.3	7180.2
Стоки и сделки, н.д.	88.9	104.3	111.4	119.8

Внос по страни - основни търговски партньори

Географското разпределение на данните за вноса е по страни, от които са изпратени стоките. На графиката са показани топ 10 страни, от които внасяме стоки.

Разпределението на вноса по Стандартната външно-търговска класификация показва най-голям относителен дял на групата на машини, оборудване и превозни средства, следвана от групата на артикули, класифицирани главно според вида на материала.

Фиг. 5. Внос - топ 10 страни за 2015 г.

Фиг. 6. Структура на вноса по раздели на SITC, рев. 4, за 2015 г.

6. Внос по страни - основни търговски партньори

(Млн. левове)

Страни	2012	2013	2014	2015
Общо	49793.7	50515.4	51097.4	51654.5
в това число:				
Австрия	1529.9	1390.9	1451.6	1388.0
Белгия	872.3	936.8	1052.4	1187.5
Бивша югославска република Македония	493.4	527.4	523.5	511.4
Германия	5537.4	5463.9	6284.1	6642.8
Грузия	336.2	417.8	420.7	459.2
Гърция	3017.2	2807.4	2614.9	2479.5
Дания	177.9	182.1	207.8	243.5
Египет	112.1	117.5	300.3	202.8
Индия	146.8	240.7	224.6	275.4
Ирландия	165.8	160.7	151.6	159.1
Испания	2205.0	2630.8	2459.4	2433.6
Италия	3299.1	3758.1	3600.3	3905.2
Йордания	164.6	88.3	161.7	111.8
Китай	1483.0	1500.3	1691.9	1890.1
Нидерландия	1494.6	1336.1	1407.5	1726.5
Обединено кралство	715.0	747.3	868.8	942.1
Полша	1093.5	1429.1	1391.7	1608.8
Република Корея	183.4	168.1	159.3	165.9
Руска федерация	10363.0	9353.2	7751.2	6176.2
Румъния	3260.6	3365.1	3489.1	3496.2
Словакия	644.5	655.3	609.4	741.5
Словения	315.4	332.0	345.8	341.2
Съединени американски щати	338.2	386.2	546.3	472.3
Сърбия	494.8	514.2	589.8	692.5
Тайван	126.6	131.5	213.6	216.0
Турция	2324.9	2953.9	2871.4	2929.1
Украйна	1253.5	1120.8	1038.3	916.2
Унгария	1488.5	1535.9	1725.4	1909.2
Франция	1450.3	1501.8	1552.6	1629.7
Хърватия	59.4	72.0	88.4	116.4
Чешка република	958.2	1033.0	1148.5	1095.6
Швейцария	407.3	387.8	341.9	370.1
Швеция	259.4	285.5	292.8	317.8
Япония	124.0	129.7	164.0	165.1

7. Внос по раздели на SITC, рев. 4

(Млн. левове)

	2012	2013	2014	2015
Общо	49793.7	50515.4	51097.4	51654.5
Храни и живи животни	3497.2	3603.1	3663.0	3978.0
Безалкохолни и алкохолни напитки и тютюн	629.0	696.7	666.2	731.8
Необработени (сурови) материали, негодни за консумация (изкл. горивата)	4398.7	4625.1	4207.0	4374.5
Минерални горива, масла и подобни продукти	12402.6	11653.3	10181.1	8061.1
Мазнини, масла и восъци от животински и растителен произход	245.5	212.7	182.9	178.0
Химични вещества и продукти	5711.1	6102.0	6542.2	7235.8
Артикули, класифицирани главно според вида на материала	7766.9	8121.9	8936.8	8693.9
Машини, оборудване и превозни средства	11990.2	11925.3	12789.5	13994.5
Разнообразни готови продукти, н.д.	3033.6	3333.3	3659.8	4127.9
Стоки и сделки, н.д.	118.9	242.0	268.9	279.0

Износ и внос по стоки

При отчитането на външнотърговските стокови потоци НСИ прилага Специалната система на търговия.

Отчитането по видове стоки се извършва съгласно Комбинираната номенклатура.

8. Износ на някои стоки

Стоки	2012	2013	2014	2015
Свинско месо (прясно, охладено или замразено) - хил. т	4.7	1.8	1.7	2.4
Месо от домашни птици (прясно, охладено или замразено) - хил. т	42.4	32.3	36.4	34.7
Бяло саламурено сирене и кашкавал - хил. т	15.9	17.0	18.2	16.9
Домати (пресни или охладени) - хил. т	1.1	1.6	3.4	4.4
Краставици и корнишони (пресни или охладени) - хил. т	10.8	10.9	7.4	6.9
Царевица - хил. т	825.4	2159.5	1837.3	1177.6
Консервирани домати - хил. т	4.8	3.5	4.4	3.8
Други консервирани зеленчуци - хил. т	19.9	21.1	20.7	24.3
Суров или необработен тютюн - хил. т	36.7	40.6	33.0	34.7
Цигари - хил. т	19.9	22.3	23.8	16.7
Паста за зъби - хил. т	2.0	2.0	3.8	9.1
Пневматични гуми от каучук (нови) - хил. т	5.6	3.0	2.4	2.7
Мъжки костюми, ансамбли, сака, панталони и други за мъже или момчета - млн. лв.	441.4	477.5	505.5	540.5
Мъжки ризи - млн. лв.	92.6	78.9	83.0	84.2
Кожени обувки - хил. чф.	5147.0	5403.6	6616.0	6134.8
Помпи за течности - млн. лв.	133.7	144.4	156.6	173.3
Стругове - хил. т	5.1	4.7	4.0	3.9
Електрически акумулатори - млн. лв.	281.2	342.9	270.0	280.9
Мебели - млн. лв.	196.3	198.0	227.3	264.4

9. Внос на някои стоки

Стоки	2012	2013	2014	2015
Банани - хил. т	35.0	39.0	42.2	39.9
Портокали - хил. т	27.3	31.8	36.7	35.0
Лимони - хил. т	13.0	14.9	15.5	21.4
Грейпфрути - хил. т	10.6	9.9	13.7	14.2
Маслини - хил. т	33.2	23.1	19.2	20.0
Кафе на зърна - хил. т	28.4	29.2	30.1	34.0
Пипер (черен или бял) - т	893.1	883.1	857.9	874.5
Ориз - хил. т	18.5	30.3	45.5	38.4
Маргарин - хил. т	10.1	11.0	9.4	9.8
Шоколад - хил. т	14.0	16.5	17.2	20.5
Плодови и зеленчукови сокове - хил. т	11.3	11.5	12.3	17.5
Захар - хил. т	194.9	246.4	161.9	246.8
Соев шрот - хил. т	104.4	109.1	116.2	119.3
Сол - хил. т	252.4	163.9	181.4	213.4
Каменни въглища (без антрацит) - хил. т	1080.6	966.8	945.6	806.3
Антрацит - хил. т	1132.6	732.9	843.0	293.5
Кокс - хил. т	65.9	71.2	89.7	76.2
Целулоза - хил. т	23.2	36.5	25.8	20.3
Вестникарска хартия - хил. т	51.1	46.8	48.4	44.1
Цигарена хартия - хил. т	4.3	3.7	3.4	4.8
Памук (вкл. линтер) - хил. т	4.1	4.7	5.0	5.2
Обувки (кожени) - хил. чф.	2778.1	3174.7	3645.1	6564.5
Тръби от чугун и стомана - хил. т	66.8	72.7	501.8	140.7
Хладилници - хил. бр.	86.5	81.2	77.9	76.5
Перални машини - хил. бр.	153.2	159.9	186.1	181.2
Прахосмукачки - хил. бр.	258.9	296.9	341.2	253.2
Телевизори - хил. бр.	645.6	998.2	1029.4	906.0
Битови шевни машини - хил. бр.	8.9	6.5	8.3	34.7
Зърнокомбайни - бр.	728	674	750	907
Пътнически автомобили - хил. бр.	65.5	74.7	66.8	76.0
Товарни автомобили - хил. бр.	7.3	8.6	8.3	9.5
Автобуси и тролейбуси - бр.	212	384	519	491
Велосипеди - хил. бр.	37.5	31.0	46.1	32.2
Мотоциклети - хил. бр.	3.2	4.1	4.4	4.4
Трактори - хил. бр.	7.0	8.3	8.9	10.0
Мотокултиватори - бр.	345	252	158	138
Фотоапарати - млн. лв.	0.3	0.3	0.1	2.3
Битови часовници - хил. бр.	1254.5	1670.7	1453.4	1442.7

XIII. ПЛАТЕЖЕН БАЛАНС

Платежен баланс

Платежният баланс на България (стандартно представяне) е в съответствие с шестото издание на „Ръководството по платежен баланс и международна инвестиционна позиция“ (МВФ, 2008) и Ръководните правила на Европейската централна банка. Компонентите на стандартното представяне са класифицирани в следните основни категории:

Текуща сметка - обхваща получаването и предоставянето на стоки и услуги, първичен и вторичен доход между резиденти и нерезиденти.

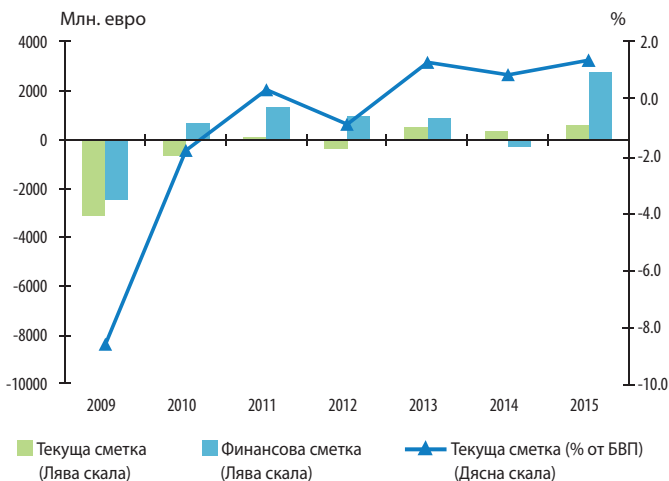
Капиталова сметка - включва две категории: (1) капиталови трансфери за получаване и плащане между резиденти и нерезиденти; и (2) придобиване или намаляване на непроизведени нефинансови активи между резиденти и нерезиденти.

Финансова сметка - обхваща всички трансакции, включващи финансови активи и пасиви, осъществени между резиденти и нерезиденти.

Резерви и друго финансиране - включва тези външни активи, които са на разположение и са контролирани от централната банка (правителството), и се използват за пряко финансиране на дефицити на платежния баланс.

Грешки и пропуски (нето) - компенсаторна статия.

Фиг. 1. Текуща и финансова сметка

1. Платежен баланс на България^{1,2}

(Млн. евро)

	2012	2013	2014	2015
Текуща и капиталова сметка	188.3	1004.9	1324.2	2027.0
Текуща сметка¹	-357.7	535.6	364.6	609.0
Стоки и услуги, нето	-1403.2	-279.2	-262.4	786.8
Търговски баланс ²	-3992.0	-2932.7	-2776.6	-1916.6
Услуги, нето	2588.8	2653.5	2514.2	2703.5
Първичен доход, нето	-1053.2	-1580.8	-988.6	-1817.9
Вторичен доход, нето	2098.7	2395.6	1615.6	1640.0
Капиталова сметка^{1,3}	546.0	469.3	959.6	1418.0
Брутно придобиване/намаляване на непроизведени нефинансови активи, нето	22.7	-66.8	-37.5	122.8
Капиталови трансфери, нето	523.3	536.0	997.1	1295.2
Финансова сметка^{1,3}	957.3	887.1	-280.0	2791.0
Преки инвестиции, нето ⁴	-1067.9	-1243.1	-877.1	-1515.8
Портфейлни инвестиции, нето ⁵	890.8	132.4	-1212.2	-575.3
Финансови деривати, нето	-3.1	106.0	-17.6	13.3
Други инвестиции, нето	-983.7	2423.7	19.6	1139.1
Резервни активи на БНБ ⁶	2121.1	-531.8	1807.3	3729.7
Балансиращи статии:				
Салдо по текущата и капиталовата сметка	188.3	1004.9	1324.2	2027.0
Салдо по финансовата сметка	957.3	887.1	-280.0	2791.0
Нето грешки и пропуски ⁷	769.0	-117.8	-1604.1	764.0

¹ Стандартно представяне на платежния баланс в съответствие с 6-ото издание на „Ръководството по платежен баланс и международна инвестиционна позиция“ на МВФ. Предварителни данни към 17 март 2016 година.

² За 2015 г. - предварителни данни на НСИ и БНБ. Данните са съставени съгласно методологията за съставяне на статистиката на платежния баланс.

³ Отрицателният знак (-) показва намаление на активи или пасиви, а положителният - увеличение на активи или пасиви.

⁴ Данни съгласно принципа Актив/Пасив. Източници: фирми с чуждестранно участие и фирми с инвестиции в чужбина, банките, Централен депозитар, нотариуси, НСИ, Агенция за приватизация и други. Данните за 2014 г. включват само реинвестираната печалба на банките.

⁵ На базата на данни от банките, други небанкови финансови институции, застрахователни компании и пенсионни фондове.

⁶ Не се включват измененията на резервните активи на БНБ, дължащи се на курсови и ценови разлики, и тези, свързани със създаването на резервни активи (монетаризация/демонетаризация на злато, разпределение на СПТ) и рекласификации. Положителният знак (+) показва увеличение на резервните активи, а отрицателният (-) - намаление.

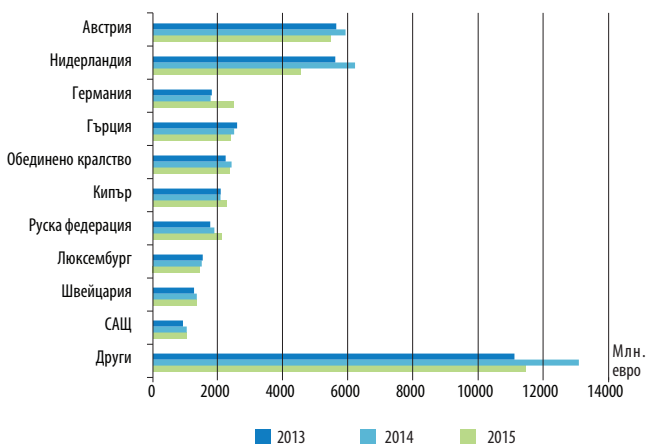
⁷ Размерът на статия „Нети грешки и пропуски“ показва разликата между салдото по финансовата сметка и салдото по текущата и капиталовата сметка.

Преки чуждестранни инвестиции

Пряка чуждестранна инвестиция в страната е международната инвестиция, при която прекият инвеститор - резидент на чуждестранна икономика, придобива дълготраен интерес в предприятие - резидент на българската икономика (пряко инвестиционно предприятие). Наличието на дълготраен интерес предполага дългосрочно взаимоотношение между прекия инвеститор и прякото инвестиционно предприятие и значителна степен на влияние от страна на инвеститора при управлението на прякото инвестиционно предприятие. Поради необходимостта от международна съпоставимост на данни на отделните страни в „Ръководството по платежен баланс и международна инвестиционна позиция” е възприет принципът, че придобиването на 10 или повече процента от правото на глас при управление на инвестиционното предприятие се счита за установяване на отношение между пряк инвеститор и пряко инвестиционно предприятие.

Пряката чуждестранна инвестиция включва както първоначалната трансакция, чрез която се установява отношението между прекия инвеститор и прякото инвестиционно предприятие, така и всички последващи трансакции между тях. Трансакциите могат да бъдат както в посока на увеличение/намаление на задълженията на инвестиционното предприятие към прекия инвеститор, така и в посока на увеличение/намаление на вземанията на инвестиционното предприятие от прекия инвеститор.

Фиг. 2. Размер на преките чуждестранни инвестиции в България по страни

2. Приток на преки чуждестранни инвестиции в България по икономически дейности¹

(Млн. евро)

Икономически дейности	2012	2013	2014	2015
Общо	1320.9	1383.7	1339.1	1593.4
Административни и спомагателни дейности	0.0	0.0	0.0	21.9
Добивна промишленост	231.7	301.9	21.6	-34.2
Доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	.	.	.	4.6
Други видове дейности	0.5	84.8	58.1	0.9
Култура, спорт и развлечения	.	.	.	3.3
Образование	0.7	0.6	0.0	0.0
Операции с недвижими имоти	-443.3	-210.3	501.0	61.5
Преработваща промишленост	529.8	419.7	62.2	405.6
Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива	737.1	349.5	113.1	48.8
Професионални дейности и научни изследвания	.	.	.	30.6
Селско, горско и рибно стопанство	8.0	-3.0	43.0	-44.0
Строителство	254.8	25.3	76.5	73.5
Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения	.	.	.	67.8
Транспорт, складиране и пощи	-363.6	218.5	55.6	2.0
Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети	262.8	104.6	66.7	295.9
Финансови и застрахователни дейности	-158.1	-46.2	173.2	441.9
Хотелиерство и ресторантьорство	65.5	25.8	3.9	4.5
Хуманно здравеопазване и социална работа	9.2	-5.5	-0.1	0.7
Некласифицирани	6.5	180.6	114.2	207.9

¹ Източник: БНБ.

XIV. ДЪЛГОТРАЙНИ МАТЕРИАЛНИ АКТИВИ

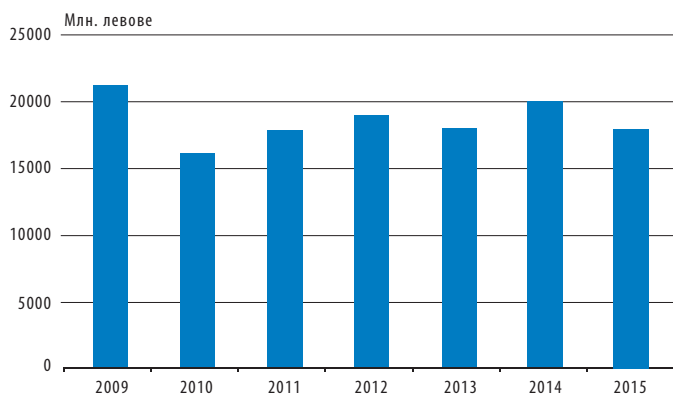

Разходи за придобиване на ДМА

Разходите за придобиване на дълготрайни материални активи са фактически извършените разходи за придобиване на земя, сгради, строителни съоръжения и конструкции, машини, оборудване, транспортни средства и др. чрез строителство и закупуване, включително и употребяваните ДМА.

Данните за разходите за придобиване на дълготрайни материални активи са по цени на съответната година.

Фиг. 1. Разходи за придобиване на дълготрайни материални активи

1. Разходи за придобиване на дълготрайни материални активи по видове

	(Хил. левове)			
	2012	2013	2014	2015
Общо	19091492	18089215	20123833	17979689
Земя	1426906	1363025	1272484	946040
Сгради, строителни съоръжения и конструкции	7322825	7048929	8538446	8070265
Машини, оборудване и транспортни средства	8667155	8087140	8290949	7681956
Други разходи	1674606	1590121	2021954	1281428

2. Разходи за придобиване на дълготрайни материални активи по икономически дейности

(Хил. левове)

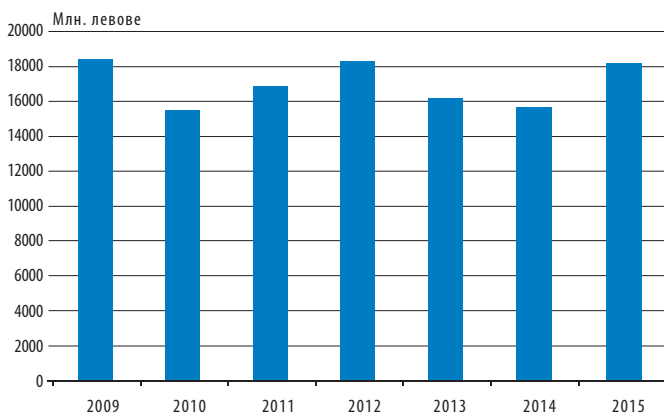
Икономически дейности	2013	2014	2015
Общо	18089215	20123833	17979689
Селско, горско и рибно стопанство	1529139	1441486	1150391
Добивна, преработваща и друга промишленост; доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	5962956	6324499	4922120
Строителство	1299871	1903340	742321
Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети; транспорт, складиране и пощи; хотелиерство и ресторантьорство	4036148	5003249	4217864
Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения	585202	769961	945373
Финансови и застрахователни дейности	390591	416250	410904
Операции с недвижими имоти	1682408	1364099	831964
Професионални дейности и научни изследвания; административни и спомагателни дейности	742955	999853	710736
Държавно управление; образование; хуманно здравеопазване и социална дейност	1510874	1583773	3933800
Други услуги	349071	317323	114216

Придобити дълготрайни материални активи

В обема на придобитите дълготрайни материални активи се включва стойността на всички придобити дълготрайни материални активи независимо от начина на придобиването им (строителство или закупуване). Придобитите чрез строителство дълготрайни материални активи се отчитат след въвеждането им в експлоатация по реда, установен от Министерството на регионалното развитие и благоустройството с Наредба № 2 от 31.07.2003 г. за разрешаване на ползването на строежите в Република България.

Данните за придобитите дълготрайни материални активи са по цени на съответната година.

Фиг. 2. Придобити дълготрайни материални активи

3. Придобити дълготрайни материални активи по видове

	(Хил. левове)			
	2012	2013	2014	2015
Общо	18337016	16201228	15718036	18196113
Земя	1426906	1363025	1272484	946040
Сгради, строителни съоръжения и конструкции	7073593	6497195	5635313	6564015
Машини, оборудване и транспортни средства	8622131	7400429	7507532	9278091
Други разходи	1214386	940579	1302707	1407967

4. Придобити дълготрайни материални активи по икономически дейности

(Хил. левове)

Икономически дейности	2013	2014	2015
Общо	16201228	15718036	18196113
Селско, горско и рибно стопанство	1465665	1361539	1084912
Добивна, преработваща и друга промишленост; доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	5775094	4497593	7519056
Строителство	1023979	1269765	883271
Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети; транспорт, складиране и пощи; хотелиерство и ресторантьорство	3603588	4248558	3366286
Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения	573825	645286	734151
Финансови и застрахователни дейности	409380	357980	356776
Операции с недвижими имоти	1576594	1289023	723756
Професионални дейности и научни изследвания; административни и спомагателни дейности	671979	880535	720424
Държавно управление; образование; хуманно здравеопазване и социална дейност	767973	903181	2714654
Други услуги	333151	264576	92827

**XV. ТЪРГОВИЯ;
ХОТЕЛИЕРСТВО И РЕСТОРАНТЪОРСТВО**

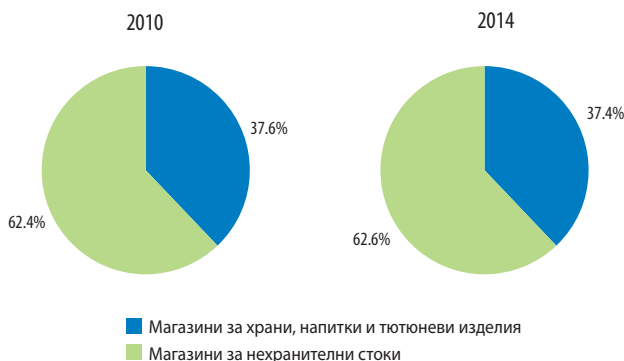

Обекти за продажби на дребно

В броя на обектите за продажби на дребно са включени магазините и павилионите от стационарната търговска мрежа, притежаващи търговска зала за обслужване на клиентите. В броя на магазините не са включени бензиностанции и газостанциите. Стоковата специализация на обектите е определена съобразно преобладаващия асортимент на продажбите.

През 2014 г. е отчетен спад в броя на обектите за продажби на дребно. В сравнение с 2010 г. през 2014 г. намалява броят както на магазините за хранителни стоки, напитки и тютюневи изделия, така и на магазините за нехранителни потребителски стоки, съответно с 8.3 и 7.8%. Запазва се тенденцията за нарастване на дела на магазините за нехранителни потребителски стоки, като през 2014 г. в сравнение с 2010 г. увеличението е с 0.2 пункта и достига 62.6%.

Фиг. 1. Структура на магазините за продажби на дребно

1. Обекти за продажби на дребно към 31.12.

Вид и стокова специализация	Брой			Изменение - % (предшестващата година = 100)	
	2012	2013	2014	2013	2014
Магазини	125909	122781	119706	-2.5	-2.5
За храни, напитки и тютюневи изделия	47248	46098	44806	-2.4	-2.8
в това число:					
Неспециализирани с разнообразни хранителни стоки	29856	29224	29018	-2.1	-0.7
Плодове и зеленчуци	3262	3093	3024	-5.2	-2.2
Месо и месни продукти	1385	1381	1355	-0.3	-1.9
Риба и рибни продукти	484	483	481	-0.2	-0.4
Хляб и хлебни изделия	2290	2317	2242	1.2	-3.2
Захар и захарни сладкарски изделия	2074	1956	1797	-5.7	-8.1
Алкохолни и безалкохолни напитки	2929	2754	2610	-6.0	-5.2
За нехранителни стоки	78661	76683	74900	-2.5	-2.3
в това число:					
Неспециализирани с разнообразни нехранителни стоки	14991	14950	14819	-0.3	-0.9
Текстилни изделия	2923	2851	2795	-2.5	-2.0
Облекло	17171	16289	15693	-5.1	-3.7
Обувки и кожени изделия	3696	3582	3751	-3.1	4.7
Мебели, осветителни тела и стоки за домакинството	3104	3103	2940	0.0	-5.3
Електродомакински уреди, радио- и телевизионни стоки	1691	1601	1658	-5.3	3.6
Железария, бои и стъкла	2757	2512	2386	-8.9	-5.0
Книги, вестници и книжарски стоки	2652	2547	2199	-4.0	-13.7
Строителни и отоплителни материали	1878	2048	1836	9.1	-10.4
Парфюмерия и козметика	2993	2963	2879	-1.0	-2.8
Автомобили, мотоциклети и резервни части за тях	5188	5323	5230	2.6	-1.7
Аптеки, оптики и санитарни магазини	5245	5172	5163	-1.4	-0.2
Бензиностанции	2684	2615	2593	-2.6	-0.8
Газостанции	555	456	447	-17.8	-2.0

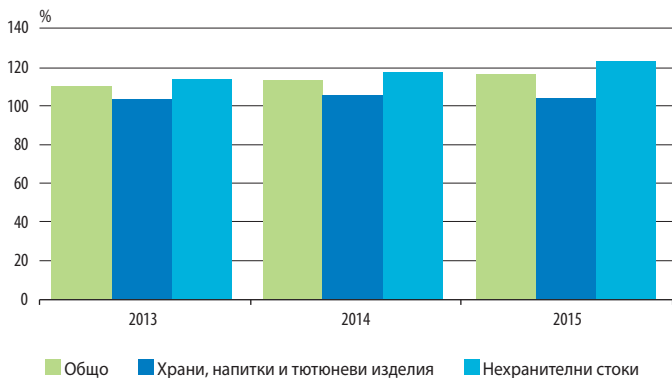
Продажби на дребно

Продажбите на дребно включват стойността на продадената собствена продукция, готови стоки и материали на краен потребител по цени на реализация (вкл. ДДС и акцизи), без тези в общественото хранене. Продажбите на дребно са представени по стокови групи, съдържанието на които съответства на изискванията на приетата от Евростат Класификация на индивидуалното потребление по цели.

Индексите на продажбите на дребно отразяват изменението на продажбите между две последователни години по съпоставими цени и се изчисляват при база средногодишни цени на 2010 г., като са верижно обвързани и съпоставими по обхват. Влиянието на цените се елиминира чрез дефлиране на продажбите по отделни групи стоки, като се използват индексите на потребителските цени, прегрупирани според съдържанието на съответните стокови групи.

През 2015 г. продажбите на дребно в страната по съпоставими цени нарастват с 2.6% в сравнение с предшестващата година. Продажбите на дребно в групата „Храни, напитки и тютюневи изделия“ намаляват с 1.0%, докато в групата „Нехранителни стоки“ нарастват с 4.6%.

Фиг. 2. Индекси на продажбите на дребно (2010 = 100)

2. Индекси на продажбите на дребно

(Предшестващата година = 100)

	2013	2014	2015
Общо	101.8	103.2	102.6
Храни, напитки и тютюневи изделия	101.2	101.8	99.0
Нехранителни стоки	102.1	103.8	104.6

3. Индекси на продажбите на дребно по групи стоки

(Предшестващата година = 100)

Групи стоки	2012	2013	2014
	Храни, напитки и тютюневи изделия		
Плодове	99.4	103.4	102.8
Зеленчуци	106.2	99.5	102.9
Мляко, млечни продукти и яйца	96.6	101.3	97.2
Месо и месни продукти	103.8	99.3	96.0
Риба и рибни продукти, ракообразни и мекотели	104.2	121.2	108.4
Хляб и хлебни изделия, продукти на мелни-чарската промишленост	100.9	98.5	95.8
Захар и захарни сладкарски изделия	107.8	104.5	108.7
Хранителни масла и мазнини	102.3	99.6	98.1
Спиртни напитки	106.0	99.0	107.2
Вина	118.2	101.4	104.6
Бира	115.4	99.6	114.1
Безалкохолни напитки	109.7	99.4	103.3
Тютюневи изделия	110.2	101.2	101.5
Кафе, чай и какао	104.5	119.0	109.1
	Нехранителни стоки		
Облекла и кожухарски изделия	109.0	107.8	106.9
Обувки	99.1	98.7	102.5
Мебели	104.0	104.0	103.2
Килими и други подови настилки	106.0	92.0	103.1
Домакински уреди	111.0	99.4	93.3
Стоки за домакинството	123.4	106.0	113.6
Фармацевтични, медицински и ортопедични стоки	107.5	109.5	108.9
Автомобили	108.3	120.8	100.5
Мотоциклети и велосипеди	91.2	103.3	108.6
Резервни части, материали и принадлежности за МПС	104.6	98.0	117.8
Горива и смазочни материали за МПС	103.4	94.7	97.3
Съобщителна техника	121.6	131.7	71.2
Радио- и телевизионни стоки	117.1	137.7	102.4
Оптика и фотопринадлежности	93.9	114.7	104.4
Компютърна и канцеларска техника	125.1	104.6	106.7
Строителни материали	94.4	91.2	119.8

Оборот в търговията, хотелиерството и ресторантьорството

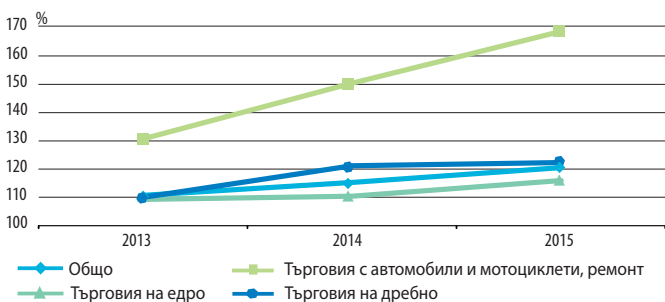
Показателят включва реализирания оборот от стопанските субекти, класифицирани към сектор G „Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети” и сектор I „Хотелиерство и ресторантьорство” по КИД - 2008. Тук се посочват всички приходи, фактурирани през отчетния период за извършени доставки на продукцията, стоки или услуги, включително начислените акцизи.

Индексите на оборота се изчисляват за всички групи търговски дейности, дефинирани в Регламент (ЕС) № 1893/2006. Те отразяват изменението на оборота между две последователни години по съпоставими цени и се изчисляват при база средногодишни цени на 2010 г., като са верижно обвързани и съпоставими по обхват. Влиянието на цените се елиминира чрез дефлиране на оборота, като се използват индексите на потребителските цени и индексите на цените на производител, прегрупирани според съдържанието на съответните групи дейности.

През 2015 г. оборотът в сектор „Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети” по предварителни данни реално бележи ръст от 4.6% спрямо предшестващата година. В търговията на дребно общото нарастване е с 1.0%. В търговията на едро ръстът от 5.0% до голяма степен определя величината на общия индекс, тъй като дейността формира около 70% от обема на оборота за търговския сектор. В търговията с автомобили и мотоциклети се наблюдава увеличение с 12.2%.

В сектор „Хотелиерство и ресторантьорство” оборотът през 2015 г. по съпоставими цени намалява с 6.3% в сравнение с 2014 г., което се дължи предимно на спада в дейност „Ресторантьорство” - с 12.4%. В дейност „Хотелиерство” се наблюдава увеличение от 1.4%.

Фиг. 3. Индекси на оборота за основните търговски дейности (2010 = 100)

4. Оборот в сектор „Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети“ и сектор „Хотелиерство и ресторантьорство“

(Млн. левове)

Икономически дейности	2012	2013	2014	2015
Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети	94530	96669	98762	100390
Търговия с автомобили и мотоциклети, техническо обслужване и ремонт	5192	5664	6252	6637
Търговия на едро, без търговията с автомобили и мотоциклети	67631	68433	68028	69727
в това число:				
Търговия на едро със селскостопански суровини и живи животни	7415	9608	8347	10393
Търговия на едро с хранителни стоки, напитки и тютюневи изделия	14245	14922	14147	14099
Търговия на едро с нехранителни потребителски стоки	8172	8957	9780	10652
Търговия на едро с компютърна и комуникационна техника	1604	2364	2401	2034
Търговия на едро с машини и оборудване със стопанско предназначение и части за тях	3832	3460	3586	4270
Търговия на едро с неселскостопански междинни продукти, отпадъци и скрап	28371	24933	24271	22796
Търговия на дребно, без търговията с автомобили и мотоциклети	21707	22572	24482	24026
в това число:				
Търговия на дребно с хранителни стоки, напитки и тютюневи изделия	7227	7515	9105	8967
Търговия на дребно в неспециализирани магазини с разнообразни стоки	970	1024	1072	1092
Търговия на дребно с автомобилни горива и смазочни материали	4393	4271	4360	3818
Търговия на дребно с фармацевтични и медицински стоки, козметика и тоалетни принадлежности	2025	2203	2449	2612
Търговия на дребно с текстил, облекло, обувки и кожени изделия	1029	1139	1215	1153
Търговия на дребно с битова техника, мебели и други стоки за бита	2912	3025	3012	3123
Търговия на дребно с компютърна и комуникационна техника и други потребителски стоки	2659	2832	2669	2671
Хотелиерство и ресторантьорство	3349	3503	3625	3439
Хотелиерство	1374	1482	1539	1590
Ресторантьорство	1975	2021	2086	1849

XVI. ПРОМИШЛЕННОСТ

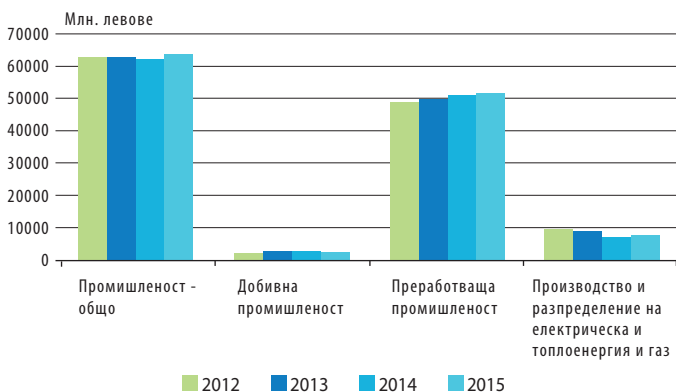
Продукция на промишлените предприятия

В информацията за промишлеността се включва дейността на предприятията за добив на суровини и природни ресурси (добивна промишленост), за производство на промишлени продукти и услуги (преработваща промишленост), за производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива и за доставяне на води, канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване.

Показателят „продукция на промишлените предприятия“ отразява цялостната дейност на предприятията, т.е. включени са приходите и от непромишлените дейности. Продукцията включва: приходите от продажби на продукция и услуги, разходите за придобиване на активи по стопански начин, други приходи, изменението на запасите от готова продукция и изменението на запасите от незавършено производство.

Продукцията в стойностно изражение е публикувана по цени на съответната година.

Фиг. 1. Продукция на промишлените предприятия

1. Продукция на промишлените предприятия

(Хил. левове)

	2013	2014	2015
Общо	62623923	61978163	63490446
Добивна промишленост	2557007	2432698	2373607
Преработваща промишленост	49685725	50933970	51762295
Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива	9023288	7256931	7956824
Доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	1357903	1354564	1397720

2. Продукция на промишлените предприятия по икономически дейности

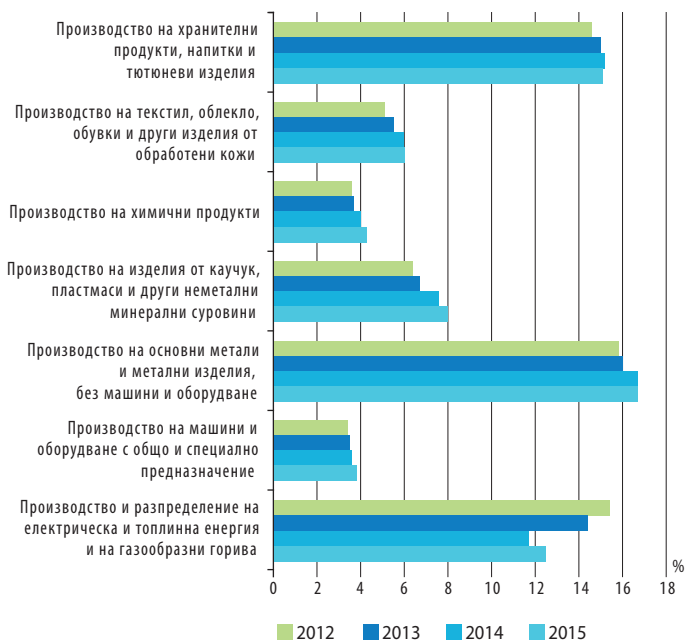
(Хил. левове)

Икономически дейности	2013	2014	2015
Общо	62623923	61978163	63490446
Добивна промишленост	2557007	2432698	2373607
Преработваща промишленост	49685725	50933970	51762295
Производство на хранителни продукти, напитки и тютюневи изделия	9407128	9399523	9591050
Производство на текстил и облекло, обработка на кожи, производство на обувки и други изделия от обработени кожи без косьм	3453577	3713366	3812031
Производство на дървен материал, хартия, картон и изделия от тях (без мебели); печатна дейност	2364692	2524463	2652395
Производство на кокс и рафинирани нефтопродукти	..	..	..
Производство на химични продукти	2308908	2469206	2746278
Производство на лекарствени вещества и продукти	..	..	..
Производство на изделия от каучук, пластмаси и други неметални минерални суровини	4225594	4736424	5104142
Производство на основни метали и метални изделия, без машини и оборудване	10038038	10379824	10588250
Производство на компютърна и комуникационна техника, електронни и оптични продукти	638312	728757	797076
Производство на електрически съоръжения	2274931	2335312	2658827
Производство на машини и оборудване с общо и специално предназначение	2370096	2550356	2584543
Производство на превозни средства	1614954	2095341	2397448
Производство на мебели, производство, н.д.; ремонт и инсталиране на машини и оборудване	2057791	2309427	2430238
Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива	9023288	7256931	7956824
Доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	1357903	1354564	1397720

Структура на продукцията на промишлените предприятия

Структурите (относителните дялове) са изчислени по цени на съответната година. Наблюдава се промяна в приноса на основните подсектори в обема на продукцията. Нараства дялът на производството на изделия от каучук, пластмаси и други неметални минерални суровини, на производството на превозни средства и на производството на електрически съоръжения, докато относителният дял на производството на кокс и рафинирани нефтопродукти намалява.

Фиг. 2. Относителен дял на произведената продукция в някои основни икономически дейности

3. Структура на продукцията на промишлените предприятия по икономически дейности

(Проценти)

Икономически дейности	2013	2014	2015
Общо	100.0	100.0	100.0
Добивна промишленост	4.1	3.9	3.8
Преработваща промишленост	79.3	82.2	81.5
Производство на хранителни продукти, напитки и тютюневи изделия	15.0	15.2	15.1
Производство на текстил и облекло, обработка на кожи, производство на обувки и други изделия от обработени кожи без косъм	5.5	6.0	6.0
Производство на дървен материал, хартия, картон и изделия от тях (без мебели); печатна дейност	3.8	4.1	4.2
Производство на кокс и рафинирани нефтопродукти	..	..	..
Производство на химични продукти	3.7	4.0	4.3
Производство на лекарствени вещества и продукти	..	..	..
Производство на изделия от каучук, пластмаси и други неметални минерални суровини	6.7	7.6	8.0
Производство на основни метали и метални изделия, без машини и оборудване	16.0	16.7	16.7
Производство на компютърна и комуникационна техника, електронни и оптични продукти	1.0	1.2	1.3
Производство на електрически съоръжения	3.6	3.8	4.2
Производство на машини и оборудване с общо и специално предназначение	3.8	4.1	4.1
Производство на превозни средства	2.6	3.4	3.8
Производство на мебели, производство, н.д.; ремонт и инсталиране на машини и оборудване	3.3	3.7	3.8
Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива	14.4	11.7	12.5
Доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	2.2	2.2	2.2

Индекси на продукцията на промишлените предприятия

Индексите на продукцията на промишлените предприятия са изчислени от съпоставимите цени на 2010 г.

За изчисляване на произведената продукция по съпоставими цени за дефлатор е използван общият индекс на цените на производител, получен като средна претеглена от индексите на цените на производител на вътрешния пазар и индексите на цените на международния пазар.

4. Индекси на продукцията на промишлените предприятия

(Предшестващата година = 100)

	2013	2014	2015
Общо	100.3	100.4	104.1
Добивна промишленост	93.7	104.0	98.4
Преработваща промишленост	102.2	104.0	104.1
Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива	93.3	80.8	105.9
Доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	96.7	100.6	102.8

5. Индекси на продукцията на промишлените предприятия по икономически дейности

(Предшестващата година = 100)

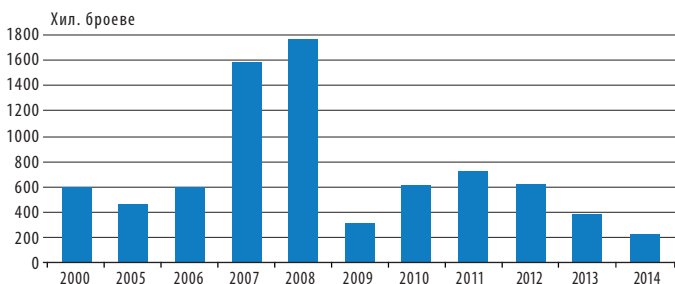
Икономически дейности	2013	2014	2015
Общо	100.3	100.4	104.1
Добивна промишленост	93.7	104.0	98.4
Преработваща промишленост	102.2	104.0	104.1
Производство на хранителни продукти, напитки и тютюневи изделия	100.0	101.9	101.9
Производство на текстил и облекло, обработка на кожи, производство на обувки и други изделия от обработени кожи без косъм	106.0	105.3	99.1
Производство на дървен материал, хартия, картон и изделия от тях (без мебели); печатна дейност	107.8	106.6	102.9
Производство на кокс и рафинирани нефтопродукти	97.4	85.0	108.1
Производство на химични продукти	97.5	109.0	105.9
Производство на лекарствени вещества и продукти	101.3	106.1	101.8
Производство на изделия от каучук, пластмаси и други неметални минерални суровини	103.8	111.5	107.9
Производство на основни метали и метални изделия, без машини и оборудване	103.1	106.1	101.1
Производство на компютърна и комуникационна техника, електронни и оптични продукти	103.9	113.6	105.0
Производство на електрически съоръжения	102.4	102.6	113.3
Производство на машини и оборудване с общо и специално предназначение	104.5	107.3	100.9
Производство на превозни средства	114.0	128.9	110.3
Производство на мебели, производство, н.д.; ремонт и инсталиране на машини и оборудване	103.4	108.2	104.4
Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива	93.3	80.8	105.9
Доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	96.7	100.6	102.8

Промишлени продукти в натурално изражение

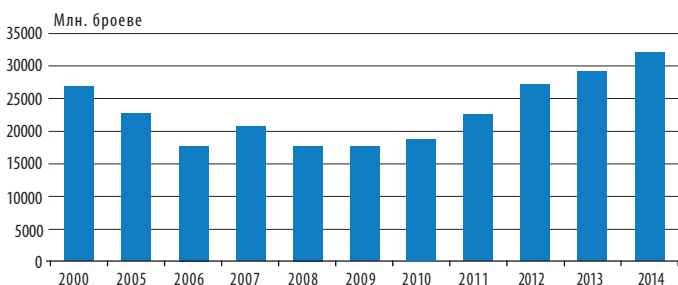
Годишното статистическо изследване на промишлените продукти в натурално изражение се провежда на основата на Националната номенклатура на промишлената продукция (ПРОДПРОМ), която е пряко приложение на Европейската номенклатура на промишлените продукти (PRODCOM List) и осигурява сравнимост с промишлените продукти на ЕС. Събира се информация за всички ПРОДПРОМ кодове, за които се знае, че има производство на основата на представителна извадка от промишлени и непромишлени предприятия с промишлена дейност, в съответствие с изискванията на методиката на статистическото изследване.

В данните за произведените промишлени продукти в натурално изражение (табл. 6) са включени общо произведените изделия през съответната отчетна година, вкл. произведените на ишлеме, както и преработените и употребените за собствени производствени нужди на предприятията (вътрешен оборот).

Фиг. 3. Електрически двигатели и генератори

Фиг. 4. Тютюневи изделия (цигари)

6. Производство на основни видове промишлени изделия

Промишлени изделия	2011	2012	2013	2014
Варовиков флюс; варовици за производство на вар или цимент (без смлените и ломените варовици) - хил. т	4995	5736	5024	5580
Огнеупорни глини - хил. т	23	..	..	..
Прокат от черни метали - хил. т	1149	832	873	939
Тръби и кухи профили от стомана - хил. т	141	157	159	186
Рафинирана мед и медни сплави, недеформирани; матерни медни сплави - хил. т	302	310	315	316
Олово и цинк, недеформирани - хил. т	187	166	176	179
Недеформиран алуминий - т	10263	..	..	11024
Машины за обработка на метал - бр.	1818	1935	1949	1696
в това число:				
Стругове	847	896	937	818
Машины, пробивни, разстъргващи, фрезови или резбонарезни, работещи чрез отнемане на метал	245	284	231	188
Полиспасти с електрически двигател (без специално предназначенията за повдигане на превозни средства) - бр.	15044	16486	18550	17325
Електрокари с височина на подема ≥ 1 м - бр.	231	193	190	119
Мотокари - бр.	180	219	179	124
Кранове - бр.	284	377	436	515
Велосипеди - бр.	636610	874718	742562	957808
Счетоводни машини; автоматични регистриращи касови апарати и подобни машини, съдържащи сметачно устройство - бр.	329176	470581	253896	261381
Електрически двигатели и генератори - хил. бр.	725	619	382	226
Оловни акумулатори за задействане на бутални двигатели - хил. бр.	2089	2071	2636	2570
Асансьори и товароподемници - бр.	1400	1502	1358	1299
Електрически сигнални устройства за защита срещу кражби или пожар и подобни апарати, за сгради - хил. бр.	287	262	..	..
Електрически бойлери и бързовари - хил. бр.	369.8	435.9	450.1	586.9
Броячи за електричество (вкл. калибрирани) - бр.	277262	464900	447220	404023
Амонячна вода (амоняк във воден разтвор) - т N	1089	1588	1266	..
Минерални торове - хил. т хранително вещество	360	292	388	458
Дървени въглища - хил. т	16	4	5	6

6. Производство на основни видове промишлени изделия

(Продължение)

Промишлени изделия	2011	2012	2013	2014
Тоалетни сапуни и тоалетни повърхностноактивни органични продукти и препарати (вкл. тези за лечебни цели) - хил. т	3.1	4.6	4.8	5.3
Парфюми - хил. л	52	40	49	50
Бои и лакове на основата на синтетични полимери или модифицирани естествени полимери - хил. т	52.3	49.7	52.2	54.3
Перилни и почистващи препарати - т	60432	60418	75943	91857
Паста за зъби - хил. бр.	27960	23621	21209	39062
Портланд цимент и други видове хидравличен цимент - хил. т	1882	1803	1812	1785
Негасена, гасена и хидратна вар - хил. т	1492	1425	1377	1482
Строителни тухли от неогнеупорна керамика - хил. м ³	432	459	528	496
Битумни смеси на базата на природен асфалт или битум, нефтен битум, минерален катран или пек от минерален катран - хил. т	1426	1912	1793	1946
Шперплат, фурнировани плочи и подобна слоеста дървесина - хил. м ³	39.7	45.1	43.8	55.7
Плочи от частици и подобни плочи, от дървесина или от други лигноцелулозни материали - хил. м ³	831.9	863.2	828.3	812.5
Хартия и картон (вкл. сулфитна амбалажна хартия) - хил. т	193	209	240	245
Вълнообразен картон (велпапе) на роли или листа - хил. т	97	95	96	101
Тоалетна хартия - хил. т	20.0	22.1	22.7	26.9
Санитарна керамика - хил. бр.	2991	3392	3409	3577
Памучни прежди - хил. т	3.8	3.2	3.3	3.1
Вълнени прежди - хил. т	4.2	3.2	3.2	3.0
Памучни тъкани - млн. м ²	9.9	7.7	11.0	7.8
Вълнени тъкани - млн. м ²	3.3	2.4	2.4	2.1
Тъкани от коприна - млн. м ²	0.8	1.5	1.4	1.0
Килими и килимени изделия - хил. м ²	1071	1012	1493	1893
Горно облекло, различно от трикотажното, за мъже или момчета - хил. бр.	14887	14317	15956	15803
Горно облекло, различно от трикотажното, за жени или момичета - хил. бр.	24551	25927	26252	24824
Чорапогащи - млн. бр.	7.8	4.5	4.2	5.7
Чорапи - млн. чф.	50.1	42.8	45.6	48.5

6. Производство на основни видове промишлени изделия

(Продължение и край)

Промислени изделия	2011	2012	2013	2014
Обувки (без спортните обувки и обувките със защитно метално бомбе) - млн. чф.	13.6	11.6	10.5	11.6
Тетрадки - т	2549	3134	2814	3811
Месо (без субпродуктите) ¹ - хил. т	155.5	154.9	155.8	
Колбаси - хил. т	106.3	106.0	102.8	100.4
Свинска мас и други мазнини от свине, топени - т	229	59	102	106
Риба и рибни продукти, преработени или консервирани - хил. т	9.6	8.7	9.6	9.0
Зеленчуци, преработени и консервирани ¹ - хил. т	75.5	67.5	70.4	77.8
Плодове, преработени и консервирани ¹ - хил. т	53.1	59.1	78.8	62.5
Масло, мазнини и пасти за мазане ¹ - хил. т	1.1	1.1	1.1	1.0
Бяло саламурено сирене ¹ - хил. т	44.3	45.2	42.3	51.2
Кашкавал ¹ - хил. т	19.5	17.8	20.1	19.7
Обработено мляко, прясно, течнo ¹ - хил. л	65298	69973	68453	64614
Кисело мляко ¹ - хил. т	135.0	138.8	135.1	133.2
Слънчогледово масло и неговите фракции, рафинирани, но не химически модифицирани - хил. т	88.9	95.9	116.0	123.3
Майонеза и други препарати за сосове и готови сосове; комбинирани подправки - хил. т	13.6	14.5	16.1	16.2
Брашно пшенично или брашно - смес от пшеница и ръж - хил. т	518	536	524	508
Тестени храни (вкл. макаронени изделия) - хил. т	8.4	11.5	11.8	11.5
Рафинирана захар - хил. т	97	..	108	..
Шоколад, шоколадови и захарни изделия - хил. т	36.1	39.8	46.1	41.1
Спиртни напитки от дестилирано вино от грозде или гроздови джибри - млн. л алкохол 100%	6.3	7.2	7.7	7.1
Вина (от грозде), вкл. гроздова мъст - млн. л	125	142	164	104
Пиво - млн. л	495	522	510	487
Тютюн, стрипсиран, манипулиран и ферментирал, без тютюн за пушене - хил. т	46.4	40.9	42.8	42.7
Тютюневи изделия (цигари) - млн. бр.	22267	27053	28969	31976

¹ Източник: Министерство на земеделието и храните.

XVII. СТРОИТЕЛЬСТВО И ЖИЛИЩЕН ФОНД

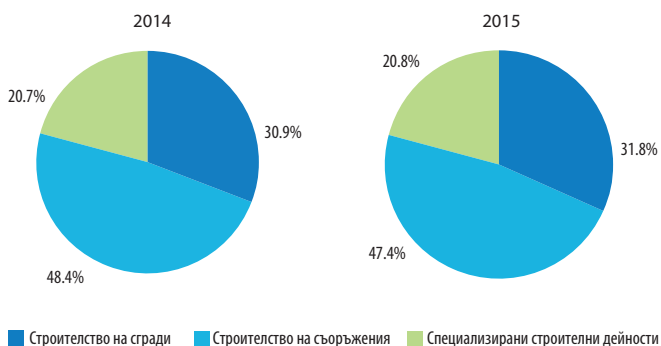

Продукция на строителните предприятия

Публикуваните данни за продукцията на строителните предприятия са по цени на съответната година.

Предприятията в сектор „Строителство” се класифицират съгласно Класификацията на икономическите дейности (КИД - 2008), според която те се разделят на: „Строителство на сгради”, „Строителство на съоръжения” и „Специализирани строителни дейности”.

Фиг. 1. Структура на продукцията на строителните предприятия

1. Продукция на строителните предприятия

(Хил. левове)

	2012	2013	2014	2015
Общо	12899899	12698161	14944529	16052754
Сградно строителство	4582047	4397754	4614761	5096047
Строителство на съоръжения	5319259	5628757	7239798	7616530
Специализирани строителни дейности	2998593	2671650	3089970	3340177

Жилищен фонд

Данните за жилищния фонд към края на 2015 г. са получени на основата на резултатите от преброяването на жилищния фонд към 1.02.2011 г., като са прибавени данните за новопостроения и са извадени данните за разрушения жилищен фонд през периода 1.02.2011 - 31.12.2015 година.

Жилищни сгради са постройките, които по първоначално изграждане или чрез преустройство са предназначени за постоянно обитаване от едно или повече домакинства. В обхвата на наблюдението са включени обитаваните и необитаваните жилищни сгради, летните кухни (когато са самостоятелни постройки), общежитията, пансионите, манастирите и домовете за стари хора, в които живеят колективни домакинства.

Стоманобетонни сгради са тези, на които носещият скелет и подовите конструкции са изградени от стоманобетон, а стените са от панели, тухлена зидария или други материали.

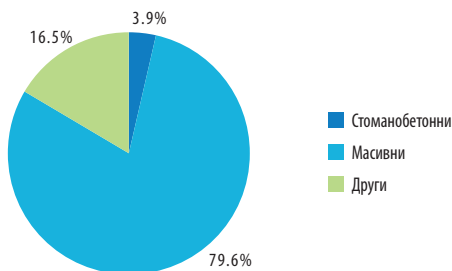
Масивни сгради са тези, на които носещите стени са от тухлена и каменна зидария, а поясите, гредите и подовата конструкция са изградени от стоманобетон, но нямат стоманобетонни колони. Към масивните сгради спадат тези, на които само подовите елементи са сглобяеми.

В групата „други сгради“ са включени построените от камък, кирпич (сурови тухли), дърво и други материали.

Фиг. 2. Жилища

Фиг. 3. Структура на жилищните сгради по вид на конструкцията през 2015 г.

2. Жилищен фонд

	2012	2013	2014	2015
	Общо			
Жилища - хил. бр.	3909	3918	3928	3935
Полезна площ - хил. м ²	285660	286417	287239	287933
в т.ч. жилищна площ	216980	217458	217978	218402
	В градовете			
Жилища - хил. бр.	2589	2596	2605	2611
Полезна площ - хил. м ²	191437	192044	192702	193223
в т.ч. жилищна площ	144282	144666	145079	145392
	В селата			
Жилища - хил. бр.	1320	1322	1323	1324
Полезна площ - хил. м ²	94223	94373	94537	94710
в т.ч. жилищна площ	72698	72792	72899	73010

3. Жилищни сгради

(Хил. броеве)

	2012	2013	2014	2015
	Общо			
Общо	2066	2068	2070	2072
Стоманобетонни	74	76	78	80
Масивни	1650	1650	1650	1650
Други	342	342	342	342
	В градовете			
Общо	772	773	774	775
Стоманобетонни	49	50	52	53
Масивни	665	665	665	665
Други	58	58	57	57
	В селата			
Общо	1294	1295	1296	1297
Стоманобетонни	25	26	26	27
Масивни	985	985	985	985
Други	284	284	285	285

Разрешителни за строеж и жилища в експлоатация

Данните за издадените разрешителни за строеж са от провежданите от НСИ тримесечни статистически наблюдения, които осигуряват информация за издадените от местните администрации разрешителни за строеж на нови сгради според техния вид и разгънатата застроена площ.

Видовете сгради се посочват в съответствие с КСС - 2001 и се подразделят на:

- Жилищни - сгради, полезната площ на които в голямата си част е предназначена за жилищни цели за постоянно обитаване.

- Нежилищни - сгради за различни нежилищни нужди, които включват:

- административни - офиси и сгради за административна дейност на ведомства и други организации и сдружения (представителни сгради - банки, пощи, правителствени сгради, сгради за конференции, конгреси, съдилища, общини);

- други сгради - всички останали видове сгради, предназначени за различни дейности: производствена, търговска, транспортна, просветна, културна, спортна, селскостопанска, здравеопазване, бази за почивка и краткосрочно пребиваване (хотели, мотели, почивни домове, хижи и др.).

Разгънатата (обща) застроена площ на сградите е сумата от застроените площи на всички етажи по външни измерения.

В обхвата на наблюдението се включват новопостроените жилищни сгради с одобрен приемателен протокол Образец 16 или издадено разрешение за ползване съгласно Наредба № 2/31.07.2003 г. на Министерството на регионалното развитие и благоустройството.

В състава на жилищната площ се включва площта на стаите за живеене, спалните, нишите за спане, столовите, стаите за дневно престояване, стаите, ползвани като работни кабинети и библиотеки на научни работници, гостните, холовете, но не се включва площта на кухните. В състава на спомагателната площ се включва площта на спомагателните помещения, стаите и кухните с площ по-малка от 4 кв. м, вестибюлите с портал и друга преграда, коридорите, антретата, баните, тоалетните, килерите, дрешниците, другите спомагателни помещения (сушилни, перални, балкони и лоджии) независимо от големината на площта им. Площта на кухните над 4 кв. м е посочена отделно.

Полезната площ на жилището представлява сума от жилищната и спомагателната площ и площта на кухните.

4. Издадени разрешителни за строеж на нови сгради

Видове сгради	2012	2013	2014	2015
Жилищни сгради - бр.	4238	4120	4245	4310
в тях жилища - бр.	10616	12278	15848	17264
Разгънатата застроена площ - хил. м ²	1433	1605	2050	2317
Административни сгради - бр.	170	156	187	157
Разгънатата застроена площ - хил. м ²	84	137	175	173
Други сгради - бр.	4938	4674	4323	4382
Разгънатата застроена площ - хил. м ²	2081	2207	1914	2482

5. Въведени в експлоатация жилища

	2012	2013	2014	2015
Общо				
Жилища - бр.	9970	9250	9993	7806
Полезна площ - хил. м ²	838	778	848	723
в т.ч. жилищна площ	527	493	538	444
В градовете				
Жилища - бр.	8598	7892	8396	6382
Полезна площ - хил. м ²	683	620	661	539
в т.ч. жилищна площ	428	393	415	325
В селата				
Жилища - бр.	1372	1358	1597	1424
Полезна площ - хил. м ²	155	158	187	184
в т.ч. жилищна площ	99	100	123	119

Фиг. 4. Въведени в експлоатация жилища

XVIII. ЕНЕРГЕТИКА

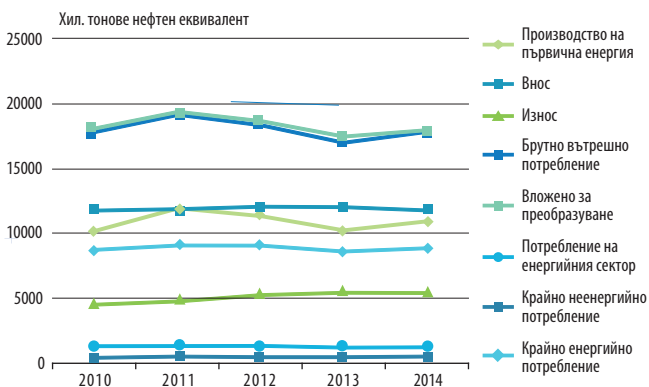
Общ енергиен баланс

Общият енергиен баланс обхваща всички първични и вторични енергоизточници, тяхното преобразуване и крайното им използване в отраслите на икономиката. Той е разработен по схемата и методологията на Евростат. Първична енергия е енергията във вида, в който е добита от природата - въглища, нефт, природен газ, дърва за горене, ядрена енергия, водна енергия и други първични енергийни ресурси (геотермална енергия, слънчева енергия, вятърна енергия и други възобновяеми енергийни източници). Изменението на запасите представлява разликата между запасите в началото и в края на годината в производителите, големите външнотърговски фирми и потребителите. Увеличението на запасите се показва със знак „-“, а намалението - със знак „+“. Морска бункеровка са заредените в страната горива на корабите за далечно плаване независимо от националността им. Брутно вътрешно потребление е показател, който се изчислява като производство на първична енергия + възстановени продукти + внос - износ - морска бункеровка + изменение на запасите.

Вложено за преобразуване включва количествата горива и енергия, които се използват като суровина за производство на други енергоресурси. Получено от преобразуване са вторичните енергоресурси, които са резултат на отделните енергопреобразуващи процеси (производство на електроенергия и топлоенергия, нефтени продукти, брикети, кокс и др.).

Потребление на енергийния сектор е крайното потребление на енергия и горива за осъществяване и поддържане на основната дейност на предприятията, добиващи и произвеждащи енергоресурси. Това са горивата/енергията, необходими за задвижване на съоръженията за добив и преобразуване на енергийни продукти. Крайно неенергийно потребление - количествата горива, използвани като суровина за производството на негоривни продукти. Крайно енергийно потребление е разходът на горива, при чието изгаряне не се получават други енергийни продукти. Тук се включва и разходът на горива за произведената от заводските централи топлоенергия, която не се продава, а се използва за дейността на предприятията.

Фиг. 1. Енергийни потоци

1. Общ енергиен баланс за 2014 г.

(Хил. тонове нефтен еквивалент)

	Общо	Въглища	Горива от въглища	Природен газ	Нефт и нефтени дестилати за рафинериите	Нефто-продукти
Производство на първична енергия	10910	5105	-	1159	27	-
Възстановени продукти	309	10	-	-	-	8
Внос	11753	916	61	2224	6093	2026
Изменение на запасите	299	289	7	-19	-13	30
Износ	5397	49	-	2	-	4040
Морска бункеровка	82	-	-	-	-	82
Брутно вътрешно потребление	17792	6271	68	2362	6107	-2058
Вложено за преобразуване	17923	5970	390	913	6354	193
Получено от преобразуване	11298	-	417	-	-	6168
Размени и трансфери, постъпления	-	-	-	-	247	-247
Потребление на енергийния сектор	1223	1	1	191	-	283
Загуби при разпределение	498	8	-	11	-	1
Налично за крайно потребление	9446	292	94	1247	-	3386
Крайно неенергийно потребление	509	9	50	220	-	230
Крайно енергийно потребление	8845	296	40	1030	-	3060
Статистическа разлика	92	-13	4	-3	-	96

1. Общ енергиен баланс за 2014 г.

(Продължение и край)

(Хил. тонове нефтен еквивалент)

	Възобновяеми горива и отпадъци	Топлинна енергия от ВЕИ	Електрическа енергия (без ПАВЕЦ) от ВЕИ	Ядрена енергия	Топлинна енергия	Електрическа енергия
Производство на първична енергия	902	53	618	4046	-	-
Възстановени продукти	291	-	-	-	-	-
Внос	62	-	-	-	-	371
Изменение на запасите	5	-	-	-	-	-
Износ	122	-	-	-	-	1184
Морска бункеровка	-	-	-	-	-	-
Брутно вътрешно потребление	1138	53	618	4046	-	-813
Вложено за преобразуване	52	-	-	4046	5	-
Получено от преобразуване	4	-	-	-	1293	3416
Размени и трансфери, постъпления	-	-	-618	-	-	618
Потребление на енергийния сектор	-	-	-	-	255	492
Загуби при разпределение	-	-	-	-	133	345
Налично за крайно потребление	1090	53	-	-	900	2384
Крайно неенергийно потребление	-	-	-	-	-	-
Крайно енергийно потребление	1093	52	-	-	899	2375
Статистическа разлика	-3	1	-	-	1	9

¹ Данните са изготвени по оценка на информацията от „Бюлетин за състоянието и развитието на енергетиката на Република България, 2015“ на Министерството на енергетиката.

2. Структура на производството на първична енергия

(Проценти)

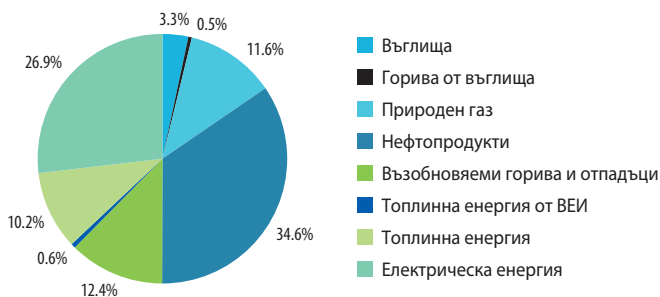
	2011	2012	2013	2014
Общо	100.0	100.0	100.0	100.0
Въглища	52.1	49.6	46.8	46.8
Нефт	0.2	0.2	0.3	0.2
Природен газ	3.0	2.7	2.3	1.5
Възобновяеми горива, отпадъци и други горива	7.1	7.6	8.5	8.3
Ядрена енергия, електрическа и топлинна енергия от ВЕИ	37.6	39.9	42.1	43.2

Краино енергийно потребление

Краино потребление на енергия е потреблението, при което не се получават други енергийни продукти. Крайното потребление се дели на неенергийно и енергийно. В крайното енергийно потребление се включва и разходът на горива за произведената от заводските централи топлоенергия, която не се продава и се използва в основната и спомагателната дейност на предприятията. Количествата на коксов и доменен газ и на електроенергия, използвани в доменните пещи за осъществяване на процеса за производство на желязо, са включени в „Потребление на енергийния сектор“.

Крайното енергийно потребление обхваща потреблението в секторите „Индустрия“, „Транспорт“ и „Други“ (включващи домакинствата, селското и горското стопанство, търговията, обществените организации, финансовите институции, органите на управление, здравеопазването, науката, културата и др.).

Фиг. 2. Структура на енергийните ресурси в крайното енергийно потребление през 2014 г.

3. Крайно енергийно потребление в икономиката

	2012	2013	2014	2014 в % към 2013
	хил. т н.е.			
Общо	9044	8597	8845	102.9
Индустрия	2576	2576	2606	101.2
Добив, без добива на енергийни суровини	91	91	87	95.6
Производство на хранителни продукти, напитки и тютюневи изделия	231	239	234	97.9
Производство на текстил и облекло	63	63	59	93.7
Производство на обработени кожи без косъм и изделия от тях	2	2	2	100.0
Производство на дървен материал и изделия от него, без мебели	54	58	64	110.3
Производство на хартия и картон; печатна дейност	217	251	211	84.1
Производство на химични вещества, продукти и влакна (вкл. продукти на нефтохимическата промишленост)	815	779	816	104.7
Производство на изделия от каучук и пластмаси	142	138	137	99.3
Производство на продукти от други неметални минерални суровини	503	494	521	105.5
Металургия и производство на метални изделия, без машини	293	290	304	104.8
Производство на машини и оборудване, без електро-, оптично	40	40	41	102.5
Производство на електро-, оптично и друго оборудване	29	29	26	89.7
Производство на превозни средства	16	16	16	100.0
Преработваща промишленост, н.д.	19	17	15	88.2
Строителство	61	69	73	105.8
Транспорт	2871	2604	2937	112.8
Домакинства, търговия, обществени организации и други	3597	3417	3302	96.6
в това число:				
Домакинства	2377	2257	2184	96.8
Селско и горско стопанство	198	193	192	99.5

Електрическа и топлинна енергия

Производството на електрическа енергия представлява брутното производство. Това е сума на произведената от всички електроцентрали електрическа енергия, измерена на изходните клеми на генераторите. Брутната електрическа енергия включва и собствените нужди на централата.

Собствените нужди са количествата електрическа енергия, изразходвани от производствените съоръжения в електроцентралата, те включват и загубите в трансформаторите на главния генератор.

Потреблението на електрическа енергия по икономически дейности не включва собствените нужди на електрическите централи.

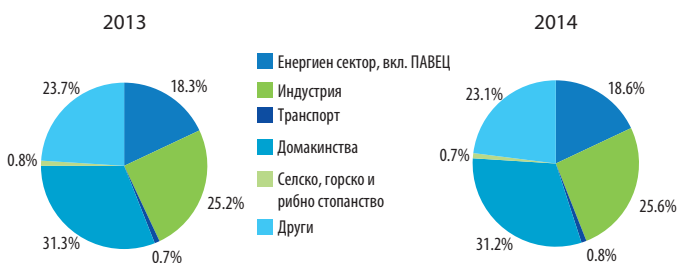
Производството на топлинна енергия представлява брутно произведената от обществените централи топлоенергия и само продадената топлоенергия от заводските централи.

Централите за обществено ползване отчитат брутното производство на топлинна енергия. Това е топлинната енергия, произведена от инсталациите, включваща и собствените нужди на централата.

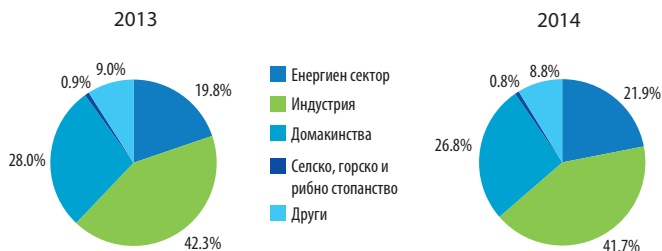
Заводските централи отчитат само продадените количества топлинна енергия. Произведената топлинна енергия от заводските централи и потребена в основната дейност на предприятието не се отчита.

В дейност „Производство и разпределение на електрическа енергия, газ и вода” са включени собствените нужди на обществените централи за производство на електрическа и топлинна енергия.

Фиг. 3. Структура на потреблението на електрическа енергия по икономически сектори

Фиг. 4. Структура на потреблението на топлинна енергия по икономически сектори

4. Баланс на електрическата енергия

(Млн. киловатчасове)

	2011	2012	2013	2014
Ресурси	52246	49682	47134	51804
Производство	50797	47329	43784	47485
Внос	1449	2353	3350	4319
Потребление	52246	49682	47134	51804
Енергиен сектор, вкл. ПАВЕЦ	7419	6936	6176	6309
Индустрия	8422	8267	8511	8706
Транспорт	337	272	248	279
Домакинства	10912	10838	10537	10590
Селско, горско и рибно стопанство	281	269	253	241
Други	8343	8172	7982	7831
Износ	12111	10661	9531	13775
Загуби при пренос и разпределение	4396	4231	3895	4013
Статистическа разлика	25	36	1	60

5. Баланс на топлинната енергия

(Млн. киловатчасове)

	2011	2012	2013	2014
Ресурси	16231	16062	14727	15050
Производство	15400	15441	14173	14593
От химични процеси	831	621	553	457
Потребление	16231	16062	14727	15050
Енергиен сектор	2380	2898	2614	2960
Индустрия	6178	6121	5599	5633
Домакинства	4180	4000	3702	3614
Селско, горско и рибно стопанство	114	124	114	109
Други	1726	1274	1195	1185
Загуби при пренос и разпределение	1626	1642	1502	1542
Статистическа разлика	27	3	0	7

XIX. ТРАНСПОРТ И СЪОБЩЕНИЯ

Транспорт

Транспортът е отрасъл на националната икономика, който обхваща транспортните предприятия, извършващи услуги срещу заплащане. В съответствие с Националната класификация на икономическите дейности разделът включва всички видове транспорт (железопътен, автомобилен, морски, речен, въздушен, тръбопроводен и градски електротранспорт).

Разделът съдържа основни данни, характеризирани състоянието и настъпилите промени в обществения и частния сектор.

Общата дължина на железопътните линии включва текущия път и гаровите коловози. В текущия път влизат дължината на железопътните линии между осите на гарите и разстоянието от граничните гари до държавната граница. Дължината на удвоените и електрифицираните линии е измерена в една посока.

В междуселищните автобусни линии се включват и международните редовни автобусни линии.

Маршрутната дължина на тролейбусните линии, трамвайната мрежа и метрото е сбор от общата едностранна експлоатационна дължина на линиите. Дължината на покриващите се линии се отчита еднократно.

Източник на данните за регистрираните товарни превозни средства и автобуси е Главна дирекция „Охранителна полиция“ към Министерството на вътрешните работи.

Броят на тролейбусите, трамваите и мотрисите на метрото се отнася за наличните превозни средства, собственост на предприятията от градския електротранспорт.

1. Основни данни за развитието на транспорта

	2012	2013	2014	2015
Дължина на железопътните линии - км	5658	5540	5493	5486
в т.ч. текущ път - км	4070	4032	4023	4019
Относителен дял на електрифицираните жп линии от общата дължина на жп линии в текущ път - %	70.3	71.2	71.1	71.1
Междуселищни автобусни линии - бр.	2777	2751	2802	2826
Обща дължина на междуселищните автобусни линии - хил. км	326.8	374.3	367.4	417.1
Градове с тролейбусен транспорт - бр.	14	13	13	12
Маршрутна дължина на тролейбусните линии към 31.12. - км	535	483	491	454
Маршрутна дължина на трамвайната мрежа към 31.12. - км	150	146	146	146
Маршрутна дължина на метрото към 31.12. - км	29	29	29	37

2. Транспортни средства към 31.12. по видове

	2012	2013	2014	2015
Регистрирани товарни превозни средства - бр.	399900	421784	447103	481740
Товарни автомобили	331763	348834	369189	396582
Специални автомобили	32871	33825	35228	37349
Влекачи	35266	39125	42686	47809
Регистрирани автобуси - бр.	22788	22792	23040	23470
Тролейбуси - бр.	501	467	563	540
Пътнически места - бр.	59819	51529	62978	60429
Трамваи - бр.	309	280	285	280
Пътнически места - бр.	65072	59548	60348	59078
Мотриси за подземен електротранспорт - бр.	168	168	208	208
Пътнически места - бр.	51744	51744	64064	64064
Морски товарни кораби - бр.	7	1	2	3
Пълна товароподемност - хил. т	195	2	9	14
Морски пътнически кораби - бр.	6	6	9	9
Пътнически места - бр.	510	526	556	561
Речни несамоходни товарни кораби - бр.	141	127	117	114
Товароподемност - хил. т	237	217	198	193
Речни пътнически кораби - бр.	2	2	1	1
Пътнически места - бр.	393	393	243	243

Превозени товари и пътници и извършена работа от транспорта

Основните показатели, характеризиращи превозната дейност на транспорта, са свързани с осъществяването на превоз на товари и пътници със сухопътен, воден, въздушен и градски електротранспорт.

Сухопътният транспорт включва превозната дейност на железопътния и автомобилния транспорт, както и преноса на продукти с тръбопроводен транспорт.

Данните за товарния сухопътен транспорт включват превозените товари и извършената работа от железопътния, автомобилния и тръбопроводния транспорт. Пътническите превози със сухопътен транспорт се отнасят за превозените пътници и извършената работа от железопътния и автобусния транспорт.

Данните за градския електротранспорт включват превозените пътници и извършената работа от тролейбусния транспорт в страната, трамвайния транспорт и метрото в гр. София.

Товарен транспорт

Фиг. 1. Превозени товари

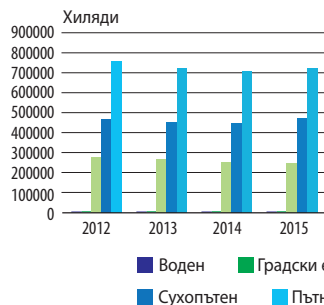

Фиг. 2. Извършена работа

Пътнически транспорт

Фиг. 3. Превозени пътници

Фиг. 4. Извършена работа

3. Превозени товари и извършена работа от транспорта

Видове транспорт	2012	2013	2014	2015
	Превозени товари - хил. т			
Общо	107184	120528	114557	125498
Сухопътен транспорт ¹	102155	117493	112719	123626
Воден транспорт ²	5023	3031	1836	1867
Въздушен транспорт	6	4	2	5
	Извършена работа - млн. ткм			
Общо	40501	36165	33201	37789
Сухопътен транспорт ¹	28374	31549	32195	36677
Воден транспорт ²	12122	4612	1003	1107
Въздушен транспорт	5	4	3	5

¹ Включва железопътен, автомобилен и тръбопроводен транспорт.

² Данните са обобщени за речния и морския транспорт.

4. Превозени пътници и извършена работа от транспорта

Видове транспорт	2012	2013	2014	2015
	Превозени пътници - хиляди			
Общо	759919	724695	707284	725267
Сухопътен транспорт ¹	² 471654	452835	450230	474831
Воден транспорт ³	195	143	90	115
Въздушен транспорт	2211	2269	2375	2240
Градски електротранспорт	285859	269448	254589	248081
	Извършена работа - млн. пкм			
Общо	17319	17258	18239	18764
Сухопътен транспорт ¹	12358	12143	13149	14060
Воден транспорт ³	3	2	2	2
Въздушен транспорт	3528	3738	4023	3644
Градски електротранспорт	1430	1375	1065	1058

¹ Данните се отнасят само за платените пътувания от железопътния и автобусния транспорт.

² Данните са преизчислени според новата методика за отчитане на превозените пътници от столичния градски транспорт, която е в сила от 2013 г.

³ Данните са обобщени за речния и морския транспорт.

Съобщения

Разделът съдържа основни данни, характеризиращи състоянието и настъпилите промени на универсалните пощенски услуги. Данните обхващат дейността и инфраструктурата както на държавните, така и на частните пощенски оператори.

Изходящият трафик на универсалните пощенски услуги включва:

- Писмовна кореспонденция - отнася се за изходящите вътрешни и международни писмовни пратки (писма, пощенски картички, илюстрирани картички, печатни произведения до 5 кг, малки пакети до 2 кг и пряка пощенска реклама до 2 кг)
- Периодични издания - включват абонамента за периодични и ежедневни издания, както и свободната продажба на вестници и списания
- Колетни пратки - включват изходящите вътрешни и международни колетни пратки, съдържащи стоки със или без търговска стойност.

Фиг. 5. Универсални пощенски услуги

5. Универсални пощенски услуги

(Хил. броеве)

	2012	2013	2014	2015
Писмовна кореспонденция - изходяща	34976	34092	31559	31260
в т.ч. платена	32623	31873	29376	29091
Периодични издания - изходящи	24061	21676	20972	19695
в т.ч. вестници	23229	20928	20029	18856
Колетни пратки - изходящи	1571	3388	5541	8209
в т.ч. платени	1084	2867	4973	7601

XX. ТУРИЗЪМ

Места за настаняване

Методологията, която се прилага при статистическото изследване, е в съответствие с Регламент № 692/2011 на Европейския парламент и на Съвета относно европейската статистика на туризма и Регламент № 1051/2011 на Европейската комисия за прилагане на Регламент № 692/2011 на Европейския парламент и на Съвета относно европейската статистика на туризма по отношение на структурата на отчетите за качеството и предаването на данните.

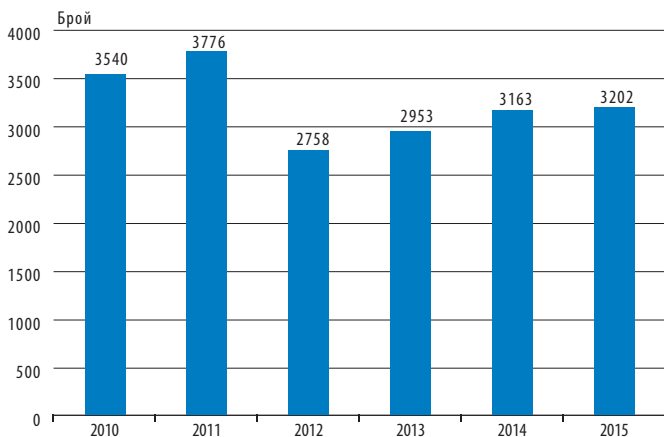
До края на 2011 г. е прилагана Директива 95/57 на Европейската комисия за събиране на данни в областта на туризма.

Обект на изучаване са всички категоризирани места за настаняване с над 10 легла, функционирали през съответния период - хотели, къмпинги и други места за краткосрочно настаняване (вилни и туристически селища, хостели, къщи за гости, бунгала, почивни домове, хижи, частни квартири и апартаменти и други).

При наблюдението на материалната база на туризма се събират данни за местата за настаняване по видове, реализираните нощувки в тях, пренощуващите лица, приходите от нощувки и други.

През 2015 г. в страната са функционирали 3 202 места за настаняване - хотели, мотели, хижи, къмпинги и други места за краткосрочно настаняване с над 10 легла.

Фиг. 1. Места за настаняване

1. Места за настаняване¹

	2012	2013	2014	2015
Места за настаняване - бр.	2758	2953	3163	3202
Легла - хил. бр.	301.1	302.4	314.2	322.4
Легладеноощия - хил. бр.	56211	58740	61396	62394
Използваемост на легладеноощията - %	36.0	36.8	35.3	34.3
Реализирани нощувки - хил. бр.	20252	21617	21698	21398
в т.ч. от чужденци	13451	14371	14078	13352
Приходи от нощувки - млн. лв.	836.2	906.3	998.3	1033.5
Хотели - бр.	1936	2055	2166	2180
Легла - хил. бр.	261.2	262.2	271.5	279.1
Легладеноощия - хил. бр.	48209	50353	52818	53140
Използваемост на легладеноощията - %	38.8	39.5	37.8	37.0
Реализирани нощувки - хил. бр.	18682	19914	19983	19655
в т.ч. от чужденци	13152	13988	13764	13096
Приходи от нощувки - млн. лв.	805.6	872.4	963.7	998.1
Къмпинги - бр.	9	8	8	8
Легла - хил. бр.	0.8	0.8	0.6	0.3
Легладеноощия - хил. бр.	201	196	178	173
Използваемост на легладеноощията - %	20.9	18.1	17.8	23.0
Реализирани нощувки - хил. бр.	42	35	32	40
в т.ч. от чужденци	20	14	6	2
Приходи от нощувки - млн. лв.	0.8	0.7	0.5	0.4
Други места за краткосрочно настаняване - бр.	813	890	989	1014
Легла - хил. бр.	39.2	39.4	42.1	43.0
Легладеноощия - хил. бр.	7801	8191	8400	9081
Използваемост на легладеноощията - %	19.6	20.4	20.0	18.8
Реализирани нощувки - хил. бр.	1528	1668	1683	1703
в т.ч. от чужденци	280	369	308	254
Приходи от нощувки - млн. лв.	29.8	33.2	34.1	35.0

¹ Функционирали през съответната година.

Реализирани нощувки

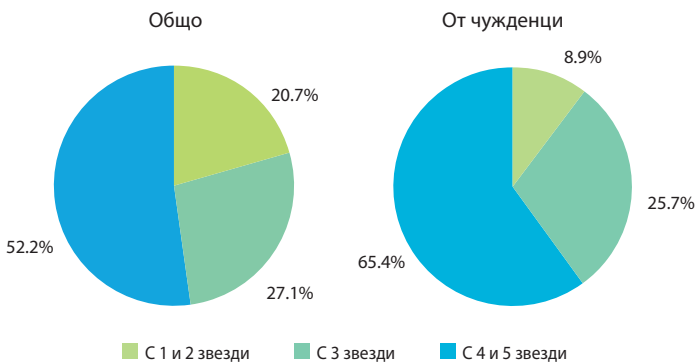
Общият брой на реализираните нощувки в местата за настаняване през 2015 г. в сравнение с 2014 г. намалява с 300.6 хил. (1.4%) и достига 21 397.8 хиляди.

Броят на реализираните нощувки от чужденци (13 352.3 хил.) във всички места за настаняване през 2015 г. намалява с 5.2% спрямо предходната година.

Почти всички чужденци - 98.0%, предпочитат да нощуват в хотели, докато в останалите места за настаняване (къмпинги, хижи и други места за краткосрочно настаняване) са нощували само 2.0%.

Структурата на реализираните нощувки от чужденци през 2015 г. показва, че най-висок е относителният дял на нощувките в местата за настаняване с четири и пет звезди (65.4%), следван от тези с три звезди (25.7%) и с една и две звезди (8.9%).

Фиг. 2. Структура на реализираните нощувки в местата за настаняване през 2015 г. по категории

2. Реализирани нощувки от чужденци в местата за настаняване през 2015 г. по страни и категории

(Брой)

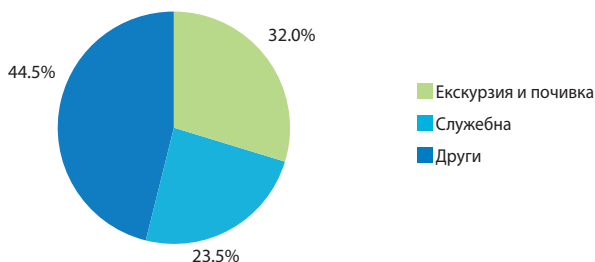
Страни	Общо	Категория на местата за настаняване			
		с 1 и 2 звезди	с 3 звезди	с 4 звезди	с 5 звезди
Общо	13352281	1187902	3426354	7013403	1724622
ЕС	8660299	611892	2209939	4875385	963083
Австрия	136696	4953	22394	86181	23168
Белгия	210164	6064	28164	134679	41257
Германия	1124930	146308	245457	613036	120129
Гърция	2339836	53776	516033	1507580	262447
Дания	225201	24606	46517	108072	46006
Естония	170985	18507	41867	100189	10422
Ирландия	82967	6638	24833	39931	11565
Испания	64418	16201	17475	24990	5752
Италия	54767	5203	14110	23998	11456
Кипър	162101	22949	36550	67398	35204
Латвия	16965	1269	2965	8535	4196
Литва	61551	5295	18473	29829	7954
Люксембург	96938	4973	20700	59114	12151
Малта	15380	138	2173	10369	2700
Нидерландия	6477	513	2437	2346	1181
Обединено кралство	130473	8924	37486	67856	16207
Полша	989481	67334	343261	516324	62562
Португалия	21295	2018	6196	8487	4594
Румъния	1462940	84799	376520	828821	172800
Словакия	205760	34742	69206	94281	7531
Словения	45412	4367	16761	19671	4613
Унгария	158569	12510	67152	65266	13641
Финландия	96869	10919	25596	48380	11974
Франция	261327	15271	62479	144258	39319
Хърватия	19618	2361	5076	8723	3458
Чешка република	360762	41066	130248	174232	15216
Швеция	138417	10188	29810	82839	15580
Други европейски страни	2723160	406541	740493	1226301	349825
Бивша югославска република Македония	225206	22040	43380	127860	31926
Норвегия	292558	27750	53985	189946	20877
Руска федерация	1355826	224063	396065	552774	182924
Сърбия	118777	17319	26538	64450	10470
Турция	229300	35327	63248	99608	31117
Украйна	447981	76656	147462	164026	59837
Швейцария	53512	3386	9815	27637	12674
Други страни	632910	23953	102897	295140	210920
Израел	467981	13987	80421	242029	131544
Съединени американски щати	136987	8140	19026	39249	70572
Япония	27942	1826	3450	13862	8804
Останал свят	1335912	145516	373025	616577	200794

Пътувания на български граждани в чужбина и посещения на чужденци в България

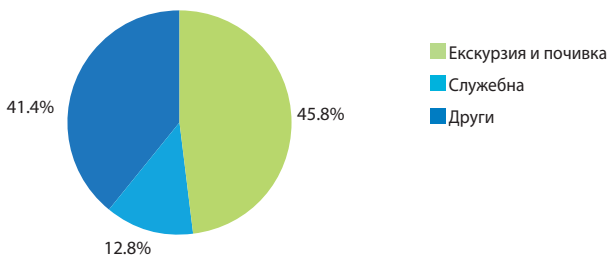
Статистическите данни за пътуванията на българи в чужбина и посещенията на чужденци в България са разработени на основата на месечна информация, получавана от Министерството на вътрешните работи, и извадково изследване на Националния статистически институт сред преминаващите български и чужди граждани през граничните пунктове на страната.

Данните за броя на пътуванията на граждани от Европейския съюз представляват оценки на основата на информация от МВР и летищните власти. Данните за влезлите в страната граждани на „трети страни“ са получени директно от МВР. Данните за целите на пътуванията са разработени на основата на регулярно провежданото от НСИ извадково изследване сред преминаващите български и чужди граждани през граничните пунктове на България.

Фиг. 3. Структура на пътуванията на български граждани в чужбина по цел на посещенията през 2015 г.

Фиг. 4. Структура на посещенията на чужденци в България по цел на посещенията през 2015 г.

3. Пътувания на българи в чужбина и посещения на чужденци в България по страни (Брой)

Страни	Пътувания на българи в чужбина		Посещения на чужденци в България	
	2014	2015	2014	2015
Общо	4157946	4632466	9408821	9316624
ЕС	2211496	2559675	5431145	5243220
Австрия	110085	118145	208344	175024
Белгия	35452	40960	103754	100777
Германия	239310	272867	898791	826142
Гърция	866609	1043078	1100789	1024526
Дания	11277	11994	55924	58290
Ирландия	2022	1543	12739	13849
Испания	102417	114016	65407	58852
Италия	126313	141161	143561	143446
Кипър	5524	6485	17231	19285
Малта	2472	4353	1808	2228
Нидерландия	21125	30292	143793	123578
Обединено кралство	101737	121745	256932	250038
Полша	30911	33073	282105	285455
Португалия	11787	14027	9825	11693
Румъния	321546	332848	1439853	1499854
Словакия	9905	13980	81883	74770
Словения	7120	16743	20178	22859
Унгария	21688	37245	103068	102189
Финландия	2179	5019	32696	24914
Франция	95623	103071	169581	171305
Хърватия	10280	12845	25744	23968
Чешка република	56210	65332	182948	160978
Швеция	10104	9576	40259	39288
Други страни от ЕС	9800	9277	33932	29912
Други европейски страни	1825204	1944525	3064915	3105221
Бивша югославска република				
Македония	327033	316094	441107	506052
Норвегия	3820	4677	33050	24629
Руска федерация	46707	41660	666538	493989
Сърбия	316146	315261	453891	501091
Турция	1106913	1241733	1094985	1237841
Украйна	14883	12877	341524	310777
Швейцария	9702	12223	33820	30842
Други страни	50961	47795	229088	268019
Израел	23558	18993	129961	155276
Канада	5825	8137	19339	18402
Съединени американски щати	21578	20665	79788	81979
Останал свят	70285	80471	683673	712526

XXI. ГОРСКО СТОПАНСТВО

Обща горска площ

Общата горска площ включва залесени площи, земи за залесяване и недървопроизводителни земи.

Широколистните високостеблени гори включват дървесни видове, които се стопанисват по начин, запазващ семенния им произход, със съчетаване на естествено и изкуствено възобновяване.

Широколистните нискостеблени гори включват същите дървесни видове като широколистните високостеблени, но имат издънков произход (израстват от издънки) и се стопанисват по начин, запазващ тяхното биологично разнообразие и издънково възпроизводство (в т.ч. насажденията от бяла акация).

Залесена горска площ е тази, която е обрасла или засадена с горски дървета и храсти. Включва естествени насаждения, редини и склопени, несклопени и изредени култури.

Данните за извършеното залесяване са установени при инвентаризацията на горските култури.

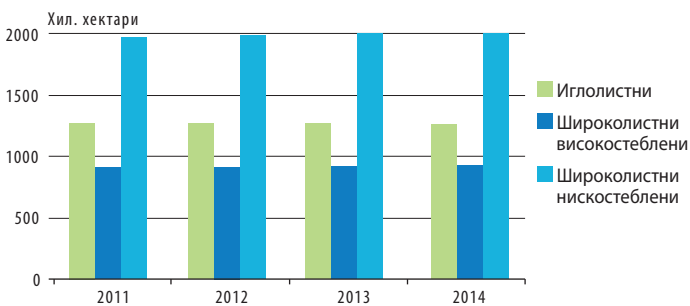
Залесяване в зрели невъзобновени гори е извършване на залесителни мероприятия в зрели гори (на възраст за главна сеч), при които естественото възобновяване е незадоволително.

Попълване на редини е залесяването на площи с малък брой дървета на единица площ (редини).

Попълване на култури е залесяване в изкуствено създадени гори до 3-годишна възраст за възстановяване на изсъхналите (загубените) фиданки.

Под отглеждане на културите се разбира извършване на мероприятия при култури до 3-годишна възраст, подобряващи растежа и устойчивостта на културата (изсичане на издънки, окопаване, премахване на конкурентна растителност и др.).

Фиг. 1. Обща горска площ по видове гори

1. Горска площ¹

	2011	2012	2013	2014
	(Хил. хектари)			
Площ по видове гори	4148	4164	4180	4202
Иглолистни	1271	1267	1263	1261
Широколистни	2877	2897	2917	2941
Високостеблени	908	912	919	926
Нискостеблени	1969	1985	1998	2015
В т.ч. залесена горска площ²	3775	3796	3811	3836
Иглолистни	1141	1138	1134	1133
Широколистни	2634	2658	2677	2703
Високостеблени	850	856	861	868
Нискостеблени	1784	1802	1816	1835

¹ Източник: Изпълнителна агенция по горите.

² С площта на клека.

2. Лесокултурни дейности¹

	2011	2012	2013	2014
	(Хектари)			
Подготовка на почвата за залесяване	1603	1164	1337	1137
Залесяване	1498	1119	1252	1204
Ново залесяване	735	436	586	679
В зрели невъзобновени насаждения	745	642	595	478
Попълване на редени	18	41	71	47
Създаване на интензивни култури	666	619	622	431
Попълване на култури	634	558	550	322
Отглеждане на култури	9281	7304	6571	7323

¹ Източник: Изпълнителна агенция по горите.

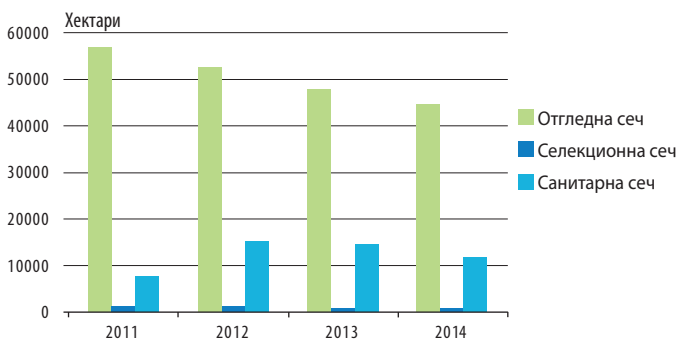
Стопанисване на горите

Отгледна сеч е сечта в млади и средновъзрастни насаждения с оглед регулиране на техния видов състав, подобряване на растежните условия и качествата на произвежданата дървесина.

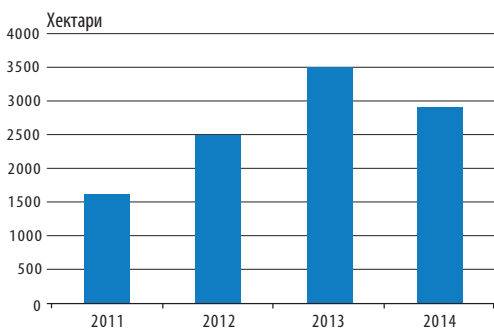
Санитарна сеч е изсичане на сухи, ветроломни или снеголомни дървета и храсти с цел предпазване на насажденията от каламитети и заболявания.

Подпомагане на естественото възобновяване е провеждане на мероприятия, улесняващи естественото възпроизводство на горите - семенно или издънково.

Фиг. 2. Площ с проведена сеч по видове

Фиг. 3. Подпомагане на естественото възобновяване на горите

3. Стопанисване на горите¹

	2011	2012	2013	(Хектари) 2014
Отгледна сеч	56855	52611	47942	44506
Иглолистни	32825	29181	25914	23910
Широколистни високостеблени	13600	13625	12921	12535
Издънкови	10430	9805	9107	8061
Селекционна сеч	1361	1435	1070	1118
Иглолистни	563	547	606	542
Широколистни високостеблени	415	619	337	340
Издънкови	383	269	127	236
Санитарна сеч	7915	15358	14704	11825
Иглолистни	2105	4234	7386	8145
Широколистни високостеблени	1733	5183	2910	1862
Издънкови	4077	5941	4408	1818
Кастрене	1261	1136	1287	1289
Подпомагане на естественото възобновяване	1622	2509	3499	2922
в т.ч. изсичане на подлес	1620	2266	3317	2647
Маркиран лесосечен фонд	111807	123322	130172	118847
Иглолистни	41580	42300	50068	44574
Широколистни високостеблени	26834	28981	33457	28245
Издънкови	43393	52041	46647	46028

4. Горско семепроизводство¹

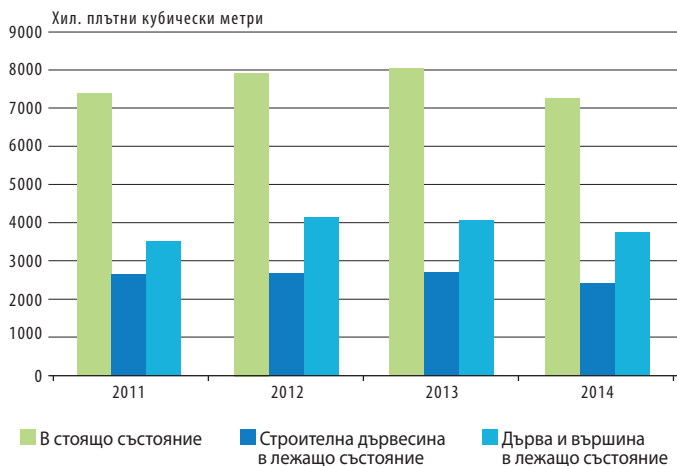
	2011	2012	2013	(Килограми) 2014
Бране на иглолистни шишарки	5869	12367	4557	3796
Събиране и добив на семена	23705	27094	23880	23783
Иглолистни видове	429	2931	479	80
Широколистни видове	23276	24163	23401	23703
от тях: дъбов жълъд	18484	22301	22385	21653

¹ Източник: Изпълнителна агенция по горите.

Добита дървесина

Данните включват общо добитата дървесина: от промишлен дърводобив, за местното население, суха и паднала маса и дървесина от изведени санитарни сечи в държавни, общински и частни гори.

Фиг. 4. Добита дървесина

5. Добита дървесина по видове гори¹

(Хил. плътни кубически метри)

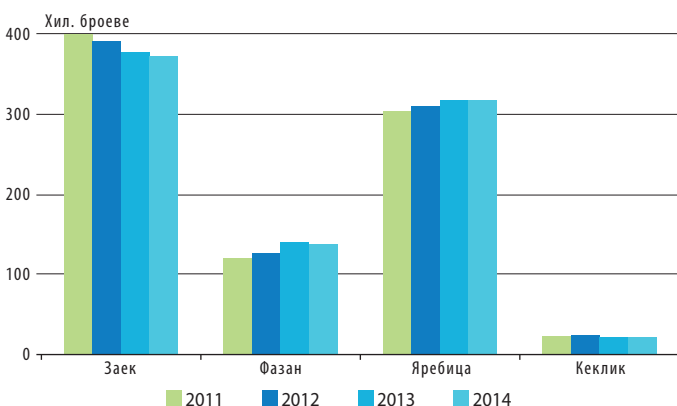
	2011	2012	2013	2014
	Общо			
В стоящо (на корен) състояние	7414	7937	8055	7282
В лежащо (отсечено) състояние	6206	6841	6796	6191
Строителна дървесина	2667	2691	2715	2430
Дърва и вършина	3539	4150	4081	3761
	Иглолистни			
В стоящо (на корен) състояние	2969	2962	3311	3113
В лежащо (отсечено) състояние	2310	2348	2622	2466
Строителна дървесина	1756	1701	1788	1622
Дърва и вършина	554	647	834	844
	Широколистни			
В стоящо (на корен) състояние	4445	4975	4744	4169
В лежащо (отсечено) състояние	3896	4493	4174	3725
Строителна дървесина	911	990	927	808
Дърва и вършина	2985	3503	3247	2917
Високостеблен бук				
В стоящо (на корен) състояние	898	931	805	750
В лежащо (отсечено) състояние	792	825	712	661
Строителна дървесина	186	186	166	156
Дърва и вършина	606	639	546	505
Високостеблен дъб				
В стоящо (на корен) състояние	219	275	243	192
В лежащо (отсечено) състояние	189	249	209	164
Строителна дървесина	46	68	48	35
Дърва и вършина	143	181	161	129
Други широколистни високостеблени				
В стоящо (на корен) състояние	610	666	679	606
В лежащо (отсечено) състояние	532	586	599	545
Строителна дървесина	248	264	279	244
Дърва и вършина	284	322	320	301
Нискостеблени				
В стоящо (на корен) състояние	2718	3103	3017	2621
В лежащо (отсечено) състояние	2383	2833	2654	2355
Строителна дървесина	431	472	434	373
Дърва и вършина	1952	2361	2220	1982

¹ Източник: Изпълнителна агенция по горите.

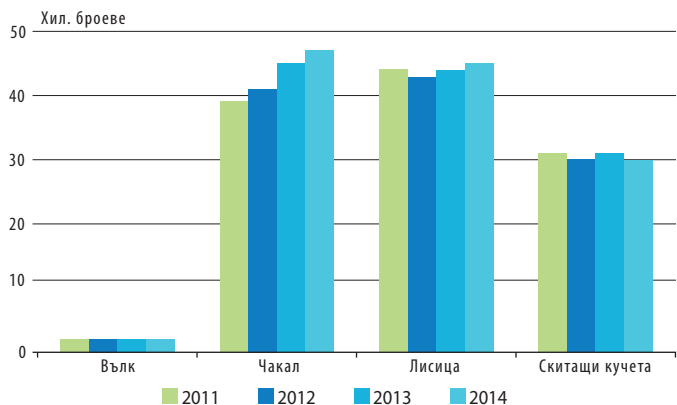
Дивеч

Броят на видовете дивеч в България се установява ежегодно чрез таксация, която се извършва в държавните ловностопански райони, стопанисвани от държавните горски и ловни стопанства, и в предоставените ловностопански райони, стопанисвани от ловните сдружения. Таксацията представлява преброяване на дивеча по вид, пол, възраст и брой на определена територия на дивечопригодната площ. Тя се извършва с помощта на таксационни формуляри, които се попълват за съответния район от стопанисващите дивеча. В Изпълнителната агенция по горите се води регистър на национално ниво за извършената пролетна таксация по години.

Фиг. 5. Дребен дивеч

Фиг. 6. Хищници

6. Дивеч¹

	2011	2012	2013	(Брой) 2014
	Едър дивеч			
Благороден елен	21140	21346	22780	23931
Елен лопатар	6247	6538	7277	7355
Сърна	85648	87720	94410	99758
Дива свиня	76402	79281	82593	86720
Дива коза	1488	1547	1754	1763
Муфлон	4763	4595	4364	4487
Мечка	905	937	960	945
Тибетски як	18	18	22	23
Зубър	19	25	31	31
Глухар	2624	2649	2789	2917
	Дребен дивеч			
Заек	402886	390914	375934	371929
Фазан	127730	139577	138770	139813
Яребица	303054	309404	316591	316516
Кеклик	22259	22860	21467	21383
	Хищници			
Вълк	2073	2240	2296	2486
Чакал	39343	41345	44569	47242
Лисица	43899	42756	44306	44665
Скитащи кучета	31435	30123	30683	30084

¹ Източник: Изпълнителна агенция по горите.

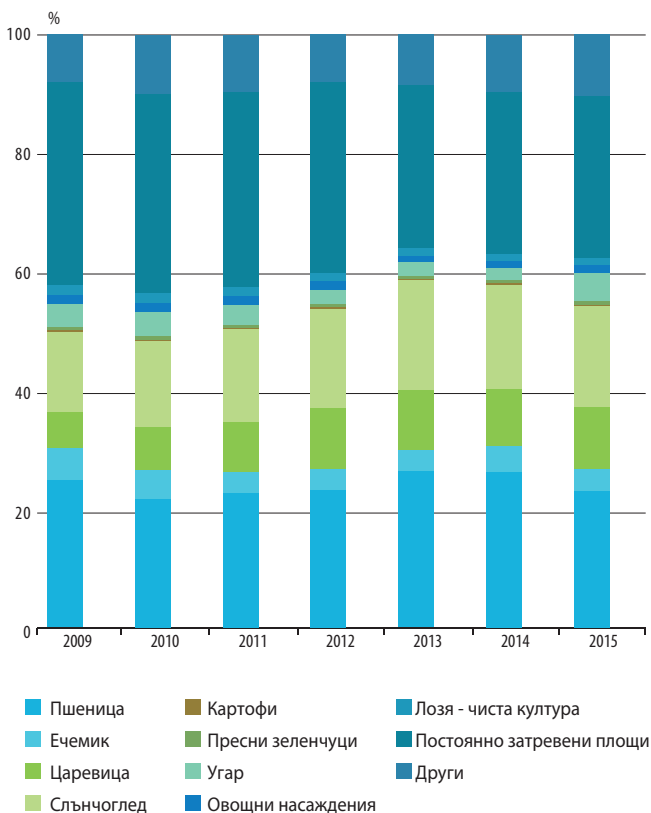
XXII. СЕЛСКО СТОПАНСТВО

Използвана земеделска площ и обработваема земя

Данните за площите, заети със земеделски култури, както и за използваната земеделска площ и обработваемата земя, са резултат от наблюдението за заетостта и използването на територията на България на базата на териториална извадка. Наблюдението се провежда в периода май - юли и се реализира върху цялата територия на България. Изследва се заетостта и използването на земята върху около 110 хил. точки, групирани в 3 123 сегмента. При всяко минаване на терена се наблюдават едни и същи точки в едни и същи сегменти.

Фиг. 1. Структура на използваната земеделска площ

1. Обработваема земя и използвана земеделска площ^{1,2,3}

(Хектари)

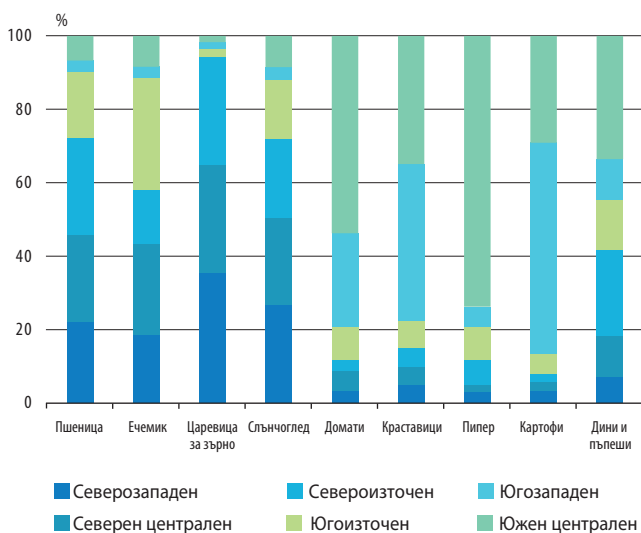
	2012	2013	2014	2015
Обработваема земя	3294685	3462117	3469388	3493688
Пшеница	1194141	1328062	1305733	1151225
Ечемик	176556	182457	218612	191433
Ръж и тритикале	24303	31506	37020	24190
Овес	16814	20835	21732	13329
Царевица	525412	518471	480929	524121
Други житни	16046	22938	19768	31479
Слънчоглед	854738	928781	877538	851245
Тютюн	24857	19265	19072	17443
Други маслодайни култури	144457	123544	208212	225847
Други индустриални култури	40989	29795	47676	53755
Картофи	17465	10634	10224	9449
Фасул, грах и други варива	9395	8263	4877	24617
Пресни зеленчуци	24778	26846	29394	37538
Окопни и други едногодишни фуражи	11035	4685	7206	6871
Ливади, засети с бобови	82590	81935	86619	94288
Ливади, засети с житни	899	1302	1096	394
Угар	128097	121289	92268	235150
Оранжерии	2113	1509	1412	1314
Използвана земеделска площ	5122983	4995111	4976815	5011494
Семейни градини	22226	16757	17072	15664
Овощни насаждения	69494	66824	66057	68543
Лозя - чиста култура	77341	60474	53521	54210
Смесени трайни насаждения	8529	5998	4791	8522
Разсадници	3715	1892	2002	2202
Общо трайни насаждения	159079	135188	126371	133477
Постоянно затревени площи и ливади - овощни градини	1646993	1381049	1363984	1368665
Площ със селскостопанско предназначение	5481222	5258809	5192940	5202752

¹ Източник: Министерство на земеделието и храните.² Данните са от наблюдението за заетостта и използването на територията на България (БАНСИК).³ От 2010 г. съгласно Регламент (ЕО) № 1166/2009 разсадниците се отнасят в категорията „трайни насаждения“.

Производство от земеделски култури

Данните за производството от земеделски култури са резултат от наблюдението за определяне на добивите през 2015 година. Анкетите се провеждат през ноември чрез интервюиране на земеделските стопани. В общото производство на зеленчуците се включва производството от открити площи и оранжерии.

Фиг. 2. Структура на производството на основни селскостопански култури по статистически райони през 2015 г.

2. Реколтирани площи, производство и средни добиви от основни земеделски култури¹

Култури	Реколтирани площи - ха		Производство - хил. т		Средни добиви - кг/ха	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015
Пшеница	1267914	1103838	5347	5004	4217	4533
Ечемик	214697	175090	852	695	3969	3968
Царевица за зърно	408404	497531	3137	2691	7682	5409
Слънчоглед	843644	810220	2011	1708	2383	2109

¹ Източник: Министерство на земеделието и храните.

3. Площи, производство и средни добиви от зеленчукови култури, картофи, дини и пъпеши¹

Култури	Площи ² - ха		Производство ³ - т		Средни добиви ⁴ - кг/ха	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015
Домати	3024	2686	120489	121998	26603	26729
Краставици и корнишони	421	592	53263	50991	19943	14635
Пипер	2876	4038	49909	71458	16340	17008
Картофи	10200	11018	132651	164670	12999	14946
Дини и пъпеши	3343	3866	38759	67352	11579	17404

¹ Източник: Министерство на земеделието и храните.

² Реколтирани площи, без площта на оранжерииите.

³ Вкл. оранжерийното производство.

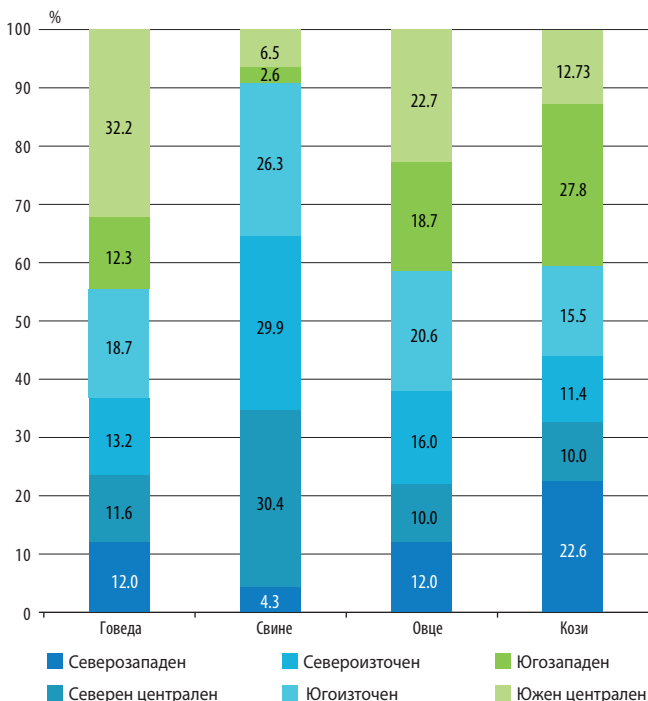
⁴ Средните добиви са без оранжерийните.

Селскостопански животни и птици

Информацията за броя на селскостопанските животни в България е в резултат на проведена специализирана анкета. Получени са статистически данни за броя на селскостопанските животни по видове и категории, количеството произведено мляко и реализацията му по направления, продадените и закланите животни в стопанствата и основна информация за структурата на животновъдството. Анкетата е осъществена чрез интервю с ръководителите на животновъдните стопанства.

Информацията за броя на птиците и за производството на продукти от тях е получена от специализирана анкета за птицевъдството. Изчерпателно се анкетираат всички големи птицевъдни стопанства. Получените резултати се допълват с информация за малките птицевъдни структури, получена от дребни животновъдни стопанства, определени чрез извадка.

Фиг. 3. Структура на основни селскостопански животни по статистически райони на 1.11.2015 г.

4. Селскостопански животни по вид към 1.11.¹

(Хил. броеве)

Видове животни	2012	2013	2014	2015
Говеда	526.1	575.6	552.8	549.7
в т.ч. крави	317.3	346.8	344.5	352.5
Биволи	9.2	10.0	9.6	10.8
в т.ч. биволици	5.7	6.2	6.3	6.7
Свине	530.9	586.4	553.1	599.9
в т.ч. основни свине-майки	48.8	43.5	43.3	46.9
Овце	1361.5	1369.6	1335.3	1327.9
в т.ч. овце-майки	1085.2	1152.9	1109	1113.4
Кози	293.6	289.3	292.6	276.3
в т.ч. кози-майки	236.1	244.6	227.6	219.6
Птици - общо	15260.0	13214.0	14609.0	15600.0
в т.ч. кокошки носачки и ярки	6338.0	6592.0	6815.0	6980.0

5. Стопанства и селскостопански животни по вид на 1.11.2015 г.¹

	Стопанства - хил. бр.	Селскостопански животни	
		хил. бр.	средно на едно стопанство - бр.
Говеда	42.2	549.7	13.0
в това число:			
Крави	39.5	352.5	8.9
Телета до 1 година	24.3	107.3	4.4
Биволи	0.4	10.8	27.0
в т.ч. биволици	0.4	6.7	16.8
Свине	14.3	599.9	42.0
в т.ч. свине-майки	1.4	46.9	33.5
Овце	37.7	1327.9	35.2
в т.ч. овце-майки	37.3	1113.4	29.8
Кози	24.6	276.3	11.2
в т.ч. кози-майки	24.2	219.6	9.1

¹ Източник: Министерство на земеделието и храните.

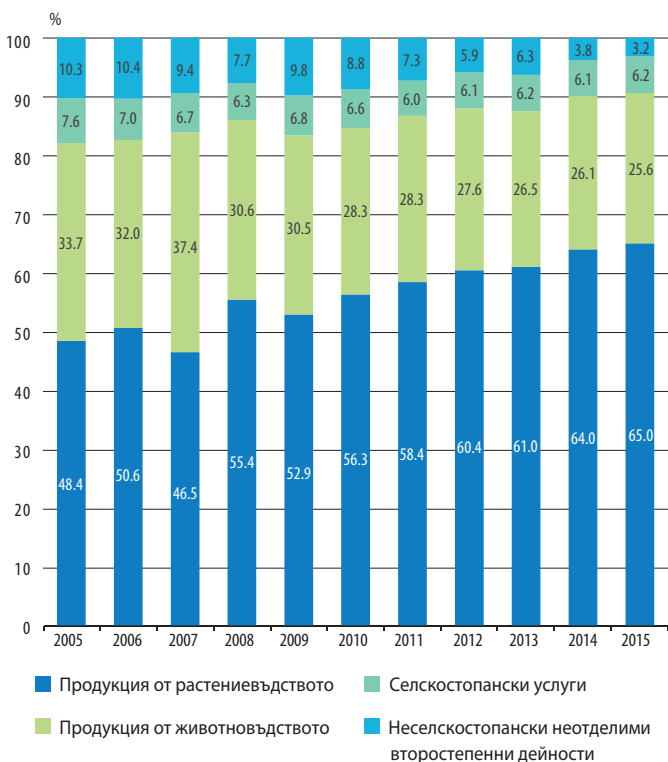
Икономически сметки за селското стопанство

Икономическите сметки за селското стопанство (данни на НСИ) са сателитни на националните сметки.

Продукцията от отрасъл „Селско стопанство” представлява стойността на всички произведени стоки и услуги от единиците със селскостопанска дейност, в т.ч. и от домакинствата. Данните се отнасят за крайната продукция, която не включва вътрешния оборот (стоките и услугите, произведени и потребени в самото стопанство през отчетния период). Информацията от 2007 г. включва и субсидиите от националния бюджет и бюджета на ЕС.

Основна цел на разработването на икономическите сметки е изчисляването на нетния предприемачески доход, който дава представа за състоянието и тенденциите в развитието на отрасъл „Селско стопанство”.

Фиг. 4. Структура на крайната продукция по текущи цени

6. Икономически сметки за селското стопанство - крайна продукция по текущи цени

(Млн. левове)

	2012	2013	2014	2015
Зърнени култури	2565.0	2461.5	2602.8	2264.1
Технически култури	1675.0	1697.3	1890.1	1747.0
Фуражни култури	417.0	368.8	253.2	250.3
Зеленчуци	229.3	271.8	278.8	278.8
Картофи	52.2	121.7	47.2	76.0
Плодове	275.0	305.8	247.4	318.0
Вино	.	.	.	.
Други растениевъдни култури	14.2	17.8	66.0	24.9
Продукция от растениевъдството	5227.7	5244.7	5385.5	4959.1
Селскостопански животни	1253.4	1137.8	1108.4	1018.3
Продукти от животновъдството	1129.7	1135.2	1086.8	928.1
Продукция от животновъдството	2383.1	2273.0	2195.2	1946.4
Селскостопански стоки	7610.8	7517.7	7580.7	6905.5
Селскостопански услуги	526.5	530.6	512.4	474.7
Продукция от селското стопанство	8137.3	8048.3	8093.1	7380.2
Неселскостопански неотделими второстепенни дейности	514.6	545.0	320.8	245.8
Продукция от отрасъл „Селско стопанство“	8651.9	8593.3	8413.9	7626.0
Междинно потребление	5400.9	5279.5	5027.1	4586.9
Брутна добавена стойност по базисни цени	3251.0	3313.8	3386.8	3039.1
Потребление на основен капитал	600.0	670.3	483.6	501.4
Нетна добавена стойност по базисни цени	2651.0	2643.5	2903.2	2537.7
Доход по фактори	3855.3	4301.1	4501.0	3709.9
Нетен опериращ излишък (смесен доход)	3304.1	3659.2	3833.7	3066.5
Нетен предприемачески доход	2472.6	2843.0	2919.7	2284.4

XXIII. ОКОЛНА СРЕДА

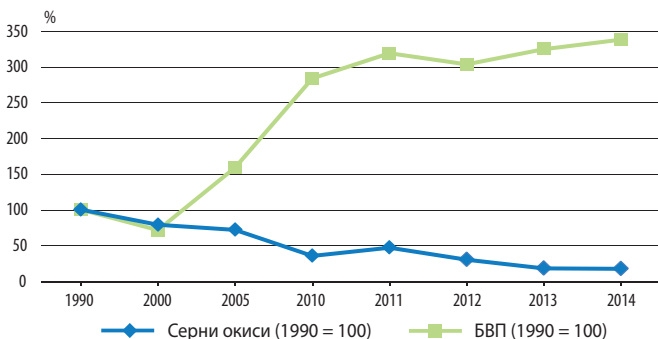
Емисии на вредни вещества

За събиране на първичната информация и изчисляване на емисиите на вредни вещества е използвана методика на НСИ и МОСВ, хармонизирана с методиката CORINAIR, която е разработка на Европейския съюз. За целия период от 1990 до 2014 г. емисиите са преизчислени съгласно трети актуализиран вариант на методиката. Емисиите са определени по разчетен метод на базата на следните показатели: консумирано гориво, съдържание на сяра, тоplotворна способност, количество произведена продукция и вложени суровини, както и емисионни фактори за съответните замърсители.

Емисиите в атмосферата са пряк резултат от стопанската активност в страната. Размерът на емитираните вредни вещества зависи както от количеството на употребените горива и произведената продукция, така и от равнището на използваните технологии. Най-общата характеристика на връзката „икономика - околна среда“ се съдържа в показателя „емисия на единица БВП“.

След 1999 г. съществува обща тенденция за намаляване на емисиите от серни окиси в атмосферата с изключение на 2007 и 2011 г. През 2014 г. емисиите са на най-ниското ниво за периода 1990 - 2014 г., като намалението е с около 3% в сравнение с 2013 година. Основната причина е, че нарастването на уловените серни окиси в големите ТЕЦ изпреварва увеличението в производството на електрическа енергия.

Фиг. 1. Емисии на серни окиси и БВП

1. Емисии на вредни вещества в атмосферата^{1,2}

(Хил. тонове)

	Серни окси	Азот- ни окси	Немета- нови лет- ливи ор- ганични съедине- ния	Метан	Въгле- роден окис	Въглеро- ден дву- окис	Дву- азотен окис	Амо- няк
	2012							
Общо	329	127	290	775	446	54519	47	46
Индустриални горивни процеси	283	54	0	1	2	34740	7	0
Производствени процеси	36	27	17	442	25	3698	0	3
Други източници ³	10	47	272	333	419	16081	39	43
	2013							
Общо	194	119	286	684	345	46244	45	42
Индустриални горивни процеси	142	40	0	0	2	28883	6	0
Производствени процеси	44	29	17	444	24	3744	0	3
Други източници ³	8	49	269	240	319	13618	39	39
	2014							
Общо	187	122	275	701	316	48603	37	32
Индустриални горивни процеси	140	42	0	0	2	30805	7	0
Производствени процеси	41	31	18	427	26	4103	0	3
Други източници ³	6	49	257	274	288	13694	30	29

¹ Поради извършени закръглениа някои числа превишават или не изчерпват съставните им.² Съгласно последното издание на CORINAIR; използвани са и нови емисионни фактори.³ Включени са данни за емисиите от автотранспорта, селското стопанство и бита.

Водоползване

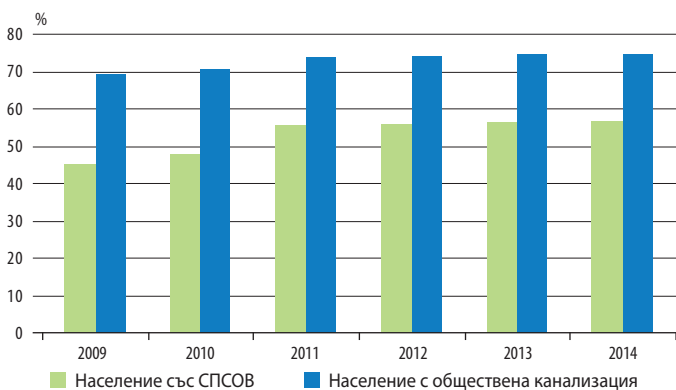
Информацията е резултат от статистическите наблюдения, обхващащи изчерпателно доставчиците на вода (ВиК оператори, напоителни системи) и икономическите единици, ползвали над 36 хил. м³ вода годишно. Не се включва водоползването за хидроенергетиката и водовземането от физически лица.

Водоснабдяването се осъществява чрез доставчиците на вода и чрез самостоятелно водовземане. Основните потребители на вода са селското стопанство, индустрията и битовият сектор (домакинства и услуги). Равнището на водоползване в страната се определя главно от енергийното водоползване, за което са необходими значителни обеми за охлаждащи процеси. За изчисление на потреблението на питейна вода от домакинствата (доставена от ВиК средно на човек) е използвано средногодишното население.

След употреба водите се отвеждат в обществената канализационна мрежа и водните обекти. Разграничени са две категории - отпадъчни води и води от охлаждащи процеси. Отведените отпадъчни води във водни обекти се формират от обществената канализационна мрежа (вкл. от неточкови източници), стопанските единици и домакинствата. Пречистването на отпадъчните води се извършва на място или в селищни пречиствателни станции за отпадъчни води.

Оценката на населението с услуги по отвеждане и пречистване на отпадъчни води се основава на информация от ВиК операторите и общините с организирано отвеждане на водите в селищна пречиствателна станция. Възможно е делът на населението да бъде надценен поради наличието на селища с частично изградена канализационна мрежа. Не е включено населението, чиито води се извозват с цистерни в канализационна система или СПСОВ.

Фиг. 2. Основни показатели за населението и водните услуги

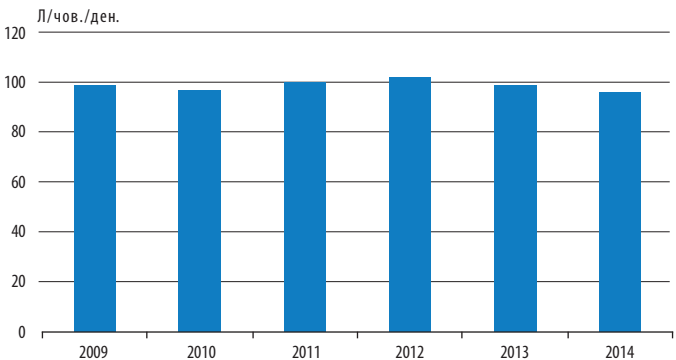

2. Иззета, използвана и отпадъчна вода

(Млн. куб. м/г.)

	2010	2011	2012	2013	2014
Иззета прясна вода - бруто	5960	6385	5715	5468	5376
Повърхностни водоизточници	5403	5840	5149	4910	4829
в т.ч. от язовири	2253	2544	2290	2349	2164
Подземни водоизточници	557	545	566	558	547
Иззета непясна вода - бруто	0	0	1	1	0
Използвана вода - общо	4821	5178	4559	4477	4506
Селско и горско стопанство	309	348	296	296	289
в т.ч. за напояване	283	322	262	269	258
Индустрия	4180	4497	3927	3841	3887
в т.ч. за охлаждане в енергетиката	3507	3795	3284	3182	3237
Други дейности (услуги)	68	66	66	80	79
Домакинства	264	266	271	261	251
Общо отведени отпадъчни води във водни обекти	811	791	787	802	768
в т.ч. от пречиствателни станции (селищни и други)	544	533	538	571	538
Отведени във водни обекти води от охлаждане	3241	3560	3055	2945	3000

Фиг. 3. Използвана питейна вода от домакинствата средно на човек

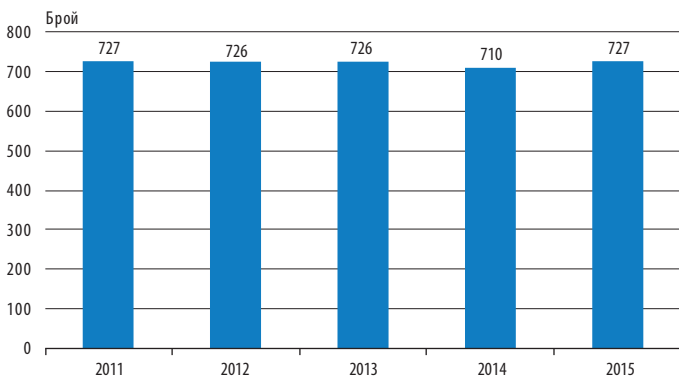
Шум

Източник на данни за шумовите нива е Националният център по общественото здраве и анализи.

През 2015 г. са наблюдавани 727 пункта за измерване на нивото на шума, разпределени в 36 населени места.

През 2015 г. продължава тенденцията измереното ниво на шума да надхвърля допустимите хигиенни норми от 55 - 60 децибела. С най-неблагоприятна акустична среда през 2015 г. са големите градове с ниво на измерен шум от 68 до 77 децибела: София (столица), Бургас, Варна, Пловдив, Перник, Русе, Стара Загора и др. През 2015 г. не са регистрирани шумови нива над 77 децибела.

Фиг. 4. Наблюдавани пунктове за регистриране на шума

3. Наблюдавани пунктове за регистриране на шумовите нива по области през 2015 г.

(Брой)

Области	Общо	По регистрираните шумови нива в децибели					
		под 58	58 - 62	63 - 67	68 - 72	73 - 77	над 77
Общо за страната	727	152	127	249	166	33	-
Благоевград	17	14	3	-	-	-	-
Бургас	37	10	2	3	12	10	-
Варна	45	28	2	6	9	-	-
Велико Търново	48	-	16	21	10	1	-
Видин	15	5	3	7	-	-	-
Враца	15	8	4	2	1	-	-
Габрово	20	1	2	16	1	-	-
Добрич	15	2	3	9	1	-	-
Кърджали	15	2	4	7	2	-	-
Кюстендил	36	5	4	15	11	1	-
Ловеч	20	2	12	6	-	-	-
Монтана	15	-	2	8	5	-	-
Пазарджик	15	2	1	8	4	-	-
Перник	24	-	1	12	10	1	-
Плевен	21	7	3	10	1	-	-
Пловдив	45	1	2	5	34	3	-
Разград	15	4	4	4	3	-	-
Русе	30	6	-	15	7	2	-
Силистра	15	-	-	10	5	-	-
Сливен	20	6	2	3	6	3	-
Смолян	15	5	2	6	2	-	-
София	35	2	14	19	-	-	-
София (столица)	49	10	8	13	18	-	-
Стара Загора	45	2	10	9	13	11	-
Търговище	51	16	14	15	6	-	-
Хасково	19	4	3	9	2	1	-
Шумен	15	4	2	6	3	-	-
Ямбол	15	6	4	5	-	-	-

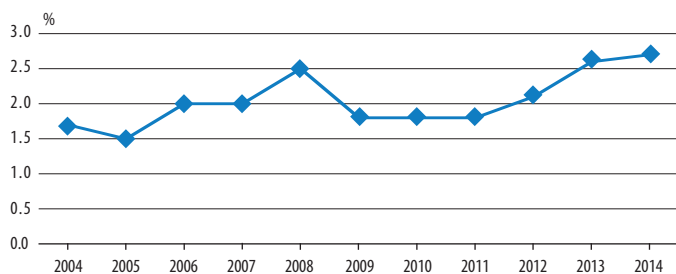
Разходи за опазване и възстановяване на околната среда

Необходимостта от опазване на околната среда изисква допълнителни средства. Ефективното им използване ще допринесе за намаляване на замърсяването, което е следствие от социално-икономическите процеси.

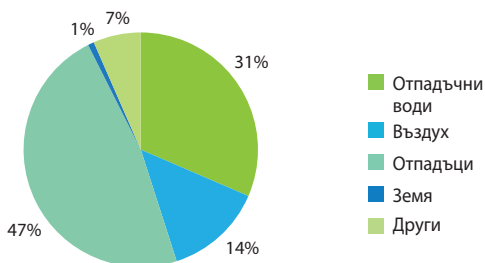
През 2014 г. за опазване и възстановяване на околната среда са изразходвани 2 293 млн. лв. Делът на разходите за околната среда през 2014 г. е 2.7% от БВП.

За 2014 г. общите разходи за опазване и възстановяване на околната среда са разпределени по съответните направления, както следва: с най-голям дял са разходите за оползотворяване и обезвреждане на отпадъците - 48% (56% за 2013 г.), за пречистване на отпадъчните води - 31% (22% за 2013 г.), за опазване на чистотата на въздуха - 14% (13% за 2013 г.). Със значително по-малък дял са разходите за защита от шума, опазване на биологичното разнообразие, защитените територии и обекти и др.

Фиг. 5. Екоразходи (% от БВП)

Фиг. 6. Структура на разходите за опазване и възстановяване на околната среда по направления през 2014 г.

4. Разходи за опазване и възстановяване на околната среда

	2010	2011	2012	2013	2014
Общо - млн. лв.	1274	1438	1694	2099	2293
За придобиване на дълготрайни материални и нематериални активи - млн. лв.	546	512	414	744	1052
За поддържане на дълготрайни материални активи - млн. лв.	728	926	1280	1355	1241
Дял на разходите от БВП - %	1.8	1.8	2.1	2.6	2.7

5. Разходи за опазване и възстановяване на околната среда по направления¹

(Хил. левове)

Направления	2013	2014
Общо	2098906	2293372
За отпадъчните води	459021	721790
Специализирани съоръжения	430245	718973
в това число:		
Производствени пречиствателни станции	84079	66329
Селищни пречиствателни станции	138337	324012
Канализация	.	273912
Интегрирани технологии	28776	2817
За обратно водоснабдяване	42854	33722
За въздуха	273309	311227
Специализирани съоръжения	217582	191770
Интегрирани технологии	55727	119457
За опазване и възстановяване на почвата, подпочвените и повърхностните води	38059	19488
Специализирани съоръжения	31461	19364
Интегрирани технологии	6598	124
За горите	10040	7919
За опазване на биологичното разнообразие и защитените територии и обекти	7998	3671
Специализирани съоръжения	3950	2108
Интегрирани технологии	4048	1563
За ловно- и рибностопански мероприятия	3146	2576
За отпадъците	1174316	1090262
Специализирани съоръжения	1165675	1075604
Интегрирани технологии	8641	14658
За шума	2850	78
Специализирани съоръжения	2822	40
Интегрирани технологии	28	38
За научноизследователска дейност	5610	4189
За просветна, образователна и друга подобна дейност	3420	302
За административна дейност	24785	24697
За апаратура за мониторинг и контрол	50543	70460
Оценка на въздействието върху околната среда	2955	2991

¹ Без разходите за амортизация.

Битови отпадъци

Битови са отпадъците, които се получават в резултат на жизнената дейност на хората в домовете и в административни, социални и обществени сгради. Към тях се приравняват и отпадъците от търговски обекти и съпътстващи производството занаятчийски дейности, обекти за отдих и забавления, когато нямат характер на опасни отпадъци и в същото време тяхното количество или състав няма да попречи на третирането им съвместно с битовите.

Източник на данни за битовите отпадъци са общинските администрации.

Продължава изграждането на регионални депа за битови отпадъци, като в края на 2014 г. техният брой е 34. Закриват се сметищата, които не отговарят на екологичните изисквания, в резултат на което намалява общият брой на депата - от 278 през 2009 г. на 147 през 2014 г.

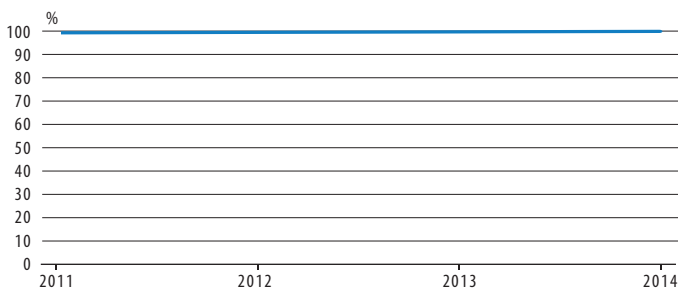
Обслужените населени места от системи за организирано сметосъбиране през 2014 г. са 4 578. Въвеждането на организирани системи за сметоизвозване в нови населени места води до увеличение на населението, обхванато с услуги по сметосъбиране - от 96.6% през 2009 г. на 99.6% през 2014 г. (фиг. 7).

По данни на общинските администрации през 2014 г. общо образуваните битови отпадъци са 3 193 хил. т (в т.ч. битови, строителни и др.).

Депонираните отпадъци са 1 297 хил. т, а предадените за рециклиране са 298 хил. т.

Събраните строителни отпадъци на депа за битови отпадъци са 534 хил. т. През 2014 г. събраните битови отпадъци на човек от обслужваното население са 442 кг.

Фиг. 7. Дял на обслужваното население от системи за организирано сметосъбиране

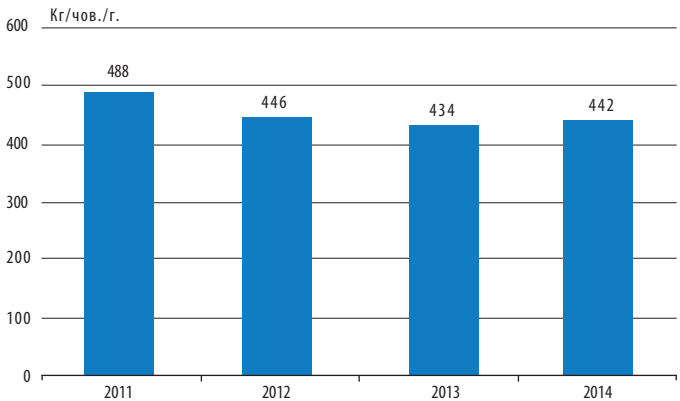
6. Битови отпадъци

	2011	2012	2013	2014
Общо образувани битови отпадъци ¹ - хил. т	3572	3249	3135	3193
Образувани битови отпадъци на човек от населението - кг/чов./г.	488	446	434	442
Обслужвани населени места от системи за организирано сметосъбиране на битови отпадъци - бр.	4364	4431	4556	4578
Дял на обслужваното население от системи за организирано сметосъбиране - %	98.9	99.2	99.5	99.6
Депа за битови отпадъци - бр.	164	157	144	147
Депонирани битови отпадъци - хил. т	2568	2323	1860	1297
Предадени за рециклиране битови отпадъци ² - хил. т	979	841	271	298
Предадени за предварително третиране битови отпадъци ² - хил. т	.	.	1005	1598
Събрани строителни отпадъци на депа за битови отпадъци - хил. т	508	554	999	534

¹ Данните са резултат от статистическа оценка. От изчислението са изключени временно съхранените битови отпадъци.

² Данни от административен източник - Изпълнителна агенция по околна среда.

Фиг. 8. Образувани битови отпадъци на човек от населението

Защитени територии

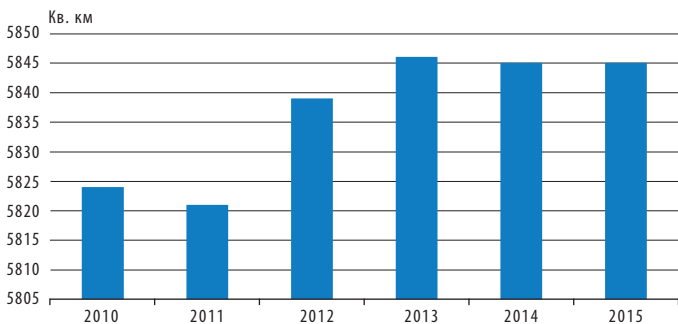
Данните за защитените територии и обекти се осигуряват от Министерството на околната среда и водите.

Защитените територии са предназначени за опазване на биологичното разнообразие в екосистемите и на естествените процеси, протичащи в тях, както и на характерни или забележителни обекти на неживата природа.

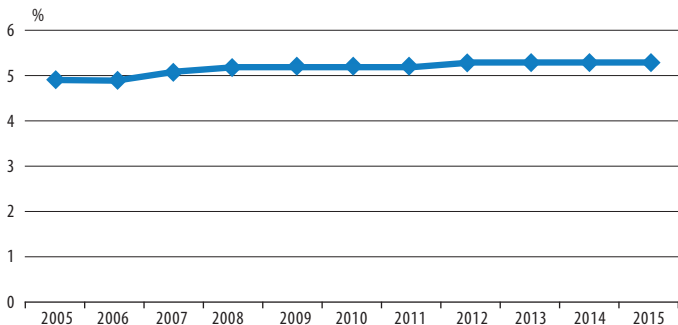
През последните няколко години опазването на околната среда и биологичното разнообразие са едни от най-важните приоритети на България.

През 2015 г. площта на защитените територии в България е 584 530 ха, или 5.3% от територията на страната, и спрямо 2014 г. се увеличава с 31 ха. Към края на 2015 г. в България съществуват 1 012 защитени територии и обекти, като се запазва равнището от 2014 година.

Фиг. 9. Площ на защитените територии

Фиг. 10. Дял на защитените територии от общата територия на страната

7. Защитени територии и обекти през 2015 г.¹

	Брой			Площ ² - ха		
	наличност към 31.12. 2015 г.	включени през 2015 г.	изключени през 2015 г.	наличност към 31.12. 2015 г.	включени през 2015 г.	изключени през 2015 г.
Защитени територии	1012	1	1	584530.0	44.1	12.6
Резервати	55	-	-	77068.5	9.2	-
Природни забележителности	344	-	-	16834.2	1.1	-
Защитени местности	564	1	1	79303.4	33.7	12.3
Национални паркове	3	-	-	150362.3	-	-
Природни паркове	11	-	-	256441.4	-	-
Поддържани резервати	35	-	-	4520.3	0.1	0.3
Защитени видове растения	574	-	-	x	x	x
Защитени видове животни	483	-	-	x	x	x
Защитени вековни дървета	1646	11	80	x	x	x

¹ Източник: Министерство на околната среда и водите.

² Поради извършени закръгляния някои числа превишават или не изчерпват съставните им.

8. Защитени територии¹

Години	Площ - ха	Дял на защитените територии от общата територия на страната - %
2009	582076	5.2
2010	582458	5.2
2011	582122	5.2
2012	583876	5.3
2013	584587	5.3
2014	584499	5.3
2015	584530	5.3

¹ Източник: Министерство на околната среда и водите.

**XXIV. НИРД
И ИНОВАЦИОННА ДЕЙНОСТ**

Научноизследователска и развойна дейност

Научноизследователската и развойна дейност включва всяка творческа работа, която се провежда систематично с цел да се увеличи обемът на знанията, включително познанието за човека, културата и обществото, както и използването на този обем от знания за нови приложения. Научноизследователската и развойна дейност обхваща фундаментални и приложни изследвания и експериментални разработки.

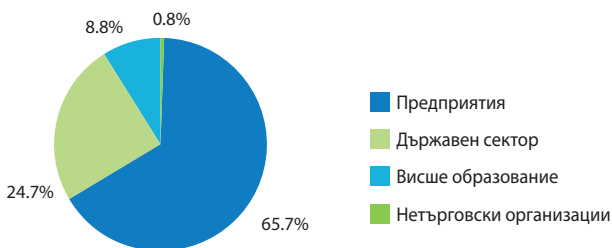
Разходите за научноизследователска и развойна дейност обхващат текущите разходи и разходите за придобиване на дълготрайни материални активи, предназначени за НИРД.

Относителният дял на разходите за НИРД от брутния вътрешен продукт е международно съпоставим измерител на интензивността на НИРД.

Персоналът, зает с научноизследователска и развойна дейност, включва две категории - изследователи и друг персонал, зает с НИРД. Той се измерва в абсолютен брой и в еквивалент на пълна заетост. Персоналът в еквивалент на пълна заетост се изчислява на основата на използваното работно време за научноизследователска и развойна дейност през отчетната година.

Разходите и кадровият потенциал на научноизследователската и развойна дейност са разпределени в четири институционални сектора: сектор на предприятията, държавен сектор, сектор „Висше образование“ и сектор на нетърговските организации.

Фиг. 1. Структура на разходите за НИРД по институционални сектори през 2014 г.

1. Разходи за научноизследователска и развойна дейност по видове

	2011	2012	2013	2014
Общо - хил. лв.	429566	496176	521682	664829
Текущи разходи	413355	461864	482069	587491
Разходи за придобиване на дълготрайни материални активи	16211	34312	39613	77338
Относителен дял на разходите за НИРД от БВП - %	0.54	0.61	0.64	0.80

2. Персонал, зает с научноизследователска и развойна дейност, по категории

Категории персонал	2011	2012	2013	2014
	Брой			
Общо	20810	21677	22307	25484
Изследователи	14794	15219	16095	17795
Друг персонал, зает с НИРД	6016	6458	6212	7689
	Еквивалент на пълна заетост			
Общо	16986	16758	17545	19335
Изследователи	11902	11300	12275	13201
Друг персонал, зает с НИРД	5084	5458	5270	6134

Иновационна дейност

Иновация е прилагането на нов или значително усъвършенстван продукт или процес, нов маркетингов метод, нов организационен метод в бизнес практиките, в организацията на работното място или във външните отношения. Иновациите се основават на резултатите от нови технологични разработки, нови комбинации от съществуващи технологии или на използването на знанията, придобити от предприятието. Иновациите могат да бъдат разработени от иновативното предприятие или от друго предприятие. Обикновената препродажба на иновации, изцяло произведени и разработени от други предприятия, не се включва в иновационната дейност. Иновациите следва да бъдат нови за съответното предприятие. За продуктите иновации не е задължително те да бъдат нови за пазара, както и за процесовите иновации не е задължително предприятието да бъде първото, което ги е внедрило.

Предприятията с иновационна дейност обхващат предприятията с продукти, процесови, организационни и маркетингови иновации.

3. Дял на иновативните предприятия от общия брой предприятия за 2012 г.¹

(Проценти)

Икономически сектори/дейности	
Общо	27.4
Индустрия	31.0
Добивна промишленост	24.0
Преработваща промишленост	31.4
Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива	30.2
Доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	21.8
Услуги	23.2
Търговия на едро, без търговията с автомобили и мотоциклети	23.0
Транспорт, складиране и пощи	12.3
Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения	35.7
Финансови и застрахователни дейности	35.2
Архитектурни и инженерни дейности; технически изпитвания и анализи	25.6
Научноизследователска и развойна дейност	100.0
Рекламна дейност и проучване на пазари	20.9

4. Дял на предприятията, реализирали нови или усъвършенствани продукти, нови за пазара, от общия брой предприятия за 2012 г.¹

(Проценти)

Икономически сектори/дейности	
Общо	5.3
Индустрия	6.0
Добивна промишленост	..
Преработваща промишленост	6.3
Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива	..
Доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	..
Услуги	4.4
Търговия на едро, без търговията с автомобили и мотоциклети	2.8
Транспорт, складиране и пощи	0.6
Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения	12.9
Финансови и застрахователни дейности	9.9
Архитектурни и инженерни дейности; технически изпитвания и анализи	4.2
Научноизследователска и развойна дейност	55.0
Рекламна дейност и проучване на пазари	2.6

¹ Данните се отнасят за предприятия с повече от 9 наети лица в икономическите дейности, посочени в таблицата.

МЕЖДУНАРОДЕН ПРЕГЛЕД

Територия и население по континенти

1. Територия и население¹

Континенти	2014	
	територия - млн. кв. км	население - млн.
Общо за света	136.1	7266
Азия ²	31.9	4350
Европа ³	23.0	738
Америка	42.3	983
Северна Америка	21.8	355
Средна и Южна Америка	20.5	628
Африка	30.3	1157
Австралия и Океания	8.6	39

¹ Източник: Статистически годишник на Австрия 2015 г.

² Вкл. европейската част на Турция, без азиатската част на Руската федерация.

³ Без европейската част на Турция, вкл. азиатската част на Руската федерация.

2. Територия, население и столици¹

Континенти и страни	2014		Столици
	население към средата на годината - хил.	територия - хил. кв. км	
ЕВРОПА			
ЕС-28			
Австрия	8546	84	Виена
Белгия	11231	31	Брюксел
България²	7224	110	София
Германия	80971	357	Берлин
Гърция	10870	132	Атина
Дания	5639	43	Копенхаген
Естония	1315	45	Талин
Ирландия	4616	70	Дъблин
Испания	46476	506	Мадрид
Италия	60789	301	Рим
Кипър	853	9	Никозия
Латвия	1994	65	Рига
Литва	2932	65	Вилнюс
Люксембург	556	3	Люксембург
Малта	427	0.3	Валета
Нидерландия	16865	37	Амстердам
Обединено кралство	64559	243	Лондон
Полша	38012	312	Варшава
Португалия	10401	92	Лисабон
Румъния	19904	238	Букурещ
Словакия	5419	49	Братислава
Словения	2062	20	Любляна

2. Територия, население и столици¹

(Продължение и край)

Континенти и страни	2014		Столици
	население към средата на годината - хил.	територия - хил. кв. км	
Унгария	9863	93	Будапеща
Финландия	5462	337	Хелзинки
Франция	65984	552	Париж
Хърватия	4236	57	Загреб
Чешка република	10525	79	Прага
Швеция	9696	450	Стокхолм
Бивша югославска република Македония	2066	26	Скопие
Исландия	327	103	Рейкявик
Сърбия	5416	88	Белград
Турция	77182	784	Анкара
Норвегия	5137	324	Осло
Швейцария	8188	41	Берн
Босна и Херцеговина	3831	51	Сараево
Руска федерация ³	143507	17098	Москва
Украйна	42988	604	Киев
АЗИЯ			
Индия ⁴	1213370	3287	Делхи
Индонезия	252165	1911	Джакарта
Казахстан	17161	2725	Астана
Китай	1364270	9597	Пекин
Япония	127132	378	Токио
АФРИКА			
Египет	86814	1002	Кайро
Мароко	33774	447	Рабат
Тунис ³	10887	164	Тунис
ЮАР	54002	1221	Претория
СЕВЕРНА И СРЕДНА АМЕРИКА			
Канада	35540	9985	Отава
Куба	11224	110	Хавана
Мексико	119713	1964	Мексико
Съединени американски щати ³	316129	9834	Вашингтон
ЮЖНА АМЕРИКА			
Аржентина	42674	2780	Буенос Айрес
Боливия	10681	1099	Ла Пас
Бразилия ⁴	193947	8515	Бразилия
АВСТРАЛИЯ И ОКЕАНИЯ			
Австралия	23491	7692	Канбера
Нова Зеландия	4510	268	Уелингтън

¹ Източници: Сайт на ООН - <http://www.unstats.un.org/>; сайт на Евростат - <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>.² Средногодишно население.³ Данните са за 2013 г.⁴ Данните са за 2012 г.

3. Население към средата на годината¹

(Милиони)

Страни	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Европа						
ЕС-28						
Австрия	8.34	8.36	8.39	8.43	8.48	8.55
Белгия	10.80	10.90	11.05	11.13	11.18	11.23
България²	7.44	7.40	7.35	7.31	7.27	7.22
Германия	81.90	81.78	81.80	80.43	80.65	80.97
Гърция	11.11	11.12	11.10	11.05	10.97	10.87
Дания	5.52	5.55	5.57	5.59	5.61	5.64
Естония	1.33	1.33	1.33	1.32	1.32	1.31
Ирландия	4.54	4.56	4.58	4.59	4.60	4.62
Испания	46.36	46.58	46.74	46.77	46.62	46.48
Италия	59.10	59.28	59.38	59.54	60.23	60.79
Кипър	0.81	0.83	0.85	0.86	0.86	0.85
Латвия	2.14	2.10	2.06	2.03	2.01	1.99
Литва	3.16	3.10	3.03	2.99	2.96	2.93
Люксембург	0.50	0.51	0.52	0.53	0.54	0.56
Малта	0.41	0.41	0.42	0.42	0.42	0.43
Нидерландия	16.53	16.62	16.69	16.75	16.80	16.87
Обединено кралство	62.28	62.77	63.26	63.70	64.13	64.56
Полша	38.15	38.04	38.06	38.06	38.04	38.01
Португалия	10.57	10.57	10.56	10.51	10.46	10.40
Румъния	20.37	20.25	20.15	20.06	19.98	19.90
Словакия	5.39	5.39	5.40	5.41	5.41	5.42
Словения	2.04	2.05	2.05	2.06	2.06	2.06
Унгария	10.02	10.00	9.97	9.92	9.89	9.86
Финландия	5.34	5.36	5.39	5.41	5.44	5.46
Франция	64.50	64.82	65.13	65.42	65.70	65.98
Хърватия	4.31	4.30	4.28	4.27	4.25	4.24
Чешка република	10.44	10.47	10.50	10.51	10.51	10.53
Швеция	9.30	9.38	9.45	9.52	9.60	9.70
Исландия	0.32	0.32	0.32	0.32	0.32	0.33
Турция	72.04	73.14	74.22	75.18	76.15	77.18
Норвегия	4.83	4.89	4.95	5.02	5.08	5.14
Швейцария	7.74	7.82	7.91	8.00	8.09	8.19

3. Население към средата на годината¹

(Продължение и край)

(Милиони)

Страни	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Останал свят						
Австралия	21.69	22.03	22.34	22.73	23.14	23.49
Нова Зеландия	4.30	4.35	4.38	4.41	4.44	4.51
Руска федерация	142.79	142.85	142.96	143.20	143.51	.
Съединени американски щати	306.77	309.33	311.59	313.91	316.13	.
Япония ³	128.05	128.07	127.82	127.56	127.34	127.13

¹ Източници: Сайт на Евростат - <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>;
сайт на ООН - <http://www.unstats.un.org/>.

² Средногодишно население.

³ Без дипломатическия персонал извън страната и чуждестранния военен и цивилен персонал и техните семейства.

4. Раждаемост¹

(На 1 000 души от населението)

Страни	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Европа						
ЕС-28						
Австрия	9.2	9.4	9.3	9.4	9.4	9.6
Белгия	11.8	11.9	11.6	11.5	11.2	11.1
България	10.9	10.2	9.6	9.5	9.2	9.4
Германия	8.1	8.3	8.1	8.4	8.5	8.6
Гърция	10.5	10.3	9.6	9.1	8.6	8.5
Дания	11.4	11.4	10.6	10.4	10.0	10.1
Естония	11.8	11.9	11.1	10.6	10.3	10.3
Ирландия	16.7	16.5	16.2	15.7	15.0	14.4
Испания	10.6	10.4	10.1	9.7	9.1	9.2
Италия	9.6	9.5	9.2	9.0	8.5	8.3
Кипър	11.9	11.8	11.3	11.8	10.8	10.9
Латвия	10.3	9.4	9.1	9.8	10.2	10.9
Литва	10.2	9.9	10.0	10.2	10.1	10.4
Люксембург	11.3	11.6	10.9	11.3	11.3	10.9
Малта	9.8	9.4	10.0	9.8	9.5	9.8
Нидерландия	11.2	11.1	10.8	10.5	10.2	10.4
Обединено кралство	12.7	12.9	12.8	12.8	12.1	12.0
Полша	10.9	10.9	10.2	10.1	9.7	9.9
Португалия	9.4	9.6	9.2	8.5	7.9	7.9
Румъния	10.9	10.5	9.7	10.0	9.1	9.2
Словакия	11.4	11.2	11.3	10.3	10.1	10.2
Словения	10.7	10.9	10.7	10.7	10.2	10.3
Унгария	9.6	9.0	8.8	9.1	9.0	9.5
Финландия	11.3	11.4	11.1	11.0	10.7	10.5
Франция	12.8	12.9	12.7	12.6	12.4	12.4
Хърватия	10.4	10.1	9.6	9.8	9.4	9.3
Чешка република	11.3	11.2	10.4	10.3	10.2	10.4
Швеция	12.0	12.3	11.8	11.9	11.8	11.9
Исландия	15.8	15.4	14.1	14.1	13.4	13.4
Турция	17.5	16.9	16.7	17.0	16.8	17.3
Норвегия	12.8	12.6	12.2	12.0	11.6	11.5
Швейцария	10.1	10.3	10.2	10.3	10.2	10.2
Останал свят						
Австралия	13.9	13.8	13.5	13.6	13.3	.
Нова Зеландия	14.5	14.7	14.0	13.9	13.2	12.7
Руска федерация	12.3	12.5	12.6	13.3	13.2	.
Съединени американски щати	13.5	12.9	12.7	12.6	12.4	.
Япония	8.4	8.4	8.2	8.1	8.1	.

¹ Източници: Сайт на Евростат - <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>;
сайт на ООН - <http://www.unstats.un.org/>.

5. Смъртност¹

(На 1 000 души от населението)

Страни	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Европа						
ЕС-28						
Австрия	9.3	9.2	9.1	9.4	9.4	9.2
Белгия	9.7	9.7	9.4	9.8	9.8	9.3
България	14.5	14.9	14.7	15.0	14.4	15.1
Германия	10.4	10.5	10.4	10.8	11.1	10.8
Гърция	9.7	9.8	10.0	10.6	10.2	10.5
Дания	9.9	9.8	9.4	9.4	9.3	9.1
Естония	12.1	11.9	11.5	11.7	11.6	11.8
Ирландия	6.3	6.1	6.2	6.3	6.4	6.4
Испания	8.3	8.2	8.3	8.6	8.3	8.5
Италия	10.0	9.9	10.0	10.3	10.0	9.8
Кипър	6.4	6.2	6.5	6.6	6.0	6.2
Латвия	14.0	14.3	13.9	14.3	14.3	14.3
Литва	13.3	13.6	13.6	13.7	14.0	13.7
Люксембург	7.3	7.4	7.4	7.3	7.0	6.9
Малта	7.8	7.3	7.8	8.1	7.6	7.7
Нидерландия	8.1	8.2	8.1	8.4	8.4	8.3
Обединено кралство	9.0	8.9	8.7	8.9	9.0	8.8
Полша	10.1	9.9	9.9	10.1	10.2	9.9
Португалия	9.9	10.0	9.7	10.2	10.2	10.1
Румъния	12.6	12.8	12.5	12.7	12.4	12.7
Словакия	9.8	9.9	9.6	9.7	9.6	9.5
Словения	9.2	9.1	9.1	9.4	9.4	9.2
Унгария	13.0	13.0	12.9	13.0	12.8	12.8
Финландия	9.3	9.5	9.4	9.6	9.5	9.6
Франция	8.5	8.5	8.4	8.7	8.7	8.4
Хърватия	12.2	12.1	11.9	12.1	11.8	12.0
Чешка република	10.3	10.2	10.2	10.3	10.4	10.0
Швеция	9.7	9.6	9.5	9.7	9.4	9.2
Исландия	6.3	6.4	6.2	6.1	6.7	6.3
Турция	5.1	5.0	5.1	5.0	4.9	5.1
Норвегия	8.6	8.5	8.4	8.4	8.1	7.9
Швейцария	8.1	8.0	7.8	8.0	8.0	7.8
Останал свят						
Австралия	6.5	6.5	6.6	6.5	6.4	.
Нова Зеландия	6.7	6.5	6.9	6.8	6.7	6.9
Руска федерация	14.1	14.2	13.5	13.3	13.1	.
Съединени американски щати	7.9	8.0	8.1	8.1	8.2	.
Япония	8.9	9.3	9.8	9.8	10.0	.

¹ Източници: Сайт на Евростат - <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>;
сайт на ООН - <http://www.unstats.un.org/>.

6. Детска смъртност¹

(Умрели деца на възраст до 1 година на 1 000 живородени)

Страни	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Европа						
ЕС-28						
Австрия	3.8	3.9	3.6	3.2	3.1	3.0
Белгия	3.5	3.6	3.4	3.8	3.5	3.4
България	9.0	9.4	8.5	7.8	7.3	7.6
Германия	3.5	3.4	3.6	3.3	3.3	3.2
Гърция	3.1	3.8	3.4	2.9	3.7	3.8
Дания	3.1	3.4	3.5	3.4	3.5	4.0
Естония	3.6	3.3	2.5	3.6	2.1	2.7
Ирландия	3.3	3.6	3.5	3.5	3.5	3.3
Испания	3.2	3.2	3.1	3.1	2.7	2.8
Италия	3.4	3.2	2.9	2.9	2.9	2.8
Кипър	3.3	3.2	3.1	3.5	1.6	1.4
Латвия	7.6	5.6	6.6	6.3	4.4	3.8
Литва	5.6	5.0	4.8	3.9	3.7	3.9
Люксембург	2.5	3.4	4.3	2.5	3.9	2.8
Малта	5.5	5.6	6.5	5.3	6.7	5.0
Нидерландия	3.8	3.8	3.6	3.7	3.8	3.6
Обединено кралство	4.5	4.2	4.2	4.1	3.8	3.9
Полша	5.6	5.0	4.7	4.6	4.6	4.2
Португалия	3.6	2.5	3.1	3.4	2.9	2.9
Румъния	10.1	9.8	9.4	9.0	9.2	8.4
Словакия	5.7	5.7	4.9	5.8	5.5	5.8
Словения	2.4	2.5	2.9	1.6	2.9	1.8
Унгария	5.1	5.3	4.9	4.9	5.0	4.5
Финландия	2.6	2.3	2.4	2.4	1.8	2.2
Франция	3.9	3.6	3.5	3.5	3.6	3.5
Хърватия	5.3	4.4	4.7	3.6	4.1	5.0
Чешка република	2.9	2.7	2.7	2.6	2.5	2.4
Швеция	2.5	2.5	2.1	2.6	2.7	2.2
Исландия	1.8	2.2	0.9	1.1	1.8	2.1
Турция	13.7	12.2	11.7	11.6	10.8	11.1
Норвегия	3.1	2.8	2.4	2.5	2.4	2.4
Швейцария	4.3	3.8	3.8	3.6	3.9	3.9
Останал свят						
Австралия	4.3	4.1	3.8	3.3	3.6	.
Нова Зеландия	4.9	5.1	4.7	4.2	4.4	5.7
Руска федерация	.	7.5	7.3	8.6	.	.
Съединени американски щати	6.4	6.1*	.	.	.	.
Япония	2.4	2.3	2.3	.	.	.

¹ Източници: Сайт на Евростат - <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>;
сайт на ООН - <http://www.unstats.un.org/>.

7. Естествен прираст¹

(На 1 000 души от населението)

Страни	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Европа						
ЕС-28						
Австрия	-0.1	0.2	0.2	-0.1	0.0	0.4
Белгия	2.1	2.3	2.2	1.7	1.5	1.8
България	-3.6	-4.7	-5.1	-5.5	-5.2	-5.7
Германия	-2.3	-2.2	-2.3	-2.4	-2.6	-2.2
Гърция	0.9	0.5	-0.4	-1.5	-1.6	-2.0
Дания	1.4	1.6	1.2	1.0	0.6	1.0
Естония	-0.2	0.0	-0.4	-1.1	-1.3	-1.5
Ирландия	10.4	10.4	10.0	9.5	8.6	8.1
Испания	2.4	2.3	1.8	1.1	0.8	0.6
Италия	-0.4	-0.4	-0.8	-1.3	-1.4	-1.6
Кипър	5.5	5.7	4.8	5.2	4.9	4.7
Латвия	-3.7	-4.9	-4.7	-4.5	-4.0	-3.4
Литва	-3.1	-3.7	-3.6	-3.5	-3.9	-3.4
Люксембург	4.0	4.2	3.5	4.0	4.2	4.0
Малта	2.0	2.1	2.2	1.7	1.9	2.2
Нидерландия	3.1	2.9	2.7	2.1	1.8	2.1
Обединено кралство	3.7	3.9	4.0	3.8	3.2	3.2
Полша	0.9	0.9	0.3	0.0	-0.5	0.0
Португалия	-0.5	-0.4	-0.6	-1.7	-2.3	-2.2
Румъния	-1.7	-2.3	-2.7	-2.7	-3.2	-3.5
Словакия	1.5	1.3	1.7	0.6	0.5	0.7
Словения	1.5	1.8	1.6	1.3	0.9	1.1
Унгария	-3.4	-4.0	-4.1	-3.9	-3.8	-3.3
Финландия	2.0	1.9	1.7	1.4	1.2	0.9
Франция	4.3	4.4	4.3	3.8	3.7	4.0
Хърватия	-1.8	-2.0	-2.3	-2.3	-2.5	-2.7
Чешка република	1.0	1.0	0.2	0.0	-0.2	0.4
Швеция	2.3	2.7	2.3	2.2	2.4	2.7
Исландия	9.5	9.1	7.9	8.0	6.7	7.1
Турция	12.4	11.9	11.7	12.0	12.0	12.3
Норвегия	4.2	4.1	3.8	3.6	3.5	3.6
Швейцария	2.0	2.3	2.4	2.2	2.2	2.5
Останал свят						
Австралия	7.4	7.3	6.9	7.1	6.9	.
Нова Зеландия	7.8	8.2	7.1	7.1	6.5	5.8
Руска федерация	-1.7	-1.7	-0.9	0.0	0.1	.
Съединени американски щати	5.5	5.0	4.6	4.5	4.2	.
Япония	-0.6	-1.0	-1.6	-1.7	-1.9	.

¹ Източници: Сайт на Евростат - <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>;
сайт на ООН - <http://www.unstats.un.org/>.

Пазар на труда

1. Коефициенти на заетост за възрастовата група 20 - 64 навършени години¹

(Проценти)

Страни	2011	2012	2013	2014	2015
ЕС-28					
Австрия	74.2	74.4	74.6	74.2	74.3
Белгия	67.3	67.2	67.2	67.3	67.2
България	62.9	63.0	63.5	65.1	67.1
Германия	76.5	76.9	77.3	77.7	78.0
Гърция	59.6	55.0	52.9	53.3	54.9
Дания	75.8	75.4	75.6	75.9	76.5
Естония	70.6	72.2	73.4	74.4	76.5
Ирландия	63.8	63.7	65.5	67.0	68.8
Испания	62.0	59.6	58.6	59.9	62.0
Италия	61.0	60.9	59.7	59.9	60.5
Кипър	73.4	70.2	67.2	67.6	68.0
Латвия	66.3	68.1	69.7	70.7	72.5
Литва	66.9	68.5	69.9	71.8	73.4
Люксембург ²	70.1	71.4	71.1	72.1	70.9
Малта	61.6	63.1	64.8	66.4	67.8
Нидерландия	76.4	76.6	75.9	75.4	76.4
Обединено кралство	73.5	74.1	74.8	76.2	76.9
Полша	64.5	64.7	64.9	66.5	67.8
Португалия	68.8	66.3	65.4	67.6	69.1
Румъния	63.8	64.8	64.7	65.7	66.0
Словакия	65.0	65.1	65.0	65.9	67.7
Словения	68.4	68.3	67.2	67.7	69.1
Унгария	60.4	61.6	63.0	66.7	68.9
Финландия	73.8	74.0	73.3	73.1	72.9
Франция ³	.	.	.	69.4	69.5
Хърватия	59.8	58.1	57.2	59.2	60.5
Чешка република	70.9	71.5	72.5	73.6	74.8
Швеция	79.4	79.4	79.8	80.0	80.5
Бивша югославска република Македония	48.4	48.2	50.3	51.3	51.9
Исландия	80.6	81.8	82.8	84.9	86.5
Турция ³	52.2	52.8	53.4	53.2	53.9
Норвегия	79.6	79.9	79.6	79.6	79.1
Швейцария	81.8	82.1	82.1	82.3	82.8

¹ Източник: Евростат, Наблюдение на работната сила - <http://ec.europa.eu/eurostat/web/lfs/data/database>.

² Прекъсване на динамичния ред през 2015 г.

³ Прекъсване на динамичния ред през 2014 г.

2. Коефициенти на безработица^{1,2}

(Проценти)

Страни	2011	2012	2013	2014	2015
ЕС-28					
Австрия	4.6	4.9	5.4	5.6	5.7
Белгия	7.2	7.6	8.4	8.5	8.5
България	11.3	12.3	13.0	11.4	9.2
Германия	5.8	5.4	5.2	5.0	4.6
Гърция	17.9	24.5	27.5	26.5	24.9
Дания	7.6	7.5	7.0	6.6	6.2
Естония	12.3	10.0	8.6	7.4	6.2
Ирландия	14.7	14.7	13.1	11.3	9.4
Испания	21.4	24.8	26.1	24.5	22.1
Италия	8.4	10.7	12.2	12.7	11.9
Кипър	7.9	11.9	15.9	16.1	15.1
Латвия	16.2	15.0	11.9	10.8	9.9
Литва	15.4	13.4	11.8	10.7	9.1
Люксембург ³	4.9	5.1	5.9	5.9	6.7
Малта	6.4	6.3	6.4	5.8	5.4
Нидерландия	5.0	5.8	7.3	7.4	6.9
Обединено кралство	8.1	7.9	7.6	6.1	5.3
Полша	9.7	10.1	10.3	9.0	7.5
Португалия	12.9	15.8	16.4	14.1	12.6
Румъния	7.2	6.8	7.1	6.8	6.8
Словакия	13.6	14.0	14.2	13.2	11.5
Словения	8.2	8.9	10.1	9.7	9.0
Унгария	11.0	11.0	10.2	7.7	6.8
Финландия	7.8	7.7	8.2	8.7	9.4
Франция ⁴	8.8	9.4	9.9	10.3	10.4
Хърватия	13.7	16.0	17.3	17.3	16.3
Чешка република	6.7	7.0	7.0	6.1	5.1
Швеция	7.8	8.0	8.1	8.0	7.4
Бивша югославска република					
Македония	31.4	31.0	29.0	28.0	26.1
Исландия	7.0	6.0	5.4	4.9	4.0
Турция ⁴	8.8	8.2	8.8	9.9	10.3
Норвегия	3.2	3.1	3.4	3.5	4.3
Швейцария	4.1	4.2	4.4	4.6	4.6

¹ Източник: Евростат, Наблюдение на работната сила - <http://ec.europa.eu/eurostat/web/lfs/data/database>.

² Данните се отнасят за възрастовата група 15 - 74 навършени години.

³ Прекъсване на динамичния ред през 2015 г.

⁴ Прекъсване на динамичния ред през 2014 г.

Образование

1. Участие на населението в образователния процес през 2013 г.¹

(Проценти)

Страни	Учащи на възраст 5 - 14 г. като дял от населението на същата възраст	Учащи на възраст 15 - 19 г. като дял от населението на същата възраст	Учащи на възраст 20 - 29 г. като дял от населението на същата възраст
Австрия	98.4	79.2	26.6
Белгия	97.9	91.8	34.2
Германия	98.7	89.2	33.5
Дания	99.4	87.5	44.9
Естония	96.4	87.2	29.7
Ирландия	100.0	96.7	22.1
Испания	97.5	87.1	29.3
Италия	100.0	77.7	25.2
Люксембург	97.1	77.7	12.8
Нидерландия	99.5	91.3	31.3
Обединено кралство	98.2	81.4	21.0
Полша	95.9	90.1	32.4
Португалия	100.0	88.4	24.2
Словакия	94.2	84.6	20.8
Словения	97.1	92.2	32.9
Унгария	97.1	87.4	27.3
Финландия	96.8	86.1	41.3
Франция	99.1	84.9	21.0
Чешка република	98.1	89.9	26.0
Швеция	98.5	85.9	34.9
България (2013/2014)	95.7	79.4	26.5
България (2014/2015)	95.0	79.9	26.3
България (2015/2016)	93.5	79.1	25.1

¹ Източници: Education at a Glance 2015: OECD indicators и НСИ.

Култура

1. Посещения в кината¹

(Хиляди)

	2012	2013	2014	2015
ЕС-28	944908	904670	909719	946474
Австрия	16738	15839	15075	15809
Белгия	21764	20872	20888	.
България²	4108	4794	4986	5329
Германия ³	135061	129675	121741	139181
Гърция	10117	9010	8973	9806
Дания	13591	12866	12243	14176
Естония	2587	2559	2600	3093
Ирландия	15426	14660	14365	15172
Испания	94158	78691	87989	89065
Италия ⁴	98286	103842	96670	104500
Кипър	853	681	650	688
Латвия	2286	2378	2311	2358
Литва	3049	3257	3235	3331
Люксембург	1257	1208	1130	1300
Малта	⁵ 734	702	653	.
Нидерландия ⁶	30560	30818	30834	30758
Обединено кралство	172499	165540	157500	171930
Полша	38478	36314	40380	44695
Португалия	13811	12547	12065	14525
Румъния	8349	9048	10172	12000
Словакия	3436	3726	4129	4600
Словения	2742	2337	1929	2050
Унгария	⁵ 9490	⁵ 10145	10996	13011
Финландия	8380	7766	7314	8800
Франция	203536	193594	208970	206060
Хърватия	4064	4157	4080	4240
Чешка република	11182	11058	11559	12958
Швеция	18366	16586	16282	17039
Исландия	1446	1376	1345	1382
Турция	43936	50405	61403	60470
Норвегия	12124	11803	11085	12037
Швейцария	15529	13677	12941	14400
Руска федерация	160189	176285	176034	175719

¹ Източник: MEDIA Salles.² Данните са от Националния филмов център.³ Вкл. общинските кина.⁴ Екрани, активни повече от 60 дни през годината.⁵ Експертна оценка.⁶ Не са включени данните на малките дистрибутори.

Здравеопазване

1. Лекарите на 100 000 души от населението¹

Страни	2009	2010	2011	2012	2013
ЕС-28					
Австрия	469.02	479.66	484.40	489.75	499.01
Белгия	292.48	293.50	292.55	292.92	295.20
България	368.51	371.14	382.74	391.45	397.67
Германия	363.77	373.17	382.36	389.28	405.41
Гърция	611.82	612.55	614.47	623.96	623.11
Дания	350.23	355.95	359.81	362.44	.
Естония	326.65	322.27	326.29	328.34	328.30
Ирландия	.	.	267.00	271.51	269.25
Испания	363.17	379.91	388.65	382.40	381.31
Италия	367.54	.	.	387.34	390.01
Кипър	282.46	290.61	300.72	304.42	322.20
Латвия	315.31	310.70	313.44	314.40	319.13
Литва	385.44	394.73	409.73	421.85	427.70
Люксембург	270.39	276.94	275.68	278.36	280.66
Малта	304.71	308.52	316.83	329.20	346.22
Нидерландия	292.26	296.36	313.27	324.92	328.84
Обединено кралство	266.86	271.76	276.04	275.11	277.09
Полша	217.05	216.01	218.61	220.65	221.40
Португалия	372.12	384.67	398.33	410.12	426.07
Румъния	225.82	236.93	239.54	245.64	248.40
Словакия	.	.	.	.	.
Словения	240.66	242.97	249.50	254.25	263.03
Унгария	302.08	286.86	295.84	308.87	320.91
Финландия	282.64	298.88	298.61	300.70	301.71
Франция	.	.	316.21	317.72	318.98
Хърватия	266.71	278.51	283.68	299.28	303.26
Чешка република	356.01	358.09	363.65	367.52	368.92
Швеция	382.17	388.97	396.03	400.70	.
Исландия	365.24	360.37	351.40	356.70	362.30
Турция	164.69	168.78	169.80	172.62	175.89
Норвегия	404.79	411.39	418.81	423.19	430.58
Швейцария	383.27	380.87	383.28	391.57	404.00

¹ Източник: Здраве за всички - статистическа база данни на Регионалното бюро на Световната здравна организация за Европа, декември 2015 година.

Цени

1. Индекси на потребителските цени¹

(2010 = 100)

Страни	2011	2012	2013	2014
ЕС-28				
Австрия	103.3	105.8	107.9	109.7
Белгия	103.5	106.5	107.7	108.0
България	104.2	107.3	108.3	106.7
Германия	102.1	104.1	105.7	106.6
Гърция	103.3	104.9	103.9	102.6
Дания	102.8	105.2	106.1	106.7
Естония	105.0	109.1	112.2	112.0
Ирландия	102.6	104.3	104.8	105.0
Испания ²	116.0	118.8	118.1	117.9
Италия	102.8	105.9	107.2	107.4
Кипър	103.3	105.8	105.3	103.9
Латвия	104.4	106.7	106.7	107.4
Литва ²	134.1	138.2	#108.5	108.6
Люксембург	103.4	106.2	108.0	108.7
Малта	102.7	105.2	106.7	107.0
Нидерландия	102.3	104.9	107.5	108.5
Обединено кралство ²	122.5	126.4	130.3	133.4
Полша	104.2	107.9	109.0	109.0
Португалия	103.7	106.5	106.8	106.5
Румъния ²	142.8	147.5	153.4	155.1
Словакия	103.9	107.7	109.2	109.1
Словения	101.8	104.5	106.3	106.5
Унгария	104.0	109.9	111.8	111.5
Финландия	103.4	106.3	107.9	109.0
Франция	102.1	104.1	105.0	105.5
Хърватия ²	119.1	123.2	#108.1	107.9
Чешка република	101.9	105.3	106.8	107.2
Швеция	103.0	103.9	103.8	103.6
Бивша югославска република Македония	103.9	107.4	110.3	110.0
Исландия	104.0	109.4	113.6	116.0
Турция	106.5	115.9	124.6	135.7
Норвегия	101.3	102.0	104.2	106.3
Швейцария	100.2	99.6	99.3	99.3

1. Индекси на потребителските цени¹

(Продължение и край)

(2010 = 100)

Страни	2011	2012	2013	2014
Останал свят				
Австралия	103.3	105.1	107.7	110.4
Алжир	104.5	113.8	117.5	120.9
Боливия	109.9	114.8	121.4	128.4
Египет	110.1	117.9	129.0	142.1
Индия	108.9	119.0	132.0	140.4
Индонезия	105.4	109.9	116.9	124.4
Канада	102.9	104.5	105.5	107.5
Колумбия	103.4	106.7	108.9	112.0
Мароко	100.9	102.2	104.1	104.6
Мексико	103.4	107.7	111.8	116.2
Нова Зеландия	*104.0	*105.1	*106.3	*107.6
Република Корея	104.0	106.3	107.7	109.0
Република Южна Африка	105.0	110.9	#117.3	124.4
Руска федерация	108.4	113.9	121.6	131.2
Съединени американски щати	103.2	105.3	106.8	108.6
Тунис	103.5	108.9	115.2	120.9
Япония	99.7	99.7	100.0	102.8

¹ Източник: UN, Monthly Bulletin of Statistics, No.11, November 2015.

² База: 2005 = 100.

Износ и внос

1. Износ и внос¹

(Млн. щатски долари)

Страни	2013		2014	
	ИЗНОС	ВНОС	ИЗНОС	ВНОС
ЕС-28				
в това число:				
Австрия	166546	172596	169186	171388
Белгия	467831	451921	474061	455329
България	29492	34350	30930	34730
Германия	1451631	1192751	1505467	1217949
Гърция	36269	62082	35814	63280
Дания	111351	98374	110492	99127
Ирландия	115334	65997	118634	70771
Испания	310996	333932	318860	351452
Италия	517628	477292	528034	470381
Люксембург	14086	23912	15069	23545
Нидерландия	567658	513108	574233	508570
Обединено кралство	476991	645516	477934	663718
Полша	202107	205174	216666	219859
Португалия	62840	75068	64060	77742
Румъния	65881	73452	69891	77882
Словакия	85244	83632	85923	83500
Унгария	108426	99091	112438	103942
Финландия	74433	77579	74112	76464
Франция	568160	672296	567443	662100
Чешка република	162302	144320	173852	152169
Швеция	167620	159665	162588	159534
Турция	151803	251661	157630	242182
Норвегия	153188	89988	142301	88053
Швейцария	217079	191705	227605	195148
Останал свят				
Австралия	252981	232595	241238	227646
Аржентина	83026	74002	71936	65323
Бразилия	242179	244677	225102	237531
Венецуела	86700	46363	.	.
Египет	28493	59662	24736	61010
Еквадор	24848	27146	25732	27740

1. Износ и внос¹

(Продължение и край)

(Млн. щатски долари)

Страни	2013		2014	
	ИЗНОС	ВНОС	ИЗНОС	ВНОС
Индия	314809	465529	319757	464441
Индонезия	182659	186351	176341	178182
Канада	458397	461925	469980	465908
Китай ²	2210250	1949300	2343190	1963110
Нова Зеландия	41074	40354	40658	42542
Пакистан	25121	44647	24706	45772
Перу	41484	42199	37870	40766
Република Корея	559632	515585	572665	525514
Руска федерация	527266	314967	497909	286669
Съединени американски щати	1579050	2329060	1623410	2412550
Тунис	17061	24317	16756	24828
Япония	714613	832424	690202	811882

¹ Източник: United Nations, Monthly Bulletin of Statistics, No. 8, August 2015.

² Без Хонконг, Макао и Тайван.

Туризм

1. Туристи, посетили страните¹

(Хиляди)

Страни	2011	2012	2013	2014
ЕС-28				
Австрия	23012	24151	24813	25291
Белгия	7494	7560	7684	7976
България²	8713	8867	9192	9409
Германия	28352	30407	31545	33005
Гърция	16427	15518	17920	22033
Дания	7864	8443	8557	.
Естония	2665	2744	2873	2918
Ирландия	7630	7550	8260	.
Испания	56177	57464	60675	64995
Италия	46119	46360	47704	48576
Кипър	2392	2465	2405	2441
Латвия	1493	1435	1536	1843
Литва	1775	1900	2012	2061
Люксембург	873	950	945	1038
Малта	1415	1443	1582	1690
Нидерландия	11300	12205	12782	13926
Обединено кралство	29306	29282	31064	32613
Полша	13350	14840	15800	16000
Португалия	7412	7685	8301	9323
Румъния	1515	1653	1715	1912
Словакия ³	1460	6235	.	.
Словения ³	2037	2156	2259	2411
Унгария	10250	10353	10675	12139
Финландия	4192	2778	2797	2731
Франция	81550	81980	83633	83700
Хърватия	9927	10369	10955	11623
Чешка република	9019	10123	10300	10617
Швеция ⁴	9959	12372	11139	10750
Бивша югославска република Македония	327	351	400	425
Исландия	566	673	807	998
Турция	34654	35698	37795	39811
Норвегия	4963	4375	4734	4811
Швейцария	8534	8566	8967	9158

1. Туристи, посетили страните¹

(Продължение и край)

(Хиляди)

Страни	2011	2012	2013	2014
Останал свят				
Австралия ²	5771	6032	6382	6868
Алжир	2395	2634	2733	.
Аржентина	5705	5587	5246	5935
Бразилия	5433	5677	5813	.
Египет	9497	11196	9174	9628
Зимбабве ²	2423	1794	1833	1880
Израел	2820	2886	2962	2927
Индия	6309	6578	6968	7703
Индонезия	7650	8044	8802	9435
Йордания	3960	4162	3945	3990
Канада	16016	16344	16059	16528
Кения	1750	1619	1433	.
Китай	57581	57725	55686	55622
Куба	2688	2815	2829	2970
Ливан	1655	1366	1274	1355
Малайзия	24714	25033	25715	27437
Мароко	9342	9375	10046	10282
Нова Зеландия ²	2511	2473	2629	.
Република Южна Африка	8339	9188	9537	9549
Руска федерация	22674	25727	28356	29848
Съединени американски щати	62711	66657	69995	74757
Сингапур	10390	11098	11898	11858
Сирия	5070	.	.	.
Тайланд	19230	22354	26547	24780
Тунис	4785	5950	6269	6069
Украйна	21415	23013	24671	12712
Уругвай	2857	2695	2684	2682
Филипини	3917	4273	4681	4833
Хонконг	22316	23770	25661	27770
Чили	3137	3554	3576	3673
Япония ²	6219	8358	10364	13413

¹ Източник: UNWTO Tourism Highlights.

² Вкл. чужденците, влезли в страната с транзитни визи.

³ От 2008 г. чужденци, пренощували в места за краткосрочно настаняване.

⁴ От 2011 г. влезли в страната чужденци от гранична статистика, без еднодневни посетители. До 2010 г. чужденци, пренощували в места за краткосрочно настаняване.

Селско стопанство

1. Икономически сметки за селското стопанство - брутна добавена стойност по базисни цени¹

(Млн. евро)

Страни	2011	2012	2013	2014	2015
ЕС-28	164114	164310	171694	166277	164127
Австрия	3035	2992	2758	2706	2683
Белгия	2098	2696	2312	2120	2282
България	1609	1662	1694	1732	1554
Германия	18892	15826	20718	17410	13644
Гърция	5116	5282	5073	5173	5848
Дания	2795	3755	2782	3064	2593
Естония	310	359	333	344	371
Ирландия	1858	1784	2019	2199	2349
Испания	21249	21329	22619	21428	21910
Италия	28915	30089	33091	30234	32363
Кипър	325	333	339	320	306
Латвия	259	323	253	227	304
Литва	901	1169	1058	1022	1110
Люксембург	93	143	107	113	94
Малта	58	54	56	55	62
Нидерландия	8565	9146	10195	9870	9788
Обединено кралство	9757	10414	10899	12039	10241
Полша	8872	9020	9427	8444	8313
Португалия	2211	2166	2539	2506	2618
Румъния	8109	6209	7621	7099	6444
Словакия	534	578	598	602	492
Словения	485	386	408	496	527
Унгария	2899	2579	2897	3201	3133
Финландия	1618	1691	1288	961	806
Франция	29116	30006	26432	28696	30025
Хърватия	1297	1172	1126	1025	1118
Чешка република	1441	1352	1427	1499	1346
Швеция	1697	1795	1625	1692	1803

¹ Източник: Евростат - <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>.

Околна среда

1. Антропогенни емисии на въглероден окис¹

(Хил. тонове)

Страни	2008	2009	2010	2011	2012	2013
ЕС-27						
Австрия	620	582	596	575	582	582
Белгия	669	441	527	423	374	553
България	343	308	332	332	326	302
Германия	3482	3082	3529	3451	3063	3089
Гърция	622	591	525	492	450	.
Дания	439	413	407	370	355	339
Ирландия	179	159	147	135	129	123
Испания	1991	1924	2002	1990	1753	1709
Италия	2567	2290	2283	2229	2062	2571
Нидерландия	719	673	679	656	636	621
Обединено кралство	2783	2303	2182	2005	1942	1971
Полша	2834	2788	3019	2933	2791	2876
Португалия	387	361	350	327	299	288
Румъния	978	898	876	802	823	761
Словакия	245	208	221	227	221	218
Словения	160	156	153	160	159	156
Унгария	388	392	383	366	350	326
Финландия	486	466	485	455	453	369
Франция	4273	3824	4239	3508	3134	3196
Чешка република	582	540	570	517	516	524
Швеция	652	643	632	588	580	562
Норвегия	337	318	331	303	294	259
Останал свят						
Беларус	1063	990	870	880	878	.
Канада	7607	7301	7220	6641	6379	6288
Русия	11009	10474	9979	9809	9729	9842
Украйна	2551	2425	2949	2949	2925	2782

¹ Източник: ЕМЕП (Co-operative programme for monitoring and evaluation of the long range transmission of air pollutions in Europe) - <http://www.emep.int/>.

Международни сравнения

Целта на програмата на Евростат за изчисляване на Паритетите на покупателната способност (ППС) е да осигури надеждно сравнение на цените и на обема на БВП и неговите разходни компоненти между страните участнички в рамките на даден период.

Паритетите на покупателната способност представляват реални курсове за превръщане на стойностните показатели от национална валута в единна валута. Превърнатите в съпоставима валута чрез ППС разходи за крайно използване на БВП на отделните страни са сравними и отразяват единствено разликата във физическия обем на купените стоки и услуги. ППС се представят в стандартизирана форма към държавите - членки на ЕС (базата е ЕС-28 = 1), наречена стандарт на покупателната способност, т.е. евро в реално изражение (условна средна валута).

1. Паритети на покупателната способност на ниво БВП (ЕС-28 = 1)¹

(1 СПС = нац. валута/фиксирано евро за страните от еврозоната)

Страни	2012	2013*	2014*
ЕС-28	1	1	1
Австрия	1.08438	1.08813	1.08600
Белгия	1.09786	1.10502	1.10371
България	0.91673	0.92244	0.90393
Германия	1.03874	1.05322	1.04290
Гърция	0.88101	0.83321	0.81758
Дания	10.06108	10.05568	10.05715
Естония	0.69438	0.71951	0.72524
Ирландия	1.09414	1.11089	1.11435
Испания	0.91452	0.91264	0.89523
Италия	0.99793	1.01080	1.00607
Кипър	0.93065	0.93121	0.91093
Латвия	0.67111	0.67932	0.67498
Литва	0.60272	0.60416	0.60327
Люксембург	1.19520	1.20986	1.19968
Малта	0.76850	0.78723	0.80280
Нидерландия	1.09608	1.09438	1.09448
Обединено кралство	0.92000	0.93728	0.93981
Полша	2.39784	2.40872	2.40593
Португалия	0.78065	0.78992	0.77922
Румъния	2.07534	2.20831	2.21197
Словакия	0.67866	0.67414	0.66156
Словения	0.81212	0.81172	0.79967
Унгария	168.07394	171.30949	174.90032
Финландия	1.20662	1.23699	1.24120
Франция	1.12178	1.10948	1.10044
Хърватия ²	4.87163	4.89387	4.81332
Чешка република	17.69732	17.48867	17.44481
Швеция	11.51821	11.80633	11.98872
Бивша югославска република Македония	25.07680	25.61163	25.17647
Исландия	181.72626	184.07194	185.61180
Сърбия	50.63657	53.64046	53.77348
Турция	1.35655	1.46306	1.56287
Черна гора	0.49071	0.50153	0.49641
Норвегия	11.94512	12.26067	12.55820
Швейцария	1.80335	1.79170	1.77043
Балкански страни			
Албания	58.64137	60.67350	58.24723
Босна и Херцеговина	0.93210	0.93690	0.92183

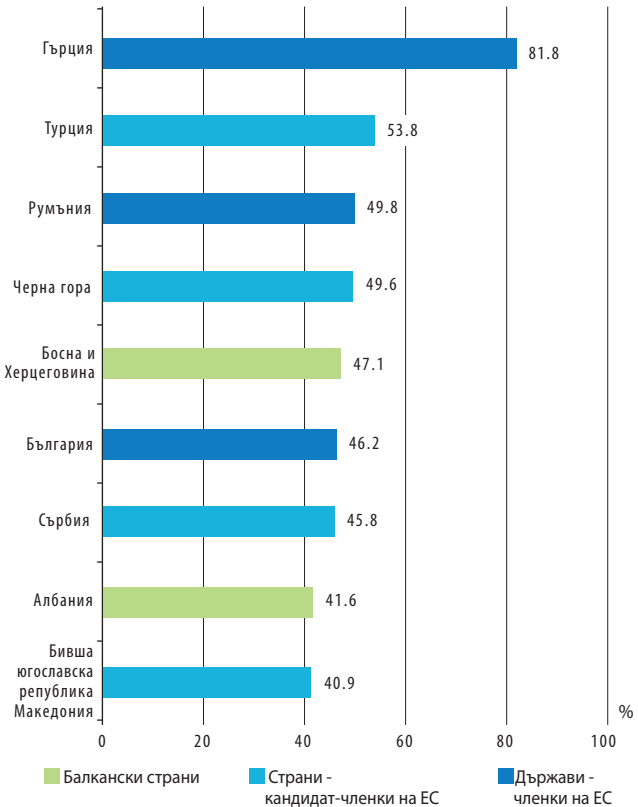
¹ Източник: Евростат, 17.12.2015 г. - <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>.

² От 1.07.2013 г. - държава - членка на ЕС.

Индексите на равнищата на цените (сравнителни равнища на цени) са измерител на различията в равнищата на цените между страните партньори, показвайки колко единици от единната валута са необходими, за да се купи едно и също количество стоки и услуги в сравняваните с базата (ЕС-28) страни. Те се изчисляват като съотношение между ППС и официалните валутни курсове (национална валута/евро) за всяка страна спрямо средното за ЕС равнище.

Фиг. 1. Индекси на равнищата на цените в балканските страни на ниво БВП на човек от населението, 2014 г. (ЕС-28 = 100)
(Предварителни данни)

2. Индекси на равнищата на цените на ниво БВП (ЕС-28 = 100)¹

Страни	2012	2013*	2014*
ЕС-28	100.0	100.0	100.0
Австрия	108.4	108.8	108.6
Белгия	109.8	110.5	110.4
България	46.9	47.2	46.2
Германия	103.9	105.3	104.3
Гърция	88.1	83.3	81.8
Дания	135.2	134.8	134.9
Естония	69.4	72.0	72.5
Ирландия	109.4	111.1	111.4
Испания	91.5	91.3	89.5
Италия	99.8	101.1	100.6
Кипър	93.1	93.1	91.1
Латвия	67.6	68.1	67.5
Литва	60.3	60.4	60.3
Люксембург	119.5	121.0	120.0
Малта	76.9	78.7	80.3
Нидерландия	109.6	109.4	109.4
Обединено кралство	113.5	110.4	116.6
Полша	57.3	57.4	57.5
Португалия	78.1	79.0	77.9
Румъния	46.5	50.0	49.8
Словакия	67.9	67.4	66.2
Словения	81.2	81.2	80.0
Унгария	58.1	57.7	56.7
Финландия	120.7	123.7	124.1
Франция	112.2	110.9	110.0
Хърватия ²	64.8	64.6	63.0
Чешка република	70.4	67.3	63.4
Швеция	132.3	136.5	131.8
Бивша югославска република Македония	40.8	41.6	40.9
Исландия	113.1	113.4	119.9
Сърбия	44.8	47.4	45.8
Турция	58.6	57.7	53.8
Черна гора	49.1	50.2	49.6
Норвегия	159.8	157.1	150.3
Швейцария	149.6	145.5	145.8
Балкански страни			
Албания	42.2	43.3	41.6
Босна и Херцеговина	47.7	47.9	47.1

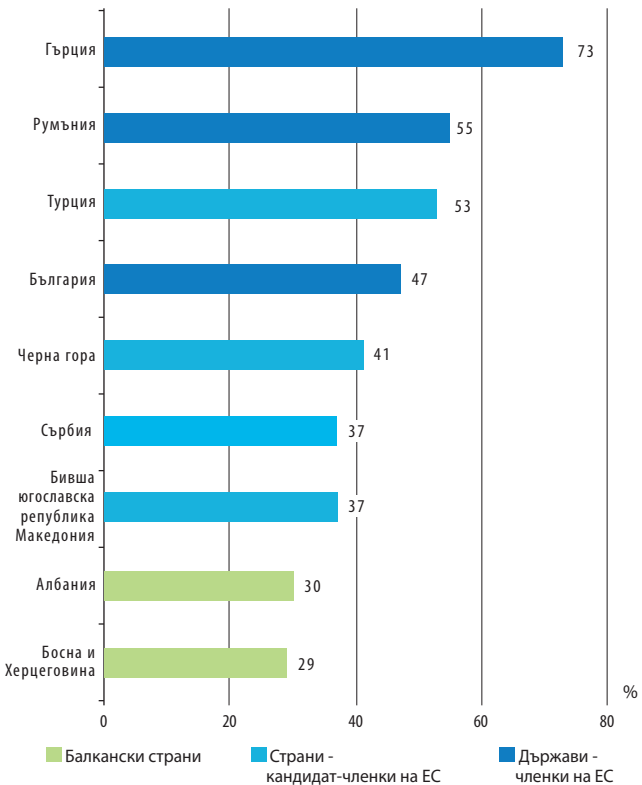
¹ Източник: Евростат, 17.12.2015 г. - <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>.

² От 1.07.2013 г. - държава - членка на ЕС.

Индексите на физическия обем на БВП на човек от населението отразяват единствено различията между страните партньори в международните сравнения по отношение на крайно потребения обем стоки и услуги в тях, т.е. елиминира се влиянието на националните цени в тези страни. Те се изчисляват, като превърнатите в единна валута чрез ППС национални разходи за крайно използван БВП на човек се отнесат към средните за ЕС-28 реални разходи за крайно използван БВП. Тези индекси не са предназначени за стриктно ранжиране на страните. Препоръчва се те да се използват за разделяне на страните - участнички в ПЕС, на групи със сравними равнища на реален БВП на човек от населението.

Фиг. 2. Индекси на физическия обем на реален БВП на човек от населението в балканските страни, 2014 г. (ЕС-28 = 100)
(Предварителни данни)

3. Индекси на физическия обем на реален БВП на човек от населението (ЕС-28 = 100)¹

Страни	2012	2013*	2014*
ЕС-28	100	100	100
Австрия	131	131	130
Белгия	121	120	119
България	46	46	47
Германия	122	122	124
Гърция	74	74	73
Дания	126	127	125
Естония	74	75	76
Ирландия	132	132	134
Испания	92	91	91
Италия	101	98	96
Кипър	91	84	82
Латвия	60	62	64
Литва	70	73	75
Люксембург	259	265	266
Малта	84	85	84
Нидерландия	133	133	131
Обединено кралство	107	108	109
Полша	67	67	68
Португалия	77	77	78
Румъния	54	54	55
Словакия	75	76	77
Словения	81	81	83
Унгария	65	67	68
Финландия	116	113	110
Франция	107	109	107
Хърватия ²	60	59	59
Чешка република	82	83	85
Швеция	127	125	123
Бивша югославска република Македония	34	36	37
Исландия	115	118	119
Сърбия	37	38	37
Турция	53	53	53
Черна гора	39	40	41
Норвегия	187	185	178
Швейцария	163	164	162
Балкански страни			
Албания	30	29	30
Босна и Херцеговина	28	29	29

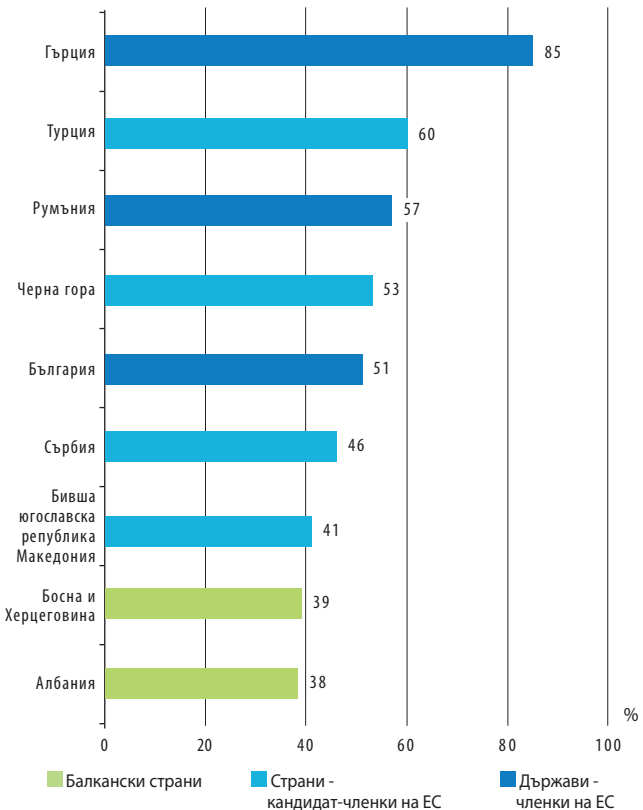
¹ Източник: Евростат, 17.12.2015 г. - <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>.

² От 1.07.2013 г. - държава - членка на ЕС.

Разходите на БВП за крайно потребление включват разходите на резидентните институционални единици (домакинства, нетърговски организации, обслужващи домакинствата, държавно управление) за продукти и услуги, използвани за индивидуално потребление на населението и за колективно потребление на обществото. В съответствие с принципите на националната концепция разходите на домакинствата за индивидуално потребление включват разходи за продукти и услуги на територията на страната и в чужбина.

Фиг. 3. Индекси на физическия обем на разходи на БВП за крайно потребление на човек от населението в балканските страни, 2014 г. (ЕС-28 = 100)
(Предварителни данни)

4. Индекси на физическия обем на разходи на БВП за крайно потребление на човек от населението (ЕС-28 = 100)¹

Страни	2012	2013*	2014*
ЕС-28	100	100	100
Австрия	126	127	125
Белгия	110	111	110
България	50	49	51
Германия	122	122	122
Гърция	86	86	85
Дания	103	103	102
Естония	61	64	66
Ирландия	97	96	96
Испания	91	91	92
Италия	108	105	103
Кипър	109	103	104
Латвия	61	66	67
Литва	74	79	82
Люксембург	148	144	143
Малта	82	81	81
Нидерландия	106	105	104
Обединено кралство	116	116	117
Полша	74	74	75
Португалия	85	85	86
Румъния	54	55	57
Словакия	73	75	76
Словения	79	76	77
Унгария	58	59	59
Финландия	107	107	107
Франция	106	108	106
Хърватия ²	60	60	60
Чешка република	71	72	73
Швеция	107	105	105
Бивша югославска република Македония	38	40	41
Исландия	109	110	111
Сърбия	46	46	46
Турция	60	61	60
Черна гора	51	52	53
Норвегия	127	128	128
Швейцария	151	154	151
Балкански страни			
Албания	36	36	38
Босна и Херцеговина	38	39	39

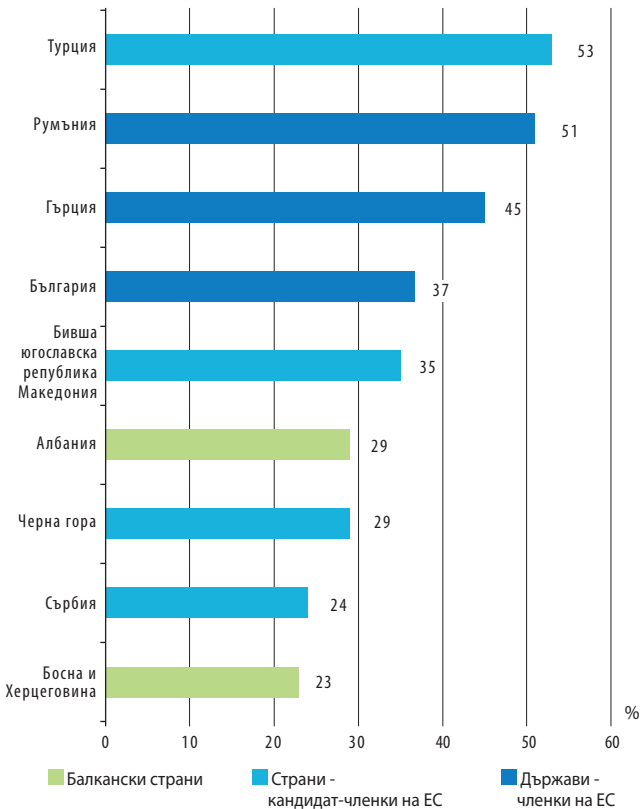
¹ Източник: Евростат, 17.12.2015 г. - <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>.

² От 1.07.2013 г. - държава - членка на ЕС.

Бруто образуването на основен капитал се състои от придобитите минус отписаните дълготрайни активи от резидентните производители през определен отчетен период. Дълготрайните активи могат да бъдат материални и нематериални активи, произведени в процеса на производството (или от внос), които се използват многократно в производствения процес за повече от една година.

Фиг. 4. Индекси на физическия обем на бруто образуването на основен капитал в балканските страни, 2014 г. (ЕС-28 = 100)
(Предварителни данни)

5. Индекси на физическия обем на бруто образуването на основен капитал (ЕС-28 = 100)¹

Страни	2012	2013*	2014*
ЕС-28	100	100	100
Австрия	152	154	150
Белгия	158	153	154
България	38	36	37
Германия	113	114	117
Гърция	47	48	45
Дания	129	129	127
Естония	87	93	88
Ирландия	158	151	166
Испания	103	99	102
Италия	108	100	93
Кипър	81	69	52
Латвия	63	61	63
Литва	50	56	58
Люксембург	314	266	292
Малта	75	78	75
Нидерландия	130	131	128
Обединено кралство	98	106	110
Полша	47	48	50
Португалия	66	64	65
Румъния	63	57	51
Словакия	63	64	69
Словения	80	84	84
Унгария	53	59	63
Финландия	136	125	114
Франция	118	120	117
Хърватия ²	58	56	52
Чешка република	93	92	92
Швеция	138	144	146
Бивша югославска република Македония	32	33	35
Исландия	81	84	95
Сърбия	28	25	24
Турция	49	52	53
Черна гора	28	31	29
Норвегия	212	225	216
Швейцария	211	216	213
Балкански страни			
Албания	28	27	29
Босна и Херцеговина	21	21	23

¹ Източник: Евростат, 17.12.2015 г. - <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>.

² От 1.07.2013 г. - държава - членка на ЕС.

ЗА КОНТАКТИ И ИНФОРМАЦИЯ

Национален статистически институт

<http://www.nsi.bg>

Централно управление на НСИ

ул. „П. Волов” № 2

Дирекция „Многосекторна статистика и услуги за потребителите“

Приемна на НСИ

телефон: (+3592) 9857 111

e-mail: info@nsi.bg

Публикации

телефон: (+3592) 9857 515

e-mail: publikacii@nsi.bg

Библиотека

телефони: (+3592) 9857 521

(+3592) 9857 633

e-mail: biblioteka@nsi.bg

Пресцентър

телефон: (+3592) 9857 729

e-mail: press@nsi.bg

ISSN 1313-9428

НАЦИОНАЛЕН СТАТИСТИЧЕСКИ ИНСТИТУТ

СТАТИСТИЧЕСКИ СПРАВОЧНИК 2016

Отговорен редактор: А. Илкова

Автори: А. Данчева, В. Желева, Г. Николова,
Д. Димитрова, Е. Йорданова, Е. Якимова, М. Гергова,
М. Колев, П. Стоянов, С. Кателиев,
С. Филипович, С. Кавгаджийска,
С. Цонев, Т. Давидков

Стилови редактори: Л. Александрова, М. Трифонова

Формат: 105x215

Тираж: 300

Предпечатна подготовка и печат:

„Образование и наука” ЕАД

СТАТИСТИЧЕСКИ СПРАВОЧНИК 2016

www.nsi.bg